

ISTENSZÜLŐ OLTALMÁRÓL ELNEVEZETT
GÖRÖGKATOLIKUS ÓVODA
ÉS
ÁLTALÁNOS ISKOLA

ÚJFEHÉRTÓ
OM.: 201199

PEDAGÓGIAI PROGRAM
ÉS HELYI TANTERV
2023.

Újfehértó, 2023. augusztus 31.

Készítette: Cserbán József

intézményvezető

Tartalomjegyzék

I. AZ ÓVODA ÉS ISKOLA MŰKÖDÉSÉNEK TÖRVÉNYI ALAPJA	6
I.1. A PEDAGÓGIAI PROGRAM TÖRVÉNYI HÁTTERE	6
I.1.1 TÖRVÉNYEK, RENDELETOK, IRÁNYELVEK:	6
I.2. AZ EGYHÁZ KÜLDETÉSE	8
I.3. AZ INTÉZMÉNY LÉTREHOZÁSÁNAK RÖVID BEMUTATÁSA	8
I.3.1. A település története	8
I.3.2. Az óvoda rövid története	9
I.3.3. Az iskola rövid története.....	9
I.4. AZ ÖSSZEVONT TÖBBCÉLÚ KÖNEVELÉSI INTÉZMÉNY KÜLDETÉSNYILATKOZATA.....	12
II. AZ INTÉZMÉNY NEVELÉSI PROGRAMJA	14
II.1. AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA	14
II.1.1. BEVEZETÉS	14
II.1.2. GÖRÖGKATOLIKUS ÓVODÁNK KÜLDETÉS NYILATKOZATA	15
II.1.3. AZ EGYHÁZ NEVELÉSRE IRÁNYULÓ ALAPELVEI	17
II.1.4. AZ ÓVODA HELYI NEVELÉSI ALAPELVEINEK, ÉRTÉKEINEK, CÉLKITŰZÉSEINEK MEGFOGALMAZÁSA	18
II.1.5. KATOLIKUS ÓVODAKÉP, KATOLIKUS GYERMEKKÉP	20
II.1.6. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	22
II.1.6.1. A hitre nevelés erősítése:	22
II.1.6.2. Az egészséges életmód alakítása	25
II.1.6.2.1. Egészségfejlesztési program	25
II.1.6.2.2. A tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek nevelése, oktatása	27
II.1.6.3. Az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	28
II.1.6.4. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	30
II.1.7. A KATOLIKUS ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	32
II.1.7.1. Személyi feltételek	32
II.1.7.2. Tárgyi feltételek	33
II.1.7.3. Az óvodai élet megszervezése.....	33
II.1.7.4. Befogadás	35
II.1.7.5. Az óvodai nevelőmunka tervezése	35
II.1.8. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI	37
II.1.9. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI.....	39
II.1.9.1. Hitéletre nevelés	39
II.1.9.2. A játék	43
II.1.9.3. Verselés, mesélés	48
II.1.9.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	50
II.1.9.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	53

II.1.9.6. Mozgás	54
II.1.9.7. A teremtett világ tevékeny megismerése	56
II.1.9.8. Munka jellegű tevékenységek	58
II.1.9.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	61
II.1.10. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	63
II.1.11. Kiemelt figyelmet igénylő gyermek.....	64
II.1.11.1.Különleges bánásmódot igénylő gyermek:	64
II.1.11.2. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek	68
II.1.12. GYERMEK ÉS IFJÚSÁGVÉDELEM	70
II. 2. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA	72
II.2.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei	72
II.2.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka célja.....	73
II.2.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	80
II.2.4. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	84
II.2.4.1. Az egészségfejlesztés iskolai feladatai.....	84
II.2.4.2 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	85
II.2.4.3. Az elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv.....	108
II.2.5. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	109
II.2.5.1. A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztési feladataink:	110
II.2.5.2. Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:	112
II.2.5.3. A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:.....	112
II.2.5.4. A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai:.....	112
II.2.6. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	115
II.2.7. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	118
II.2.7.1. Kiemelten tehetséges gyermekkel, tanulóval kapcsolatos pedagógiai tevékenység, tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek	119
II.2.7.2. Sajátos nevelési igényű gyermekkel, tanulóval kapcsolatos pedagógiai tevékenység	122
II.2.7.2.1. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program	129
II.2.7.2.2. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység	133
II.2.7.4. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	150
II.2.8. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje, a Diákönkormányzat	151
II.2.9. Kapcsolattartás a szülőkkel, a tanulókkal az iskola partnereivel	152
II.2.10. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata.....	154
II.2.11. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai	157
II.2.12. A felvételi eljárás különös szabályai	158
II.2.13. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei	160
II.2.14. A pedagógiai programmal kapcsolatos egyéb intézkedések	163

III. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE.....	165
III.1. Az iskola képzési rendje	165
III. 2. Célok és feladatok az alsó tagozaton	165
III.3. Célok és feladatok a felső tagozaton	165
III.3.1. A kompetencia alapú oktatás bevezetése	169
III.1.Az iskola tantárgyi rendszere, óraterve	205
III.3. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása ..	211
III.3.1. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	211
III.3.2. A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	211
III.3.3. Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	211
III.3.4. A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	212
III.4. Mindennapos testnevelés	212
III.5. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai	214
III.6. Sajátos pedagógiai módszerek	214
III.7. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	218
III.8. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei	221
III.9. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	226
III.10. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	227
III.11. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek	227
III.13. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei	230
III.14. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag.	235
III.15. Könyvtárpedagógia.....	243
III.16. Emelt angol/német nyelvoktatás.....	243
INTÉZMÉNYI ELVÁRÁSRENDSZER.....	237
BEFEJEZŐ GONDOLATOK.....	269
LEGITIMÁCIÓ	270

BEVEZETŐ

Nevelőtestületünk jelmondata:

„Magasztald, én lelkem, a mindenkor szűz Istenszülő drága oltalmát!”

2008. februárjában a fenntartó Hajdúdorogi Egyházmegye képviselője, Dr. Keresztes Szilárd püspök atya megvásárolta az Újfehértói Görögkatolikus Egyházközség részére a városban működő volt Széchenyi István Általános Iskola épületét, melyben korábban önkormányzati fenntartású 8 évfolyamos általános iskola, illetve két óvodai csoport működött.

A vásárlás következtében 2008. szeptember 01-jén újra indult az egyházi oktatás és nevelés városunkban is. A Hajdúdorogi Egyházmegye két óvodai csoport működésével indította újra a görögkatolikus nevelést. Egy évvel később pedig 2009. szeptember 01-jétől lehetővé vált, hogy egy 8 évfolyamos általános iskola kezdje meg működését a városban. Így régi álmunk vált valóra, hogy 60 év után ismét lett görögkatolikus iskola egyházközségünkben. Továbbra is működött ebben az épületben az óvodai nevelés is. Így a fenntartó egy közös igazgatású, többcélú intézmény alapítását engedélyezte.

Az Istenszülő Oltalmáról Elnevezett Görögkatolikus Óvoda és Általános Iskola programja intézményünk fontos dokumentuma, amely pontos képet ad az óvodánk pedagógiai értékeiről, a keresztény kultúra értékeiről, megfogalmazza elveinket, céljainkat, feladatainkat, kapcsolatainkat, összefoglalva az óvoda nevelési eljárásait, rendszerét, alapja a középtávú és éves programok készítésének.

A nevelési program és a helyi tanterv természetesen szoros egységet alkot. A nevelési programban kitűzött célokat elsősorban a tanítás-tanulás folyamán a helyi tanterv megvalósításával – melynek alapja a katolikus keret tanterv-és a tanórán kívüli tevékenységgel éri el az iskola.

Többcélú köznevelési intézményként: óvoda és olyan nyolcévfolyamos általános iskola lettünk, ahol az óvodai nevelésben és az általános iskolai képzésen belül specialitással is rendelkezünk (emelt óraszámú hitoktatás, ének– zene- hangszeres képzés, liturgikus ének és idegen nyelv/angol és német/ területén). Olyan programot ötvöztünk, amely egyrészt kifejezi az óvodánk és iskolánk katolikus sajátosságait és sokszínűségét, az ott folyó munka összetettségét. Az óvodában és iskolában folyó neveléssel-oktatással, a növendékek, diákok – szülők – alkalmazottak közösségének tökéletesítésével Isten országát építjük.

A keresztény nevelés és nevelő példaképe, alapja maga Krisztus. Minden tanító, nevelő magatartását, gondolat világát, mentalitását Jézus evangéliumi szellemiségének kell áthatnia. Így lehet csak értékes a krisztusi nevelés, tanítás. Nagy a felelősségünk, ember fejlesztésre vállalkoztunk és kaptunk megbízást, hogy a ránk bízott növendékek személyiségük minden területén valóban növekedjenek–el kell őket vezetni a mindenek forrásához, Istenhez.

Óvodánk jellege:

Újfehértón és vonzáskörzetében nagyon sok olyan katolikus és keresztény értékeket valló fiatal család él, melyek igénylik gyermekük számára a hitre nevelést. Az óvó, védő, szociális nevelő, személyiségfejlesztő funkciók fontossága mellett, ideális csoport létszámmal, minden szülői igényt igyekszünk kielégíteni. Óvodánk gyermekcentrikus, a harmonikus fejlődéshez vezető út alapja a keresztény kultúra értékeit közvetítve hagyományaink, kultúránk ápolása, a gyermekek hitének megalapozása és fejlesztése. Arra törekszünk, hogy óvodánk vonzó legyen a családok számára, és programunkkal biztosítsuk a gyermekek személyiségfejlődését, egyéni képességeiknek megfelelő fejlesztését.

Iskolánk jellege:

Általános iskola, melynek fő célja a korszerű, tudományos alapokon nyugvó, tovább építhető ismeretanyag közvetítése, melyben figyelembe vesszük a város, az adott gyermekközösség képességeit. Hozzájárulunk a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához, segítjük a szellemi, testifejlődésüket és az egészséges életmód kialakítását. Felkészítjük a fiatalokat arra, hogy természeti és társadalmi környezetünket megismerjék, védjék és formálják. Tudjanak élni jogaikkal, s teljesítsék kötelességeiket. A képzési idő 8 év, a képzésben tanköteles, a korosztályhoz (6-16 év) tartozó gyermekek vesznek részt. Elkerülhetetlen, hogy az iskola valamely határozott világnézetre hivatkozzék: a választás, az értékrend, az oktatás egységének biztosítása és a szabadság megvalósítása érdekében. Az iskolának kifejezett feladata, hogy feltárja a műveltségnek erkölcsi és vallási dimenzióit és ezzel elősegítse az egyént az erkölcsi szabadságra. Erkölcsi szabadság csak az abszolút értékkel kapcsolatban lehetséges: ezektől függ az ember életének értelme és értéke.

Intézményi céljaink, feladataink megvalósításához szükségünk van a családokkal való jó kapcsolatra. Arra törekszünk, hogy intézményünk vonzó legyen a családok számára, és programunkkal biztosítsuk a gyermekek személyiségfejlődését, egyéni képességeiknek megfelelő fejlesztését. Pedagógiai Programunkat ajánljuk a Nyíregyházi Egyházmegye püspökének, Szocska Ábel atyának, mint fenntartónknak, valamint a jelenlegi és leendő szülőknek, pedagógusoknak, s minden kedves olvasónak.

I. AZ ÓVODA ÉS ISKOLA MŰKÖDÉSÉNEK TÖRVÉNYI ALAPJA

I.1. A PEDAGÓGIAI PROGRAM TÖRVÉNYI HÁTTERE

I.1.1 Törvények, rendeletek, irányelvek:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- 2011. évi CCVI. törvény a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- A pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet
- A pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény
- 5/2020. (I.31.) Korm. rendelete a NAT kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4.) Korm. rendelet módosításáról
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 47. § Sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók nevelése, oktatása
- Irányelvek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához: (https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alapprogramok)
- Szakmai ajánlás a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek, tanulók neveléséhez-oktatásához (https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alapprogramok)

Az iskola pedagógiai programja meghatározza:

- az iskolában folyó nevelés és oktatás céljait,
- az iskola helyi tantervét, ennek keretén belül
- az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyakat, a kötelező és választható foglalkozásokat és azok óraszámait, az előírt tananyagot és követelményeit,
- az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elveit,
- az iskola magasabb évfolyamába lépésének feltételeit,
- az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményeit és formáit, a tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményeit, továbbá - jogszabály keretei között - a tanuló teljesítménye, magatartása és szorgalma értékelésének, minősítésének formáját,
- az iskolában alkalmazott ellenőrzési, mérési, értékelési rendszert,

- nemzeti, etnikai kisebbségi iskolai nevelés és oktatás esetén a nemzeti, etnikai kisebbség anyanyelvi, történelmi, földrajzi, kultúra- és népismereti tananyagot,
- az iskolai életet, a tehetség, a képesség kibontakoztatását, a szociális hátrányok, a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek enyhítését segítő tevékenységeket,
- a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységet, továbbá a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programot."
- környezeti nevelés programját,
- egészségnevelés, egészségfejlesztési programját,
- fogyasztóvédelemmel összefüggő iskolai feladatokat,
- a pedagógiai program megvalósításához szükséges eszközjegyzéket.

"Az iskola pedagógiai programját vagy annak módosítását a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben vezetheti be."

E pedagógiai program a törvényben leírt követelmények szerint készült. Az egyes témaköröket a logikus felépítés érdekében több esetben átcsoportosítottuk. A helyi tanterveket, amelyek szakmailag önálló egységet képeznek, külön mellékletként csatoljuk a pedagógiai programhoz.

I.2. AZ EGYHÁZ KÜLDETÉSE

A katolikus intézmény pedagógiai elveit a Szentírásból meríti, hisz Szent Pál szavai szerint „minden írás, amit Isten sugalmazott, jól használható a tanításra, az érvelésre, a feddésre, az igaz életre való nevelésre, hogy az Isten embere tökéletes legyen és minden jóra hajoljon”.

(2 Tim. 3,16-17.)

I.3. AZ INTÉZMÉNY LÉTREHOZÁSÁNAK RÖVID BEMUTATÁSA

I.3.1. A település története

Újfehértó Szabolcs-Szatmár-Bereg megye déli részén, a Nyírség szélén, a 4. számú főút mellett található. Nyíregyházától délre 17 km-re helyezkedik el, Debrecen pedig 33 km-re van.

A Nyíregyháza-Budapest fővasútvonalon található jellegzetes alföldi település az egyik legnagyobb közigazgatási határral rendelkezik. Közel 14 ezren lakják, és közel ezren a külterületi részen élnek. A város gazdasági életét, népesség megtartó erejét befolyásolja a két megyei székhelyű nagyváros - Nyíregyháza és Debrecen - közelsége.

A város története

Már a neolitikumban megjelent itt az ember, szkíták, kelták népesítették be a területet. A római uralomról néhány pénzdarab tanúskodik, amelyet a helytörténeti kiállítás anyaga is bemutat. Honfoglaló őseink szinte azonnal birtokukba vették ezt a tájat. Mai határain belül három kis falu volt: Bolt, Micske és Szegegyháza. A XV. században a terület a Hunyadiaké volt, majd jöttek a törökök és az állandó hadimozgás következtében lakossága folyamatosan apadt. A menekülők az üldöztetés miatt új települést hoztak létre a sós tó védelmében és ezt nevezik tulajdonképpen Újfehértónak. Ezt a nevet 1608-ban említik először.

Több mint két évszázaddal később 1836. április 28-án V. Ferdinándtól mezővárosi jogokat kapott.

Felépült a vasútállomás, a postahivatal, a kaszinó és egyre több kisiparos telepedett itt le. Közülük kiemelkedtek a selyemgubó-tenyésztők. A századfordulótól megjelentek a nagymalmok, az olajütők és a szeszgyár. A nagyarányú fejlődés ellenére 1886-ban elsősorban anyagi okok miatt visszaminősítették nagyközséggé. Ennek ellenére a település tovább gyarapodott. A két világháború igen sok hősi halottat követelt a községtől. Emléküket a helybeliek kőbe vésték.

Az oktatás alapfokú ellátását négy általános iskola biztosította 2004. június 30-ig. Fenntartói döntés alapján 2004. július 01-től egy összevont közös igazgatású intézményben tanulnak az általános iskolai tanulók. A gimnázium és szakközépiskola 1961-ben épült. Országos hírnévre tett szert a helyi zeneiskola. A művelődés és a szórakozás központja a helyi Művelődési Ház, amelynek 400 személyes színházterme és könyvtára van. Az egészségügyi ellátást az Egészségügyi Rendelőintézet Központ biztosítja. 6 általános orvos, 3 gyermekorvos és 3 fogorvos áll a lakosság rendelkezésére. Évek óta működik az időskorúak napközi otthona, melyet a házigondozói hálózat is segít. A helyi Önkéntes Tűzoltó Egyesület 1991-ben ünnepelte 100 éves évfordulóját.

A lakosság közbiztonsági helyzetének javítása érdekében az önkormányzat jelentős anyagi áldozatot vállalt, ennek eredményeként létrejött az Újfehértói Rendőrőrs. Munkájukat a polgárőrség is segíti.

Az 1970-es évek elejétől minden lakásba bevezetik az ivóvizet és megépült a biológiai szennyvíztisztító telep. A belterületi utak hossza megközelíti a 82 kilométert és ennek több, mint 60 százaléka már burkolattal ellátott.

A villanyhálózat teljesen kiépített. Rendelkezünk gázhálózattal. Három helyi járatú autóbusz közlekedik a városban. 1995-ben befejeződött a távbeszélő hálózat automatizálása is.

További feladatok: a szennyvízhálózat és az úthálózat építése folyamatosan a város egész területén. Meg kell óvni a központban található szép parkot, amely 100 éves gesztenye-fasorával fő jellegzetessége a településnek. Az önkormányzat képviselő-testületének helyi rendeletekkel kell segítenie a magánvállalkozások gyorsabb elterjedését, a munkalehetőségek bővítését. A korábbi elmaradottságok leküzdése érdekében az újfehértói polgárok jelentős áldozatot vállaltak és vállalnak. Mindezt azért, hogy az 1992-ben újra városi rangot kapott település fejlődhessen és szebb legyen.

I.3.2. Az óvoda rövid története

Régen dédelgetett álmunk vált valóra, amikor az Újfehértói Görögkatolikus Egyházközség részére a fenntartó megvásárolta a Széchenyi úti volt iskolaépületet, melyben két óvodai csoport működött. Így 2008. szeptember 01-jétől két óvodai csoport indult az Istenszülő Oltalmáról Elnevezett Görögkatolikus Óvodában. Az induló 56 fős létszám hamarosan a maximális 60 főre nőtt. Egy év múlva, szeptembertől pedig újabb csoportot tudtunk indítani a hozzánk jelentkezők magas száma miatt. 2013 szeptemberében a fejlesztéseknek köszönhetően új, korszerű épületben kezdtük a nevelési évet, új telephelyen a Mártírok úton, a bölcsőde épületének emeletén. Az épület a templom közvetlen környezetében helyezkedik el; a templom kertje és az óvoda udvara egybefüggő területet alkot. Meggyőződésünk, hogy az óvoda áldásos célját a környezete és légköre nagymértékben segíti. Ezért a gyermekeknek életkori sajátosságait figyelembe véve megfelelő környezetet teremtünk. Ezt egyrészt az óvoda belső berendezéseivel, díszítésével, másrészt az udvaron a gyermekek mozgását, motoros képességeiket fejlesztő biztonságos játszótér és korszerű műfüves pálya, taposóösvény kialakításával érzük el.

Jelenleg négy óvodai csoportban 120 férőhellyel működik az óvoda. A törvényi előírásoknak megfelelően a gyermekek ellátását 8 fő óvodapedagógus, 4 fő óvodai dajka és 1 fő pedagógiai asszisztens végzi a mindennapokban.

Óvodánk védőszentje a legszentebb Istenszülő, akinek oltalmába és pártfogásába helyezzük gyermekeinket. Védelmének hite és tudata hatja át nevelő munkánkat. Különös ajándékként éljük meg minden nap - gyermekek, családok, pedagógusok - az Istenszülő oltalmát, jelenlétét, segítségét.

I.3.3. Az iskola rövid története

A RÉGMŰLT

A ma még élő idősebb nénik és bácsik elmondása szerint, akik maguk is a régi görögkatolikus iskola diákjai voltak még a XIX. század második felére nyúlik vissza a görögkatolikus iskola alapítása. Szerintük az ő szülei is ennek az intézménynek voltak a tanulói. Görögkatolikus egyházközségünkkel és templomunkkal egyidőben indulhatott a görög iskola. 1807-ben alakult meg az újfehértói egyházközség, 1 év múlva kezdtek hozzá a hívek a mai templom megépítéséhez, amelyiket 1832-ben szenteltek fel. A torony csak később épülhetett meg, így a szentelése 1858-ban volt. Ez még fából készült, mai alakját az 1896-os és az 1906-os átépítéseknek, renoválásoknak köszönheti. A jelenlegi ikonosztácion, főoltár és előkészületi oltár a hagyományos formákat követve 1913-ban készült.

A legrégebb feljegyzések 1918-ból valók. Valamikor a faluban 3 egyházi iskola működött: görögkatolikus, római katolikus és református. A régi görögkatolikus iskola épülete a Vasvári Pál utcán a görögkatolikus templommal szemben volt található. Ma már nincsenek meg az épületek, a helyükön 55 emeletes bérház található, valamint a városi sportcsarnok és a városi uszoda. A jelenlegi görögkatolikus iskola épülete a Széchenyi út 3. szám alatt található, melyet 1998. februárjában építettek, s önkormányzati iskolaként működött a városban 10 évig. A

görögkatolikus egyház intézményét az államosításig, 1948-ig tarthatta fenn. Így 2009. szeptember 01-jétől szinte 60 év után indulhatott újra az oktatás és nevelés a görögkatolikus iskolában. Volt már korábban is próbálkozás az iskola újraindítására, de ez nem valósult meg. Először a rendszerváltáskor merült fel a kérdés. Az akkori parókus Kún László és a képviselőtestület tagjai döntöttek úgy a kárpótlás során, hogy Újfehértón szeretnék majd újra indítani a görögkatolikus iskolát. Akkoriban a többi egyház úgy nyilatkozott, hogy ők nem akarnak iskolát indítani a városban. Később Dr. Kiss Andor parókus idején ismét felvetődött a kérdés az iskola alapítására, de ez sem vezetett eredményre. Újabb 10 év elteltével 2008.szeptember elsején végül Kocsis Antal parókus atya vezetésével sikerült újraindítani a görögkatolikus nevelést a városunkban az óvoda alapításával.

NAPJAINK

A görögkatolikus általános iskolát 2009 nyarán – 60 év szünet után – Kocsis Fülöp görögkatolikus megyéspüspök, a jelenlegi Hajdúdorogi Főegyházmegye érsek - metropolitája alapította, jelenlegi fenntartója Szocska Ábel, püspök atya a Nyíregyházi Egyházmegye képviselőtestületében.

Az intézmény életét meghatározzák az evangéliumi eszmék:

- a hit, a tudás és a szeretet egységében folyik a nevelés és az oktatás.

Meghatározó a görögkatolikus templom szomszédsága, mely lehetőséget ad a közös vallásgyakorlatra. Fontosnak tartjuk a hitoktatást. A görögkatolikus szertartások dallamvilága igen gazdag, ezért iskolánk felvállalta az emelt óraszámú ének - zene oktatást, a liturgikus ének tanítását.

Keretet szeretnénk adni az élethez. Meg akarjuk tanítani a ránk bízott gyerekeket örülni és ünnepelni.

A JÖVŐ

Négy csoportos óvodánk a 2013-ban átadott bölcsődénk emeletén működik. Az épület közvetlenül templomunk közelségében áll. Így a gyermekek nevelését - oktatását fél éves kortól egészen 14 éves korig keresztény, katolikus szellemben tudjuk végezni. A Széchenyi úti épület teljesen az általános iskolai oktatás-nevelés célját szolgálja, s reményeink szerint a jövőben is így lesz egyre növekvő gyermek létszámban.

Célunk: Intézményünkben keresztény szellemben keresztény szellemiségre nevelni.

Közös törekvésünk a szülőkkel és a fenntartó püspökséggel, hogy Isten segítségével növendékeink kiegyensúlyozott, önmagukat megvalósítani képes teljes értékű „emberekké” váljanak.

Sík Sándor nyomán:

**„Embernek lenni!
Csak- embernek, semmi egyébnek,
de annak egésznek, épnek,
Föld-szülte földnek és Isten
lehelte szépnek!”**

Feladatunk:

Korszerű, tudományos alapokon nyugvó, tovább építhető ismeretanyag közvetítése. Keresztény értékrenden alapuló, magas szintű nevelőmunkával a teljes ember képzése, nevelése. Elveink növendékeink személyiségébe való beépülésének segítése.

Elvünk:

A jóra való készség, jellemerő, a becsület, tisztesség; felebaráti, család- és hazaszeretet, szolidaritás.

Meggyőződésünk:

Hogy ezen elvek interiorizálódása az egyéni boldogság és a közösségi felemelkedés záloga.

14. AZ ÖSSZEVONT TÖBBCÉLÚ KÖNEVELÉSI INTÉZMÉNY KÜLDETÉSNYILATKOZATA

Intézményünk fontosnak tartja a családok egységét, egymás tiszteletét, szeretetét.

Meggyőződésünk, hogy az intézmény lényegét a légköre fejezi ki legjobban, ezért a gyermek életkori sajátosságainak megfelelő légkört teremtünk, ahol jól érzi magát felnőtt és gyermek egyaránt.

Arra vállalkozunk, hogy az ide járó gyermekeket Görögkatolikus szellemben és Görögkatolikus hitre neveljük, segítünk gyermekkorukat boldoggá tenni, és majdan az egyház aktív tagjaivá avatni.

Elfogadjuk, hogy minden gyermeket saját magához mérten kell fejleszteni – zenével, humorral, mozgással, művészetekkel, szeretettel.

Olyan személyiségek kialakulásának vetjük meg az alapjait, akik később a társadalom hasznára, az egyház szervezeti keretein belül közéleti tevékenységre, a család számára pedig önzetlen, megértésen és szereteten alapuló szolgálatra képesek.

Az összetartozást hirdeti minden diák és tanár nyakában az egyen-nyakkendőnk, mely az esztétikumon túl, a közösséghez tartozás szimbóluma. A templomunk és az iskolánk a lelki és szellemi többé válás színterei a mi számunkra.

Minden iskola az emberfejlesztés színtere.

Tisztában vagyunk Isten előtti és társadalmi felelősségünkkel, a jövő nemzedéket neveljük -oktatjuk.

- Vállaljuk, hogy tanítványainkat a keresztény értékrend szerint neveljük.
- Átadjuk a legkorszerűbb ismerettartalmakat. A korszerű, tudományos alapokon nyugvó, tovább építhető ismeretanyag közvetítése a célunk, melyben figyelembe vesszük a város, az adott gyermekközösség képességeit.
- Hozzájárulunk a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához, segítjük a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakítását.
- Az „Ép testben ép lélek” harmóniájának megteremtésére törekszünk.
- Felkészítjük fiataljainkat arra, hogy természeti és társadalmi környezetünket megismerjék, védjék és formálják.
- Tudjanak élni jogaikkal, s teljesítsék kötelességeiket.
- Legyenek járatosak a művészetekben, úgy, hogy a befogadáson túl alkotókká is váljanak.
- Iskolánk szintézist teremt az Istentől ajándékba kapott hit és a műveltség, valamint a hit és az élet között.
- Élő közösséget teremtünk az iskola körül, betagozódunk az egyházközségbe, szervezzük a találkozásokat, szülők, nagyszülők, öregdiákok körében. Az iskola kulturális élete szorosan illeszkedik a város és a helyi paróchia kulturális életéhez, és kölcsönösen kiegészítjük egymást. A lehetőségektől függően színház, hangverseny és múzeumlátogatásokat is szervezünk. Az iskolai ünnepélyeken a diákok bemutatják zenei tudásukat, fellépnek szavalók, színjátékosok és az énekkar. Képzőművészeti kiállításon bemutatják legszebb alkotásaikat. Az iskola életéről a diákfaliújság és az iskolaújság is beszámol.
- Ezen PR - tevékenységgel is egyre inkább ismertebbé és vonzóbbá szeretnénk tenni iskolánkat.
- Tanulóinknak egy életre, az örök életre szóló útravalót kívánunk adni, hogy a személyiségfejlesztésünk után, a kezünket elengedve, önmagukat legyenek képesek továbbfejleszteni.

Alexandriai Szent-Kelemennel mi is valljuk, hogy az egyházi iskola két hazának nevel polgárok.

„A gyermeket úgy kell fölnevelni itt a Földön,

hogy otthona a Mennyben legyen!”

Partnereink elvárásainak való minél teljesebb megfelelés érdekében:

- az intézményben a neveltségi szintet emeljük,
- rendszeres tehetséggondozást és felzárkóztatást folytatunk,
- a testnevelésórák hatékonyságát megfelelő hely biztosításával elősegítjük,
- az önálló ismeretszerzéshez alkalmassá tesszük a könyvtár állományát,
- lelki gazdagodást szolgáló napokat szervezünk,
- hétköznapra eső ünnepekhez kapcsolódóan hagyományokat teremtünk,
- közösséget kovácsoló rendezvényeket, kirándulásokat szervezünk.

Céljaink elérése érdekében folyamatosan fejlesztjük az oktatás szellemi és tárgyi feltételeit.

Minden munkatársunktól elvárjuk, hogy lelkiismeretesen, partnerközpontú szemlélettel, a fent megfogalmazottak szellemében, felelősséggel végezze feladatait.

II. AZ INTÉZMÉNY NEVELÉSI PROGRAMJA

II.1. AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Keresztény kultúrát ápoló és hagyomány őrző óvodai pedagógiai program

**„Magasztald, én lelkem,
a mindenkor szűz Istenszülő drága oltalmát!”**

II.1.1. BEVEZETÉS

A gyermek Isten ránk bízott ajándéka, szüleinek olyan kincse, amelynek értékét gyakran kevésbé ismerik, a görögkatolikus óvoda az evangelizációs munkája során a feltár, illetve gazdagít. Sok gyermek az első vallásos élményét a görögkatolikus óvodánkban szerzi és az őt körülvevő felnőttek nevelők élete példájából, tapasztalja meg az Isten szeretetét.

Az Óvodai nevelés országos alprogramjáról szóló 363/2012. (XII.17.) kormányrendelet alapján a nevelőtestület elkészítette a módosított Pedagógiai Programját. Helyi pedagógiai programunkba a **keresztény kultúra** értékeit közvetítve, a **hagyományápolást** és az elmúlt időszak jó eredményeit, tapasztalatait beépítve készítettük el.

Óvodánk pedagógiai programjának módosításai kapcsán figyelembe vettük:

- az Óvodai nevelés országos alprogramját,
- az Egyházi Törvénykönyv ide vonatkozó részeit,
- a görögkatolikus egyházi dokumentumok nevelésre vonatkozó részeit.

Görögkatolikus óvodánkban a gyermeket, mint fejlődő személyiséget különleges védelem illeti meg. Pedagógiai alapelveink szerint célunk az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjúkorig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind az érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékben, amelyre érzékenyek. Az óvodai nevelés az Óvodai Nevelés Országos alprogramjával harmonizálva, a gyermeket megillető jogok megerősítését és egyenlő bánásmód biztosítását tesszük lehetővé a város és a környező településen élő családok óvodáskorú gyermekei számára. Óvodánk család - és gyermekcentrikus. Óvodánk nyitott minden érdeklődő, hitet megélt és hitet kereső családok gyermekeinek. Biztosítjuk a különböző felekezeti hitoktatást gyermekeink számára.

Figyelembe vesszük, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel indulhasson, és színvonalas nevelésben részesüljön.

A harmonikus fejlődéshez vezető út alapja a keresztény kultúra értékeinek megismertetése. Ebben segít kultúránk és a hagyományaink megismertetése és ápolása. Nagyon fontos a gyermek hitének megalapozása és fejlesztése a családok bevonásával, melyben az óvodának kiegészítő esetenként hátrányt csökkentő szerepe van. A gyermekről való testi-lelki gondoskodás, óvás. Arra törekszünk, hogy óvodánk vonzó legyen a családok számára. Szükséges azonban, hogy az egyház képviselői szoros kapcsolatba legyenek az óvodába járó gyerekekkel és dolgozókkal.

II.1.2. GÖRÖGKATOLIKUS ÓVODÁNK KÜLDETÉS NYILATKOZATA

**„Menjetez tehát, tegyetek tanítványommá minden népet...
Íme, én veletek vagyok mindennap, a világ végéig”
(Mt. 28, 19-20)**

Óvodánk küldetése a társadalom felé

Az Egyház Krisztustól kapott parancsa a missziós tevékenység. Ennek egyik eszköze az óvoda. Bár az Egyház több, mint 2000 éves, ezt a feladatot minden embernél újra kell kezdeni. Korunk nélkülözi a stabil értékrendet. A családokkal való jó kapcsolattartás egyre több embert segíthet az igazi értékek megtalálására.

A keresztény pedagógusnak alapvető elkötelezettsége, lelkiismerete kell, hogy legyen: a gyermekek, családok Krisztus felé vezetése, üdvösségre segítése.

Lényegesnek tartjuk, hogy óvodánk pedagógusai, nevelést segítő munkatársai aktívan bekapcsolódjanak az egyházközségek munkájába. Katolikus óvodánk kötelessége annak segítése, hogy Jézus Krisztus evangéliuma belegyökerezzen az emberek lelkébe. Fontos azon elkötelezettségünk, hogy Krisztust, az Isten-embert követjük, akiben minden emberi érték teljesen kibontakozik.

Óvodánk a helyes keresztény értékrendnek megfelelő erkölcsi nevelést, az egészséges személyiség kibontakoztatását és a hit alapjait egyszerre kívánja megvetni. Intézményünk feladatának tekinti esélyteremtő szerepének és hátránykompenzációs képességének erősítését. Ennek érdekében fontosnak tartja: a minőségi nevelés nyújtásához szükséges komplex fejlesztést, valamint a lemorzsolódás szempontjából veszélyeztetett csoportok tanulási sikerességének elősegítését, az egyenlő esélyek megteremtését.

Óvodánk küldetése a pedagógusok felé

Az óvodapedagógus a nevelő munkát segítő dolgozók és az egész alkalmazotti közösség minta és példa környezete számára. Keresztény emberségéből, becsületes életével, hivatásból fakadó nevelői munkájával, önfejlesztésével sugározni kell a katolikus tanítás-nevelés elveit. Számunkra példakép a tanító Krisztus. Pedagógusként és hívő keresztényként Őt kell követnünk. Munkánkkal az Ő művébe, Isten országának építésébe kapcsolódunk be.

A keresztény pedagógus fő erénye közé tartozik az alázat és szelídség, keresztény küldetéstudat. Az óvodás gyermek még nagyon törekeny, szüksége van a krisztusi szelídséget közvetítő nevelőre. Az óvodapedagógus alázata nélkül értelemi képessége, szaktudásbeli ügyessége az önérvényesítés kialakulásának veszélyéhez vezetne.

"Megismeritek az igazságot és az igazság szabaddá tesz titeket" (Jn. 8,32).

A megismert Igazság kötelez bennünket. Az igazság, amely szabaddá tesz bennünket így nem más, mint az igazi szeretet, „mert az Isten szeretet” (1Jn 4, 8). Növekednünk kell a szeretetben. „Szeresd felebarátodat, mint saját magadat!” (Mk 12, 31). Fejlődünk kell az önismeretben és helyes önszeretetben is, így válunk képessé a másik embert, gyermeket, szülőt szeretni és szeretettel szolgálni.

Arra vállalkozunk, hogy az ide járó gyermekeket és rajtuk keresztül családjaikat a keresztény hitre és életre neveljük. Gyermekeinket igyekszünk a krisztusi boldogságokba bevezetni. Törekvésünk, hogy az iskolában folytatandó keresztény nevelésük alapjait lerakva, majdan Krisztus egyházának aktív tagjává váljanak. A családoknak kiemelkedő segítséget kívánunk nyújtani a szülői hivatás és feladat keresztényi teljesítéséhez.

Óvodánk küldetése a gyermek felé

A teremtő öröktől fogva ismer minden embert. Szellemi, lelki, testi értékeket helyezett el a gyermekben, amelyet a neveléssel felszínre kell hozniuk azoknak, akik a gyermekekért felelősek. A szülőknek és a pedagógusoknak a mennyei Atya gyermekekkel kapcsolatos szándékát kell fürkészní és a megvalósításában segíteni. Óvodánk fontosnak tartja a dolgozók közötti kölcsönös tiszteletet, szeretetet, megbecsülést, családias, jó kapcsolatot. A gyermek biztonságérzetét, belső harmóniáját az őt körülvevő felnőttek befolyásolják és határozzák meg. Ezért mindent megteszünk a békét és szeretetet sugárzó környezet kialakítására és biztosítására.

A jó óvodában a gyermek aktív résztvevője az itt folyó pedagógiai munkának. Fogékonysága és nyitottsága révén felébresztjük benne a teremtett világ és a Mennyei Atya megismerése utáni vágyat. Tanítsuk meg gyermekeinket rácsodálkozni a teremtett világra, tudjanak benne gyönyörködni, vigyázzanak rá. Környezettudatosságra neveljük gyermekeinket.

A gyermek Isten ajándéka. A keresztény ember áldásként éli meg a gyermeket. Mint áldás és ajándék, az Isten adta törvények, és erkölcs szerint kell belőle embert nevelni. Ebben a munkában helye van a magvetésnek és a gyomlálásnak is. A közös munka során: nevelés, óvás, intés mind-mind lehetőség a lélek gazdagítására, magatartásának formálására.

Feladatunk még, hogy helyes önismerete legyen. Szükséges, hogy megismerje belső értékeit, de azt is érzékelje, mik a hiányosságai, amit minden lelki feszültség nélkül elfogad. Személyisége így fejlődik helyes irányban. Keresztény küldetésünk megvalósítási lehetőségei és megvalósítási célja, valakinek örömet szerezni, megemlékezni róla, gondoskodni róla, ajándékot adni, ösztönözni valamire és nem utolsó sorban szeretni.

Mi óvodapedagógusok és dajkák arra törekszünk, hogy a gyermekek szeretetben, érzelmi biztonságban, szabad, nyugodt légkörben, sok szép élménnyel gazdagodva élvezzék az óvodában töltött éveiket.

II.1.3. AZ EGYHÁZ NEVELÉSRE IRÁNYULÓ ALAPELVEI

Óvodánk feladata az Egyház Üdvözítő küldetésének munkálása, különösen a hitre való nevelés területén. Az óvoda által felkínálja korunk emberének a maga keresztény nevelési elgondolását, ezzel elősegíti a vallásos fejlődést, amely a gyermek személyiségének teljes kibontakozásához vezet. Az Egyház azért hozza létre óvodáit, intézményeit, mert egész különleges eszközt lát bennük a teljes ember formálására. A megélt hit belső megerősítést ad, a vallási események közös megélése által is. Nem csupán a nagyobb léptékű ünnepi rendezvények által, hanem a hétköznapiakban gyakorolható kisebb gesztusokra vonatkozóan. Ilyen a keresztvetés, vallási köszönés, az épületek, csoportszobák, egyházi események szerinti dekorációja, ikonok jelenléte, amelyek előtti sajátos magatartás megtanítása, -hibákat bevallani, rossz tettért bocsánatot kérni, valami jobbat tenni, környezetükben keresztény cselekedetet felfedezni, kialakuljon bennük a megbocsájtás eszköze- szintén jelentős mértékben hat, a hosszú távon is maradandó vallási érzék kialakításában.

A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai közül különösen a *Gravissimum Educationis Momentum* kezdetű leszögezi a katolikus nevelés jelentőségét:

” Az egyháznak is feladata a nevelés, sajátos okból: először is azért, mert el kell ismernie, hogy nevelésre alkalmas közösség. Legfőképpen pedig azért, mert kötelessége hirdetni az üdvösség útját minden embernek. A hívők számára át kell adni Krisztus életét és állandó szorgoskodással segíteni, kell őket, hogy ennek az életnek teljességére eljussanak.”

Amikor katolikus nevelésről szólunk – Jézus által adott küldetésről van szó – szükséges megfontolni:

- a Szentírás tanítását, belőle Jézus tanítói és nevelői magatartását, az apostoli küldetését,
- az Egyházi Törvénykönyv rendelkezéseit,
- a zsinati dokumentumokat és a pápai megnyilatkozásokat.

II.1.4. AZ ÓVODA HELYI NEVELÉSI ALAPELVEINEK, ÉRTÉKEINEK, CÉLKITŰZÉSEINEK MEGFOGALMAZÁSA

Nevelési alapelveink

- A gyermeket elfogadás, tisztelet, szeretet megbecsülés, bizalom övezzé.
- Egyenlő hozzáférés, illetve differenciálás biztosítása.
- Eleget tegyünk a családok és fenntartónk elvárásainak.
- A görögkatolikus kultúránk ápolása, tisztelete.
- A gyermek hitének megalapozása és fejlesztése.
- A gyermeki személyiség tisztelete, szeretet, megbecsülése.
- Óvó védő, közösségi, feladatok fontossága.
- Környezetünk védelme, az egészséges fejlődéshez szükséges személyi és tárgyi környezet biztosítása.
- Egyéni képességek fejlesztése, képességeihez igazodó műveltségtartalmak közvetítése. Tehetség gondozás. Óvoda-iskola átmenet megkönnyítése.
- A gyermeki jogok tisztelete, szabadságjogok biztosítása.
- Szeretetteljes, érzelmi biztonságot nyújtó, derűs légkörben nevelkedjenek gyermekeink.
- Tevékenység szervezése a szabad játékok keretén belül az egyéni képességekhez igazodó személyiségfejlesztés.
- Alapelveinket sok-sok élmény biztosításával, játékos tevékenységekkel valósítjuk meg.
- A gyermek személyiség fejlődését a szabad játékon keresztül szervezett tevékenységben valósítja meg.
- Lehetőséget biztosítunk a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó, valamint a migráns gyerekek önazonosságának megőrzéséhez.
- Olyan támogató tanulási környezetet alakítunk ki, amelyben minden feltétel adott ahhoz, hogy a gyermekek tanulási képességeik optimálisan fejlődhessenek. Célunk, hogy gyermekeink tanulási kompetenciáit egyéni képességeinek megfelelő fejlesztésével megalapozzuk az egész életen át tartó tanulás igényét és képességét. A fenntartható fejlődésre irányuló környezeti nevelésünk során is az élethosszig történő tanulás elvét és gyakorlatát érvényesítjük. Az egész életen át tartó tanulásra való alkalmasság számos tanulási helyzet és kihívás iránti szükséglet és indítékok korai megalapozását jelenti, az óvoda preventív funkcióját megerősíti. Az információs társadalom digitális állampolgárját célzó, valamint az IKT eszközöket használó, rugalmas tanulási utakat biztosító szemléletet előtérbe helyező nevelés-oktatás megvalósítására törekszünk, az életkori sajátosságok megerősítése mellett. A tanulásban, neveltségben lemaradó gyermekeknél a lemaradás, lemorzsolódás okait azonosítjuk, egyéni fejlődési tervet biztosítunk, eredményeinket mérjük és értékeljük. Munkánkban az e pedagógiai programban meghatározott módszerek mentén az óvodapedagógusok változatos, egyénre szabott módszerekkel végzik nevelőmunkájukat.

Katolikus óvoda nevelési értékei

Keresztény értékrend:

Isten képmása: Isten megteremtette az embert a saját képmására. Intézményünk kiemelkedő értéknek teremt az embert és az emberi életet. Megbecsüli óvja és fejleszti az ember méltóságát és szabadságát. A keresztény nevelés érték központú. Az oktatás és a nevelés folyamatában nem az elszigetelt egyén és annak kiszolgálása áll a középpontban, hanem az alapvető keresztény értékek. A keresztény értékrend az, amelynek irányába gyermekeinket segítjük a nevelés eszközeivel.

- Óvodánk nevelési célja**, hogy alakítsuk ki a gyermekben az együttéléshez szükséges szokásokat.
- Biztosítsunk a gyermekeknek külsőségeiben és tartalmában olyan visszatérő élményeket, amelyeket szülőföldjéhez, otthonához kötik.
 - A helyi szokásokat, a görögkatolikus hagyományokat, fokozatosan és tudatosan építsük be és fogadtassuk el a gyerekekkel a tevékenységek során, a játékba az ünnepek előtti készülődésbe, mely szerves része a nevelői munkánknak. Ezzel is gazdagítsuk a gyermekek érzelmi életét.
 - Fejlesszük a gyermekek alkotó képességét a természetes anyagok használatával.
 - Az evangéliumi történetekkel formáljuk a gyermekek erkölcsi ítélőképességét, viselkedés kultúráját.
 - A népköltészeti alkotások modellértékű közvetítésével, érzelmeiken keresztül formáljuk ízlés világukat, ezzel megalapozva a kulturális anyanyelvet.
 - A néptánc a népi énekes játékok, játékfűzerek gyakorlásával ismerjék meg a népi kultúránk örök értékeit.

II.1.5. KATOLIKUS ÓVODAKÉP, KATOLIKUS GYERMEKKÉP

Görögkatolikus óvodakép

A görögkatolikus óvodánk is, mint minden más óvoda arra a célra van rendelve, hogy a teljes emberi személy kiformalódásán munkálkodjon. Ezt a célt a keresztény életszemlélet szerint igyekszik elérni. Óvodánk épp azzal válik katolikussá, hogy – bár más – más fokon – az óvodai közösség minden tagja osztozik a keresztény világszemléletben. Ezért az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé, s egyúttal végső céllá. Óvodánk a családi szellemre épít, preventív munkát végez. Alapja a szeretet és a bizalom.

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. A katolikus óvoda a katolikus köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, amely kiegészítője a családi nevelésnek a gyermek 3. életévétől az iskolába lépésig. A gyerekek lelki életének gazdagodása a viselkedés módjukban erőteljes módon jelen van. Ezt helyes értékrend kialakításával és közvetítésével, személyes példákkal és hit életünkkel sikerült megvalósítani.

Óvodánk védőszentje a legszentebb Istenszülő, akinek oltalmába és pártfogásába helyezzük gyermekeinket.

Az Istenszülő oltalmának védőleple fogadja, díszíti intézményünk bejáratát. Védelmének hite és tudata hatja át nevelő munkánkat. Különös ajándékként éljük meg minden nap - gyermekek, családok, pedagógusok - az Istenszülő oltalmát, jelenlétét, segítségét. Mária ünnepeink közül külön figyelmet fordítunk az „*Istenszülő oltalma*” (október 1.) megünneplésére. Mint külsőségekben, mind lelki téren igyekszünk a görögkatolikus hagyomány elmélyítésére és az Istenszülő felé áradó szeretetünk és hálánk kifejezésére. Kiemelt ünnepünket Szent Liturgián való részvétellel, valamint színes, tartalmas programmal tesszük a Szűz Anya tiszteletéhez méltóvá. Szeretettel összefogva törekszünk emlékezetessé, örömtelivé tenni a családok, egyházközösség és iskola részvételével.

Görögkatolikus óvodánk, közvetlen segíti az Oltalom Görögkatolikus Általános Iskola-i közösségbe történő beilleszkedést a közös programok és ünnepek által. Az óvodában megalapozott hitéletet, személyiségvonásokat, kialakított magatartásformákat, szokásokat közvetlen folytathatják gyermekeink az iskolában.

Lehetőségeinkhez mérten-gyümölcs és zöldségnapok- megalapozzuk a helyes táplálkozási szokások kialakulását.

Gyermekképünk

Az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és közösségi lény egyszerre. A keresztény ember számára a gyermek Isten ajándéka, az élet folytonosságának láncszeme. Az Isten adta természet és erkölcs szerint lép az életbe, és az Isten adta törvények szerint kell belőle embert fejleszteni.

A keresztény ember áldásként éli meg a gyermeket. A gyermek a jövő élet hordozója. A lélek megismerésével a gyermekekben lappangó hajlamokat felkeltjük. Ebben a munkában helye van a magvetésnek és a gyomlálásnak is. A közös munka során: nevelés, buzdítás, óvás, intés, min- mind lehetőség a lélek gazdagítására. A gyermek személyiségének kibontakoztatásában meghatározó szerepe van a személyi és tárgyi környezetnek.

Minden gyermeket a saját képességei szerint, annak figyelembevételével neveljük, fejlesztjük. Nevelik, fejlesztik őt az új társkapcsolatok és az óvoda minden dolgozója. Tetteinkkel

sugározzuk a feltétel nélküli szeretetet, s azt a gyermeknek oly fontos biztonságérzetet, hogy – tisztellek Téged, fontos vagy Nekem, csakis rád figyelek, segítek Neked. Feladatunk az, hogy minden gyermek ismerje és tudja meg értékeit, de azt is érzékelje, hogy melyek a hiányosságai. Ezt természetesen minden lelki feszültség nélkül próbálja elfogadni. Óvodapedagógusaink arra törekednek, hogy óvodásaink szeretetben, érzelmi biztonságban, szabad, nyugodt légkörben, sok szép élménnyel gazdagodva élvezzék az óvodában töltött éveiket.

Óvodánk család, gyermekközpontú befogadó szemléletű, a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszik. Óvodánk arculatából adódóan, az óvodás korú gyermek életkori sajátosságaira építve, az egész napot át kell hatnia a keresztény lelkiségnek. Igyekszünk, a szeretetteljes neveléssel nevelni, hogy hátrányai csökkenjenek a gyerekeknek. Ne legyen helye semmiféle előítélet kibontakozásának.

- A gyermekközpontú személyiség fejlesztés, megfelelő személyi és tárgyi környezettel,
- A vallási neveléssel, keresztény értékek hordozásával, megismerésével
- Az egészséges életmód alakításával
- A környezettudatos magatartás alakításával
- Az érzelmi neveléssel
- A közösségi neveléssel
- Az anyanyelvi neveléssel
- Az egyéni készségek és képességeknek megfelelő, tevékenységbe ágyazott értelmi fejlesztéssel
- Testi és lelki szükségletek kielégítésével

Pedagógus képünk

Olyan pedagógus nevelje az óvodásainkat:

- aki nevelési gyakorlatát az egyéni, differenciált bánásmód jellemzi
- törekedjen a feltételek magasabb szintre emelésére
- az óvoda otthonosabbá tételére
- empátiás készségénél fogva jó kapcsolatot alakítson ki a munkatársaikkal
- melegszívű, szeretetteljes lény legyen
- tisztelje és őrizze a keresztény hagyományainkat
- önmagára és környezetére igényes legyen.

II.1.6. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

A katolikus óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- a hitre nevelés erősítése
- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

II.1.6.1. A hitre nevelés erősítése:

„Nem az a fontos mi mindent teszünk, hanem az, hogy tetteinkben mennyi a szeretet.”
(szentcsaladplebania.hu (2023.06.15))

Az óvodai hitre nevelés vállalása, belső készletéből, hitből és szeretetből fakad és áthatja az egész napot. A felnőttek részéről a példaadás a legfontosabb, hiteles életünkkel átadhatjuk az Isten-képet. Egész magatartásunkkal, egyéniségünkkel arra törekszünk, hogy erőt, támaszt, biztonságot sugározzunk a gyermekek és szüleik felé.

A család az elsődleges nevelési közösség, ahol bizonyos szabályokat, szokásokat tapasztal meg a gyermek. Amikor óvodai közösségbe érkezik, más hatásokkal is szemben találja magát. A katolikus nevelés központja Jézus Krisztus ő a mi példaképünk és az ő édesanyja az Istenszülő Szűz Mária, akinek oltalmába ajánljuk óvodánkat és lakóit. Az ő életvitelük kell, hogy mintául szolgáljon mindannyiunk számára. Azok a gyermekek, akiket, a Szentlélek vezetése által szüleik a mi óvodánkba kísértek, megtapasztalhatják mindennapjainkban az odaadó szeretetet, a társakkal és nevelőikkel együtt megélt örömet, a lelki béke, a türelem, a barátságosság és szelídség sokoldalúságát.

Óvodánkban kiemelt szerepet kap a keresztény kultúra ápolása, mely áthatja napi cselekedeteinket elsőként a köszöntési mód tekintetében („Dicsőség Jézus Krisztusnak!” válasz erre „Dicsőség mindörökké.”, illetve „Feltámadt Krisztus!” válasz erre, „Valóban feltámadt.”), valamint a kereszttetésben, hétindító imádságainkban, lelki percekben, a templomlátogatások alkalmával. Ezen tevékenységek során, sajátos magatartási formát tapasztalnak meg a gyermekek, mely a nevelési folyamat során maradandóvá válik. A mindennapokban igyekszünk olyan értékeket közvetíteni a gyermekek felé, melyek hatására hitből fakadó erős egyéniségük alakul ki és felkészíteni őket arra, hogy a megtapasztalt értékeket képesek legyenek a modern társadalmunkban is tovább adni környezetük felé. Az óvodai hitre nevelés keretén belül, játékos formában olyan érzelmi támogatást és kialakított szokásokat kapnak a gyermekek, melyek segíti őket hitük gyakorlásában, a mindennapokban megélt példákön keresztül (alázat és kitartás az imádságban-Jézus Krisztus és a szentek életének példája nyomán, tisztelet és szeretet a közösségben, egymással szemben való alkalmazkodás és segítőkészség).

Óvodánkban minden gyermeket önmagáért szeretjük a biztonságot nyújtó, szerető, elfogadó felnőtt mellett, képesek lesznek kinyílni és befogadni az Isten adta kegyelmi ajándékokat is. A megszilárdított hit boldogságát, a Jézus Krisztussal való kapcsolat örömét és az Istenszülő Szűz Mária gondoskodó oltalmát. A nap minden szakában gyakorolhatják az isteni erények megélését, mely így válik hatékonnyá a nevelési folyamat során.

Lelki perceken, illetve a lelkigyakorlatok alkalmával lehetőség nyílik a feszültségek, gátak feloldására, valamint egyéni problémák, gondok megbeszélésére is, mely a lelki nyugalom és béke megteremtéséhez szükségesek. Az alkalmazottaknak segítséget nyújt ebben lelki vezetőnk, aki gyónási lehetőséget ajánl fel és egyéni beszélgetésekre ad lehetőséget. Az egyházi év ünnepei hozzásegítenek bennünket a gyermekek hitének elmélyítéséhez. Ezen kívül rendelkezésünkre állnak különböző eszközök is: Szentírás, Vallásos tartalmú kiadványok, Zenék, Imasarak, melyen jelképeink: kereszt, gyertya, ikonok találhatóak.

Óvodánk hitre nevelésének célja, a családi keresztény nevelés megalapozása, illetve támogatása.

Feladatunknak tekintjük, hogy az óvoda minden dolgozójára a nyitottság, az elfogadás, a szeretetteljes kommunikáció, a kölcsönös tisztelet és megbecsülés legyen jellemző. Arra törekszünk, hogy olyan szeretetteljes, imádságos légkört teremtsünk, amelyben az intézmény valamennyi dolgozóján keresztül, a gyerekek ráérezhetnek Isten jelenlétére, megtapasztalhatják, mi a Jézusi megbocsátás és szeretet.

Célunk, hogy örömmel, bátran merjenek imádkozni napközben, felnőtt kezdeményezése nélkül is. A hétköznapiakra eső ünnepeken megismerkedhetnek a templomi közösséggel, az énekekkel, imádságokkal, szentségekkel, ezáltal az egyházhoz való tartozás közösségi élményét tapasztalják meg.

Alapvető értékeink, tevékenységek:

- helyes önértékelésre nevelés
- hitre, reményre, szeretetre nevelés
- a pozitív értékek felismerése, megbecsülése
- nyitottság, befogadó képesség, a másság elfogadása
- alázat, szelídség, türelem
- mértékletesség
- megbocsátás
- a belső elcsendesedésre való igény
- hűség Istenhez
- a gyermeki tevékenységre épülő tanulás
- a családdal való együtt nevelés, együttműködés

Tevékenységek:

- ismerjék és használják a görögkatolikus köszönést
 - ismerjék meg az imádságok különböző formáit / hálaadó, kérő, dicsőítő, közbenjáró/.
- Templomlátogatásokon minden tanköteles korú gyermek részt vesz.
- az egyházi ünnepkör szerint ismerkedjenek az ünnepekhez kapcsolódó szentírási tartalommal
 - a teremtett világ szépségeit, a természet változásait csodálattal tekintsék, mint Isten alkotását
 - ismerkedjenek meg a gyerekek a templomi környezettel, berendezésekkel, szimbólumokkal
 - tudják elfogadni egymást, mint Isten gyermekét, másságát, a megszokottól eltérő tulajdonságaival együtt
 - Alkalmazzák a Jézus Krisztus által megismert erényeket: a felebaráti szeretet, a bűnbocsánat, a megbocsátás a segítőkészség, a jóság, a szófogadás képességét.
 - tudjanak elcsendesedni és ráhangolódni Isten Igéjének meghallgatására
 - tudják a hétköznapi életben gyakorolni a történetekben megértett üzeneteket
 - ismerkedjenek meg az egyházi zenével
 - a templom Isten háza, ennek megfelelően sajátítsák el a helyes templomi viselkedést
 - óvják, védjék maguk és társuk testét, mint a lélek templomát
 - egyéb felekezeti templomok látogatása (római katolikus, református)

Hitélet megtapasztalása:

- Görögkatolikus köszöntésünket használjuk a gyermekek reggeli érkezésekor, a délutáni távozáskor és a felnőttel való találkozáskor.
- Lelki perceként keresztül heti több alkalommal, az elcsendesedés, ráhangolódás lehetőségének megteremtését alkalmazzuk. Éreztetjük, hogy most különleges, a szokásostól eltérő

élményben lesz részük. Gyertyát gyújtunk, mindig énekkel kezdjük és imával zárjuk ezeket a perceket.

- Felekezetek szerinti hittan heti egy alkalommal szervezünk. (2,5-3 éves korosztálynak novembertől, 4-5-6-7- éveseknek szeptember 15-től)
- Görögkatolikus énekek, Mária énekek tanítása.
- Étkezés előtti, étkezés utáni ima (tízórai, ebéd, uzsonna, valamint pihenés előtt minden alkalommal imádkozunk)
- Hétindító lelki útravaló, óvodánk lelki vezetőjével.
- Születés - és névnapok megünneplése, közös éltetés.
- Liturgia vagy paraklisz ünnepekkor.
- Alakuljanak ismereteik az egyházi ünnepekről, vallásos élet hagyományairól, szokásairól, eszközeiről.

A görögkatolikus kultúra értékeinek megőrzése, közvetítése:

Ünnepkörönként lebontva, kiemelve az ünnepeket.

<p>Istenszülő oltalma</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kisboldogasszony - Szent Kereszt felmagasztalása - Három Szent főpap - Lelki gyakorlat - Istenszülő Oltalma (Okt. 1.) (egyházközségünk búcsú ünnepe) - Jó cselekedetek gyűjtése - Természet megismerő kirándulások - Október 23. nemzeti ünnep - Mindenszentek 	<p>Nagyböjt – Húsvét</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jó cselekedetek gyűjtése - Böjti ételek –koliba - Március 15. ünnep - Gyümölcsoltó boldogasszony - Lelki gyakorlat - Virágvasárnap - Nagyhét eseményei - Húsvét, pászka és sárgatúró készítés - Szent György ünnepe - Gyermekbúcsú - Anyák napja
<p>Bűnbánati idő- Karácsony</p> <ul style="list-style-type: none"> - Szent Miklós ünnepe - Népszokások (Luca, Borbála) - Lelki gyakorlat – szülőknek, dolgozóknak - Jó cselekedetek gyűjtése - Karácsony - Vízkereszt - Gyertyaszentelő 	<p>Pünkösöd</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mennybemenetel - Pünkösöd - Évzáró hálaadás - Természet megismerő kirándulások - Szent István király - Nagyboldogasszony - Keresztelő Szent János ünnepe

A fejlődés várható jellemzői:

- Képes ismereteket befogadni.
- Szokásává és igényévé válik az imádkozás, és az ehhez kapcsolódó magatartási forma: elcsendesedés, kéz összekulcsolása.
- Ismeri a tanult énekeket, imákat, képes önállóan imádkozni.
- Gyakorolja a hálaadást.
- Tisztelettel viselkedik a felnőttekkel, társaival. Tetteit és érzelmeit a szeretet vezeti.
- Képes a megbánásra, jóvátételre, törekszik az engesztelésre
- Jártas az óvodai ünnepek terén, a feldolgozott bibliai történetek ismeretében.

II.1.6.2. Az egészséges életmód alakítása

A Mennyei Atya akaratának köszönhetően kaptuk az életünket. Egészségünk, testi épségünk ajándék, melyet tisztelnünk, óvnunk és védenünk kell. Ezt az értékrendet, át kell adnunk a gyermekeinknek is.

Az óvodai nevelés kapcsán, a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése, szokásainak kialakítása, fejlesztése, a gyermek edzése, ügyességének, testi erejének megőrzése és fejlesztése fontos szempont. Ahhoz, hogy e feladatoknak meg tudjunk felelni, a feltételeket meg kell teremteni. (megfelelő hely, idő, eszköz, helyes táplálkozás, öltözködés).

Az óvodapedagógusok mindennapi kötelességének egyike, a gyermek szabad levegőn való tartózkodásának megszervezése (séták, kirándulások, udvari játékok). Ez idő alatt a test erejének, mozgásbiztonságának fejlesztése mellett, a természet ajándékainak megtapasztalása is szerepet kap, az évszakok változásain keresztül, mely az értelmi képességek növelésére is hatással van.

A gyermek és a nevelőmunkát végzők között kialakult bizalom és önzetlen szeretet, hozzásegíti a gyermeket a testápolás megalapozásához. A felnőtt, anyai gondoskodással segíti a gyermeket a gondozási feladatok ellátásában, (öltöztetés, vetkőztetés, testápolás) a megfelelő egészségügyi szokások kialakulásában. A mindennapi tevékenységek során figyeli a gyermek testi, lelki, értelmi, érzelmi állapotát. A szokás- és szabályrend alakítása során, amit a gyermek fokozatosan magáévá tesz, a felnőtt mintát követve, egyre önállóbb lesz, társai segítőjévé válik.

A mozgás sokoldalú tevékenység, fontos szerepe van a személyiségfejlesztésben, a szervezet működésében is. A példaadó óvodapedagógus, aki örömmel végzi a mozgásos tevékenységeket, motiválóan hat a gyermekre, ezáltal ő maga is szívesen végzi az adott tevékenységet. A közös mozgás során kialakulnak bizonyos jellemvonások, mint az akarat, a kitartás, a pontosság, a szabályokhoz való alkalmazkodás képessége. A mozgás fokozza a vérkeringést, az anyagcserét, elősegíti a központi idegrendszer érését, fejlődését.

A gyermekek egészségének és testi épségének védelme, kiemelt feladata az óvodában dolgozóknak (balesetek, betegségek megelőzése; helyes higiéniai szokások kialakításával járványok megelőzése)

II.1.6.2.1. Egészségfejlesztési program

Az egészségfejlesztés területei kiterjednek:

- a) az egészséges táplálkozás
- b) a mindennapos testnevelés, testmozgás
- c) a személyi higiéné
- d) a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése
- e) bántalmazás, erőszak megelőzése
- f) baleset-megelőzés, elsősegélynyújtás

A gyermek növekedésének és fejlődésének egyik alapfeltétele, a gyermek egészséges táplálása. Az óvodai étkeztetés napi háromszori étkezésből tevődik össze, a 37/2014. (IV. 30.) EMMI-rendelet figyelembevételével.

a) Az egészséges táplálkozás érdekében az óvodás gyermeknek naponta az öt alapélelmiszercsoport mindegyikéből kell fogyasztania melyek:

- kenyér, pékáru, tésztaféle, rizs
- gyümölcs, zöldség,
- hús, hal, tojás,
- tej és tejtermék,
- olaj, margarin, vaj, zsír.

Az étkezés szokásalakítása során, az óvodapedagógus megismeri a gyermek étkezési ritmusát, kedvelt ételeit, érzékenységét, étvágytalanságát. A különleges étrendet igénylő

gyermek étkeztetését (tej, tojás, liszt érzékeny, I. típusú cukorbetegség) a konyhával történő egyeztetésekkel megoldjuk. Az étkezések alatti halk beszélgetés, jó hangulatot eredményez, mely a közös étkezés örömét alakítja ki, ennek hatására pozitív irányba igyekszik az étkezést befolyásolni. Megkedvelteti az ismeretlen ízeket, a kellő mennyiségű folyadék fogyasztását serkenti, az étel összerágásának fontosságát kiemeli. A gyermekek a nap bármely szakában saját poharukból (mely a csoportszobában található) ihatnak folyadékot. Kiemelt figyelmet fordítunk a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só és telített-zsír tartalmú ételek fogyasztásának csökkentésére, a nyers zöldségek és gyümölcsök, illetve tej-tejtermékek fogyasztásának ösztönzésére. Havonta több alkalommal szervezünk a szülők támogatásával zöldség-és gyümölcsnapokat főként az őszi, téli időszakban.

Intézményünkben az étkeztetést saját konyhánk biztosítja számunkra. A helyszínen szükség szerinti melegítésre is van lehetőség.

b) Mindennapos testmozgásra lehetőséget biztosítunk, az időjárás függvényében az óvoda tornaszobájában vagy a szabad levegőn.

A rendszeres mozgás biztosításával (mindennapos testnevelés, játék, mozgásos játék), a mozgáskultúra megalapozásával és a motoros képességek fejlesztésével a gyermekek testi, akaratilag képességeinek fejlődését, a mozgás megszerettetését kívánjuk elősegíteni.

A gyermekek alakváltozása, a hirtelen növekedés, gyakran okoz hanyag testtartást. Speciális mozgásfejlesztés, külső szakemberek bevonásával, TSMT terapeuta, fejlesztő-és gyógypedagógus segítségével történik, akik a prevenció fejlesztő tornák során, a gerinc deformitások megelőzésében, a lábboltozatot erősítő, fejlesztő mozgással, valamint a lúdtalpas gyermek lábtartásának javításában is segítségünkre vannak.

Az óvoda legfontosabb fejlesztési területe az udvar. A játszóudvar két részből áll, ahol vannak homokozók, libikóka, csúszda, hinta vagy függeszkedő eszközök, mozgásfejlesztő eszközök, és a labdázáshoz és motorozáshoz, megfelelő terület.

Az óvoda tornaszobája a mozgásfejlesztés másik fontos színtere. A csoportoknak minden nap lehetőségük van itt a gyermekekkel a napi mozgás biztosítására. Annak érdekében, hogy az egészségfejlesztő testmozgás hatékonyan megvalósuljon, fő szempont a pozitív megerősítés. A gyermekek mozgásfejlődése az online naplóban követhető, mérhető, értékelhető.

c) A gyermek személyi higiénés állapota, szükség szerinti testápolás pótlása, az óvodapedagógus és a nevelőmunkát segítők együttes feladata. A legfontosabb személyes higiénés feladat a kézmosás szokásának megalapozása. Napirendünk keretei között elegendő időt biztosítunk, a gyermekek egyéni ütemében végzett gondozási teendőikre (tisztálkodás, mindennapi fogmosás) ahol megismerkednek a tisztálkodás sorrendjével, technikájával, az intimitás biztosítása mellett.

Az egészségügyi szokások, a betegség-és a különböző fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítjuk a gyermekekben (bőr, haj, fogak, szájüreg, érzékszervek, körmök ápolása, ruházat higiénéja).

Nagy hangsúlyt fektetünk környezetünk tisztántartására is. Példamutatással, fejlettségi szintnek megfelelően segítséget nyújtunk, ezáltal fokozatosan kialakul a gyermekek önállósága. A személyi higiéné alakulásához a helyes öltözködés feltételeinek biztosítása és a nyugodt pihenés is hozzátartozik, melyet alapos szellőztetés előz meg.

A gyermekek személyiségfejlesztésében nagy jelentőséggel bír, az óvodában eltöltött idő alatt tapasztalt környezetének higiénéja. Az óvoda épületének külső és belső tisztasága, rendezettsége, esztétikai állapota, mely elsősorban a nevelő munkát segítő alkalmazottak és a karbantartó feladata.

d) A testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése érdekében, az óvodapedagógus kötelessége, megtenni mindent, a rendelkezésére álló eszközök és módszerek segítségével, hogy a gyermek testi, lelki egészségét megóvja és fejlessze. Módszerek: - felvilágosítás, - munka- és balesetvédelmi előírások betartása és betartatása, - veszélyhelyzetek feltárása és elhárítása (szülő és más

szakemberek bevonásával). A gyermek kiegyensúlyozott pszichés fejlődésének elérése érdekében, pozitív nevelői attitűd és elfogadó és támogató környezet szükséges. Az óvoda pszichológusa segítséget nyújt a pedagógusoknak, illetve a szülőknek, a gyermekekkel kapcsolatos nevelési helyzetek megoldásában, egyéni beszélgetések vagy csoportos foglalkozások keretében. Közreműködik a gyermekek beilleszkedését, társas kapcsolatait javító intézkedésekben.

e) A bántalmazás, erőszak megelőzése fizikai és érzelmi téren egyaránt komoly figyelmet kíván. Az óvodás gyermeket életkorából adódóan kíváncsiság hajtja, ezért sok esetben nem képes még felismerni a veszélyt.

Az óvodapedagógusok feladata, hogy segítse a gyermeket biztonságérzetük erősítésében és abban, hogy szükség esetén tudjanak és merjenek segítséget kérni a felnőttől. A gyermek még nem képes megfogalmazni a benne tomboló feszültségeket, szorongásokat, félelmeket, viszont a mesén, a rajzoláson keresztül és játékában közölni tudja ezeket az érzelmeket. Ezáltal pontosan megnevezik azt a szereplőt, akinek helyzete az ő valós élethelyzetükkel azonos.

f) A baleset- megelőzés és elsősegélynyújtás szempontjából fontos feladata az intézménynek, hogy tegyen meg minden olyan intézkedést annak érdekében, hogy a gyermeket az óvodában tartózkodás ideje alatt (és az óvodán kívül szervezett programokon) ne érje baleset. Ennek érdekében a gyermekek által használt eszközöket a felnőttek fokozott odafigyeléssel kezelik, szükség esetén kezdeményezik javítását, cseréjét.

Elsősorban az udvari, játszótéri játékoknál, valamint séták alkalmával hívjuk fel a gyermekek figyelmét a helyes eszközhasználatra, biztonságos közlekedés szabályaira.

Amennyiben az óvoda felügyelete alatt történik a gyermekkel baleset, az elsősegélynyújtást követően az SZMSZ-ben leírtak alapján kell eljárni. Fontosnak tartjuk, hogy az erre vonatkozó szabályokat, óvó-védő előírásokat, valamint a házirendben megfogalmazott szempontokat mind a gyermekek, mind a szülők, mind az óvoda dolgozói és az óvodában tartózkodók ismerjék és betartsák.

Célunk a környezettudatos magatartás megalapozása, a mozgásban gazdag életmódra nevelés, a környezetük esztétikuma iránti igény kialakítása.

Feladatunk a gyermekek gondozása, testi szükségleteinek kielégítése, a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása, a megfelelő egészségügyi szokások a tisztálkodás és a fogmosás elsajátíttatása, a harmonikus összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, valamint prevenció és korrekció testi, lelki feladatok ellátására szakemberek bevonása.

II.1.6.2.2. A tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek nevelése, oktatása

Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek: az a gyermek, tanuló, akinek egészségügyi ellátása általános járóbeteg-szakellátásban vagy általános fekvőbetegszakellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben, tanévben a 36 nevelési napot, tanítási napot várhatóan meghaladja, és emiatt az óvodai nevelésben nem tud részt venni, illetve tankötelezettségét iskolába járással nem tudja teljesíteni. A tartós gyógykezelés alatt álló gyermek szülei kérhetik a gyermek felmentését az óvodakötelezettség alól. Ha az eljárásban szakértőt kell meghallgatni, csak az óvodavezető vagy a védőnő, továbbá tartós gyógykezelés alatt álló gyermek esetében az általános járóbeteg-szakellátásban vagy az általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos rendelhető ki. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek esetében a kérelem a tárgyév április 15. napja után is benyújtható. Az eljárás időtartama 50 nap.

Ha a tartós gyógykezelés alatt álló gyermeket a felmentést engedélyező szerv (a fővárosi és megyei kormányhivatal általános illetékességgel eljáró járási hivatala) az óvodai foglalkozáson való részvétel alól felmentette, az óvoda a szülő részére

- tanácsadást,
- konzultációt biztosít, továbbá

- terápiás vagy más kezelés szükségessége esetén tovább irányít a pedagógiai szakszolgálathoz vagy más szakellátást biztosító intézményhez.

Célfeladat megállapítása

A tartós gyógykezelés alatt álló gyermek nevelése-oktatása esetében a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatott pedagógus munkáltatója az egészségügyi intézmény vagy rehabilitációs intézmény írásbeli kérelmére célfeladatot állapíthat meg a pedagógus részére a nevelési-oktatási tevékenységnek az egészségügyi intézmény vagy rehabilitációs intézmény számára történő ellátására, ha a pedagógus a megfelelő szakképzettséggel rendelkezik, és vállalja, hogy a célfeladatot az e rendeletben foglaltak szerint, az egészségügyi intézmény vagy rehabilitációs intézmény szakmai vezetése alatt, az egészségügyi intézmény vagy rehabilitációs intézmény alkalmazottaira vonatkozó szabályok betartásával végzi.

A célfeladat megállapításakor előnyben kell részesíteni azt a pedagógust, aki egyebekben a célfeladat ellátásával megegyező feladatellátási helyen végzi nevelési-oktatási feladatait. A célfeladatot vissza kell vonni, ha azt az egészségügyi intézmény vagy rehabilitációs intézmény írásban kezdeményezi. Vagyis az óvodáknak a gyermek szakorvosi papírját kiállító egészségügyi intézménnyel szorosabbra kell fűzniük az együttműködést, a kapcsolattartást a jövőben, hogy a tartósan beteg gyermek biztosan teljesíthesse tankötelezettségét.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végén:

- Az elsajátított testápolási szokásoknak megfelelően, a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésűlködnek.
- A tisztálkodás során használt eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat. Zsebkendőjüket önállóan használják.
- Az elfogyasztani kívánt étel mennyiségét eldöntik, önállóan töltenek vizet a kancsóból
- Ízlésesen megterítenek, higiénikusan étkeznek. Biztonságosan használják a kanalat, villát, kést. A kulturált étkezési szokásokat betartják
- Teljesen önállóan öltöznek, a ruhájukat ki-be gombolják, esztétikusan összehajtva a helyére teszik, cipőjüket befűzik, bekötik
- A környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani
- Ügyelnek saját megjelenésükre, esztétikus rendezettségre való törekvés
- Felfigyelnek a környezetük védelmével kapcsolatos teendőkre.

II.1.6.3. Az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

„A szeretet tartja össze közösségeinket, étellel, fénnel, meleggel, lélekkel tölti meg a családjainkat.”

(<https://www.citatum.hu/> Bőjte Csaba gondolatai a szeretetről)

Az óvodáskorú gyermek, különböző nevelési hatásokkal, családi háttérrel érkezik óvodánkba. Keresztény közösségünk Krisztus életének példáját szem előtt tartva, igyekszik olyan légkört megteremteni a rá bízott gyermekek számára, mely egyénisége szilárdságát, érzelmi biztonságát, szeretetteljes társas kapcsolatok kialakulását eredményezi.

Az óvoda alkalmazottai között lévő kapcsolat a tiszteleten, megbecsülésen, egymás megsegítésén alapszik. A megtapasztalt pozitív érzelmi megnyilvánulások hatására, a gyermek elfogadja önmagát és társait, azok másságát, nyitottá válik nevelői felé.

Az óvodában átélt élményeken és a társakkal való kapcsolatok alakulásán keresztül kudarcokat, sikereket, örömeket, tapasztalnak meg a gyermekek, melyek alakítják személyiségüket. Az érzelmek sokszínűségének feldolgozásában az óvodapedagógus (szükség esetén az óvodapszichológus) segít, nyugalmat árasztó személyiségével. A feléje sugárzó szeretet, bizalom sokszori átélése, alapja lesz későbbi hitének. A gyermekeket az előítéletek nélküli

elfogadásra neveljük, a más bőrszínű, a más nemzetiségű gyermek, ugyanúgy a Mennyei Atya jóságából kapta életét, mindegyikük személyiségében gazdagság rejlik.

Katolikus óvodánk célja, a keresztény családban megalapozott nevelés folytatása, az esélyegyenlőség megteremtése, ahol szeretetben és elfogadásban együtt nevelkedik egészséges gyermek, hátrányos helyzetű, etnikai kisebbséghez tartozók is.

Katolikus nevelésünk alapja a keresztény kultúra ápolása, erkölcsi értékek és normák betartása, megtartása. Az óvoda feladata, hogy a gyermekek pozitív erkölcsi tapasztalatokat szerezzenek, (önzetlenség, igazmondás, együttérzés, szelídség) és a negatív magatartási formákat (irigység, közömbösség, harag, durvaság) korrigálja. A személyes törődést igénylő és az egyéni képességeket segítő, megfelelő szakemberrel, családokkal való együttnevelés.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermek megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és a családhoz való kötődést erősíti. A séták, kirándulások alkalma, lehetőséget ad az egészségnevelésre, a növényzet az állatvilág gazdagságának megismerésére, ezáltal szerez tapasztalatot arról, hogy a felnőttek hogyan gondozzák, óvják, védik, tisztelik a teremtett világot.

Fontosak a főbb nevelési feladatok:

Ismerkedés a teremtő, gondviselő, szerető Istennel és Jézussal, Isten fiával. A keresztény finom lelkületük kialakításának egyik alapfeltétele a gyakorló keresztényi szeretet. A szülők, felnőttek tisztelete, szeretete, a jóság, kedvesség, barátság. Igaz szeretettel akkor tudunk fordulni Isten és embertársaink felé, ha lelkünkben szétárad a derűs nyugalom, ha a csend varázsa átjárja a lelkünket, ha testünk szorongásai feloldódnak, kitarul a lélek.

- Az óvoda a mai rohanó, zajos világban egy kis nyugalomsziget legyen! Ahol gyermekeink jól érzik magukat. Érzelmi biztonságban, szeretetteljes légkörben, vidámságban játszhassanak, tevékenykedhessenek. Nyugalomban éljék meg mindennapjaikat!

- Fontos! (Imafohászok szülőkért, betegekért, magunkért, hazáért.) Rendszeres beszélgetések, lehetőség mások érzésinek meghallgatására, saját érzések elmondására.

- Felismerni, megfogalmazni az alapérzelmeket (öröm, bánat, düh, félelem, meglepetés). Próbálják meg arckifejezéshez kötni, hogy a másik személy felismerje, leolvassa az arcáról az érzelmeket. Ezekhez a beszélgetéseket megteremtjük az elcsendesedés, a ráhangolódás lehetőségét. Éreztetjük, hogy most különleges a szokásostól eltérő élményben lesz részük (gyertyagyújtás, ima – végén is ima). Ezek a percek legyenek meghittek, nyugodtak! Példakép állítása családból, védőszentekből. Szentek életének történeteiből, meséből, esetleg Bibliai történetekből, legendák.

- Fontosak és meghittek legyenek a születés- és névnap ünnep (vers, ének, simogatás, puszi, ölelés). Kapjon tartalmat a legszebb szóbeli kívánság: Az Isten éltesse! Jócselekedet gyűjtés – ösztönzés.

Hazaszeretetre nevelés

Kötődés a hazához, a gazdag sokszínű értékmegtartó, hagyományőrző népi kultúránk megismerése. Néphagyományaink évszázadok óta szoros egységbe fonódtak a kereszténységgel. Gazdag anyagával segítséget ad az esztendő jeles napjainak, keresztény ünnepeinek és velük kapcsolatos hagyományok megismerésére, bemutatására.

- Közösségi élet szempontjából különös jelentőségű a közös tevékenységek gyakorlása.

- Lehetőség teremtése a társas kapcsolatok mélyítésére, neveljük a gyermeket a másság elfogadására. (Karácsony, újév, farsang, húsvét, programok, barkácsolások, élményszerző séták, kirándulások)

A közösségi nevelés

A közösségi nevelés szempontjából különösen fontosak a közös élményekre épülő tevékenységek. Így pl. a közösségi játék, mely során megtanulják, hogyan boldoguljanak egymással, hogyan segítsenek és osztozkodjanak és megértik saját viselkedésük következményeit. Röviden a közösségi, játékok során az élet teljes jogú résztvevői (önzetlenség, segítőkészség, együttérzés, figyelmesség).

Időnként bekapcsolódva segíthet az óvodapedagógus felhívni a figyelmet a kizárt vagy észre nem vett gyerekekre.

Mínthogy a felnőtt társadalomnak is megvannak a törvényei, szabályai, amiket minden embernek be kell tartani, ha becsületesen, konfliktusmentesen akar élni a közösségben. Ezt előkészítve az óvodában is ugyanígy be kell tartani az elemi szabályokat, követelményeket pl.: egymás szeretetteljes segítése, fegyelmezett, udvarias, alkalmazkodni tudó magatartás.

Az összetartozás és felelősségtudat kialakítása. Egymás és a felnőttek tisztelete. Egymás és felnőttek munkájának megbecsülése. A béke, békesség érzésének, eszméjének mélyítése. Környezetünk, növények, állatok védelme.

Népi hagyományaink megismerése élet koruknak megfelelően. Ezekhez a fontos emberi értékek elsajátításához mi óvodai dolgozók mintát adunk és megteremtjük a feltételeket ahhoz, hogy gyermekkorukat széppé, boldoggá tegyük, hogy majd elmondhassák derűs, szeretettelji óvodás éveket töltötték itt nálunk.

Nagyon fontos, hogy az óvodában olyan hatások érvéjüket, melyek építik hatnak lelki életükre, szellemi fejlődésükre, magatartásukra, egészséges életmódjuk kialakítására. Első helyen áll az erkölcs, a becsület az igazmondás.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén:

- Kötődnek szűkebb és tágabb környezetükhöz, szülőföldjükhöz, óvodájukhoz, a csoportjukba járó gyermekekhez és a felnőttekhez. Ezt szavakkal, cselekedetekkel nyilvánítják ki.
- A helyes viselkedési szabályokat betartják, egymást is figyelmeztetve erre.
- Szívesen segítenek a közösségért, felnőtt kérése nélkül is.
- Konfliktus esetén megpróbálják társaikkal megbeszélni a helyzetet.
- Érdeklődnek társaik iránt, óvodán kívül is szeretettel köszöntik egymást.
- Az óvodába érkező vendégeket szívesen köszöntik, fogadják.

II.1.6.4. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

„Tedd a lehető legjobban a dolgod, amíg nem tudod, hogyan tehetnéd jobban. Aztán ha tudod, hogyan tehetnéd jobban, tedd is jobban.”
(<https://www.citatum.hu/> Maya Angelou gondolata)

Az óvodás korú gyermek, családi környezetének beszédritmusát, szókincsét hozza magával. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységünkben jelen van. Beszélő, bizalmat teremtő környezetben, helyes mintaadással a gyermek a tapasztalatai és cselekedetei során, tanulja meg közölni mondanivalóját. A más nemzetiséghez tartozó, valamint a migráns gyermekekre külön figyelmet szentelünk, az otthoni szokások megismerésével, így támogatva őket a differenciált fejlesztésben és a magyar nyelv elsajátításában.

Korunk társadalmi szokásai nem kedveznek a gyermeknek az anyanyelv elsajátításában (televízió, modern telekommunikációs eszközök-számítógép, laptop, okostelefon). Kihívást jelent a pedagógusok számára, ezen eszközök használata mellett, az anyanyelv ismeretére, szépségére és szeretetére való nevelés. A beszédkedv fenntartására olyan motivációs eszközök bevetésére van szükség, melyek a gyermek kíváncsiságát felkeltik, ébren tartják. Ezek hatására a gyermek közreműködővé válik, örömet lel a tevékenységekben, a beszélgetésben, ezáltal a kognitív képességei és kommunikációs képességei is fejlődnek.

A felnőtt-gyermek közvetlen, szereteten és bizalmon alapuló kapcsolata, segíti a gyermeket abban, hogy a szókincse hiányában is meg tudja értetni magát az óvodapedagógussal.

Ez a szoros kapcsolat, a gyermeki lélek nyitottságát, megszólalni, élményeit megosztani kívánó kedvét, gondolatainak és érzelmeinek kifejezését segíti elő, mely a társas kapcsolatok kialakulását, erősítését is eredményezi. Mielőtt a gyermek megosztani kívánja gondolatait, kíváncsian megfigyel, érdeklődik, spontán szerez tapasztalatot, majd a befogadó közösségben, ahol jól érzi magát, kezd kérdezni, kommunikálni. Ezt a folyamatot a keresztény pedagógus tisztelettel és szeretettel segíti, melyben felfedezni véli az Isten ajándékát az értelem és bölcsesség megjelenését. Olyan tapasztalatszerzési lehetőségeket, élethelyzeteket igyekszünk teremteni a nap folyamán, melyek az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, gondolkodás, figyelem, emlékezet, képzelet) fejlesztését szolgálják a gyerekek egyéni fejlődési ütemét figyelembe véve.

Célunk

Az anyanyelvünk ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés mellett, a gyermek beszédkedvének fenntartása, kommunikációs- és metakommunikációs eszközökkel. Ezen túl a nemzetiségi és a migráns gyerekeknél, a magyar nyelv megfelelő mértékű ismeretének, elsajátítása.

Feladatunk

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében való megvalósítása a beszédkedv fenntartásával.

- A nevelők, beszélő környezet kialakításával, a gyermek kommunikációra való ösztönzése.
- Differenciált készségfejlesztés, az egyéni képességeknek megfelelően, mely az anyanyelvi nevelés és az értelmi fejlesztésre is kiterjed.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végén:

- A társadalmi és természeti környezet iránt érdeklődnek, megfelelő ismeretekkel rendelkeznek
- A megszerzett tapasztalataikat önállóan hasznosítják, építenek azokra
- Párbeszéd esetén nyugodtan, végig hallgatják a másikat, majd gondolataikat ezután közlik
- Felvetéseiket egész mondatokban fejezik ki, a beszédhangot tisztán ejtik
- Figyelmét tudja hosszabb-rövidebb időre összpontosítani
- Képesek önálló feladatmegoldásokra

II.1.7. A KATOLIKUS ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

II.1.7.1. Személyi feltételek

**„Mikor először lépsz az iskolába,
legyen arcodon Jézus nyájassága:
szólítsd köréd a kisgyermeket,
és símogasd meg kezecskéjüket.”**

(www.eternus.hu - Gárdonyi Géza versei)

A pedagógus (görög) szó annyit jelent, kézen fogva vezetni a nála kisebbet. Az óvodapedagógusokra szó szerint érthető, mert egészen kicsi gyermeket sokszor kell kézen fogni, ölbe venni, testközelségbe lenni vele.

Az óvodai nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. Óvodánkban a dolgozók közössége nem tesz különbséget gyermek és gyermek között.

A nevelőmunka kulcs szereplője az óvodapedagógus. Jelenléte, hozzáértése, az egész személyisége feltétele az eredményes munkának, az óvodai nevelésnek. A pedagógus személyisége minta a gyermek számára, melyet követ, megnyilvánul például, amikor otthon, óvó néniset játszik.

A gyerekek életkori sajátosságainak figyelembevételével tudatosan választja ki értékelési szempontjait. Értékelései egyértelműek, világosak, konkrétak. A gyermek teljesítményéről minden esetben visszajelzést ad

A pedagógus arra van hivatva, hogy tudása legjavát a *keresztény hitéből eredő keresztény kultúra* értékeit közvetítse, mely meghatározza a gyermek testi-lelki fejlődését, magatartását. A gyermek akkor fejlődik a legjobban, ha testileg és lelkileg jól érzi magát.

Nagyon fontos a nevelő közösségben az egymás munkáját segítő, szereteten és megértésen alapuló nevelés, mely a gyermek számára a biztonságot jelenti. Ilyen közösségben a gyermekek jó hangulatban tevékenykednek, türelmesek egymáshoz, segítik egymást. A derű és harmónia, jellemző az ilyen csoportra, ahol mindenkinek helye van. Az ilyen közösség befogadó, elfogadó, nincs benne semmi önzés.

Fontosnak tartjuk a Pedagógiai Program célkitűzéseit támogató továbbképzéseken való részvételt, valamint, hogy a különböző továbbképzéseken szerzett ismereteket, kompetenciákat és az új kommunikációs eszközöket a pedagógusok a gyakorlatban is alkalmazzák, hasznosítsák és egymásnak átadják. A hitben való elmélyülés lehetőségére való törekvést támogatjuk. A görögkatolikus intézmények dolgozóival való közvetlen kapcsolattartást szem előtt tartva. Rendszeresen végez önreflexiót, ha szükséges korrekciót hajt végre.

„A szeretet gyógyítja az embereket, azt is, aki adja, és azt is, aki kapja.” Óvodánk közösségében ezeknek, az elveknek kell megfelelni.

Elengedhetetlennek tartjuk, hogy a pedagógusok figyelemmel kísérjék a digitális technológiai eszközöket, és lehetőség szerint használják azokat. Kapcsolattartásában használja az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat. A tevékenységek kapcsán, a célnak és a körülményeknek megfelelő módszereket rugalmasan alkalmazza.

A dajka segítője az óvodapedagógusnak, de csak az ő szaktudása, irányítása legyen a meghatározó. Mindenki a munkakörének megfelelő tevékenységét végezze elsősorban. Nem kell, hogy túlterjeszkedjen hatáskörén. Munkáját alázattal és szeretettel végezze. A dajkák személye alkalmazkodó legyen. Összehangolt munkára van szükség. A gyermek számára minden felnőtt minta. Beszéde, stílusa, magatartása feleljen meg az Etikai kódexben leírtaknak.

A pedagógusnak egész lényével sugározni kell a krisztusi embert, melynek ereje alakítja ki a szoros köteléket gyermek és pedagógus között. A kötelék lényege a szeretet, ami természetes és közvetlen. Ez azért lehetséges, mert világképünk, eszményképünk és ideánk a krisztusi ember.

A pedagógusok és alkalmazottak kapcsolata és viszonya egymáshoz és hivatásukhoz, embertársaikhoz, gyermekekhez és gyerekek szüleikhez, családokhoz, az egyházközséghez,

nemzethez és hazához olyan keresztény és emberi értéket képvisel, mely minta és modell a gyermekek számára.
Szakmai álláspontját rendszeresen kifejti, képviseli, de elfogadja mások véleményét is.

Inkluzív Pedagógia

Integráció a sajátosságok megőrzésével, a különbségekhez való alkalmazkodással – a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések különös tekintettel az EFOP-3.1.5-16-2016-00001 óvodai alprojektben megfogalmazott célokra, feladatokra.

A különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint működjön együtt a gyógypedagógussal, konduktorral vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a hátrányos helyzetű gyermek, felzárkózását elősegítse.

II.1.7.2. Tárgyi feltételek

A fenntartónk támogatásával, segítségével, meg tudunk valósítani olyan intézmény rendszert, ahol a gyerekek, pedagógusok munkájának, tevékenységének feltételei jók. Szép környezetben tölthetjük a mindennapokat, megfelelő tárgyi feltételünk van szakmai szempontok figyelembevételével. Az óvoda épülete szolgálja a gyermekek kényelmét, biztonságát.

Tágas, világos csoportszobáinkban, a gyermekeknek megfelelő helyet biztosítunk a tevékenységekre, játéokra, mozgásra. Mozgásos tevékenységeinkre korszerű, jól felszerelt, nagyméretű tornaszoba áll rendelkezésre.

A berendezési tárgyak megfelelnek a gyermek testméreteinek, könnyen mozgathatóak. Igyekszünk esztétikus, természetes anyagokból készült, játékokat, bútorokat vásárolni, mely a gyermek egészségét szolgálja. A színek, berendezések harmóniát tükröznek minden csoportban és helyiségben.

Az öltözők és mosdó helyiségek tágasak, kényelmesek, biztonságosak.

A gyerekeknek megfelelő hely van az öltözködéshez és ruhájuk rendben való elrakásához. A mellékhelyiségekben az intimitás biztosított. Az egészségvédelem megóvásához, kézmosáshoz, fogmosásra alkalmas hely van, megfelelő eszközök rendelkezésre állnak.

Az óvodánk udvarán füves és árnyékos hely egyaránt van. A játékok elhelyezése úgy történik, hogy futásra, sportolásra, énekes játékok játszásához is legyen megfelelő hely a homokozás, mászóház mellett. Különös hangsúlyt fektettünk a baleset megelőzésre a játékok vásárlása, elhelyezése során.

A dolgozók számára az öltözőben és a nevelői szobában biztosított a hely, a munkára való felkészülésre.

A szülőket, ha indokolt a nevelői szobában tudjuk fogadni, illetve fogadjuk.

A szülői értekezlet és egyéb események, melyeken a szülők részt vesznek, a gyermekek csoportszobájában szervezzük.

Rendezvényeink megtartása a csoportszobáinkban, a bölcsőde teraszán vagy az óvoda tornaszobájában történik.

II.1.7.3. Az óvodai élet megszervezése

Az óvodai nevelés a görögkatolikus óvodánkban a fenntartó által jóváhagyott pedagógiai program alapján történhet és a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvoda életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

Szempontok:

- az óvoda alapdokumentumainak harmonizálása,
- az óvoda helyi sajátosságainak figyelembe vevő tervezés,

- a helyi szokások és a gyermek egyéni szükségleteinek megjelenése a napirendben és a hetirendben,
- a gondozásnak kiemelt szerepe van a gyermek önállóságának segítésében, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal,
- rugalmas, folyamatos napirend, amelyben a játék kitüntetett szerepet kap
- megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, melyek harmonikus arányban vannak,
- a gyermekek fejlődésének nyomon követése és erről a szülő tájékoztatása.

Az óvoda hagyományait, helyi sajátosságait a családok kéréseit a gyermekek érdekeit a pedagógusok attitűdjét is figyelembe véve rugalmasan valósítjuk meg a napirendet.

NAPIRENDÜNK

A rugalmasság elvét figyelembevéve valósítjuk mindennapi tevékenységeinket.

Időtartam	Tevékenységek
7. 00 – 12. 00	<ul style="list-style-type: none"> • Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) • Szabad játék, párhuzamosan tervezett differenciált tevékenység a csoportszobában vagy a szabadban • Lelki percek, az elcsendesedés feltételeinek megteremtése • Mindennapos frissítő mozgás vagy tervszerűen kötött mozgás (csoportszobában, tornaszobában, vagy a szabadban az udvaron.) • Ismerkedés a teremtett világgal, megfigyelések végzése spontán és szervezett formában • Az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységek a szabad levegőn. • Játékba és tevékenységekbe ágyazott, a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak, közvetítése. • Tevékenységekben megvalósuló tanulás <ul style="list-style-type: none"> - Verselés, mesélés - Ének, zene, énekes játék, gyermektánc - Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka - Mozgás - Külső világ tevékeny megismerése - Matematika tartalmú tapasztalatok szerzése
12. 00 – 15.00	<ul style="list-style-type: none"> - Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) - Pihenés
15. 00 -16. 30	<ul style="list-style-type: none"> - Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) - Játék, párhuzamosan végzett tevékenység a szülők megérkezéséig

A TEVÉKENYSÉGEK JAVASOLT SZERVEZETI FORMÁI

Párhuzamosan végzendő differenciált tevékenységek tervezése szervezése	Szervezett tevékenység
<ul style="list-style-type: none"> - Játék - Verselés, mesélés - Ének, zene, gyermektánc, énekes játék - Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka - Mozgás - A külső világ megismerése - Matematikai tartalmú tapasztalatok 	<ul style="list-style-type: none"> - Hitre nevelés - Mozgás - Mozgásos játék (mindennapos mozgás)

Reggel 7:00-tól 7:30-ig az intézmény összevont csoporttal működik, melyről az ügyeleti rendben tájékoztatjuk a szülőket.

II.1.7.4. Befogadás

Pedagógiai céljaink megvalósításának egyik fontos feltétele, hogy tudatosan szervezzük, tervezzük meg a gyerekek befogadását az óvodába.

- A gyermek megismerése a beiratkozást megelőző nyílt napon kezdődik, ezáltal informálódunk a gyermek szokásairól, érzelmi kapcsolatairól, életének történéseiről, mely segíti majd a befogadást.
- Szülői értekezletet szervezünk, melynek során a várható nehézségeket és azokon való átsegítés módját is feltárjuk. A befogadás idején felmerülő kérdésekre igyekszünk megnyugtató választ adni.
- Ovikóstoló keretein belül lehetőség van négyszemközti beszélgetésre és a gyermek ilyenkor körbejárhatja az egész óvodát.
- Lehetőséget biztosítunk, hogy a szülők folyamatos, fokozatos időcsökkentéssel vegyenek részt a beszoktatásban. A gyermekeknek a szülői együttlét biztonságát ad az új környezet elfogadásához.
- Az újonnan érkezőket kedvesen, szeretettel fogadjuk, ölbéli játékokkal, dallal, mondókával nyugtatjuk meg.
- Olyan családi légkört teremtünk, ahol kedvezően alakulnak társas, baráti kapcsolataik.
- Elhozhatják otthonról cumijukat, a megnyugtatóhoz szükséges puha tárgyakat, amelyekhez ragaszkodnak.
- A családok felé nyitottak vagyunk, mindent megteszünk, hogy gyermekük beilleszkedése az óvodai közösségbe zökkenőmentes legyen.
- A szülőkkel is megismertetjük az óvoda belső életét, a gyermekek napirendjét, tevékenységeit, szokás- és normarendszerét.

II.1.7.5. Az óvodai nevelőmunka tervezése

Célunk:

A tervezés módja, formája és tartalma koherens legyen a Pedagógiai Programban megfogalmazott alapelvekkel, célokkal, feladatokkal.

Feladatunk:

A pedagógiai tervezés struktúrájának kialakítása, elvek meghatározása.

Tanulási tartalmak tervezése

Cél:

A tanulás megvalósításában kiemelt helyet kapjon a játék, a játékban tanulás, a szenzitív módszerek, a terepi tapasztaltatás, a felfedezettetés, az élménypedagógia, a kooperatív tanulás.

A csoportok nevelési terve tartalmazza:

- nevelési célok, feladatok megvalósítását,
- tevékenységi formákat, megvalósításuk folyamatát, elérendő célokat.

Feladataink:

A nevelési tervek, értékelések elkészítése:

- Pedagógiai Program
- éves vezetői munkaterv
- tematikus tervek alapján: csoportos óvónők

A gyermekek egyéni fejlesztési terve, az egyéni értékelés és a fejlesztés dokumentumai

Cél:

- A gyermekek személyiségfejlődésének nyomon követése
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek differenciált nevelése, fejlesztése
- Részképeesség zavarok feltárása a korrigálás érdekében

Feladat:

- A gyermekek aktuális fejlettségi állapotát tükröző személyiségjegyekre kiterjedő megfigyelések
- Megfigyelések rögzítése fél évente, illetve erről a szülők tájékoztatása
- Gyermekek számára egyéni fejlesztési tervek készítése
- Vizsgálati kérelmek benyújtása az eltérő fejlődési ütemű gyermekek esetében
- Szülő, iskola kérésére fejlesztési javaslatot tartalmazó dokumentumok elkészítése, átadása

Tartalom:

- Anamnézis
- Adatlap
- Gyermekek fejlődését nyomon követő értékelő dokumentum, mely átfogja az óvodáskor teljes időtartamát
- Vizsgálati kérelmek
- Szakvélemények

Fejlesztés folyamata:

- Óvodával való ismerkedés (befogadás)
- Nevelési feladatok megvalósítása a tervezések alapján
- Gyermekek egyéni fejlődésének megfigyelése, megfigyelések rögzítése, értékelése
- Egyéni fejlesztési tervek elkészítése
- Szükség esetén szakemberek bevonása

Értékelések, fejlesztések rögzítése:

- Féléves pedagógiai tervezések
- Egyéni értékelő lap
- Egyéni fejlesztési terv

- A gyermekek fejlődését elősegítő intézkedések rögzítése
- Gyermekvédelmi munkaterv
- Csoportról szóló bejegyzés

II.1.8. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

A fenntartóval való együttműködés

Görögkatolikus óvodánk fenntartója a Nyíregyházi Egyházmegye. Fenntartónkkal mind lelki téren, mint pedig a működéshez szükséges támogatások terén a kapcsolat folyamatos, állandó. A zavartalan működés feltételeihez, tájékoztatást és egyéb fontos szakmai, törvényi változások terén segítséget kapunk a Katolikus Pedagógiai Intézettől is.

Az egyházközséggel való kapcsolatunk

Egyházközséggel a kapcsolatunk, közvetlen és szoros. A családokat evangelizációs munkánk során Isten felé igyekszünk vezetni.

A Programunkban felsorolt görögkatolikus ünnepeken a templomban, Szent Liturgián veszünk részt. Az elméleti elmélyülésben lelki vezető segíti munkánkat. Óvodai dolgozók bekapcsolódnak az egyházközség munkájába, a környezetünket is igyekszünk bevonni, példát mutatva, szeretettel, türelemmel. Az egyházközségünk parókusától is mindenben segítséget megkapunk, mind lelki, mind pedig más egyéb alkalmak kapcsán.

A családdal való kapcsolat

A család és az óvoda összhangja a nevelésben a gyermeki személyiségfejlődés szempontjából rendkívül fontos. Az óvodapedagógus a kapcsolattartás során vegye figyelembe a családok sajátosságait. Az együttműködés során érvényesüljön a családhoz illesztett megoldás. A családdal való szoros kapcsolattartás, evangelizálás. Minden segítséget meg kell adnunk a családok felelősségteljes segítésére. Igyekszünk lehetőséget találni a meghallgatásra, párbeszédre. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a szülő és a pedagógus együtt gondolkodása, szoros kapcsolata, egymás tisztelete a gyermek érdekében nyílt és őszinte legyen. Ezért év elején röviden ismertetjük a Pedagógiai Programunk célját, alapelveit és felkínáljuk a lehetőségeket a szülőknek. Évközben a mindennapokon túl, többször biztosítunk lehetőséget, hogy a szülők megismerjék az óvoda munkáját és gyermekük tevékenységét a közösségben. Nyitott óvodai élet keretében a szülőkkel való együttnevelési, partneri kapcsolat kiépítése terén valósuljon meg a megfelelő információáramlás, elemző, értékelő munka.

A pedagógusoktól elvárás, hogy ismerjék azokat a kihívásokat, szerepvárásokat, amelyekkel napjainkban a kisgyermekes szülők szembesülnek. Ezek figyelembevételével előítéletmentes, elfogadó attitűddel, nyitott, partneri kommunikációra képesen alakítsák a szülőkkel való kapcsolatukat, támogassák őket gyermekeik nevelésében, a szülői szerepben való helytállásukban, segítsék elő, bátorítsák a családok beilleszkedését az intézmény életébe. A gyermekek eredményes fejlesztése érdekében a családot rendszerként értelmezzük, építünk a szülők bevonására, aktív részvételére. Támogató környezetet nyújtunk a szülők gyermeknevelési kompetenciáinak erősítéséhez, a szülői reziliencia fejlesztéséhez, valamint a segítő szolgáltatások igénybevételéhez.

A kapcsolattartás formái:

- Szülői értekezletek
- Ovikóstoló
- Családlátogatások, a gyermekek otthoni környezetének megismerése
- Nyílt napok, foglalkoztató tevékenységek

- Közös ünnepi előkészületek
- Ünnepek, rendezvények
- Kirándulások, búcsúk
- Szent Liturgián való részvétel
- Lelki gyakorlatokon való közös elmélkedés
- Fogadóóra
- Gyermekközösségi nap szervezése

A szülői szervezet feladata, hogy kapcsolatot tartson az óvodapedagógusok és a szülők között.

Az iskolával való kapcsolat

Kapcsolatunk közvetlen, együttműködés van közöttünk. Az óvodásaink nagyrészt itt folytatják tanulmányaikat tovább. Szoros kapcsolatot tartunk a görögkatolikus iskolával. Egymás munkáját ismerjük, a napi kapcsolatban vagyunk, melyet harmónia, segíteni akarás, jellemez.

Kapcsolattartás formái:

- Nyílt nap
- Oltalomba hívogató alkalmak
- Oltalomra hangolódó
- Oltalom nap
- Óralátogatás
- Közös lelkigyakorlatok
- Közös kirándulások
- Közös rendezvények
- Hétköznapi misén való közös részvétel
- Egyéni beszélgetések, információ cserék.

Kapcsolat a bölcsődével

A bölcsődével közös épületben működünk, udvarainkat csak egy kerítés választja el. A görögkatolikus bölcsődéből érkeznek nagyrészt a gyermekek. Fontosnak tartjuk, hogy ismerjük, segítsük a bölcsőde munkáját, szoros napi tevékenységek során. A kicsik megajándékozzák a bölcsődéseket műsorral, közös játékok játszása. A kiscsoportos óvó néni meglátogatja a leendő óvodásokat. Kiscsoportos nyílt napra meghívjuk a bölcsőde vezetőjét. A bölcsődések ellátogatnak az óvodába.

Kapcsolatunk még az óvodai élet során

- Fenntartónkkal
- Társintézményeinkkel
- A Gyermekjóléti szolgálattal
- A Családsegítő Központtal
- A Pedagógiai Szakszolgálattal
- A Karitás- csoportokkal
- Az egészségügyi szervezetekkel
- A gyermekotthonokkal
- A közművelődési intézményekkel
- Sport és szabadidő központok
- A kisebbségi szervezetekkel
- A szociális bizottsággal
- A Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal
- A kormányhivatalokkal és a Tankerületekkel
- Online kapcsolattartás a KAPI- val

II.1.9. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

II.1.9.1. Hitéletre nevelés

A hit Isten ajándéka. A hitélet, az intézményi, nevelési feladatok egészét áthatja. A hitélet a folyamatos tapasztalaton alapul és abból építkezik, fejlődik tovább, a tapasztaláshoz pedig lelki érzékenység kell. Ezt az érzékenységet igyekszünk fejleszteni magunkban, hogy valós Isten tapasztalások kísérjék vallásos mindennapjainkat.

A hitre nevelés átszővi az egész óvodai életet, megjelenik:

- a köszönési módban
- a hétindító imádságban
- a mindennapos lelki beszélgetések során
- az étkezések előtti és utáni imádságban
- Szent Liturgián
- a játékban
- a tevékenységekben való tanulásban
- a délutáni pihenés előtti imában
- templomban való helyes viselkedésben

A liturgikus év eseményei

- Istenszüelő Oltalmának ünnepköre
- Karácsonyi ünnepkör
- Húsvéti ünnepkör
- Pünkösdi ünnepkör

Cél:

A hitre nevelés erősítésével Isten szeretetének megvilágosítása a gyermekekben. Célunk továbbá, hogy a gyerekek felismerjék az alapvető erkölcsi és emberi értékek fontosságát, tisztelettel tekintsenek az életre, az emberi méltóságra, a keresztény hit megismerésével alakuljon ki bennük olyan világkép, amely képessé teszi őket a tudatos, cselekvő magatartásra, életvezetésre és közösségi felelősségvállalásra.

Feladat:

- Isten szeretetének megvilágítása a gyermekekben.
- A teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem).
- A keresztény hitélet megtapasztaltatása az óvodai élet során (felebaráti szeretet, jócselekedet, megbocsátás, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség).
- A családok bekapcsolása az egyházközség életébe.
- A görögkatolikus ünnepeink lelkületének, tartalmának megélése templomlátogatások alkalmával, lelki percekben való részvétellel.
- A görögkatolikus vallási élet eszközeit, -egyház, liturgia, szentségek, szentek tisztelete – megismertessük.
- A hitbéli elköteleződéshez tartozó vasárnapi szentmisére járást a család szervezi.

Tartalom:

Mindennapjaink tevékenységeit a lelki perceken keresztül és a templomlátogatásokkal áthatja a görögkatolikus szellemben nevelésünk. A lelki percekhez megteremtjük minden alkalommal az elcsendesedés, ráhangolódás lehetőségét. Éreztetjük, hogy most különleges, a szokásostól eltérő élményben lesz részük.

Gyertyát gyújtunk, mindig imával kezdjük és imával zárjuk, ezeket a perceket.

Eszközök:

- Biblia
- Ikonok, szent képek
- Imakönyvek, énekeskönyvek
- Gyertya
- Diafilmek

Az erkölcsi nevelés

Az erkölcsi nevelés átszövi az egész óvodai életet, mind közösségi, mind egyéni nevelés során. Leggyümölcsözőbb a gyermek számára, ha a családban is megélik a keresztény erkölcsöt, erényeket. Az óvodai nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, aki személyiségével példát mutat a gyermekek és szülők számára egyaránt. Az óvodai élet teljes egészét átszövi az együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség és jóakarát. A biztonságérzet erősítése során meg kell tapasztaltatni a feltétel nélküli szeretetet, egymás elfogadását, a bizalom élményét. A gyermekre jellemző módon jelen van az utánzásos tanulás. A gyermeki magatartás kialakulása szempontjából meghatározó a felnőttek modell értékű kommunikációja, bánásmódja, viselkedése.

Ünnepek, megemlékezések

A közösségi nevelés szempontjából kiemelt jelentőségű:

- közös ünnepek és hagyományok ápolása
- a szűkebb és tágabb környezethez, a szülőföldhöz való kötődés alakítása
- a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak, értékrendjének formálása
- együttműködés a gyerekekkel foglalkozó szakemberekkel

Feladat:

- Hagyományainkra, nemzeti örökségünkre épülő megemlékezésekkel, programokkal az ünnep jelentőségének megérettetése.
- Alkalomhoz illő öltözék viselésével az ünnep, jeles nap kiemelése a mindennapi élet eseményeiből.
- Dalokkal, versekkel, tánccal, rendhagyó, de a szokásokhoz illeszkedő programokkal az ünnep érzelmi tartalommal való megtöltése.
- A szervezési feladatok gördülékeny lebonyolítása, a feladatok tudatos átgondolása.
- Az ünnep előkészítése és lezárása.

EGYHÁZI ÜNNEPEK, JELES NAPOK

Búcsú ünnepünk- Óvodánk szentelő ünnepe

„Oltalmad alá sietnek Szűz Mária, híveid”

Feldolgozandó anyag	Ünnep jelentéséről	Megünneplésének módja
Kisboldogasszony- szept. 8	Istenszülő születését ünnepeljük (Szűz Mária születésének emléknapja)	- Szent Liturgián veszünk részt - Lelki percek
Szent Kereszt felmagasztalása – szept. 14.	Krisztus Keresztjének felmagasztalását ünnepeljük	- Lelki percek - Templomlátogatás
Szűz Mária oltalma – okt. 1.	Az Istenszülő Szűz Máriának, mint a keresztények segítségének és oltalmának ünnepe. Óvodánk címünnepe. (egyházközségünk búcsú ünnepe)	- Lelki percek - Szent liturgia a szülőkkel közösen - különböző programok szervezése
Mindenszentek – nov. 01.	A szentek egységének megünneplése	- A csoportok a templom udvarán Jézus keresztjénél gyertyagyújtás, virág elhelyezés, imák
Szent Mihály főangyal és a mennyei erők – nov. 08.	Szent Mihály fő angyalnak, az Isten ellen lázadó angyalok legyőzőjének és az üdvösség történetben szereplő többi égi erőnek emlékünnepe	- Lelki percek - Templomlátogatás
Szűz Mária bevezetése a templomba – nov.21.	A gyermek Máriát szülei a jeruzsálemi templom szolgálatába szánták	- Lelki percek - Templomlátogatás
40 napos karácsony előtti bűnbánati időszak kezdete	Jócselekedetek fontosságáról beszélgetünk	- Lelki percek

Bűnbánati idő-karácsony

„Velünk az Isten értsétek meg nemzetek”

Feldolgozandó anyag	Az ünnep jelentése	Megünneplés módja
Szent Miklós püspök – dec. 06.	A tevékeny felebaráti szeretet szentjét ünnepeljük	Jó cselekedetek gyűjtése. Szent liturgia után, ünnepség keretében megajándékozza a gyerekeket
Szent Anna csodálatos foganása – dec. 09.	Szűz Mária fogantatásának ünnepe	Lelki percek és templomba megyünk.
Karácsony	Jézus születése	Lelki percek. A kis Jézus hozza a karácsonyfát az óvodában ünnep és kántálás
Vízkereszt – jan. 06.	Úrjelenés. Jézus megkereszteltetése a Jordán folyóban, Keresztelő Szent János által	Lelki atya megszenteli óvodánkat. Templomlátogatás.
Gyertyaszentelő Boldogasszony febr. 02.	A kisdéd születése utáni 40. napon a Boldogságos Szűz bemutatta a templomba Fiát, akit az öreg Simeon karjaiba vett és a világ világosságának nevezett.	Lelki percek. Gyertyaszentelés

Vízkeresztől- Vajhagyó vasárnapig	Télbúcsúztató időszak, farsang	Zárt körben ünneplünk.
-----------------------------------	--------------------------------	------------------------

Nagyböjt – Húsvét

„Feltámadt Krisztus halottaiból”

Feldolgozandó anyag	Ünnep jelentéséről	Megünneplésének módja
Nagyböjt kezdete – húsvét előtti böjti idő, 7 hét	Jó cselekedetek gyűjtése Jézus kedvéért önként lemondunk valamiről, és ezt felajánljuk Böjti ételek	- Lelki percek - Böjti koliba (aszalt szilva, búza, mazsola, dió, méz) készítés az óvodában
Örömhírvétel (Gyümölcsoltó Boldogasszony) – márc. 25.	Gábor arkangyal hírül adja Máriának, hogy a Szentlélek erejéből a Fiúisten anyjává lesz	- Lelki percek - Templomlátogatás
Nagyböjt		- Lelki percek
Virágvasárnap	Jézus ünnepélyes bevonulása Jeruzsálembe	- Barkaszentelés a templomban
Nagyhét (nagycsütörtök, nagypéntek) Húsvét	Utolsó vacsora Keresztre feszítés Jézus feltámadásának ünnepe	- Templomlátogatás
Szent György nagyvértanú – ápr. 23.	Katonaként keresztény életet élt, példájával megmutatta, hogy hogyan lehet buzgó keresztény életet élni	- Lelki percek - Búzaszentelés a templomban
Húsvét előtt		- Pászkasütés - Sárga túró - Tojásfestés - Énekek, versek tanulása

Pünkösöd

„Mennyei király Vigasztaló, igazságnak lelke, Ki mindenütt jelen vagy”

Feldolgozandó anyag	Ünnep jelentéséről	Megünneplésének módja
Mennybemenetel – húsvét után 40 nappal	A feltámadt Krisztus visszatért a mennyei dicsőségbe az Atyához.	Templomlátogatás
Pünkösöd – húsvét után 50. napon	A Szentlélek eljövételének ünnepe	- Lelki percek - Templomlátogatás
Keresztelő Szent János születése – jún.24.	Keresztelő Szent János születésnapjának ünneplése	- Templom

Szent Péter és Pál fő apostolok – jún. 29.	Vértanúságuknak ünnepe	- Templom
Urunk színeváltozása – aug. 06.	Egyházunk megáldja a gyümölcsöket	- Templom
Nagyboldogasszony – aug. 15.	Szűz Mária elhunytára és mennybevitelére emlékezünk	- Templom - Zarándoklat Máriapócsra
Szent István király – aug.20.	A magyar nemzet első szent királyának és apostolának ünnepe	- Templom
Keresztelő Szent János fejevétele – aug. 29.	Heródes lefejeztette Keresztelő Szent Jánost. Erre a szomorú eseményre emlékezünk.	- Templom

II.1.9.2. A játék

„Akkor jó a világ, ha jó benne gyermeknek lenni.”
(Véghegyi Balázs)

A játék a gyermekek kreativitását fejlesztő, erősítő és élményt adó tevékenysége, amelyben a legintenzívebben fejlődik a személyiségük.

A játékot az óvodáskor legfontosabb tevékenységének tekintjük, amely egyben az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A gyerek játéka létformája személyiség fejlődésének alapja, fejlesztésének eszköze. Ebben a folyamatban az óvodapedagógus tudatos jelenléte indirekt irányítással biztosítja a gyermek fejlődését.

A játék a gyermek életeleme, “kincse”:

- fejleszti érzék és mozgásszervét
- általa ismerkedik a tárgyak tulajdonságával
- fejleszti megfigyelőképességét
- ismereteket szerez, fejleszti értelmét
- erősíti akaratát és emlékezetét
- fejleszti gondolkodását és képzeletét
- fejleszti beszédét
- a szerepjátékok különösen alakítják személyiségét, öntudatát
- társasjátékokkal erősödik önuralmuk, érték- és értékelési “ranglétrájuk”
- tökéletesedik társas viselkedésformája és kapcsolatai.

Olyan feltételeket kell teremtenie az óvodapedagógusnak, ahol a hit felé nevelés a gyermeki játékot is áthatja. Szeretetteljes, nyugodt, kreatív, léghör, alkotó együttműködés közösen átélt élmények, vallásos élmények, bibliai történetek, liturgikus események megfelelő hely, idő biztosítása.

A szerepjátékhoz olyan eszközök, szimbólumok biztosítása, amely megindítja fantáziáját vagy az átélt élményre utalnak (ruhák, jelmezek, csengő, gyertya, virág stb. ...). A gyermekjáték tartalma visszatükrözi a reá érzelmileg erősen ható személyeket, eseményeket, történeteket illetve befolyásolja őt az általa használt infokommunikációs eszközök.

A gyerekek játékának megfigyelése közben képet kaphatunk ismereteikről, élményeikről, beszédkésztségükről, mozgásigényükről, értelmi és szociális fejlettségükről. A gyermekek játékában a szabad cselekvések sorozatát figyelhetjük meg. Játékok során a legváltozatosabb tevékenységekre nyílik lehetőség. A gyerekek játéka önként választott, szabad akaratból, azaz külső kényszerítő körülmények nélküli tevékenységek.

Elsődleges feladat az optimális feltételek átgondolása, nyugodt légkör megteremtése, a szükségleteknek megfelelően.

Céljaink:

- A szabad játék minél gazdagabb feltételeinek biztosítása, pedagógiai, pszichológiai szakértelemmel való támogatása indirekt módszerekkel az óvodáskorú gyermekek személyiségfejlődésének biztosítása érdekében az együttműködés kiszélesítésével.
- A szabadjáték elsődlegességének biztosítása, testileg, lelkileg egészséges személyiség kibontakoztatása, örömteljes óvodai élet biztosítása.
- A szabad játék minél optimálisabb szintű kielégítése a megfelelő feltételek biztosításával, játéktámogató magatartással, reflektív attitűddel, a szülői szemlélet formálásával.

A játék által keresztény értékekre fogékony, kreatív, társaikhoz alkalmazkodni tudó, aktív, feladatokat értő és megtartó gyerekek nevelése. Gazdag örömteli játéktartalmak biztosításához, érzelmileg gazdag, mások iránt nyitott, céltudatos, alkotó gyerekek nevelése.

A JÁTÉKFAJTÁK LEGJELLEMZŐBB MEGJELENÉSI FORMÁI:

1. Gyakorló funkció – játék

Amelyben a kisgyermek az ismétlések révén különböző képességeit gyakorolja. Alapvető meghatározója a mozgás, a tárgyakkal végzett manipuláció, az ismétlés az utánzás. A gyakorlójáték lehet mozgásos, manipulációs és verbális.

2. Mozgásos gyakorlójáték

A gyermek a játékos mozgást ugyanabban a formában ismétleti. Játék közben ismerkedik a saját testével, testi képességeivel. A gyakori ismétléssel bizonyos mozgásokat begyakorolnak. Jó lehetőséget ad a 3-4 éves gyerekek nagymozgásának fejlődésére.

3. A manipulációs gyakorlójáték

E tevékenység közben a gyermekek megismerkednek az őket körülvevő világgal, annak tárgyaival az anyagok tulajdonságaival, felületével, színével, formájával. Nagy jelentősége van a gyermek szem-kéz koordinációjának fejlesztésében, a testséma fejlesztésben.

5-6-7-8 éves korban a fűzés, tépés stb. a kéz finommotorikáját fejleszti.

4. Barkácsolás:

Mindig a játék igényéből indul ki és kötetlen. Ne legyen öncélú, az elkészített eszközöknek legyen funkciója, a gyermekek játszanak vele. Fontos a gyűjtő munka és, hogy az eszközök a gyerekek számára elérhetőek, a szerszámok a gyermekek méreteinek megfelelőek legyenek.

3-4 éves korban: Az óvodapedagógus a gyermekek között készít kiegészítő eszközöket, megjavítja a játékokat, tevékenységét mindig magyarázat kíséri.

4-5- éves korban: Már a gyermekek segítenek a játékok megjavításában, az óvodapedagógus ösztönzi és segíti a gyermekeket egy-egy egyszerű játékeszköz elkészítésében.

5-6-7 éves korban: Az óvodapedagógus segítse elő, hogy a barkácsolás a szerepjáték és a bábozás természetes eszköze legyen.

5. Építő és konstruáló játék

E tevékenység közben a gyermekek különböző játékszerekből összeraknak, létrehoznak valamit. Eleinte spontán építkeznek, de később az átgondolt, elrendezett meghatározott céllal végzett építés dominál. Az építés, konstruálás közben az alkotás örömét éli át a gyermek, fejlődik kreativitása. Megtanulja a rész és egész viszonyát, megtanul szerkeszteni, tervezni. A modelltől való építés közben fejlődik megfigyelőképessége, gondolkodása. Építés közben matematikai ismereteket is szereznek a gyermekek pl./szimmetrikus alakzatok felismerése, hosszabb-rövidebb létrehozása, a

téri kifejezések megismerése/. A konstruálás elősegíti a szem-kéz koordináció fejlődését, a finommotorika fejlődését, a percepció fejlesztését verbális fejlesztést.

Fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Alkotásaikat önállóan, egyéni ötlet alapján hozzák létre,
- Legyenek képesek a különböző anyagok, eszközök kombinált alkalmazására.
- Tudjanak problémahelyzeteket megoldani
- Tudják a tárgyakat csoportosítani aszerint, hogy milyen anyagból készültek
- Legyenek képesek alkalmazkodni társaikhoz, együttműködni velük
- Legyenek képesek önállóan létrehozni, alkotni

6. Szerepjáték

A szerepjátékban a gyermek tapasztalatait, ismereteit, elképzeléseit, érzelmeit, pozitív és negatív élményeit fejezi ki. Környezetük jelenségeit sajátos módon újra alkotják. Ez a játék tükrözi a gyermek egész eddigi életét, személyiségét, tehát nagyon sok egyedi vonás van benne. A szerepjáték a gyermek legintimebb tevékenysége, ezért az óvodapedagógusoknak figyelemmel kell kísérniük és tiszteletben kell tartaniuk. Itt az óvodapedagógus szerepe más, mint a többi játéknál. Hagynia kell, hogy a konfliktusokat a gyermekek maguk oldják meg, csak szükség esetén kapcsolódjon be. Játékban csak akkor vegyen részt, ha játszótárs tud maradni, de az fontos, hogy biztosítsa a megfelelő feltételeket. A szerepjátéknak nagy jelentősége van a gyermek egész személyiségének fejlődésében, elsősorban szociális területen. A gyermek a szociális tanulással a felnőtt mintáját sajátítja el, tanulja meg az erkölcsi értékét, a társadalmi együttélés szabályait. Gyakorolja a társakkal való együttműködést, átéli az alá-és fölérendeltségi viszonyokat. Fejlődik képzelete, szervezőképessége, empátiája, alkalmazkodóképessége, kommunikációs képessége.

A játék közben felállított szabályok fejlesztik önuralmukat, az akaratot, a szabálytudatot és az erkölcsi érzéket. Matematikai ismereteik bővülnek, környezetismereti tapasztalataikat használják, felelevenítik, bővítik. Verbális fejlesztésre nagyon sok lehetőség van, hiszen a gyermekek játék közben beszélgetnek, alkalmazzák a kijelentő, kérdő, felkiáltó, óhajtó mondatokat. Itt már nem csak a játék egyszerű kísérete a beszéd, hanem a társak informálását, megértését is szolgálja, igazi kommunikáció, a kapcsolatalakítás elengedhetetlen eleme. A szerepjátékban nagyon fontos az átélt élmény, így a keresztény közösségben átélt élmények meghatározó szerephez juthatnak. /pl. keresztelő, körmenet, pászkaszentelés stb./

Fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- legyen a képzeletük kreatív
- tudjanak a problémákra reagálni és azt megoldani
- legyenek a gyermekek elfogadóak, megértők társaikkal
- játék, dráma, bábozás közbeni beszédük érthető, kifejező legyen
- legyenek képesek a természetből és társaiktól vett tapasztalatok játékból való feldolgozására
- kezdeményezzenek mesejátékot és tudjanak egymás között a szerepen és eszközön megosztani

7. Szabályjáték:

A szabályjáték legjellemzőbb tulajdonsága a szabály dominanciája.

A mozgásos szabályjátékok: Lehetnek testnevelési játékok, dalos népi játékok. A szabályjáték közben a gyermek érzelmeket tanul, megtanulja indulatainak fékezését, a siker – és kudarcútrést. Segít a helyes magatartásformák elsajátításában: türelem, kitartás, akaraterő, mértéktartás, szerénység. A csoport és csapatjátékban fejlődik közösségi érzése, felelősségtudata, feladattudata. A nagymozgások, a finommotorika, a szem-kéz, szem-láb, koordinációfejlesztésre egyaránt lehetőség van a játék során.

Értelemfejlesztő szabályjátékok: Társasjátékok, dominók, logikai játékok, Barchoba játékok, nyelvi játékok. Ez a játék egyfajta szociális és értelmi érettséget feltételez, és ezek fejlesztését

szolgálja. A szabályok betartása fejleszti a gyermekek önuralmát, türelmét, toleranciáját. Ez a játék leginkább az 5-6-7 évesek játéka.

Fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- legyenek képesek alkalmazkodva együttműködni társaikkal
- legyenek képesek megoldani problémáikat
- legyenek képesek érzéseiken úrrá lenni
- jelenjenek meg fogalmi gondolkodás csírái
- legyenek képesek az adott feladatra hosszabb ideig figyelni
- legyenek képesek szabályokat betartani
- tudjanak örülni a becsületes sikereknek, győzelemnek
- tudják elfogadni, ha veszítenek

8.A verbális gyakorlójáték

Egy-egy szótagot, szót vagy dallamot, mondókát, verstöredéket, dalrészletet, felnőtől átvett szófordulatokat ritmikusan ismételtetnek. Nagy örömet találnak halandzsa szövegek kitalálásában is. Ha ezeket meghallgatjuk és buzdítjuk is őket újak kitalálására a gyermek később is bátran fog megnyilvánulni. A ritmusérzék fejlesztésében és a beszédfejlesztésben nagy jelentősége van. A gyakorlójátékok verbális lehetőségei akkor érvényesülnek, ha a gyermek mozgását, tevékenységét beszéddel kíséri. A gyermek verbális kifejezőképessége a játék során spontán, a gyermekből áradó beszéd által fejlődik a legjobban. Ilyenkor hagyjuk a gyermeket beszélni. 2-4 éves korban a legjellemzőbb a gyakorlójáték, de bizonyos szinten minden életkorban megtaláljuk.

9.Bábjáték:

A gyermek belső világának egyik legkifejezőbb eszköze, ezáltal feleleveníti tapasztalatait, elképzeléseit, esztétikai, szociális élményeit.

A bábjáték forrása lehet:

- Az óvodapedagógus játéka
- A gyermek bábjátéka

A személyiségfejlődésben nagy szerepe van. A bábok mögé bújva lehetőség van az önmegvalósításra, élmény feldolgozásra, feszültség oldásra. A közös bábjáték hat a társas kapcsolatok alakulására, így fejlődik alkalmazkodóképességük. Fejlődik fantáziaviláguk, emlékezetük.

Verbális fejlesztés: a beszéd a bábozás egyik lényeges eleme, mely során a gyermek sok fogalmat, kifejezést gyakorolhat. Mozgásfejlesztésre, ritmusérzék fejlesztésre, térérzékfejlesztésre is alkalmas a báb.

10. Drámajáték:

A mozgáson, a beszéden és a látványon alapszik. A felelevenített élmények kapcsán fejlődik emlékezetük, kreativitásuk. A játék közben fejlődik alkalmazkodó képességük, önértékelésük, önismeretük. Mozgásfejlesztésre, térérzékfejlesztésre, is kiválóan alkalmas.

Fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- legyenek képesek indulataikon, érzelmeiken uralkodni
- legyenek képesek együttműködni társaikkal, tudjanak alkalmazkodni hozzájuk
- problémáikat legyenek képesek megoldani

Egymással szembeni játékmagatartás:

Az óvodába érkező 3 éves gyerekek apró lépésekben jutnak kölcsönhatásba egymással, legfontosabb az érzelmi biztonság, mely hatására nyitottabbak a felfedezésre, a közösségi kapcsolatokra. A feltétel nélküli szeretet, a megértés, a tisztelet minden gyerek számára érvényesül. A játék során közösségi érzelmek nyilvánulnak meg. Például: mosoly, aggodás, együttérzés, elhúzóadás, szeretet. Egymás iránti szeretetük ragaszkodásukban, féltésben, önzetlenségben mutatkozik meg. A másik gyerek, utánzási modell és fontos önbemérési támpont a gyermekkori interakciókban. Az együtt játszó gyerekeknél bontakozó barátságok alakulnak ki, azáltal, hogy egy könyvet nézegetnek, vagy azonos játékkal (kisautó) játszanak anélkül, hogy szervezett játék alakulna közöttük.

Az együttlét gyorsan változik és rövid ideig tart a külső helyzethez igazodva. Később tartósabb kapcsolatok jönnek létre. A gyerekek belső késztetésekre, tapasztalatok, vágyak, elképzelések hatására kezdenek el játszani, amely lehet papás- mamás, orvosos, közlekedéssel kapcsolatos, fodrászos. Érzelmeik, gondolataik, élményeik külső játékselekvéseikben mutatkoznak meg. A gyerekek játszótársai először családban és óvodában is a felnőttek. Minták a játéktevékenységekben számukra. Amikor már kialakult a játéktevékenység és a játszótársak is megjelennek, a felnőtt háttérbe szorul, elsősorban megfigyelővé válik. Amikor elakad a játéktevékenység, ötleteivel segítheti, gazdagíthatja a játék további alakulását, folytatását. Az óvodapedagógus jelenléte, lehetővé teszi a gyerekek közötti játékkapcsolatok kialakulását. A közös játék lehetősége élménytöbbletet jelent a gyerekek számára.

A játékot elősegítő objektív feltételek:

- Megfelelő **játéktér** biztosítása, a gyerekek szükségleteink kielégítése szempontjából. (biztosítsunk alkalmas helyet az egyéni játékokra is, de lehetőség szerint növelhetjük a játéktérrel, nagyobb mozgást igénylő játékokhoz is legyen elég hely pl.: dalos játék, labdázás)
- a **játékidő** tervezése összefügg a napirend kialakításával. Igyekszünk a játékokra fordított időt maximálisan kihasználni. (A nap folyamán a délelőtti és délutáni játékoknak egyenértékűnek kell lennie.)
- a **játékeszközöket** úgy választjuk ki, hogy azok megfeleljenek a gyerekek életkori sajátosságainak, továbbá fejlesztő hatásúak, valamint fantázia kibontakoztatását segítő és esztétikailag igényesek legyenek (a játékeszközök kiválasztása az óvodapedagógusnak nagy felelőssége, hiszen lényegesen befolyásolják a gyerekek fejlődését).
- **élménynyújtás**, a játékos tevékenységek sokszínűvé válásához.
- **tudatos óvodapedagógusi jelenlét.**

A játékot elősegítő szubjektív feltételek:

- az óvodapedagógus személyisége, pedagógiai, pszichológiai, módszertani felkészültsége, empátiás készsége, gyermekszeretete meghatározó szerepet tölt be
- a derűs, nyugodt családi légkör kialakításához a gyerekek érzelmi biztonságának megteremtéséhez (szeretetteljes békés együttlét, gyerekek felé fordulás, elfogadás, elismerés) az egész óvoda hozzájárul. Ide sorolható az óvodai helyiségek esztétikuma is.
- az egészséges életritmus, a rugalmas napirend, a szokás, szabályrendszer objektív feltétele
- játékot segítő nyugodt kommunikációs tér létrehozása.

Szervezeti kerete:

A játékhoz megfelelő élményszerzési lehetőség tevékenység szervezése. A csoportszobában és az udvaron is úgy kell kialakítani a helyet, biztonságosan tudjanak játszani. Az egész napot hassza át a szabad, önfelelt játék. Kiegyensúlyozott légkör biztosítása. Biztonságos és természetes anyagokból készült játékok vásárlása.

II.1.9.3. Verselés, mesélés

**„Meséltél és meséltél
igazakat, szépet,
kívántam, hogy a meséd
sose érjen véget.”
(Osváth Erzsébet)**

A népmese nyelve mágikus, teremtő nyelv. Fontos segítség a világot tanuló gyerekeknek. Az a gyermek lesz erős, akinek jó kapcsolata van az éggel. Égig érő fa – lehet felfelé menni (mennyország) a gyökér a kapaszkodás, az ősköztől kapott tudáshoz kapcsol. A mese bölcséleti forrás. A világ őseréje a rend. A rossz jelen van, de a jó mindig följe keseredhet. Ha a gyermek tud a jóról, és hisz benne, képes küzdeni. A mese nem ismeri a lehetetlen fogalmát. A hősök megdolgoznak a sikerért. A vágyakat valóra kell váltani, és ezért dolgozni kell. Ebben a harcban csak magukra számíthatnak.

A mesében tévedhetek, eltévedhetek, akár az életben, de van kiút, van visszaút, megtalálhatom, hogyan juthatok ki onnan (kővé válás). A mesében mindenkinek saját útja van, akár az életben, azt kell végig járni, de többször is meg lehet, meg kell próbálni. A mese megtanít mindent, ami szívből van. Ami él, azért felelősséggel kell lenni. Mások szenvedése iránt fogékonynak kell lenni. Képessé kell válni a másság elfogadására.

A népmese megtanít, hogy a nem létező dolgokat is meg tudja teremteni. Ő reá vár a világ! Becsületre, tisztességre, hősiességre nevel. Munkára, hazafiasságra, hazaszeretetre nevel.

A mesehallgatás belső képi világot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata, a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A mű képzeletet és fantáziát fejleszt. Szorongástól szabadít meg, a gyerekek kiélik, feldolgozzák a belső félelmeiket. A sok pozitív, negatív élmény hat érzelmi világukra, amely személyiségformáló. Alakul konfliktuskezelési módjuk, problémamegoldó készségük. Fejlődik erkölcsi ítélőképességük.

Az óvodáskorú gyermek életkorának megfelelő irodalmi műfajok: mondókázás, vers és mese.

A verselés és mesélés élmény a kisgyermek számára. Az élmény érzelmi benyomásokból támad, és érzelmi állapotot hoz létre. A gyermek szereti a verset, mesét, örömet okoz neki, várja a vele való találkozást. Csak tiszta forrásból merítsünk, értékes irodalmi anyagot ültessünk a gyermekek lelkébe.

A népi mondókák a népmesék az anyanyelv sajátos ritmusát, dallamát, hangzásvilágát, nyelvünk legbensőbb törvényeinek megfelelő formába közvetítik. Ugyanez érvényes a jelentős költők írók műveire is. Óvodánkban a népi a klasszikus és a kortárs, irodalmi műveknek helye van.

Az érzelmi biztonság fontos megadásának eszköze a többnyire játékos mozgással, összekapcsolt mondókák dúdolók, versek. A napi tevékenység során többször is alkalmat kell teremteni a helyzethez illő mondókázásra. A kiscsoportban nagy jelentőségű a testi kapcsolat iránti igény, kielégítésén túl- a simogatók, tapsolók, lovagoltató ritmusa lüktetése. Az egyszerű szövege, az irodalmi élmény mellett nyugtatólag hat a gyerekekre. A népmesék segítségével a gyerekek megszabadulnak félelmeiktől, biztatást kapnak arra, hogy a nehézségek leküzdhetők.

Az esztétika, mint fogalom áthatja az egész óvodai nevelést.

A gyerekeknek fontos, hogy találkozzanak a széppel. A vers ritmusa dallama, a mese tartalma, szófordulatai, a szép előadásmód a gyermekben a szépérzékét fejleszti. A magas szintű irodalmi élmény nyújtása a legfontosabb.

A közös mesehallgatás a közösségben átélt mese-élmények, a közösség erősítését és formálhatóságát is segítik. A gyerekek megbeszélhetik, kibeszélhetik élményeiket, szorongásaikat feldolgozzák. Az átélt élmények összekötik, a gyerekeket egymással és az óvónővel. A sok, pozitív, negatív élmény hat az érzelmi világukra, amely személyiség formáló. Alakul konfliktuskezelési módjuk, problémamegoldó készségük-magatartásuk. Fejlődik erkölcsi ítélőképességük, empátiájuk, érzelmi intelligenciájuk.

Kötetlen vagy kötött tevékenységforma, spontán adódó helyzetekben a nap folyamán bármikor verselhetnek, mesélhetnek, a gyerekek vagy kezdeményezhetik a mesélést.

Az irodalmi anyagunk gerincet a magyar népköltészet, a magyar népmesék, népi játékok alkotják- versek, mondókák, elbeszélések, történetek. Magyarságunk megtartó ereje a néphagyományok. A hagyományok azok az események, amelyek segítségével megőrizzük elődeink szokásait, ünnepeit. Át kell örökítenünk gazdag népmese kincseinket, régies szófordulatainkat, gondolkodásmódunkat és egyben népi sajátosságainkat. A nemzetiségi és migráns gyerekek közösségi nevelésében lehetőséget kell biztosítani, hogy anyanyelvük népmese kincséből válasszanak segítséget, nyújtunk a beilleszkedéshez.

Bábozás: az anyanyelvi nevelésnek és a játéknak egyaránt szerves része, amelyen keresztül tükröződnek a gyermekirodalmi élményei, kiegészülve hangulatukkal, fantáziájukkal. A gyermek kifejezheti, átélheti, eljátszhatja saját érzéseit, ezáltal fejlődik személyisége.

A bábozás a kommunikációs képesség fejlesztésének fontos eszköze. Az óvodapedagógus bábjátéka modell értékű. A bábozás alkalmával a mese alakok külső és belső tulajdonságokat jelenítjük meg. A bábjáték segítségével a hallgató gyermek is megszólal. Fejlődik érzelmi kifejező készsége, gyakorolja az elbeszélő és párbeszéd formákat, felismeri, hogyan lehet bánni a hangjával, hangerővel, hangmagassággal, hangszínnel. A bábjáték során mutatja meg a gyermek személyiségét. Jól megfigyelhető a fantázia, mozgás, manuális fejlettség együttműködési képesség empátia, szociális érettség, a tapasztalatok mennyisége és milyensége.

A gyerekek maguk is készítsenek bábokat. A bábozás igazi kifejező eszköz maga a mozgás is vizuális élményt a gyerekeknek.

A gyermek megtanulja gondolatait, érzéseit, verbálisan kifejezni, ítéletet alkotni. Fantáziája kiszélesedik, önbizalma növekszik, közösségi élményhez jut és megtörténik a feloldódás. Fejlődik testséma ismerete, szem-kéz koordinációja, látási hallási, mozgási észlelése, térpercepciója.

Dramatizáláskor a gyerekek reprodukálják az irodalmi alkotás szövegét, miközben alkotó fantáziájuk segítségével kiegészítik, megalkotják a hiányzó szöveget. A dramatizálás feloldja a szerény kommunikációs képességeikkel rendelkező gyerek gátlásait, szorongásait. Serkenti az összefüggő beszédet, megtanulja az egymásra figyelmet, alkalmazkodást. A drámajáték a gyermeki személyiség minden területének egyértelmű fejlesztésére szolgál: kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás és közlés megkönnyítésére. Lehetőséget nyújt érzelmi helyzetek kibontakoztatására, a helyzetbe való beleélésre, a szereppel való azonosulásra, a kommunikációs képesség gyakorlására.

Cél:

- A gyerekek érzelmi biztonságának megalapozása, szorongás oldása mondókák, versek, mesék segítségével.
- Pozitív személyiségjegyek megalapozása, értelmi és erkölcsi fejlődés elősegítése meseélményekkel.
- Népi mondókák, népmesék által az anyanyelv sajátos ritmusának, hangzásának belsővé válása, beszédfejlesztés.
- Közös mesehallgatás, verselés segítségével közösség erősítése, formálása.
- A könyv szeretetére, megbecsülésére nevelés, az irodalom iránti érdeklődés megalapozása.
- A gyerekek az egyik önkifejezési módnak tekintsék a saját vers és mesealkotást, annak mozgással kísérelését.
- Mesehallgatás által belső képi világuk, fantáziájuk fejlesztése.

Feladat:

- Az irodalom szeretetének megalapozása.
- Esztétikai fogékonyság, nyelvi kifejezőképesség fejlesztése.
- Irodalmi élmények segítségével a gyerekek érzelmeinek, magatartásának formálása.
- Mindennapos mesélés, verselés megteremtése, bábozás, dramatizálás biztosítása.
- Önálló verselésre, mesélésre ösztönzés.

- Legyen példaértékű a felnőttek szóhasználata, beszéde, stílusa.
- Hagyományok, népi értékek ápolása.
- Bibliai történetek, szentek életének megismertetése, feldolgozása a gyerekek fejlettségi szintjének és életkorának megfelelően.
- Versek, mesék segítségével új ismeretek nyújtása, szemléletük formálása.
- Beszédművelés: beszédhallás, beszédmegértés, légző és artikulációs gyakorlatok, nyelvtörők, ritmusgyakorlatok, hangsúly és hangerő gyakorlatok.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Alakuljon ki igényük a mesehallgatásra, figyelmesen, csendben hallgassák végig az óvodapedagógus meséjét.
- Tudjanak biztonsággal verselni, mondókázni.
- Egymással összefüggő, teljes mondatokban fejezzék ki magukat.
- Vigyázzanak a könyvekre, legyen igényük a mesekönyvek nézegetésére.
- Képekről tudjanak összefüggő történetet mesélni.
- A hallott mese főbb mozzanatait tudják felidézni.
- Ismerjék fel a Bibliai történeteket.

II.19.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

„Nem lehet egészen boldog ember, akinek nem öröm a zene. Erre az örömrre azonban tanítani kell az emberiséget, mert magától nem jut el odáig.”
(Kodály Zoltán)

A zene az esztétikai érzék fejlesztésére, az esztétikai érzelmek kialakulására kiemelkedően nagy hatással van, mint művészeti tevékenység. Kapcsolatban van másik két művészeti ággal is, az irodalommal és a képzőművészettel.

Fejleszti a gyermek kreativitását, alkotókészségét azzal, hogy dallamokat, ritmusokat találjanak ki az énekes beszélgetéshez, köszönéshez, versekhez, mondókákhoz. Segíti őket az önkifejezésben, az önmegvalósításban, mely elengedhetetlen feltétele a boldog gyermekkorának, és az egész emberi élet kiteljesedésének.

Cél:

Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósulása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

A görögkatolikus és a népi kultúra, különböző területeinek hagyományőrző funkcióval a zenei képességek fejlesztésén túl zenét értő és szerető, egészséges lelkű kulturált boldog emberré nevelés. Fontosnak tartjuk megismertetni a gyermekeket azokkal a szokásokkal, hagyományokkal, amelyhez a dalos játékaikat, táncaikat kapcsolni tudja, úgy a hétköznapjaiban, mint az ünnepeken.

Feladatunk továbbá:

- az él hangsúlyos magyar beszéd erősítése
- érzelmi nevelés az ölbéli játékoktól az énekes népi játékokig
- liturgikus énekek tanulása
- a gyermek-, néptáncok és népi játékok, hagyományok megismertetése
- fejlettségének megfelelő hangterjedelem megválasztása
- hallásfejlesztés
- ismerkedés hangszerekkel
- ritmusérzék fejlesztés
- éneklési készség fejlesztés

- zenei anyanyelvfejlés
- zenehallgatás
- zenei kreativitás, improvizáció fejlesztés
- ismerkedés a nemzeti és nemzetiségi értékeket hordozó hagyományos és kortárs művészeti alkotásokkal.

Akiknek formálódik zenei ízlésük, esztétikai fogékonyságuk, mozgásuk harmonikussá válik. A zene mindig közvetlen érzelmeket kelt, ami a gyermek cselekedeteit befolyásolja, motiválja. Az éneklés és a zene hallgatása fejleszti a gyermekek érzékenységét, fogékonyságát. A zenei nevelés hatására gazdagodnak ismeretei: A hallás, mint zenei élmény, sajátos eszköz a világ jobb megismeréséhez. A dalokon keresztül a gyermek ismereteket gyűjt a természeti, társadalmi környezetről – állatokról, növényekről, emberekről, emberi kapcsolatokról. A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek és zenei kreativitásának alakításában.

A zenei nevelőmunkát meghatározza:

1. Az óvodapedagógus egyénisége:

Fontos, hogy az óvodapedagógus belülről jövő hittel, elkötelezettséggel, szeretettel tegye a dolgát.

A legfontosabb, hogy ő maga is szeressen énekelni, zenélni. Ha ezt megérik a gyerekek, ők is kedvet kapnak hozzá. Rendelkezzen megfelelő zenei és pedagógiai képzettséggel. Rendelkezzen az átadás képességével, a jó átadás képessé teszi a gyermeket a jó befogadásra. Az óvodapedagógus zenét ad át, zenét közvetít a gyermekeknek saját kincsesládájából. Olyan dalt énekel, amelyet régebben tanult, de érzelmeivel átítatott, emlékezetében megőrzött. Már a sajátja. Átadja, mert szereti, örül annak is, hogy énekelheti, annak is, hogy megoszthatja a gyerekekkel, akiknek énekel, és akiket nagyon szeret. Ettől lesz a légkör meleg, szeretetteljes, ettől lesz kész a gyermek arra, hogy megnyíljon, s átvegye a szépet.

Az óvodapedagógus feladatai tehát:

- Megfelelő légkör, érzelmi motiváltság biztosítása, élménynyújtás
- Változatos eszközök, hangszerek bemutatása, megismertetése
- A gyermekek életkorának, egyéni érdeklődésének, fejlettségének, megfelelően tudatos mondóka és dalanyag kiválasztásával segítse elő az érdeklődés felkeltését, az ismeretek elmélyítését.
- Segítse a hagyományok megismerését népdalok, népzene, népi gyermekjátékok segítségével, biztosítsa a táncra nevelés feltételeit.
- Az ünnepeket színesítse igényes zenei előadással
- A zenei nevelés kapcsolódjon a természeti jelenségek, a növények, állatok világához, az ünnepekhez. Segítse a magyar beszéd, a zenei anyanyelv elsajátítását.
- Formálja zenei ízlésüket, mozgáskultúrájukat, éneklési készségüket.
- Fejlessze a gyermekek zenei hallását, ritmusérzékét, éneklési készségét emlékezetét a népi játékokkal
- Zenehallgatás során a gyerekek dalkincs anyagának gazdagítása, népdalokkal, liturgikus énekekkel, vallásos tartalmú énekekkel.

Tartalom:

- egy és két személyes játékok, altatók, hintáztatók
- körjátékok
- párválasztók
- hőcögtető, tapsoltatók
- magyar népszokások és más népek dalai, játéka-táncos játékok

2. A zenei érdeklődés felkeltése:

A legelső, legfontosabb motivációs lehetőség a zene szeretetére a jó énekes légkör megteremtése, ezen belül: a szabad, spontán énekelgetések és a szerzett, részben irányított közös énekes élmények lehetőségét, valamint az érzelmileg is stabil, a gyermek számára biztonságot nyújtó jó légkört értjük. Kiscsoportban, a beszoktatás első napjától kezdve sokat kell énekelnünk a gyerekeknek. Az énekszó mindig, de különösen ebben az időszakban nyugtatóan hat. Főleg 1-1 gyermeknek énekeljünk, hiszen ebben a korban azt igénylik, hogy az ének csak nekik szóljon, a játék csak vele történjen. Az ölbeli játékok -, hőcögtető, hintáztatók, az ujj-játékok, altatók, népi gyermekdalok, énekes játékok-örömet nyújtanak a gyermeknek, mind-mind feledhetetlen közös élmények.

3. Pozitív érzelmek keltése az ének-zenei tevékenységek iránt:

A gyermek az óvodába lépés első percétől kezdve az óvónő minden megnyilvánulására, így énekére is kíváncsian figyel. Ezt, mint lehetőséget kell kezelnie az óvónőnek.

Az érzelmi biztonságot nyújtó légkörben kialakult énekes kedv, ugyanakkor az énekes légkör pozitívan hat a gyermekek érzelmi életére. Ettől nyugodtabbak, kiegyensúlyozottabbak, vidámabbak, bátrabbak, nyitottabbak, alkotóbbak lesznek.

4. A közösség ereje, a közös játék élménye, öröme:

A közös éneklés, a körjátékok, összetartozást jelentenek óvónő-gyermek, gyermek-gyermek között. A dalokat a csoporttal együtt énekeljük, az énekes játékokat együtt játsszuk, s ez az együttes élmény fokozza az összetartozást, az együttérzést, az egymás érzelmeire odafigyelés képességét. Egy – egy közös énekes játék során, már attól, hogy körben állunk fogjuk, egymás kezét érezzük mi így együtt alkotunk egy összetartozó nagy egészet, aminek részei vagyunk. Az énekes-táncos játékok egyik alaptérformája a kör. Ezek énekes tevékenységre ösztönző hatását még fokozhatjuk a játékanyag, a dalanyag igényes kiválasztásával. A mozgáskultúra és a **táncművészet** fejlődését elősegítő legfontosabb feladataink a gyermek életkorának megfelelő művészi értékű anyag a gyermekek ösztönös mozgásigényének kielégítése, a **harmonikus mozgás** elősegítése. A mozgás tevékenységgel az értelmi képességek a testrészek az alkalmazkodó képesség fejleszthető. A közös készülődés, tervezgetés minden olyan dolog, amelybe bevonjuk a gyermekeket, erősen motiválja őt a zenei tevékenységre.

Zenei képességfejlesztés játékokban:

Úgy végezzük a képességfejlesztő tevékenységeket, hogy azt a gyermek, játékként élje meg. Fontos a csoportban uralkodó elfogadó, segítő légkör, a gyermeket próbálgatásaiban, esetleg sikertelen megoldásaiban sem a felnőtt, sem társai nem kritizálják. Fontos, hogy a pedagógustól, társaitól is segítséget kapjon. Az egyes gyermekeket nem az alapján ítéljük meg, hogy mit tud és mit nem. Így a gyermek sem kudarcként éli meg, ha valami nem sikerül neki, s újra mer próbálkozni.

Fejlesztés:

1. Ritmusfejlesztés
 - Egyenletes lüktetés érzékeltetése
 - Ritmuskifejezés
 - Tempótartás
 - Motívumhangsúly
2. Hallásfejlesztés
 - Hangmagasság iránti érzék fejlesztés
 - Dinamikai érzék fejlesztése
 - Hangszínelismerés
 - Belső hallás fejlesztése

Fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Csoportosan és egyénileg, önálló indítással, tisztán, helyes kezdő magasságban és tempóban énekeljenek.
- Tudjanak dallam- és ritmusmotívumot visszaénekelni.
- Tudja térben mutatni az ismert dallamokat.
- Ismerjék a halk-hangos, gyors-lassú fogalom párokat és tudják alkalmazni.
- Ismerjenek fel dallamot kezdő-, belső vagy befejező motívumról, ritmusról.
- Tudjanak dallamot bújtatni rövidebb, hosszabb egységekkel folyamatos tempótartásban.
- Ismerjék fel zörej és zenei hangot, egymás hangját.
- Érzékeljék az egyenletes lüktetés és ritmus különbségét, tudják összekapcsolni.
- Tudjanak motívumot visszaénekelni csoportosan és egyénileg is. /ritmus- és dallamviszhang/
- Tudják kiemelni a motívumok hangsúlyait tapssal, járással, játékos mozdulatokkal.
- Esztétikus, egyöntetű mozgás, változatos térforma, játékos táncmozdulat jellemezze mozgásukat.
- Tudják használni a dobot, cintányért, háromszöget a dalokhoz alkalmazva.
- Hallgassanak szívesen éneket, zenét.

II.1.9.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

„Mindig vannak hívei annak, hogy a gyerekeknek gyönyörű rajzokat kell készíteni, részletgazdag, tökéletes alkotásokat, hogy nézegessék, hogy fejlődjenek. Megint másik társaság - én vagyok a másik társaság - azt mondja, hogy a gyerekeknek sokszor a jelek is elégségesek, mert olyan érzékeny a belső látásuk, hogy nem szükséges kicikornyázní, pontosan tudják, hogy miről van szó.”
(Marék Veronika)

Az ábrázoló tevékenységek az egész nap folyamán a tér és változatos eszközök meglétével biztosítottak. A legtöbbet az ér, ha a gyerekek találkoznak műalkotásokkal, és hagyjuk, hogy spontán módon hassanak, érzelmileg érintsék meg a gyereket.

Tehát ismerkedjenek a művészet nyelvével, hogy életük során képesek legyenek ezeket befogadni, életüket gazdagítani.

A népművészet szoros szálakon kötődik az óvodai nevelésben egyre szélesebb körben felelevenedő: népi gyermekjáték készítés, népi kismesterségek, díszítőművészet. A népművészet tiszta stílusa, forma és színvilága, kompozíciós elvei segítséget nyújtanak a pedagógusoknak. Rokonságot mutatnak a gyermeki látásmóddal: egyszerűség, lényegmegragadás, érzelem és képzelet gazdagság, dekorativitás. Szervezzünk a gyermekek részére olyan alkalmat, amikor a néphagyományok, népszokások világába betekintést nyerhetnek (kukoricafosztás, írókázás, gyöngyfűzés, kenyérdagasztás, pászkakészítés, locsolkodás, pünkösdlő, táncház stb.).

A közvetlen környezet a spontán vizuális hatások közül a legjelentősebb, hiszen nap, mint nap, állandó inger jelent. Nagyon fontos tehát, az óvodában, szép környezetben teljen a gyerek napja, s pozitív életérzés hassa át. Fontos a változatosság, mindig felhívó erővel bír, odafigyelése, megfigyelésre készlet.

Cél:

- A gyermekek érdeklődésének felkeltése a művészetek, az alkotás iránt.
- A gyermeki személyiség fejlesztése az esztétikus, harmonikus környezettel, mely kialakításának ő is részese.
- Vizuális tapasztalatok nyújtása életkoruknak, egyéni fejlettségüknek megfelelően.
- Az alkotás örömeinek megtapasztalása által képi gondolkodásuk fejlesztése.

Feladat:

- A vizuális tevékenységek feltételeinek megteremtése (hely, idő, anyag, eszköz).
- A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka anyagaival, eszközeivel, technikai eljárásaival való ismerkedés biztosítása.
- A gyermekek egyéni fejlettségét figyelembe véve differenciált fejlesztés, tolerancia, empátia érvényesítése.
- Térbeli tájékozódás, szín és formavilág gazdagítása.
- Finommotorika, grafomotoros képességek fejlesztése.
- Érzelmek, gondolatok megjelenítése a gyermeki alkotásokban.
- Ismerkedés a népművészetekkel, népművészeti elemek felhasználásával hagyományápolás.
- A vallásos nevelés lehetőségeinek kihasználása, vallásos témák megjelenítésével.
- Esztétikai élmények befogadása az esztétikusan alakított környezet segítségével.
- Kreatív alkotásokhoz szükséges motiváció megteremtése.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Helyesen használják a ceruzát, egyéb eszközöket (ecset, olló, ragasztó stb.)
- Emberábrázolásaik felismerhetőek legyenek, jelenjenek meg a részletek, egyszerű mozgások.
- Ismerjék és használják a különböző színeket.
- Legyenek képesek a tárgyak térbeli kiterjedésének felismerésére, fő formai jellemzők megnevezésére.
- Vegyenek részt az őket körülvevő tér berendezésében.
- Próbáljanak meg véleményt nyilvánítani az elkészült alkotásokról.
- Megfigyelés után legyenek képesek a mintautánzásra.
- Saját elképzelés alapján alkossanak, díszítsenek.
- Megfelelően alkalmazzák a festés, ragasztás, hajtogatás technikáját.
- Tudjanak csoportosan is létrehozni különböző alkotásokat.
- Rendelkezzenek koordinált szem és kézmozgással.
- Legyenek képesek használni a vizuális jelrendszert (pont, vonal, folt, színek, formák).

II.19.6. Mozgás

„Azért kellene imádkozni, hogy ép testben ép lélek legyen.”
(Decimus Iunius Iuvenalis)

A test Isten ajándéka, s mint minden ajándékot óvni, védeni kell, s erre meg kell tanítani a gyermeket is. Épp ezért fontos az egészséges életmód szokásainak kialakítása, fejlesztése, a gyermekek edzése, mozgásrendszerének, ügyességének, testi erejének fejlesztése. A mozgás az óvodás kor egész időszakában jelentős szerepet tölt be, a nagymozgásoktól kezdve a finommotoros manipulációig mindent magába foglal, s az egész személyiség fejlődését elősegíti. A gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája. A gyermek, mozgással fejlődik a legjobban.

Rendszeres napi egészségfejlesztő testmozgás a pszihomotoros készségek és képességek fejlesztését szolgálja. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás - fejlődésére

Cél:

A torna, a mozgásos játékok által a gyermekek természetes mozgásának fejlesztésével erős, ügye, gyors, jó állóképességű, egészséges gyermekeket nevelünk.

- A gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, mozgásigényük kielégítése.
- A rendszeres mozgással egy egészséges életvitel megalapozása.
- A mozgástapasztalatok bővítése, a mozgáskészség alakítása.
- A testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése (kondicionális, koordinációs).
- Mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése.

Feladataink:

- A mozgásigény felkeltése, kielégítése és megőrzése.
- A mozgás beépítése természetes módon a gyermekek tevékenységébe.
- A mozgásos tevékenység pozitív megerősítése.
- A baleset elkerülése érdekében a mozgástevékenység szabályainak kialakítása a gyermekekkel közösen, majd fokozott betartatása.
- Mozgásos tevékenység lehetőségének biztosítása a csoportszobában és az udvaron.
- A gyermekek életkorához és egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos tevékenységre inspiráló eszközök kiválasztása, folyamatos cseréje.
- A mozgás anyagának összeállítása, figyelembe véve a csoport és az egyéni fejlettség aktuális állapotát.
- A játék, játékoság elsődlegességének tiszteletben tartása foglalkozásokon/tevékenységeken.
- A mozgás anyagába testalkati deformitások megelőzésére speciális gyakorlatok beiktatása.
- Differenciálás a tevékenységek irányításánál és értékelésénél, figyelembe véve az egyéni fejlődési jellemzőket.
- Kiemelt prevenciós feladatok megvalósítása: nagymozgás fejlesztés, egyensúlyérzék-fejlesztés, szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése, testséma fejlesztés, térpercepció-fejlesztés, finommotorika - fejlesztés, keresztcsatornák fejlesztése.

Az óvodai mozgásfejlesztés területei**1. Szabad játék:**

Cél a természetes mozgáskedv és mozgásigény felkeltése, kielégítése, és mindezekre való tudatos építés. A gyermekek szabad mozgását a délelőtti és délutáni csoportszobai, udvari játék és a séták során biztosítjuk. A szabadban szervezett énekes játékok és zenés torna is kellőképpen hozzájárulnak a gyermekek mozgásszükségletének kielégítéséhez.

2. Irányított mozgásos tevékenységek:

Járuljon hozzá a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy és kismozgások kialakulásához. Alakuljon ki a társra figyelés képessége. Megfelelő intenzitású derűs légkörű testmozgás biztosítja a motoros képességek fejlődését, melynek egyre magasabb szintje előfeltétele a bonyolultabb mozgások eredményes végrehajtásának, ezáltal a mozgásműveltség fejlődésének. A foglalkozások/tevékenységek szervezett formában folynak minden csoportban, amelyek tervszerűen irányítottak.

3. Mindennapos testmozgás:

Az óvodáskorú gyermekek egészséges testi fejlődésének biztosítása nem képzelhető el rendszeres, játékban gazdag, az egyéni képességeket és szükségleteket messzemenően figyelembe vevő, kellő aktivitást és terhelést biztosító mindennapos mozgás nélkül. Ez a mozgás felfrissíti, edzi őket. Itt a mozgásos játékok elsődlegességét biztosítjuk. A mindennapos mozgások színhelyei: a csoportszoba, tornaszoba és az óvoda udvara.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

A mozgásigény egyéni képességek szerinti kielégítése lelkileg egészséges, testileg dinamikus fejlődő gyermekeket eredményez. Hozzájárul olyan pozitív jellemvonások kialakulásához, mint az önfegyelem, feladattudat, figyelem, rendszeresség, pontosság. A mozgások megfigyelésével végrehajtásával gyakorlásával az értelmi funkciók tökéletesednek. Alakulnak az erkölcsi tulajdonságok: akarat, bátorság, önuralom, fegyelem, közösségi szellem, segítőkészség, egymásra figyelés.

- Erre az időre fejlődön ki a gyermekek szem-kéz, szem-láb koordinációja, legyenek képesek összehangolni mozgásukat.
- Legyenek tisztában a test zónáival.
- Ismerjék a testsémát (alapját képezi a téri tájékozódásnak).
- Helyesen tudják alkalmazni bal-jobb, előtte-mögötte, alatta-felette stb. relációkat.
- A gyermekek saját testéről pontos ismerettel rendelkezzenek, ismerjék testrészeit, érzékszerveit, testének jobb-bal oldalát. Fontos a testrészek funkcióinak ismerete.
- Összerendezett legyen a nagy és finommozgásuk, alakuljon ki a jobb vagy balkezességük.
- Legalább 15-20 percig aktív figyelemre legyenek képesek.
- A gyermekek mozgása legyen harmonikus, összerendezett, lendületes és dinamikus.
- Alakuljon ki a biztos egyensúlyozás képessége. /ennek következtében alakuljon ki a precízebb izommozgás. /
- 5-6 éves korban következzen be az első alakváltozás, a kéztő és ujjak csontosodása, a test megnyúlik, ezért fontos a szervezet edzettsége, erősítése.
- Tudják biztosan szabályozni saját mozgásukat.
- Legyenek képesek a társaikkal együttműködni, és elviselni azt is, ha más van a középpontban, vagy ha nem ő nyer meg egy játékot/versenyt.
- Finommozgás vezérlése alakuljon ki bennük.

II.19.7. A teremtett világ tevékeny megismerése

**„Tél, tavasz, nyár, ősz, folyók, ligetek,
szeressétek a gyermekeimet.
Te, homokos, köves, aszfaltos út,
vezesd okosan a lányt, a fiút.”**
(Szabó Lőrinc)

Környezeten értjük mindazt, ami körül vesz bennünket, aminek mi is részesei vagyunk, ahol élünk és ahonnan az életfeltételünket biztosítjuk.

A hívő ember vallja, hogy a világ, amelyben él, Isten ajándéka.

A teremtett világ tevékeny megismerése – tevékenységiforma legalkalmasabb arra, hogy a gyermekeket erre a fölismerésre vezessük. A külső világ tevékeny megismerése alapozó jellegű, így meghatározó szerepet játszik az egyén környezetkultúrájának alakításában. A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő eligazodáshoz, téri tájékozódáshoz szükségesek.

A környezettel való ismerkedés az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat.

A gyermeki tevékenységiformában természeti egységet képez a környezeti nevelés és a matematikai nevelés.

A közvetlen és tágabb környezetből szerzett tapasztalatok a valóság jelenségeinek, tárgyainak és törvényszerűségeinek felfedezése mellett lehetővé teszik, természeti, az emberi-tárgyi környezet formai, mennyiségi és térbeli jellemzőinek felfedezését is.

A matematikai tartalmak felfedezéséhez, meg kell találni a mindennapokban, hisz ott van növényekben, kertekben, ruházatban, azaz mindenütt.

A környezet megismerésének fontos területe a környezetvédelem. Elveink között szerepel, hogy a gyermekek védjék az élő és élettelen környezetet. Szokják már óvodás korban a természettudatos magatartást, érezzék, hogy ők is a természet részesei. Az óvó-védő tevékenységek eredményeként a gyermekekben kialakul az a felismerés, hogy védeni kell a környezetünket.

A gyermek tapasztalataira, élményeire támaszkodva új ismereteket adunk az őket körülvevő közvetlen és tágabb természeti/teremtett, emberi/tárgyi környezetről.

Megismertetjük a gyermekeket azzal a természeti környezettel, amelyben él. Olyan tapasztalatszerzési lehetőségeket kínálunk, amely a környezetük felfedezésére, megismerésére készítjük őket.

A környezet átfogó megismerése által a nemzeti kultúra értékeit, hagyományait közvetítjük, ünnepeinkbe ezeket az értékeket beépítjük.

Megismertetjük a gyermekeket a görögkatolikus vallási ünnepekkel, egyházi ünnepeinkhez kapcsolódó szokásainkkal. Részt veszünk az ünnepek alkalmával a szent miséken. Ismerkedünk a templommal az ikonokkal, az ott található tárgyakkal, eszközökkel, viselkedési szabályokkal.

Cél:

- A gyermekek a teremtett világot Isten ajándékának tekintsék és az ajándékot megillető megbecsüléssel használják óvják.
- A tevékenység célja, hogy megismertessük, felfedezzük ezt a csodálatos sokszínű világot, a természeti és társadalmi környezet megtapasztalása, pozitív érzelmi kötődés, érzékenység kialakítása.
- A környezethez alkalmazkodni tudó és azt alakító ember nevelésének megalapozása a természeti és emberi értékek figyelembevételével.
- A környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól való tapasztalatok, ismeretek, összefüggések felfedeztetése, rendszerezése.

Feladat:

- A gyermek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, tevékenységi és megismerési vágyára építve a környező világ megismerését elősegítjük.
- A gyermeki tapasztalatokra, élményekre támaszkodva új ismeretek nyújtása.
- A tapasztalatok, ismeretek gyarapításával, feldolgozásával a gyermeki kíváncsiság, érdeklődés kielégítése.
- A környezet felfedeztetése, melynek keretét ad a négy évszak és annak változásai. /jellemzői, öltözködés, ok-okozati összefüggések/
- Komplex tevékenységek szervezése
- Önálló vélemény alkotás segítése, döntési képesség fejlesztése a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- Módszerek, eszközök a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodjanak. /megfigyelés, játékos tevékenységek, szenzitív játékok, gondolkodtató kérdésekkel probléma helyzet előidézése, kísérletezés stb.../
- Környezetbarát szokások alapozása pl. víz-áram-papír takarékoság, szelektív hulladékgyűjtés
- Környezetvédelem alapjainak megismertetése: a föld, a levegő, a víz, a növény- és állatvilág, valamint a tájvédelem körében.

Siker kritériumok:

- A gyermekek rendelkeznek elemi ismeretekkel önmaguk és környezetükkel kapcsolatban.
- Az életkori sajátosságnak megfelelően tudnak tájékozódni, eligazodni a szűkebb és tágabb környezetben.

- Képesek felfedezni elemi matematikai ok-okozati összefüggéseket, össze tudnak hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint.
- Ismerik a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartásformák, szokások, amelyek a természeti társadalmi környezet megbecsüléséhez, óvásához szükségesek.
- Fel tudják sorolni az évszakokat jellemzőit, virágait, gyümölcseit.
- Ismerik az emberi test felépítését, be tudják azonosítani érzékszerveiket. Az orvos gyógyító munkáját.
- Ismerik a közlekedési eszközöket, szabályokat.
- A kísérletezések, megfigyelések hatására képesek egyszerű ok-okozati összefüggések megértésére, problémák megoldására.

II.1.9.8. Munka jellegű tevékenységek

A gyermekmunka tevékenysége során tapasztalja, hogy az ember folyamatosan alakítja/alakíthatja, változtathatja, kellemesebbé, célszerűbbé teheti környezetét. A személyiségfejlesztés fontos eszköze a cselekvő tapasztalatszerzés. A környezet megismerésének a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok alakításának fontos lehetősége az óvodában a dolgozók példája.

Tartalom:

- Önkiszolgálás
 - öltözködés
 - testápolási teendők
 - étkezéssel kapcsolatos tevékenységek
- A közösség érdekében végzett munka
 - a naposság
 - a csoport életéhez kapcsolódó állandó feladatok
- Alkalmoszerű munkák és egyéni megbízatások
 - a környezet rendjének biztosítása
 - segítség a felnőtteknek, egymásnak és a kisebbeknek
 - egyéni megbízatások teljesítése
- Évszakoknak megfelelő tevékenységek
 - csoportszobában
 - udvaron
 - az óvoda környezetében.

Munkára nevelés:

Az élet és a közösségi élet egyik mindennapi jelensége, ahhoz, hogy élni, létezni, működni tudjunk, bizonyos feltételeket folyamatosan létre kell hoznunk.

Először arra kell ráébresztenünk a gyermeket, hogy szorult helyzeteiben segíthet önmagán – s hogy hogyan, ezt majd a segítségünkkel megtanulhatja. Ugyanis: Egyszerűen a külső szükségletek és az ember képességei teszik lehetővé, hogy bizonyos dolgokat elvégezzünk.

Munkafajták bevezetése:

Az egyes feladatok pontos, helyes elvégzésére helyezünk nagy hangsúlyt

- az egyes munkafajták bevezetését fokozatosan kell végezni
- alkalmazkodni kell az egyén és a csoport fejlettségi szintjéhez
- a munkaeszközök mindig legyenek előkészítve a gyerekeknek
- a munka elvégzését értékelni kell

Nevelési célunk:

A munkavégzéshez szükséges beállítódást, igény szintet megteremtjük, s aztán segítsük a megvalósítás közben egyénileg adódó nehézségek megoldásában a gyermeket. A feladat megvalósítása során már figyelemmel kell lennünk a különböző fejlettségi szintekre, segítségünk mértékét már az határozza meg. Fontos a felnőttek mintája.

Fontos dolog: figyeljünk oda, hogy meg tudja-e oldani a gyermek a kitűzött célt, de ha nehézség adódik, ne ugorjunk készségesen segíteni, hanem várjuk meg, hogy segítséget kérjen.

Ez azért fontos, hogy hozzászoktassuk ahhoz, hogy:

- fel tudja mérni saját határait,
- fedezze fel, egyedül nem boldogul,
- tanulja meg felmérni, hogy környezetében ki tudna segíteni rajta,
- természetes módon, kulturált megfogalmazásban, még kétségbeesés előtt (sírás nélkül) kérjen segítséget,
- pontosan meg tudja fogalmazni, szóban ki tudja fejezni, mi az, amivel nem boldogul!

Motiváció:

A legfontosabb teendőnk az, hogy elismerés rangjára emeljük a pontos, jó munkavégzést. Ehhez az kell, hogy az első együtt töltött napoktól kezdve mindig reagáljunk arra, ha egy gyermek valamit önmagától létrehoz. Ott rögtön meg szoktuk köszönni, megdicsérik, vagy megsimogatjuk stb.

Egy-egy feladatot jutalomként bízunk a gyermekre. A munka soha ne legyen büntetés, sőt, inkább jutalom, kitüntetés legyen, mindig pozitív érzelmek kötődjenek hozzá, s minden igyekezettel tartuk fent dicsőség voltát.

A közös tevékenység hatása a társas kapcsolatokra:

A közösség alakulásának fő mozgatórugója – a közös játékon kívül – a közös munkavégzés! Ez a második olyan terület, amely a legtöbb együttműködésre ad alkalmat, ami természetes módon alakítja a gyermekek közösségi magatartását, társas kapcsolatait közösségét, esetleg már a kezdeti önkiszolgáló munkatevékenységek során rengeteg együttműködésre van szükség. Hiszen miközben önmagát ellátja, rengeteg tapasztalatot szerez arról, hogy térben, időben, mozgásban stb. állandóan alkalmazkodnia kell társaihoz. Ez pedig már a kezdeti időkben állandó interakciókat igényel felnőtt-gyermek, és gyermek-gyermek között.

Mivel az együttműködést, mint a közösségkohéziós erejét tartjuk számon, így érthető, hogy a munkafolyamatok közösség létrehozásában, működésében elsőrendű fontosságúak. Munkavégzésük során tehát a gyermekek társadalmi környezetükről speciális tapasztalatokat szereznek, természetes módon pozitív irányba alakul szociális magatartásuk, társas kapcsolatok jönnek létre, s megszilárdulnak. Munkavégzés közben begyakorlódnak és pontosabbá válnak a különböző munkakészségek. Az eszközök célszerű használatán kívül kialakulnak a munkavégzés, a munkaszervezés képességének alapjai is, fejlődik kitartásuk, felelősségérzetük, önértékelésük.

Feladat:

- mindig konkrétan meg kell határozni az elvégzendő munkát
- esetenként egyéni feladattal is bízunk meg a gyermeket, de ügyeljük, hogy csak olyat kérjünk tőle, amihez kifejlődött képességekkel rendelkezik
- lehet felelősöket kijelölni, a felelős olyan gyermek legyen, akinek megvannak a képességei a szervezésre, a többiek elfogadják az irányítását, ötleteit
- ismerjük el a végzett munkát, dicsérik a dicsérendőt, javítsuk a hibákat, hogy legközelebb jobban sikerüljön

Az óvodás olyan szeretne lenni, mint a felnőtt, ezért a felnőtt minden tevékenységét, mozdulatát, egész viselkedését utánozza. Igaz ez a munkatevékenységekre is. Örömmel utánozza

a felnőtt mintát a szerepjátékban barkácsolás közben és az összes lehetséges munkafajtában is. Az utánpótlás miatt rendkívül fontos a felnőtt mintaszerű viselkedése és pozitív viszonya a munkához.

Gyermekek által végzett munkafajták:

1. Önkiszolgáló munka: a legfontosabb munkafajta

Az önállóság igénye, az akarati élet kibontakozása ösztönzi az önkiszolgáló munkára az óvodás korú gyermekeket.

Az önkiszolgálásban az étkezés, az öltözködés és a testápolás különíthetőek el egymástól.

- Étkezés: a pohár, a kanál önálló használata, kiegészül a terítéshez kapcsolódó feladatokkal, a villa, a szalvéta, majd a kancsó, a merőkanál, a kés stb. használatának megtanulásával.
- Az öltözködés: a vetkőzéssel kezdődik, ez már a kicsiknek sem jelent gondot. Az öltözködés már bonyolultabb és összerendezettebb mozgást igényel. Az óvodás gyermek meg tanul öltözködni, megtanulja melyik cipő (kesztyű) való a jobb és melyik a bal lábra (kézre).
- A testápolás terén a csapok kinyitása és elzárása mellett a szappannal történő kézmosás és törülköző használat, valamint a fésű, a fogkefe ill. a körömkefe használata is sorra kerül. A testkép alakulását és a finommozgás fejlődését éppúgy szolgálják, mint az egészségügyi szokások kialakulását és megszilárdulását.

Az önkiszolgáló munkák komplex módon fejlesztik a gyermeket. A mozgáskoordinációt, az önállóságot, az akarat kibontakoztatását segítik. Kialakítják, erősítik a gyermek feladattudatát, felelősségtudatát. A gyermek egyre ügyesebb, bátrabb és aktívabb lesz.

2. A közösség érdekében végzett munka:

- A naposság az óvodában végzett közösségi munka legáltalánosabb formája.

Alkalmazására általában négyéves kor után kerülhet sor, amikor már kialakulnak az ellátáshoz szükséges képességek, és létrejön a teendők vállalásához szükséges beállítódás. A napossághoz szükséges feladattudat, figyelemösszpontosítás csak fokozatosan alakul ki. Ezért sem lehet máról holnapra bevezetni. Kezdetben még inkább a szereplési vágy, a naposi szimbólumok motiválják a gyermeket. Közben erősödik „a naposságért tenni is kell valamit” tudata. E felismerésben segítségére vannak az óvodapedagógus megjegyzései, s közben fokozatosan előtérbe kerül az eredményre törekvés igénye.

Feladataink:

- A gyermekekkel ismertessük meg a napos kiválasztásának szabályait, gyakorlatát. A szabályszerűség érvényesülése mindenki számára kiszámíthatóvá teszi a sorra kerülés időpontját.
- Minden gyermek kapjon lehetőséget a naposság ellátására. Aki nem akarja vállalni, azt ne hozzuk hátrányos helyzetbe ezért. Türelemmel várjuk ki a gyermek magatartásának megváltozását.
- Minden napos ismerje a feladatát. A felnőtt adjon segítséget a naposoknak – szükség szerint – feladataik ellátásához.
- A naposok munkája az életkortól függően bővüljön, s a naposok mind nagyobb önállósággal végezzék tevékenységüket.

A naposság tehát a feladattudat, kötelességtudat, a felelősségérzet és a közösségi érzés alakításában jelentős. Emellett a mozgáskoordináció fejlődésében, a társas viszony és az együttműködés kialakulásában vitathatatlanul nagy a szerepe.

3. Az alkalmoszerű munkák és egyéni megbízások:

Az alkalmoszerű munkák egy része időről-időre ismétlődik, így nemcsak a feladattudatot fejlesztik, hanem az oly nehezen kialakuló időészlelés kialakulását is pl.: „játékelrakás” – valamilyen kialakított szokás szerint (zenére).

A környezet rendjének megőrzése: A legkisebbektől is elvárhatjuk, hogy az általuk használt székeket, játékszereket önállóan vegyék elő, és használat után tegyék a helyére. Ha erre nem

képesek, kérjenek segítséget. A négy év körüliek már rendben tudják tartani eszközeiket, használat után az asztalokat, székeket az eredeti helyükre vissza tudják állítani. A nagyok pedig ügyelhetnek saját környezetük rendjére és tisztaságára is.

Másik részük esetleges, ritkán előforduló. Ezek lehetnek: segítség a felnőtteknek, egymásnak és a kisebbeknek, ajándékkészítés különböző alkalmakra pl.: üzenet közvetítés, játékjavítás, díszítő munkák. A közösségért, másokért végzett munka sok örömet rejt magában. A közösségi érzés alakulását, az érzelmek, az empátiás készség kibontakozását segíti.

4. Az évszakoknak megfelelő tevékenységek:

A gyermekek megismerkedhetnek: a természet törvényszerűségeivel, a fejlődés, változás, ismétlődés folyamatával, az ok-okozati összefüggések sokaságával; a növények és állatok külső, belső tulajdonságaival, szokásaival és gondozási teendőikkel (pl.: az időjárásnak a növények fejlődésére gyakorolt hatásával).

Munkalehetőségek: öntözés, ültetés, gyomlálás, termények gyűjtése, etetés, itatás stb.

Helyszínei lehetnek: a csoportszobában, az udvaron, az óvoda környezetében (ha megszervezhető magánház udvara vagy kertje).

A kerti munka – növénygondozás – az évszakok változásához kötötten nagyon változó (pl.: csíráztatás, rügyeztetés, udvar, kert gondozása, gereblyezés, falevelek összegyűjtése, hó seprés stb.). A növény- és állatgondozásnál figyelembe kell vennünk: az igénybevett szerszámok méreteit, a felhasznált eszközök (ládák, cserepek) méreteit. A növények és állatok gondozása elsősorban a kognitív, értelmi képességek fejlesztésében jelentősek.

A kerti munka végzése közben a szem-kéz, a szem-láb, a kéz-láb mozgások koordinációja javul. Nő a gyermekek felelősségtudata, feladattudata.

II.1.9.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

**„Én azt hiszem, annál nincs nagyobb öröm,
Mint valakit megtanítani arra,
Amit nem tud.”
(Móricz Zs.)**

Tevékenységekben megvalósuló tapasztalatszerzési formák:

1. Tiszta típusú tevékenységek:

Ilyen esetekben a tartalom külön-külön tevékenységben jelenik meg, közöttük tartalmi kapcsolat nincs.

2. Komplex tevékenység együttesek:

Olyan tevékenység, amelyeknek összetettsége abban rejlik, hogy többféle fejlesztési terület, műveltség terület kapcsolódik össze egymás után, tartalmi kapcsolatuk alapján. Miközben mindegyik megőrzi sajátos önmagára jellemző struktúráját.

- egyik tevékenységből a másikba átvezetés
- egyik tevékenységbe beleágyazódik a másik tevékenység.

3. Integrált tevékenység:

Egy műveltségterülethez kapcsolódó tevékenységbe beleolvad egy másik műveltségi területhez kapcsolódó tevékenység tartalma, miközben alárendelődik. Az egész struktúrájának erősítése érdekében.

Tanulási folyamat lehetséges formái:

1. Játék tevékenységben --- önkéntes szabadon választott

2. Munka jellegű tevékenységekben --- utánzásos, minta-modellkövetéses magatartás és viselkedésformák-szokások tanulása
3. Kezdeményezett tanulás: Spontán helyzetekben—munka különböző tevékenységek—élményszerzés
4. Kezdeményezett játék
5. Spontán játékos tapasztalatszerzés
6. Gyermeki kérdésekre válaszokra épülő ismeretszerzés
7. Óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalat szerzés, felfedezés
8. Gyakorlati probléma megoldás

Cél:

- A gyermekek örömmel és tevékenyen vegyenek részt a tanulási folyamatban. A gyermekek képességeinek, kompetenciáinak fejlesztése, tapasztalatainak, ismereteinek bővítése, rendszerezése.

Az egész életen át tartó tanulás képességének megalapozása.

Feladat:

- Olyan cselekvéses tanulási helyzetek teremtése, melyben többféle módszertani megoldással minden gyermek átélheti a felfedezés örömét.
- Fontos a felfedezéslehetőségének biztosítása, a kreativitás erősítése.
- Olyan tanulási környezet létrehozása, melyben minden gyermek hibázhat, mindenkinek lehetősége van javításra, újra próbálkozásra.
- A tanulási tevékenység időtartamát, tempóját, módszereit, a gyermekek egyéni érdeklődése képességei, aktuális érzelmi, fizikai állapota határozza meg.
- A tanulás munkaformája többnyire mikrocsoportos, de ennek a forma megválasztását befolyásolhatja a téma is.
- Elsődleges az egyéni adottságok, képességek figyelembevétele, az optimális terhelhetőség, motiválás.
- A tanulás akadályba ütközése esetén a gyermek egyéni üteméhez, képességeihez igazodó felzárkóztatás, fejlesztés biztosítása. Többoldalú ismeretnyújtás, tapasztalatszerzési lehetőség nyújtásával.
- A tehetség ígéretre utaló tulajdonságok megléte esetén a fejlődéshez szükséges lehetőségek biztosítása.
- A tanulási folyamathoz fűződő pozitív viszony kialakítása, gyakori sikerélmény biztosítása.
- Személyre szabott, konkrét cselekvésre vonatkozó, egyértelmű, pozitív, építő jellegű értékelés alkalmazása.
- A párhuzamosan végezhető tevékenységekben a hagyományos eszközök mellett célszerűen alkalmazzuk az IKT eszközöket.
- a vizuális, akusztikus, kinezetikus észlelés és érzékelés képességének, a verbális emlékezet fejlesztésének játékos megvalósítása, melyet az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtésével ér el.

Differenciálás:

- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése
- Tanulási nehézséggel küzdő gyermekek
- Beilleszkedési/magatartási nehézséggel küzdő gyermekek
- Kivételes képességű gyermekek, tehetségígérettek.
- Migráns gyerekek: a nyelvet kevésbé vagy egyáltalán nem beszélő gyerekek

- folyamatábrák alkalmazása az eligazodást segíteni, illetve a metakommunikációs jelzéseink alkalmazásával a gyermek biztonságérzetének mielőbbi kialakulásának elősegítése.

II.1.10. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A kisgyermek többsége óvodáskor végére eléri az iskolakezdéshez szükséges fejlettségi szintet, iskolaéretté válik. Természetesen az egyéni fejlettségi szintet figyelembe vesszük az életkoron túl a rugalmas iskolakezdéshez.

Iskolás lesz az a gyermek, aki biológiailag (testileg), lelkiileg, szociálisan éretté válik.

Mindegyik kritérium egyformán fontos.

Feladat:

- a rugalmas iskolakezdéshez figyelembe kell venni az életkoron túl az egyéni fejlettségi szintet,
 - az iskolakezdéshez testi, lelki és szociálisérettség szükséges, amelyek közül egyik sem elhanyagolható, mindegyik egyformán szükséges az eredményes iskolai munkához
 - az óvodapedagógusok igyekeznek a szülők folyamatos és legmegfelelőbb tájékoztatására a gyermek sikeres iskolakezdése érdekében.
- **Testi érettség**

Testileg érett az a gyermek, aki hatéves kora körül eljut az első alakváltásig. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezett, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik koordinációs képessége, finommotorikája. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes. Mozgásszervei, látása, hallása jól funkcionál, beszéde érthető. Fontos az izmok kellő fejlettsége, amely képessé teszi a gyermeket a hosszú időn át tartó egyhelyben ülésre.

- **Lelki érettség:**

A gyermek nyitott, érdeklődik az iskolába lépés iránt. Érdeklődve, vágyakozva figyeli az oda járó gyerekeket, vágyik arra, hogy ismereteket szerezzen (olvasás, írás stb.), a tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése és észlelése is tovább differenciálódik.

Kiemelten fontos óvodáskor végére a gyermekek – téri észlelésének megfelelő fejlettségű, vizuális és akusztikus differenciációjának, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testsémájának kialakulása.

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermeknél – megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, nő a megőrzés időtartama, megnő a felidézés szerepe, megjelenik a szándékos figyelem és a figyelem tartalma, terjedelme is nő, valamint figyelmének megosztása átvitele könnyebbé válik. Elemi fogalmi gondolkodásának kialakulása elkezdődött.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél, gondolatait mások számára életkorának megfelelően érthetően fejezi ki. Minden szófajt használ, különböző mondatfajtákat, mondat szerkezeteket alkot, tisztán érthetően beszél (fogváltás befolyásolhatja), végig hallgat és megért másokat.
- Önmagáról és környezetéről ismeretekkel rendelkezik, amelyek a gyermek neve, címe, szülei foglalkozása, napszakok, közlekedési szabályok, szűkebb lakóhelye: növények, állatok, azok gondolkodása, védelme; összefüggések az időjárással és öltözködéssel, alapvető szabályok a

viselkedéssel – magatartással kapcsolatban, elemi, - mennyiségi ismeretek, természeti és társadalmi környezet megbecsülésének, megóvásának alapvető ismerete.

- **Szociális érettség szintje:**

Az óvodáskor végére az egészségesen fejlődő gyermek szociálisan is éretté válik az iskolára. A megfelelő iskolai légkörben a gyermek elfogadja az iskolai életet és a tanítót, együttműködik és kapcsolatot teremt felnőttel és gyermekkel egyaránt.

A szociálisan érett gyermek jellemzője, hogy:

- egyre több szabályhoz képes alkalmazkodni és tudja kielégíteni saját szükségletei kielégítését,
- megkezdődött feladattudatának kialakulása: megérti és eredményesen látja el feladatait
- feladataiban kitartó, végrehajtásában törekvő, önálló és fegyelmezett.
- Ötéves kortól (2014. szeptember 1-től 3 éves kortól) kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladta, a gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

II.1.11. Kiemelt figyelmet igénylő gyermek

II.1.11.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermek:

- Sajátos nevelési igényű gyermek
- Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek
- Kiemelten tehetséges gyermek
- Hátrányos helyzetű gyermek

A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve

1. Általános elvek

1.1. Az Óvodai nevelés országos alapprogramja a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésében

Az alapdokumentumban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek. Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik. A nevelés hatására a sajátos nevelési igényű kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

1.2. Az Irányelv célja

A nevelési programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljenek. Annak biztosítását szolgálja, hogy

- az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez,
- fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg,
- a sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl,

- az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs célú foglalkozások programjai váljanak az óvodák nevelési programjainak tartalmi elemeivé.

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. A többségi óvodában történő együttnevelés – az illetékes szakértői bizottság szakértői véleményének figyelembevételével – minden esetben egyéni döntést igényel a gyerek szükségletei szerint.

1.3. A rehabilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei

A sajátos nevelési igény kifejezi

a) a gyermek életkori sajátosságainak a fogyatékos, az autizmus spektrum zavar vagy egyéb pszichés fejlődési zavar által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,

b) a képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, eltérő ütemű fejleszhetőségét.

Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység (a továbbiakban: rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység) olyan teammunkában kialakított és szervezett nevelési folyamatban valósul meg, mely az egyes gyermekek vagy gyermekcsoport igényeitől függő eljárások (időkeret, eszközök, módszerek, terápiák) alkalmazását teszi szükségessé.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A nevelés, a fejlesztés feltételeit a köznevelési törvény és az ahhoz kapcsolódó jogszabályok határozzák meg. Az általánosan kötelező feltételeket a jogszabályok több területen módosítják, illetve kiegészítik olyan többletszolgáltatásokkal, amelyeket ki kell alakítani, és hozzáférhetővé kell tenni.

A gyermekek rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakértői véleménye. Az óvodai nevelőmunka során figyelemmel kell lenni arra, hogy:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti;
- a gyermek iránti elvárást fogyatékos, autizmus spektrum zavarának vagy egyéb pszichés fejlődési zavarának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg;
- terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékos, személyiségjegyei befolyásolják.

A rehabilitációs, rehabilitációs egyéni és/vagy csoportos fejlesztés elsősorban gyógypedagógiai kompetencia, amely kiegészül a társszakmák – pszichológiai, orvosi – terápiás együttműködésével. Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek sajátos nevelési igényének megfelelő szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus, konduktorpszichológus, orvos együttműködése szükséges.

1.4. A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai

A fejlesztés céljait minden esetben a fejleszhetőséget megfogalmazó pedagógiai-gyógypedagógiai-orvosi-pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni.

- a) A mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszédfigyelmességéből, több figyelmesség együttes előfordulása esetén halmozottan figyelmességéből, autizmus spektrum zavarból, illetve egyéb pszichés fejlődési zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával,
- b) Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.
- c) A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- d) Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- e) Az egyes területeken kimagasló képességeket mutató gyermek támogatása.

1.5. A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

- a) A sajátos nevelési igény típusa, súlyossága.
- b) A sajátos nevelési igény kialakulásának, diagnosztizálásának és a speciális ellátás megkezdésének ideje.
- c) korai fejlesztésben és gondozásban részesült gyermek esetében a korai időszak fejlődésmenete.
- d) A gyermek
 - életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,
 - képességei, kialakult készségei,
 - kognitív funkciói, meglévő ismeretei,
 - családi háttere.

Mindezek alapján a fejlesztés magába foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek és az értelmi képességek fejlesztését. Az egyes sajátos nevelési igény típusok függvényében más-más terület kap nagyobb hangsúlyt.

A nevelési programot egyéni fejlesztési terv is kiegészíti.

1.6. A szükséges gyógypedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű gyermek számára

- a) A sérülésspecifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása;
- b) az egyéni szükségletekhez igazodó környezet, speciális bútorok biztosítása;
- c) az egyéni szükségletekhez igazodóan speciális segédeszközök használata; a segédeszközök elfogadtatása, azok következetes használatára és megóvására nevelés;
- d) a kompenzációs lehetőségek körének bővítése a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével;
- e) annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes;
- f) rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához;
- g) az óvoda pedagógusai, pedagógiai munkát segítő alkalmazottai és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására, együttműködés a sajátos nevelési igényű gyermek családjával.

1.7. A többségi óvodákban megvalósuló – integrált – nevelés

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését elősegíti/elősegítheti a többi gyermekkel részben vagy egészben együtt történő integrált nevelése. Az együttnevelést vállaló intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál a sajátos nevelési igényű gyermeknek, mint részvétet és védettséget.

Az integrált nevelésben résztvevő óvoda:

- a) pedagógiai programjának kiegészítésekor és a speciális tevékenységek megvalósításakor figyelembe veszi a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének igényeit,
- b) külön gondot fordít arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez,
- c) a befogadó óvoda vezetője támogatja a pedagógusok részvételét az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.

Az adott gyermek fejlesztési stratégiájának kialakítását a gyermek sajátos nevelési igényének típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező, az integrált fejlesztésben lehetőleg tapasztalatokkal rendelkező gyógypedagógus, konduktor segíti. Közreműködése kiterjed a gyermeket fejlesztő óvodapedagógusok felkészítésére, a fogadó óvoda sajátos teendői ellátásának tervezésére és folyamatos tanácsadásra, mely az óvodai nevelőmunkán túl a szülők és az óvoda együttműködésére is kellő hangsúlyt helyez.

Az integráltan nevelt gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői bizottság javaslatot tesz.

Sikerkritériumnak a gyermekek beilleszkedése, egyenlő hozzáférése a tevékenységekhez önmagához mért fejlődése tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbiak szolgálják:

a) Az együttnevelés megvalósításában érvényesül a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, eltérő mértékéhez, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.

b) A gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógus

- szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
- a tevékenységek során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a gyermek fejlődésének elemzése alapján – szükség esetén – eljárásait megváltoztatja, az adott szükségletre igazodó módszereket megválasztja,
- egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres,
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,
- együttműködik a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

c) A gyermek fogyatékoságának, autizmus spektrum zavarának vagy egyéb pszichés fejlődési zavarának típusához igazodó szakképesítéssel rendelkező szakirányú végzettségű gyógypedagógus az együttműködés során:

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését, figyelemmel kíséri a gyermek haladását,
- javaslatot tesz gyógypedagógia-specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására, az egyéni fejlesztési szükségletre igazodó módszerváltásokra, a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására,
- segítséget nyújt a szükséges speciális (segéd)eszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzés lehetőségéről,
- együttműködik az óvodapedagógusokkal, figyelembe veszi a gyermekkel foglalkozó óvodapedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait,
- segít a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolásában,
- kapcsolatot tart a szülővel a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadásával,
- részt vesz a befogadó közösség felkészítésében,
- részt vesz az óvodai és tevékenységek adaptációjában.

Az integrált nevelésben részt vállaló óvodák igénybe vehetik az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségét.

1.8. A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi. Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat. Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak. Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet. A kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot késleltetheti.

Az óvodai nevelés és fejlesztés során kiemelt feladat: a gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával. A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történjen. További feladat megelőzni a teljesítménykudarcokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készültséget.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni kell, és amennyiben szükséges, a fejlesztés további menetét erre alapozva kell meghatározni.

Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció a pszichés fejlődési zavar jellegét megállapító, komplex – pedagógiai-gyógypedagógiai, pszichológiai és orvosi – szakértői véleményben foglaltak alapján történik.

II.1.11.2. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

Célunk az, hogy érvényesüljön a:

- diszkriminációmentesség,
- szegregációmentesség,
- halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek oktatási és társadalmi integrációjának támogatása,
- minőségi oktatáshoz történő egyenlő hozzáférés biztosítása és az integráció biztosítása
- A sajátos nevelési igényű gyermek önmagához viszonyított fejlődésének biztosítása ép gyermekcsoport közösségében, pozitív ráhatásokra építve
- Az ép gyermekek esetében: az ember, mint érték megtapasztalása, a „mással” szembeni tolerancia és segítő szándék belsővé tétele
- A gyermekek fejlődéséhez alapvetően szükséges érzelmi biztonság megteremtése és megtartása
- Optimális körülmények biztosítása a folyamatos fejlődéshez
- A speciális nevelési szükségletekhez, életkori sajátosságokhoz igazodó segítség adása annak érdekében, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek az átlagos képességű gyermekekhez minél jobban közelítő személyiséggé váljanak

Feladatunk:

- Befogadó, másságot elfogadó környezet biztosítása
- Különleges gondozást igénylő gyermekek ellátása
- A fokozott érzelmi igények kielégítése
- A sérülés mértékétől függő alkalmazkodó képesség, akaraterő, önállóság, együttműködő készség kialakítása
- A szokásostól eltérő fejlesztő eljárások alkalmazása
- A képességek egyenlenségéhez igazodó, sérülés-specifikus egyéni fejlesztés, különös tekintettel a kompenzációra
- Az értelmi képességek korrekciója az egész személyiség fejlődése érdekében
- Egyéni fejlesztési terv kidolgozása a felmérés alapján
- A sajátos nevelési igényű gyermekeknél a jobb teljesítményt mutató területek felismerése, gondozása, megerősítése a harmonikus pszichés fejlődés érdekében
- Kapcsolattartás a szülőkkel, pedagógusokkal, szakszolgálatokkal.

Pedagógusaink munkáját a kölcsönös tisztelet, érdeklődés és empátia jellemzi. Ennek során alakulhat ki az a kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör, mely áthatja mindennapjainkat.

Az esélyegyenlőséget biztosítjuk és előmozdítjuk:

- a beiratkozásnál, felvételnél
- a gyerekek egyéni fejlesztésében
- a gyermek fejlődésénél
- a programok kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében
- az iskolai életmódra való alkalmazásában
- a humán erőforrás fejlesztésben, pedagógusok szakmai továbbképzésében
- a partnerség építésben és kapcsolattartásban a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel.

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Célunk a tanulási zavarokat megelőző (preventív) támogató, minőségi és befogadó nevelés-oktatáshoz való hozzáférés folyamatos javítása, az oktatási egyenlőtlenségek csökkentéséhez, valamint – a hátránycsökkentő óvodai fejlesztő programok kidolgozásával és (tovább) fejlesztésével, családközpontú jó gyakorlatok összegyűjtésével és elterjesztésével, valamint a szakemberek fejlesztésével – az Óvodai nevelés országos alapprogramban rögzített hátránycsökkentő szerep eredményes megvalósítása.

A szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek

EFOP-3.1.5-16-2016-00001 tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása című projekt.

Az óvodai programunk jellemzője a gyermekközpontú és családoorientált szemlélet, valamint a több szakterületet érintő megközelítés, mely a kora gyermekkori fejlődés kérdésében kompetens minden szakma szerepét egyenrangúan fontosnak és egymást kiegészítőnek tartja. Így ösztönzi az együttműködések kialakítását azokkal a szolgálatokkal, melyek a szülőket támogatják, számukra erőforrást jelentenek, illetve a gyermekeknek szolgáltatásokat biztosítanak.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermek fejlettségének mutatói az óvodai élet végére:

- Gyermekenként változó a sérülés mértékétől befolyásolt, és függ a fejlesztés sikerétől
- Sikerként könyvelhető el, ha a gyermek jól érzi magát a közösségben, amely befogadta őt
- A pedagógusok, a társak és a szülők elfogadó, segítő magatartása biztonságot jelent számára, így alakul önbizalma és környezetéhez való viszonya.

II.1.12. GYERMEK ÉS IFJÚSÁGVÉDELEM

A gyermekek védelmében kiemelten kap szerepet az óvodapedagógus, a gyermeket megillető alapvető szükségletek biztosításában és az érzelmi biztonság megteremtésében, a szeretetteljes óvodai környezet feltételeit kielégítő folyamat kialakításában.

A pozitív, segítő és következetes magatartás mellett a nevelő személyiség fejlődését támogató pedagógusi munkának ki kell terjednie az egyéni képességekre, fejlettségi szintre, a gyermekek háttérében meghúzódó helyzetekre (pl.: hátrányos helyzet, felzárkóztatás, tehetség).

A migráns, nemzetiséghez kapcsolódó gyermekek számára meg kell teremteni, hogy önazonosságukat megtarthassák, megvalósuljon az egységesülés, továbbá jelen legyen az emberi jogok és az alapvető szabadságuk védelme.

Célok:

- Alapvető gyermeki szükségletek kielégítése és a gyermekek jogainak érvényesülése.
- A hátrányok kiegyenlítése és az egyenlőség feltételeinek kialakítása.

A hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének, segítségének nyomon követése, továbbá a halmozottan hátrányos helyzettel rendelkező gyermekek definíciójának újragondolása. Veszélyeztetettség esetén a feladatok kiemelt figyelemmel kísérése és megoldása a gyermek védelmének és fejlődésének elősegítése céljából.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermekek nevelkedési, életviteli háttérének feltérképezése.
- Kapcsolattartás, jelzés a gyermekvédelmi felelős irányába.
- Egyénre szabott, sajátos nevelési igény (differenciált) nevelés megvalósítása.
- A gyermekek óvodai távolmaradásainak, okainak figyelemmel kísérése.
- Az eltérő (differenciált) gyermeki személyiség támogatását és az egyenlő feltételek biztosítását szolgáló tevékenységek megvalósítása.

Gyermekvédelmi felelős feladatai:

Igény alapján az ügyben érintett hatóság, szerv, vagy személy támogatásának igénylése. Adott segítségnyújtások, támogatások (ruhagyűjtés, ajándékcsomag) megszervezése, kézbesítése, lehetőségek kihasználása.

Megbeszéléseken, konferenciákon való részvétel, információk hasznosítása.

Az intézményegység-vezető feladatai:

- A megfelelő feltételrendszer biztosítása a gyermekek védelméhez.
- Az illetékes gyermekvédelmi rendszer értesítése szükség esetén.
- Az óvodás korban lévő gyermekek segítségével, támogatásával kapcsolatos teendők kivitelezése.

Kiemelt jelentőségű a pedagógusok szempontjából:

Valamennyi gyermek és családjának megismerése, együttműködő kapcsolat kialakítása mind a szülővel és gyermekkel, érintett támogató szervekkel, szervezetekkel (családsegítő, védőnő, gyermekorvos, gyermekjóléti szolgálat) egyaránt és az ezekkel kapcsolatos dokumentáció, tervezetek elkészítése.

A gyermek és ifjúságvédelem kitűzött célja, hogy az elhárítás tevékenysége során felszínre kerüljenek a tények, okok amelyek útjába állhatnak a gyermek fejlődésének.

Éppen ezért kiemelt jelentőségű évenként kategorizálni az óvodába járó gyermekek családi hátterét. Ennek tükrében kirajzolódik a családi kép, amely elvezet a segítségnyújtás útjaihoz.

- Egy adott családban élő gyermekek száma, veszélyeztetettek száma, kiemelt figyelmet igénylők száma.

A veszélyeztetettség okait minden évben újra kell értelmezni az adott helyzetnek megfelelően. Pontos képet csak így kaphatunk, ami a segítségnyújtás alapja. Pl.: megváltozott családi minták, társadalmi élet, rohanó társadalmi életből keletkező kevés gyermekre fordított idő a családokban. Mindezek feltárását követően a gyermekvédelmi felelős megteszi a szükséges lépéseket.

II. 2. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

II.2.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei

Katolikus iskoláink nevelésének alapja és középpontja maga Krisztus.

A keresztény nevelésnek abban kell segítenie a fiatalokat, hogy megérjenek a szabadság felelős megélésére, érzékük legyen a transzcendencia és az igazi értékek iránt. Megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot. Felülemelkedjenek a középszerűségeken, ne fájódnak bele a folytonos önképzésbe és önévelésbe, és egyre jobban elkötelezzék magukat az Egyházon belül Isten és az emberek szolgálatára.

„A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel”
Pedagógiai tevékenységünk a fent idézett elvárásnak megfelelően tehát:

- keresztény értékrendre épít, biztosítja a keresztény gondolkodás jelenlétét,
- a nevelő jelleg dominál,
- a nemzeti értékeket szolgálja,
- fontos szerepet szán az egyházi és a nemzeti hagyományoknak.

Az alábbiakban felsoroljuk azokat az alapelveket, amelyek különösen nagy hangsúlyt kapnak katolikus iskolánk egész pedagógiai működésében.

- A diák személyisége a pedagógus személyiségének megnyilvánulásai által fejlődik. Ezért különleges felelősség hárul mind szakmailag, mind morálisan a pedagógusokra. „a katolikus iskola sajátos jellegének biztosítása legnagyobb részben az ott tanítók tevékenykedésén és tanúságtételén múlik.”
- A nevelésben (különösen a kezdeti periódusokban) fokozott szerepe van a szokásautomatizmusoknak. Ezért a szoktatásnak kitüntetett figyelmet kell szentelni, az erre fordított energia sokszorosán megtérül.
- Lehetőleg a dicséretet helyezük előtérbe. Arra kell törekednünk, hogy az valóban mindig indokolt legyen.
- Nagy a jelentősége a tudásnak, az ismereteknek; értékkonfliktus esetén azonban az emberi morált magasabb rendű követelménynek kell tartani az ismeretnél, a személyiség harmóniáját, „belső békéjét” az érvényesülésnél.
- Döntő a követelmények belátáson alapuló belső igénnyé váló betartása, és a pontosság, a fegyelem, az önfegyelem gyakorlása. Ez a pedagógiai folyamatban részt vevő diákokra és pedagógusokra egyaránt vonatkozik.
- Az igényes követelmény meghatározása és végrehajtása következetességet tételez fel.

1. Legfontosabb alapelvünk az elkövetkezendő évekre is az, hogy diákjaink egyre harmonikusabb és teljesebb emberekké váljanak iskolánkban
2. ALAPELVÜNK: Korszerű, sokoldalú általános műveltség biztosítása
3. ALAPELVÜNK: A versenyképes tudás megalapozása
4. ALAPELVÜNK: Hagyományok tisztelete és ápolása
5. ALAPELVÜNK: Növeljük a társadalom egészséges tagjainak számát.

A tanulók ismeretei, készségei, képességei, attitűdjei tapasztalati tanuláson alapulnak.

A tanulók személyisége minél teljesebben bontakozzon ki a nem formális/informális tanulási környezet és alkalmak adta lehetőségek tudatos pedagógiai kihasználásával.

A nem formális – tanórán, tantermen kívüli – tanulási alkalmak változatos módszertannal valósuljanak meg, melyekben döntő szerepe van a saját élményeken, tapasztalatokon alapuló aktív tanulásnak, a saját tanulási folyamataiért felelős tanulói magatartásnak és a pedagógus szerepváltásának.

Az élmény-, kaland- és játékpedagógiai módszerek tudatos, tervszerű használata a tanítási-tanulási folyamatban.

Pedagógiai alapelveink

- Komplexitás elve – a nevelés és oktatás során figyelembe kell venni, hogy biológiai, fiziológiai, pszichológiai és társadalmi törvényszerűségek folyamatosan és együttesen hatnak. Ezeket a hatásokat kell összehangolni.
- A következetesség elve – igényesség, határozott követelmények támasztása a tanulókkal szemben. Lehetőség nyújtása a tanuló önállóságának, kezdeményezőkézségének, kreativitásának kibontakoztatására.
- Életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételének elve – a tanulók fejlődését mindenkor a maga fejlődési fokához mérten kell biztosítani.
- Egyenrangúság elve – a nevelés-oktatás két alapvető tényezője, a pedagógus és a tanulók egyenrangú félként vesz részt a nevelés-oktatás folyamatában. (A tanuló a nevelés alanya.)
- Bizalom elve – bizalom, megértés, tisztelet a tanuló személyisége iránt, törekvés a személyes kapcsolatok kialakítására.
- A pedagógus vezető szerepe – az egyenrangúság elvével összhangban a pedagógusnak vezető szerepe van a pedagógiai légkör kialakításában, a tanulók aktivitásának kibontakoztatásában, tevékenységének megszervezésében, személyiségük fejlesztésében.
- A külső hatások elve – a pedagógusoknak támaszkodnia kell mindazon tapasztalatokra, információkra, ismeretekre, amelyeket a tanulók az iskolán kívül, mindennapi életükben szereznek be.
- A tapasztalatszerzés elve – a nevelés-oktatás folyamatában biztosítani kell a tanulók számára a saját tapasztalatok megszerzését, megértését, általánosítását.
- A tanulók különböző közösségek tagjai – a tanulók mindig szűkebb (család, osztály, iskola) és tágabb (környezet, társadalom) közösség tagjai. A nevelés-oktatás az emberi viszonyokban gazdag közösségek hatásrendszerén át, a közösségekben, a közösségek életének, céljainak, érdekeinek figyelembe vételével, a közösség aktív részvételével történik. A közösségek biztosítanak szerepet – a pedagógusok vezető, irányító, kezdeményező szerepe mellett – a tanulók önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének kibontakoztatásához.

II.2.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka célja

Iskolánk pedagógiai munkájának célja:

- A diákokat segítse abban a folyamatban, hogy a keresztény értékekre építve művelt emberré, gazdag (szépre, jóra fogékony) személyiséggé, Istent és embertársait szerető, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberré váljanak.
- Az iskolahasználók elégedettségére való törekvés, ezen belül: a hitéletbeli fejlődés, a tudás, a fegyelem, a továbbtanulásra való felkészítés fontossága.
- A diákok morális és esztétikai szemléletének alakítása, kognitív és kommunikációs képességeinek, az értékes tudás és az értékes alkotások iránti igényének megalapozása.
- A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában ismereteket közvetítsen, alapvető képességeket és alapképességeket fejlesszen.
- Megalapozott, érvényes és személyes értékrendet alakítson ki, illetve azt segítse elő.
- A kudarc- és sikertűrés készségeit fejlessze.
- Az önálló, felelős állásfoglalás, cselekvés alapjait és (életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő) készségeit kimunkálja.
- Magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel és hatékony szakmai munkával fejlessze a tanulók önálló problémamegoldó, gondolkodó képességét, készségét és a kreativitást.
- A liturgiába való aktív bekapcsolódásra ösztönözze tanítványainkat.

- Nagy művészek, tudósok hithez, egyházhoz való viszonya, a gondolkodásra, a szellem fejlődésére gyakorolt hatása álljon példaként diákjaink előtt.
- Magyarságunk gyökereinek megismertetése (nyelv, történelem, magyarságtudat)
- Hagyományaink, ünnepeink megismertetése, átörökítése, élővé tétele (néptánc, népdalkörök, kézműves foglalkozások stb.).
- A kulturált szórakozás igényének kialakítása.

CÉLUNK:

- a test és lélek harmonikus fejlesztése
- gondolkodni, beszélni, cselekedni tanítani
- színvonalas, következetes oktatás
- környezetért érzett felelősség- és a magyarságtudat erősítése
- lehetőséget teremtünk a szociális hátrányok enyhítésére

Céljaink az alapfokú nevelés-oktatás első szakaszában

Az alapfokú nevelés-oktatás első szakaszában a pedagógiai munka középpontjában a személyre szóló fejlesztés törekvése áll. Az iskolába lépő kisgyermekben óvja és továbbfejleszti a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot. Fogékonyvá teszi a saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt. A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában elemi ismereteket közvetít, alapvető képességeket, és alapképességeket fejleszt.

Ez a szakasz a kíváncsiságra és az érdeklődésre épít, és az ezáltal motivált munkában fejleszti a tanulóban a felelősségtudatot, a kitartás képességét. Mintákat ad az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozza a tanulási szokásokat.

Az iskola támogatja az egyéni képességek kibontakozását. Törődik azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, melyek a gyermekek szociális-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadhatnak.

Céljaink az alapfokú nevelés-oktatás második szakaszában

Az alapfokú nevelés-oktatás második szakasza szervesen folytatja az első szakasz nevelő-oktató munkáját. Ez a szakasz egységes rendszert alkotva két, pedagógiaiilag elkülöníthető periódusra tagolódik. Az 5-6. évfolyamokon integratív - képi gondolkodásra alapozó fejlesztés folyik, a 7-8. évfolyamokon előtérbe kerül az elvont fogalmi és az elemző gondolkodás fejlesztése.

Az iskola ebben a szakaszban érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően felkészíti a tanulókat a továbbtanulásra.

Fejleszti a tanulóknál azokat a képességeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolathoz szükségesek.

A tanulási tevékenységek közben és a közösségben való élet során fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítő-készségét.

Az iskola tudatosítja a közösség demokratikus működésének értékét és néhány általánosan jellemző szabályát.

Nevelési-oktatási tevékenységével az iskola fejleszti a tanulóknál a nemzeti azonosságtudatot, képviseli az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igényt. Erősíti az Európához tartozás tudatát, készíti más népek hagyományainak kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére. Figyelmet fordít az emberiség közös problémáinak bemutatására.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladatai

A katolikus iskolának kötelessége vállalni a tanulók személyiségének keresztény szellemű formálását: „ma különösen, hiszen számot kell vetnünk azzal, hogy a család és a társadalom e téren nem teszi meg, ami rajta áll.”

Ezért iskolánk feladata:

Segítse elő az egyéni életélmények szerzését, az egyéni képességek kibontakozását a hitélet erősítését szolgáló (lelkigyakorlat, zárándoklat, stb.) programokban, az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben: napközi, tanulószoba, szakkörök, kirándulás, erdei iskola, iskolaújság, stb.

Fejlessze a tanulók problémamegoldó gondolkodását, az összefüggések felismerését, a morális kérdések megítélését osztályfőnöki órák, vezetői és közösséget érintő intézkedések, tantárgyak elsajátítása során.

Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal támogassa az egyéni képességek kibontakozását.

Teremtsen a diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzeteket.

Mutassa fel szentek, ismert egyházi és elismert személyiségek által követésre méltó példákat.

Segítse elő a személyes meggyőződés, keresztény világszemlélet és világnézet kialakítását és érzelmi-szellemi megerősítését, személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.

Hozzon létre konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező alkotó (kis) közösségeket, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejlessze önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját.

Törekedjen azoknak a hátrányoknak a csökkentésére, amelyek a gyermekek szocio-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak.

Általános nevelési feladatok

- Az iskolai nevelés feladata a személyiség pszichikus komponenseinek a fejlesztése.
- Az alapozó években a tanuláshoz szükséges képességek és készségek (értelmes olvasás, írás, számolás, mozgáskoordináció, gondolkodási műveletek) elsajátítása. Fontos a tanulási motívumok fejlesztése – a tanulási módszertár kiépítése.
- A hagyományos humán-reál tantárgyi alapokon a tanulni tanítás középpontba állítása, az ismeretszerzés minden lehetséges szellemi és tárgyi eszközeinek a felhasználásával (a megismerési, felfedezési vágy fejlesztése).
- Az anyanyelv helyes használata szóban és írásban, a kommunikációs képességek fejlesztése.
- Az egészséges és kulturált életmódra nevelés terén fontos az egyéni tudat fejlődése az önértékelési motívumok fejlesztése, a mozgás, a szabad levegőn való sport, a játékos sporttevékenységek elsajátítása, ezek gyakoroltatása.
- Fontos a tehetség kibontakozásának a segítése, a differenciálással történő fejlesztés, a hátránykompenzálás és tehetséggondozás az iskolai élet minden területén.
- Ugyancsak lényeges az információk, ismeretek minél szélesebb körből való gyűjtésének megismerési folyamata, a könyvtárhasználat fontossága.

Konkrét nevelési feladatok:

Az általános nevelési feladatokat pontosítani kell az életkorok vonatkozásában, hisz más és más életkorban más-más komponensek fejlesztése kap elsőbbséget. A pedagógiai folyamatok színtere is meghatározó, azaz a tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségek más prioritásokat határoznak meg.

Pedagógiai szakaszok szerinti nevelési feladatok:

Az életkorok szerinti nevelési feladatok komplex módon jelennek meg az iskola nevelési rendszerében. Az oktatásban résztvevő diákjaink 6-14 éves korosztályát két pedagógiai, illetve életkori szakaszra bontottuk. Első szakasz 1-4. évfolyam, a második szakasz 5-8. évfolyam.

Nevelési feladatok, azok szintere szerint:

Számításba kell venni a különböző szintereken folyó nevelési tevékenységeket.

- Szakkörök
- Versenyre felkészítő foglalkozások
- Korrepetálások
- Felvételi előkészítők
- Beiskolázási előkészítők
- Egyéni feladatmegoldó versenyek

Mindezek nevelési vonatkozásai olyan feladatokat határozhatnak meg, amelyeknek szerepelniük kell a tantárgyi programok feladatrendszerében. Itt kell kitérni a tantárgyközi kapcsolatokból adódó feladataink megfogalmazására is.

Nevelési feladatok tantárgyi programok szerint:

- Tantervek, tanmenetek újragondolása
- Munkaközösségi szinten kell megfogalmazni a szaktantárgyak nevelési céljait.
- Minden olyan tevékenységi formával foglalkozni kell, amely a különböző tantárgyak tanításával kapcsolatba hozható

Összességében elmondható, hogy a tantárgyi programok és a nevelési szinterek szerinti nevelési feladat-meghatározás a szakmai munkaközösségek kompetenciájába tartozik. Természetesen az iskolai szintű koordinálás az iskolavezetés, illetve a minőségvezetés hatásköre és része az intézmény minőségfejlesztési rendszerének.

FELADATAINK: „a test és lélek harmonikus fejlesztése” megvalósításához

- A katolikus tanítás szerinti értékrend és hiteles életvitel kialakítása;
- Pozitív emberi értékek, tulajdonságok kialakítására törekvés (a szeretet, a jóság, a becsületesség, az őszinteség, a szorgalom, az önzetlenség, a segítőkészség, a tolerancia, a felelősségérzet példáinak erősítése);
- Helyes önismeretre nevelés (értelmi, érzelmi, akaratú fejlődés egészséges aránya, a sikerek és kudarcok feldolgozásának segítése);
- Együttműködési képesség, és az empátia képességének fejlesztése, közösségépítés (az emberi identitás megőrzése, a másság vállalása, elfogadása és elfogadtatása);
- A munka, az erőfeszítés és az általa létrehozott szellemi és anyagi javak megbecsülése, megőrzése;
- Kezdeményező-készség, önállóság, a személyiség maximális tisztelete, egészséges versenyszellem kialakítása;
- A játék személyiségformáló erejének felismertetése és erősítése;
- Az élet egészére vonatkozó kérdések felvállalása, a lehetséges válaszok megismertetése.
- Az egészséges életvitel fontosságának felismertetése;
- A mindennapos testedzés változatos lehetőségeinek megteremtése az iskolában (pl. úszásoktatás);
- A művészeti nevelés teremtette lehetőség felhasználása a teljes ember nevelésében, szoros kapcsolatban a művészeti iskolával.

FELADATAINK: a „gondolkodni, beszélni, cselekedni tanítani” megvalósításához

- Az elemi műveltségbeli alapok feltételrendszerének megteremtése;
- Problémamegoldó gondolkodás fejlesztése;
- Hatékony tanulási-tanítási stratégiák megtanítása;
- Önálló tanulás és önművelés alapozása;
- Magas színvonalú anyanyelvi kultúra elsajátítása (szép magyar beszéd, olvasási kultúra kialakítása);
- A kommunikációs képesség sokoldalú fejlesztése, önálló véleményalkotás, érvelés tanulása;
- Humán és reál értékek egyenrangúságának, egyensúlyának biztosítása;
- Korszerű társadalomtudományi ismeretek megalapozása;
- Korszerű természettudományos ismeretek megalapozása;
- A számítógép, mint munkaeszköz használatának megtanítása;
- Idegen nyelv alapszintű elsajátítása;
- Könyvtárhasználat;
- Művészeti nevelés.

FELADATAINK: a „színvonalas, következetes oktatás” eléréséhez

- A tanulók egyéni képességeinek, eltérő haladási sebességének megfelelő differenciált oktatás;
- A tehetséges tanulók versenyre való felkészítése;
- Tanulásban lassabban haladó diákok korrepetálása;
- Eredményes tanulási módszerek megismertetése;
- A megszerzett tudás hasznosítása önálló feladatokban;
- A folyamatos önképzés képességének és igényének kialakítása;
- A sikeres továbbtanulás megalapozása;
- A tanulási folyamatban komfortélmény biztosítása;
- Életkornak, fejlettségnek megfelelő szellemi terhelés biztosítása.

FELADATAINK: a „környezetért érzett felelősség - és a magyarságtudat erősítése” elérése végett

- A diákok ismerjék meg a magyarság, városuk és iskolájuk múltját, hogy képesek legyenek alakítani a jelenét;
- A tanulók szülőhelyhez és hazához való kötődése erősödjön az iskolában;
- Az iskola és a család kapcsolatának ápolása, a kölcsönös bizalomra épülő párbeszéd kiépítése és fönntartása;
- A természeti és mesterséges környezet ápolása és megóvása;
- Az ember és a természet kölcsönös egymásra utaltságának megismerése, korszerű ökológiai szemlélet kialakítása;
- Népi kultúránkkal való megismerkedés (pl. a rajz, - ének, - történelem, - irodalomórákon, kézműves foglalkozásokon);

FELADATAINK: „lehetőséget teremtünk a szociális hátrányok enyhítésére” céljából törekszünk

- Iskolánk tudatosan felvállalja a hátrányos helyzetű diákokat, szem előtt tartva, hogy ezek a gyerekek egészséges közösségbe kell, hogy integrálódjanak (nem lehet túlterhelni az osztályközösségeket);
- Szükség esetén kis létszámú osztályban, csoportban zárkóztatja fel az arra rászoruló gyerekeket.
- Az iskola megteremti a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős hatékony munkájának a feltételeit;
- Az osztályfőnök felméri az osztályába járó diákok tényleges szociális helyzetét;
- Az osztályfőnök és a gyermekvédelmi felelős együttműködik a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyerekek érdekében;
- Megfelelő szakemberek (logopédus, pszichológus, pszichiáter, pap) bevonása főleg a veszélyeztetett gyermekek érdekében;

- A Kelet-Magyarországi Fiatalokért Alapítvány lehetőség szerint támogatja a rászoruló családokat.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

Nevelő-oktató munkánk eljárásainak, eszközeinek igazodnia kell a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességeihez, a pedagógusok személyiségéhez, felkészültségéhez.

Az eljárások, eszközök alkalmazásának egyetlen törvénye van: a módszerek, eljárások kombinációja. Kiemelten kezeljük az iskola értékelési rendszerét, a dicséretet, osztályzást, jutalmazást stb.

Napjaink pedagógiai gyakorlata, tapasztalata, valamint a nevelés kiemelt szerepe a nevelő-oktató munka során megkívánja, hogy a módszereket a nevelés folyamatában betöltött szerepük alapján csoportosítsuk. Ennek alapján az alábbi csoportosítás végezhető el:

- A meggyőzés módszerei (az oktatás, példaképállítás, önbírálat, beszélgetés, tudatosítás stb.).
- A tevékenység megszervezésének módszerei (követelés, ellenőrzés, értékelés, játékos módszerek, gyakorlás stb.).
- A magatartásra ható, ösztönző módszerek (ígéret, biztatás, elismerés, dicséret stb.).
- A jutalmazás formái (szóbeli dicséret, írásbeli dicséret, oklevél, kitüntetés, jutalomkönyv, tárgyi jutalom, táborozás, ösztöndíj, tanulmányút stb.).
- A büntetés formái (szóbeli figyelmeztetés (észrevétel, dorgálás, feddés, határozott rendreutasítás, osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, rovás, igazgatói figyelmeztetés, intés, rovás, nevelőtestület elé idézés, szigorú megrovás, párhuzamos osztályba való áthelyezés stb.).
- A nevelés sikerét veszélyeztető körülmények kizárását célzó módszerek (felügyelet, ellenőrzés, figyelmeztetés, elmarasztalás, tilalom stb.).

A., Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek:

- A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése;
- Közös célok kitűzése, és elfogadtatása;
- Hagyományok kialakítása;
- Gyakoroltatás;
- Segítségadás;
- Ösztönzés;
- Követelés;
- Ellenőrzés.

B., Magatartási modellek bemutatása, közvetítése:

- A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében;
- A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből;
- A nevelő személyes példaadása;
- Elbeszélés;
- Beszélgetés;
- Tények és jelenségek bemutatása.

C., Tudatosítás:

- Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról;
- Személyes nevelői példaadás;
- A tanulók önálló elemző munkája;
- Vita, vitakultúra;
- Magyarázat, beszélgetés.

a., A test és a lélek harmonikus fejlesztése:

Az alsó tagozaton

Mozgáskultúra megalapozása

Mozgáskoordináció, ritmusérzék, hallás fejlesztése

Az egészséges életmód alapvető ismereteinek közvetítése, az ezt elősegítő szokások kialakítása

Az önismeret, a reális önértékelés fejlesztése

A társas kapcsolatok igényének erősítése.

A felső tagozaton:

A mozgáskultúra, mozgáskoordináció fejlesztése

A koncentráció és a relaxáció képességének megalapozása

Az egészséges életmódban a tudatosság szerepének bemutatása

Az önismeret alakításával, az önértékelés képességének fejlesztése

Az együttműködés értéknek tudatosítása a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, csoportban stb.

b. Az elemi műveltségbeli alapok feltételrendszerének megteremtése az alsó tagozaton:

Biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátítása

Az önálló tanulás és az önművelés alapozása.

A mentális képességek célirányos fejlesztése.

c. Az alpműveltség továbbépítése a felső tagozaton:

A differenciálódó tantárgyi rendszerben a mentális képességek céltudatos fejlesztése

Az önálló tanulás és az önművelés alapozása, gyakoroltatása

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztése

A tanulási tevékenységben növekvő szerepet kap a közvetett kommunikáció – írásbeliség, vizuális kommunikáció, számítógépes érintkezés, megjelenik a nem anyanyelven folyó kapcsolatteremtés.

d. , A szocializáció folyamatainak elősegítése

az alsó tagozaton:

A helyes magatartásformák megismertetése és gyakoroltatása

A kortárs kapcsolatok megerősítése

A mindennapi életvitellel összefüggő praktikus ismeretek nyújtása

a felső tagozaton:

Az érzelem, az értelem és a cselekvés összefüggésének tudatosítása.

A mindennapi életvitellel összefüggő praktikus tudás nyújtása.

A nemzedékek közötti és a kortársi kapcsolatok megerősítése.

e., A tanulási stratégiák megválasztása

Az életkori jellemzők figyelembevétele

Az ismeretek tapasztalati megalapozása, és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása

Az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés

A tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló fejlesztő értékelés

Az együttműködésre építő tanulási technikák és tanulásszervezési módok szerepének megnövekedése

Növekszik a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok aránya

Megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó adatgyűjtés, modellezés, szerepjáték

Kiemelt szempont az életkori jellemzők figyelembevétele

Az ismeretek tapasztalati megalapozása

A kreativitás fejlesztése

Differenciált fejlesztés.

II.2.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskolában folyó oktatómunka érdekében fontosnak tartott követelmények

A szülők elvárásai az iskola felé:

- keresztény értékrend közvetítése;
- emberléptékű, gyermekközpontú iskolában nevelni a gyerekeket;
- alapvető emberi normák betartására nevelés;
- az alpműveltség megszerzése;
- továbbtanulás segítése.

Elvárások a pedagógusok felé:

- szakmailag felkészült legyen;
- szeresse a gyerekeket;
- értékeljen igazságosan, objektíven;
- legyen képes érdekessé tenni az általa tanított tárgyat;
- példamutatás a hitéletben.

A nevelőtestület felé támasztott követelmények

A felmérés alapján feladatainkat az alábbiakban fogalmazzuk meg:

- A nevelők, de elsősorban az osztályfőnökök ismerjék meg tanítványaikat;
- A nevelők tiszteljék tanítványaikban az embert;
- Tartsák szem előtt a tanulók testi-lelki egészségének védelmét.
- Nevelőmunkájukban gyermekközpontúság, gyermekszeretet, tolerancia, egyéni bánásmód, türelem tükröződjék.
- Tartsák szem előtt a szülők által megfogalmazott elvárásokat, legyenek szigorúak, de következetesek, keltsék fel az érdeklődést a tantárgyuk és az önálló ismeretszerzés iránt.
- A tantestület részvétele szakmai munkaközösségekben, továbbképzéseken (pl. városi bemutató órákon);
- Egységes értékelési rend kidolgozása tantárgyanként;
- Kapcsolattartás pszichológussal, logopédussal;
- A tantestület ismerjen meg minél több kipróbált, jó nevelési eljárást, eszközöket;
- Évfolyamokon belüli nevelőmunka összehangolása.
- Munkájukban legyenek igényesek, pontosak, tartsák be az SZMSZ-t.

A tanulók felé támasztott legfontosabb követelmények

- A tanulók legalapvetőbb kötelessége a képességüknek megfelelő tanulás;
- A diák legyen aktív résztvevője a tanulási – tanítási folyamatnak;
- Viselkedésükben tükröződjének az elsajátított értékek: Különösen az egymás megbecsülése, a felnőttek iránti tisztelet, udvariasság, kultúrált beszéd, a környezet, a társadalmi tulajdon védelme;
- Tartsák fontosnak önmaguk és környezetük tisztaságát, válják igényükké a rend;
- Egyre inkább válják önállóvá a tanulásában, illetve a saját szellemi fejlődésében;
- Tartsák be a szabályokat.

Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket:

Az értelmi nevelés területén elvégzendő feladatok:

- Az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése.
- A megismerés képességének fejlesztése.
- Az önismeret, a céltudatosság kialakítása.

A tanulók erkölcsi nevelése területén elvégzendő feladatok:

- Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.
- A tanulók közösségére és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra készítendő érzelmek kialakítása.
- Pozitív szociális szokások kialakulásának, gyarapodásának segítése.

- A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink.
- A helyi tantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő differenciálás.

A helyi tanterveket is magába foglaló pedagógiai programunk összeállításánál elsődleges szempont a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges olyan követelmények meghatározása, amely ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást. Nevelési programunk összeállításánál ezért elsődlegesek az alábbi feladatok:

- A színes, sokoldalú iskolai élet, hitélet, tanulás, játék, munka.
- A fenti lehetőségek a tanulók önismeretét, keresztényi gondolkodás képességét, együttműködési készségét fejlesszék, eddzék akarataikat.
- Járuljanak hozzá életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

Kialakítandó személyiségjegyek:

- A helyes önértékelés
- Az értékek felismerése, megbecsülése és a kiállás mellettük
- Józan, megfontolt ítélőképesség
- A mások felé való nyitottság, befogadóképesség
- A saját akaratunkról való lemondás mások érdekében
- A szelídség, az alázat, a türelem
- Alaposság kialakítása
- A mértékletesség
- A bűnbánatra való készség
- A belső csendre, elmélyülésre való igény
- Hűség Istenhez és embertársainkhoz
- Felelősség magunk, mások és a teremtett világ iránt

Elvárásaink tanítványainktól a következők:

- Részvétel a vallásuknak megfelelő egyházi programokban.
- Tiszteletteljes, szép beszéd tanárral, társakkal egyaránt.
- Mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása.
- Alapos, rendszeres és pontos munka.
- A rájuk bízott feladatok lelkiismeretes elvégzése.
- A házirend felelős betartása.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok:

- A közösen elfogadott értékek szem előtt tartása;
- A közvetítendő értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása;
- Az értelmi képességek és az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése.
- Az emberi együttélés szabályainak megismerése, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.
- Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése.
- A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeink tisztelete, ápolása, megbecsülése.
- A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Az egészséges életmód, és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása.
- A tanulók környezetének rendben tartására, védelmére irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

Az iskola által biztosított tudásanyag a természettudományok, a társadalomtudományok, idegen nyelvek, a művészetek, a testkultúra, illetve a technika terén mutatnak utat a tanulók műveltségének fejlesztéséhez.

Az alapvető ismeretanyag elsajátítása, a tanultak feldolgozása, az összefüggések felismerése csak eszköz az önállóság kialakításához, egy saját világgép formálásához.

Ehhez kell az iskola pedagógusainak az életkori sajátosságoknak megfelelően, a gyermekek képességeihez mérten segítséget nyújtani.

Első feladatként a tanulási folyamat ösztönzését oldjuk meg.

Fő kiindulási pontunk a motiváció megteremtése.

Felkeltjük a tanulók érdeklődését, biztosítjuk a megismerés örömét és rendszeres sikerélményt.

Nevelési elveink

Nevelési elveink főbb irányai a kulturált viselkedés és a kreatív gondolkodás kialakítását célozzák:

- Az értelmes fegyelem, az önállóság, a szabadság, a szabad gondolkodás kialakítása.
- Felelősségérzet kialakítása önmaguk és társaik iránt fizikai, erkölcsi, szellemi téren.
- Együttműködési és konfliktuskezelési technikák kialakítása.
- Tolerancia gyakoroltatása etnikai, vallási, világnézeti, egészségi, anyagi, értelmi téren.
- Az általánosan elfogadott erkölcsi értékek beépítése a viselkedésbe és a gondolkodásba.

Speciális feladatok

Az általános műveltségi területek közül a következők kapnak oktatásunkban nagy hangsúlyt:

Az ének-zenét emelt óraszámú tanító osztályokban a zenei és humán műveltségi területeken a tanulók érdeklődésének, készségeiknek fejlesztése. Fontos a zenei fogékonyság kialakítása, amely együtt jár a lelki-szellemi harmóniával. Az igényes zenei nevelés magával hozza az igényességet az élet más területein is.

A testnevelés területén a sportembert, közösséget formáló erejének felhasználásával a versenyszellem kialakítása, ügyességfejlesztés, életkorának megfelelő edzettségi állapot. A mozgás megszerettetésén túl a testi-lelki harmónia, a rend és fegyelem elsajátítása, a folyamatos munkavégzés az ép testben ép lélek eszméje mind-mind nagy jelentőséggel bír.

Az informatika műveltségi területen belül a könyvtárhasználat, a modern technika, napjaink korszerű ismereteinek elsajátítása.

Az idegen nyelvek – német, angol – minél magasabb szintű tanítása.

Felső tagozaton dráma szakkör indítása a közösség- és személyiségépítési folyamat elősegítésének céljából. Ennek keretében a tanuláshoz szükséges képességek és készségek fejlesztése folyik, amelynek eredményeképpen a diákok tanulmányaikban, társas kapcsolataikban és döntési helyzetekben sikeresebben helyt állnak.

Elsősorban játék- és drámapedagógiai módszerek használata mind osztálytermi, mind nem formális tanulási környezetben, az informális tanulás sajátosságainak, lehetőségeinek folyamatos figyelembevételével (pedagógus mintaadás, spontán tanulási alkalmak tudatosítása stb.)

A tanítási – tanulási folyamat irányítása

A tanítási – tanulási folyamat megszervezésekor nem hagyhatjuk figyelmen kívül azokat a belső feltételeket, ösztönző erőket, amelyek a gyermekekben rendkívül bonyolult kölcsönhatásban jelen vannak. Mindenfajta tevékenység kiinduló eleme a motiváció. A tanuláshoz való viszony kialakítása szempontjából fontos a felfedezés örömeinek megteremtése. A motívumrendszer kialakításának lehetőségei között pedig első helyen kell említeni a sikerélményt. A siker megerősíti a tanulót abban, hogy jó tanulni, érdemes dolgozni.

Az ismeretszerzés ma már nem kizárólag az iskolában történik. Ezért az eddigiéknél nagyobb szerepet kell biztosítani az önálló olvasásnak, a tankönyvön kívül más könyvek, kézikönyvek,

lexikonok használatának, s az egyéb ismerethordozók (sajtó, tv, videó, számítógép, internet, stb.) által megszerezhető tudásnak.

Az oktatási módszerekben teljes a pedagógusok szabadsága, önállósága, de nem szabad szem elől téveszteni, hogy a tanulói tevékenységet biztosító módszerek a leghatékonyabbak, ezek vezetnek a legjobb eredményre.

Tanórán kívüli tevékenységek - A szabadidő irányítása

Napközi

A napközi otthonos ellátás az általános iskola alapfeladatai közé tartozik.

Az iskolának biztosítania kell:

- A gyermekek egészséges és biztonságos elhelyezését
- A szabadidő eltöltéséhez szükséges helyet, időt, eszközöket
- Az önálló tanulás feltételeit
- Az étkezés megszervezését.
- Pedagógus felügyeletet 16 ó 30 percig.

Tanulószoza

Felső tagozatos tanulóink részére tanulószobát szervezünk, amelynek igénybevételére az osztályfőnökök és a szaktanárok ösztönzik a tanulókat. A tanulószoza vezetője és a szaktárgyi korrepetálásokat és szakköröket tartó pedagógusok szorosan együttműködnek. A tanulószoza célja és feladata, hogy a gyermek szakszerű segítséget kapjon önálló tanulásához, a tanórákra való felkészüléshez, az önműveléshez. Az iskola biztosítja a tanulószobára jelentkező tanulók részére a tanítási órák után a kulturált étkezési lehetőséget, majd a délutáni tanári felügyeletet 16 óra 30 percig.

Szakkörök

Tehetséggondozást szolgálnak /pl.: szaktárgyi szakkörök (matematika, magyar, történelem), dráma, néptánc, számítástechnika, könyvtárhasználat, kézműves, stb./ Nagy igény van az angol nyelvi szakkörre 5-8.évfolyamokon.

Differenciált képességfejlesztő foglalkozások

Feladatuk az indulási hátrányok csökkentése, a lemaradók felzárkóztatása, középiskolai felvételire való előkészítés, versenyeztetés.

Könyvtár

A szorgalmi feladatok elkészítéséhez és az önképzéshez nyújt segítséget

A szociális hátrányokkal induló tanulóink számára a könyvekhez való közvetlen hozzáférést is lehetővé teszi.

Tanulmányi és tehetségkutató versenyek, pályázatok

Lehetőséget teremtünk arra, hogy az érdeklődő, tehetséges tanulók iskolai, városi, megyei, országos és egyéb pályázatok által meghirdetett versenyeken eredményesen vegyenek részt.

Diáksport Egyesület (DSE)

Az iskola együttműködési megállapodás keretében működik együtt a KIDSZ-szel.

Az egyesület foglalkozásai lehetőséget nyújtanak a rendszeres mozgásra (torna, kézilabda, kosárlabda, labdarúgás). A tömegsport foglalkozásokon különböző sportágakkal, rekreációs játékokkal ismerkednek meg a tanulók.

Tanulmányi kirándulások

A gyerekek életkorának, értelmi fejlettségének megfelelően tervezik és szervezik a pedagógusok.

Ásványgyűjtő túrák szervezése évente egy alkalommal a Zempléni hegységben.

A 7. évfolyamos tanulóink évente pályáznak és részt vesznek a határtalanul program keretében magyar lakta településeken.

Erdei iskola

Az elkövetkező esztendőktől kezdve több osztálynak szeretnénk lehetőséget nyitni erdei iskolai részvételre. Cél, hogy a tanulók 8 év során legalább egyszer egy hét időtartamra részt vegyenek ilyen foglalkozáson. Az erdei iskola több mint kirándulás: a szervező pedagógusok által megtervezett komoly ismeretátadás, a pedagógiai munka színtere.

Táborok

Hagyományosan iskolai szervezésű táborokban vehetnek részt az érdeklődő tanulók minden évben. Ilyenek:

- nyári Erzsébet tábor a Balatonnál
- nyári napközis táborok: Erzsébet táborok

Diákönkormányzat

A működési szabályzatban rögzítettekén túl tevékenységével hozzájárul az iskola színvonalas, hagyományteremtő munkájához. (Ilyenek vagyunk, rajzpályázat, papírgyűjtés, gyermeknap)

II.2.4. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

II.2.4.1. Az egészségfejlesztés iskolai feladatai

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez.

A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy

- legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására,
- Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére,

Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve:

- felkészítse a tanulókat az önállóságra,
- a betegség-megelőzésre,
- a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében.
- a pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

II.2.4.2 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

Egészségnevelési program

A NAT értelmében az egészségnevelés a köznevelés kiemelt fejlesztési feladata, melynek az iskolai oktatás valamennyi elemét át kell hatnia, elő kell segítenie a tantárgyközi kapcsolatok erősítését, a tanítás-tanulás szemléleti egységét, a tanulók személyiségének fejlődését.

Az egészségnevelés célja:

Az egészségnevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók egészségfejlesztési attitűdjének, magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék minden tagja képes legyen arra, hogy folyamatosan nyomon kövesse saját egészségi állapotát, érzékelje a belső és külső környezeti tényezők megváltozásából fakadó, az egészségi állapotot érintő hatásokat és ez által képessé váljon az egészség megőrzésére, illetve a veszélyeztető hatások csökkentésére. A teljes fizikai, szellemi és szociális jól-lét állapotának elérése érdekében az egyénnek vagy csoportnak képesnek kell lennie arra, hogy meg tudja fogalmazni, és meg tudja valósítani vágyait, hogy megtalálja a megfogalmazódott szükségleteihez vezető, egészségét védő, és a környezet védelmére is figyelő optimális megoldásokat, továbbá környezetével változzék vagy alkalmazkodjék ahhoz. Az egészséget tehát alapvetően, mint a mindennapi élet erőforrását, nem pedig, mint életcélként kell értelmezni. Az egészség pozitív fogalom, amely a társadalmi és egyéni erőforrásokat, valamint a testi képességeket hangsúlyozza. Az egészségfejlesztés következképpen nem csupán az egészségügyi ágazat kötelezettsége, hanem az egészséges életmódon túl a jól-létig terjed.

Az egészség fontos eszköz életcéljaink megvalósítása során:

- Az iskola szerepe és lehetősége az egészségnevelésben.
- Az egészségfejlesztés tágabb fogalom, mely magába foglalja a korszerű egészségnevelés, elsődleges prevenciók, a mentálhigiéné, a testi fejlesztés és az önségítés feladatait, módszereit.

Iskolánk közvetíti az egyház erkölcsi tanítását azt, hogy mindenki személyesen felelős a saját egészségéért, ugyanakkor megtanít arra, hogy a betegséget, a fogyatékosságot, a sérüléseket Istennek tetszően kell tudni fogadni, úgy, hogy a lelki egészség ne sérüljön.

Az iskolai egészségnevelés célja, feladata:

1. Az egészséges életmódra nevelés célja, a tanulók személyes részvételén keresztül az attitűd és szemléletek formálása, a család és a közösség értékeinek megőrzése az egészséges életmód kialakítása érdekében.

Cél: Az önmagával, társaival a természetes és épített környezettel harmóniában élő felelősen cselekvő személyiség kialakítása.

Az egészségnevelés alapelve, célja:

- Segítse a tanulókat a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában.
- Fejlessze az életvezetési képességeket.
- Fejlessze a tanulók felelősségérzetét egészségük megőrzéséért.
- Készítse fel a tanulókat a stressz-hatások feldolgozására.
- Segítse elő a környezeti- és egészség-tudatosság erősödését.
- Valósítsa meg a mindennapi testedzést a tanulók számára.
- Terjedjen ki a mentálhigiénés nevelésre is.

Helyi célok

- Növekedjen az iskolai kisközösségek összetartó ereje, az öntevékeny feladatvállalások

területén.

- Legyenek a tanulók kezdeményezők a.z iskolai szabadprogramok összeállításában (sportdélután, kirándulások, túrák).
- Vállaljanak védnökséget az osztályok egy-egy osztályterem, folyosó, udvar területéért. melyet rendszeresen rendben tartanak.
- Szeressenek mozogni, használják ki az iskola által felkínált lehetőségeket.
- Fejlesszék képességeiket.

Az egészségnevelés legfontosabb feladatai:

- felvilágosító munka
- megelőzés - prevenció
- egészségünk védelme, megóvása.

Az egészségnevelés területei:

Egészségmegőrzés a helyes életmód kialakításával:

- Mozgás, rendszeres testedzés, játéklehetőség
- Táplálkozási szokások kialakítása egészségünk érdekében
- Öltözködés
- Higiénia, tisztálkodás
- Egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, cigaretta) megelőzése a tanórai és a tanórán kívüli nevelésben
- Ésszerű napirend kialakítása
- Szűrővizsgálatok: pl: gerinc, szemészet, fogászat, stb.
- Egészségnevelési nap, verseny szervezése.

Az egészségnevelés színterei:

a, Minden tanulót egyformán érintő elemek:

Példamutató iskolai hatás

- Termek, folyosók, udvar, orvosi rendelő, élő sarok kialakítása,
- A pedagógusok, a dolgozók példamutatása,
- Ösztönzés az egészséges életmód napi gyakorlattá tételében: pl.: otthoni torna, reggeli elfogyasztása, az évszaknak megfelelő öltözködés, stb.,
- Az iskola által biztosított étkeztetés étrendjére való odafigyelés, pl.: az étrend összeállításában való részvétel,
- Iskolai médiumok „egészség” rovatai.

Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés:

- Tantárgyakba beépített egészségnevelés: osztályfőnöki óra, testnevelésóra, biológiaóra, egészségtan modul, stb.
- Erdei iskola
- „Egészségnapok”

b, A tanulókat különböző mértékben érintő, tanórán kívüli elemek:

- Szakkörök
- Egészségnevelési akciók
- Nyári táborok
- Előadások, kiállítások
- Rendszeres, egészséges környezetben (pl.: hegyekben) végzett túrák, kirándulások

Mindennapi testedzés megvalósítása:

- Testnevelési órákon – a Köznevelési Törvény szerint
- Szervezett úszásoktatásban való részvétellel

- Iskolaotthonos, napközis, tanuló szobai foglalkozásokba beillesztve, pontos terv szerint
- Szabadidőben rendszeres sportfoglalkozások keretében
- Diáksport Egyesület működtetésével
- Egy-egy sportágnak az iskolában helyet adva (pl.: torna, foci) biztosítva a tanulók szervezett sportolási részvételét
- Sporttáborok szervezése
- Sportversenyek lebonyolítása
- Családi sportnap szervezése

Az iskola sportköre bekapcsolódik – lehetősége szerint – a Katolikus Iskolák Diák Sportszövetségének, a KIDS-nek munkájába.

A diáksport révén diákjaink bekapcsolódnak a különféle versenyekbe: a Diák Sportszövetség által kiírt városi, megyei, országos versenyekbe, a diákolimpiába, a KIDS - versenyekbe, a különféle iskolai kupa-küzdelmekbe.

Egészségnevelésünket segítő hasznos módszerek:

- Játékok
- Riport
- Közösségépítés
- Művészetek
- Programok
- Projektek

Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők:

- Belső (iskolai) résztvevők: pedagógusok, hitoktatók, osztályfőnökök, iskolaorvos, védőnő.
- Külső partnerek: Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő szervezetek, sportlétesítmények vezetői, szakrendelők.

A felső tagozaton az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjének irányításával az osztályfőnökök végzik a felvilágosító tevékenységet és megelőzést az osztályfőnöki órák keretében, illetve egyéni foglalkozásokkal, személyes beszélgetésekkel. A kábítószer, az alkohol és a drog fontos témakör a biológiaórák keretében is. Legfontosabb cél: a megelőzés! Ennek érdekében segítséget kérünk a rendőrség illetékes csoportjától és a Drogprevenciós Alapítványtól is.

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével az iskola segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészségi állapotát javítják.

Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értékékként való tisztelésére is nevel.

Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, és figyelmet fordítson a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre. Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős példaértékű szerepe van. (NAT 2003)

Igen jelentős szerep hárul a hittanárakra, aki a közvetíti a vallás erkölcsi normákat, s az erényes, mértéktartó életvitelre buzdítja a rábízottakat.

Erkölcsei elvárások a diákoktól

A mai magyar társadalom nagyon sokféle. Így a gyermekek is sokféle hatásnak vannak kitéve. Egy-egy iskola tanulóifjúsága különböző társadalmi rétegekből, családi háttérből, egyházból gyűlik egybe. Éppen ezért egységes erkölcsi elvárások nehezen adhatóak meg feléjük. Alapvető, hogy elfogadják és befogadják az iskola üdvösségre és felelős tudásra irányuló tevékenységét, és ezt tudatosan ne akadályozzák. Tartsák be az emberi kapcsolatok szabályait.

A megrendült embereké a jövő. Csak az a fiatal lesz képes ellenállni a fogyasztói társadalom csábításainak, csak az veszi észre a média által reklámozott tárgyak, célok silányságát, aki találkozott az élő Istennel. Ez a találkozás megjelöli az embert. Ehhez segíthetjük hozzá a fiatalt, ha megszerettetjük vele a csöndes szemlélődést a természetben, értékes irodalmat, műalkotást, zeneművet adunk a kezébe.

Fiataljaink számára igazi útravaló a küldetéstudat kialakulása: "Ti vagytok a világ világossága." (Mt. 5,14)

A színterek jellemzően áthelyeződnek az osztálytermen kívülre, a tanulók saját élményű tapasztalatszerzését helyezve a fókuszba.

A formális tanuláson túl kiemelt jelentősége van a projekteknek, tematikus napoknak/heteknek, a környezetvédelmi tevékenységeknek.

Összefoglalva az elvárások a következők:

- belső igény a szentre, a szépre, a jóra, és az igazra
- részvétel a vallásának megfelelő (katolikus, protestáns) egyházi programokban
- tiszteletteljes, szép beszéd tanárral, társakkal egyaránt
- mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása
- alapos, rendszeres és pontos munka
- a rábízott feladatok lelkiismeretes elvégzése
- a házirend felelős betartása

Az iskola a diákok nevelését a tanórákon túlmenően különböző szakkörökkel, tanulmányi kirándulásokkal, sport, és kulturális események szervezésével biztosítja. Ezen a diákoknak erejükhöz mértén részt kell venniük. Az iskola diákszervezetei ehhez ajánlást készíthetnek, hogy tudjuk megvalósítani közösen az „Ép testben, ép lélek” harmóniáját.

SZŰRÉSEK-MÉRÉSEK

Tevékenységek és irányítószerepek

Szűrések, vizsgálatok:

- A gyermekek testi fejlettségének, érzékszervek épségének, testalkati deformitások vizsgálata.

Felelős: iskolaorvos, védőnői hálózat, testnevelők

- A kiszűrt tanulók figyelemmel vizsgálata (gyógytestnevelés, könnyített testnevelés, ha szükséges, felmentés).

- Kötelező védőoltások

- Általános tisztaságvizsgálat (hajás fejbőr, köröm, ruházat)

Felelős: védőnő, szülő, testnevelő, osztályfőnök

- Fogászati szűrés

- A tanulási, pszichés zavarokkal küszködő tanulók kiszűrése

Felelős: pedagógusok, fejlesztő pedagógusok, szülő, pszichológus

- A túlsúlyos, nehezen mozgó, allergiás gyermekek szűrése.

Felelős: pedagógus, szakorvos, szülők

Mérések:

- Diagnosztikai mérés

- A gyermek megfigyelési, észlelési, gondolkodási képességeinek mérése.

Felelős: osztályfőnökök az alsó-felső tagozatban

- Testi fejlettség mérése: testmagasság, testsúly, mellkas terület

Felelős: védőnők, testnevelők

A tanulók fizikai és motoros képességeinek mérése, fitességi mérés. (évente 2 alkalommal, ősszel és tavasszal). Futópróbák, gyorsasági, állóképesség, 30 m, 60 m, 100 m aerob állóképesség-mérés, Cooper-teszt 12 perces futás. Fizikai és motoros képességek (törzs, has, kar, hát erejének, izomzatának mérése). Az alsó tagozatban 4 motoros próbából + 30 méteres futásból és a 12 perces futásból áll a felmérés. A felső tagozatban 6 motoros próbából + a 60, 100 méteres futás és a 12 perces futást mérjük. Az első osztályosokat csak a 2. félévben mérjük fel.

A motoros képességek felmérő-gyakorlatai: helyből távolugrás, karhajlítás, nyújtás, medicinlabda-lökés, - dobás, hanyattfekvésből felülés, hason fekvésben törzsemelés.

A testgyakorlati ágak közül az atlétika mozgásanyagából is végzünk felméréseket, így távolugrás, magasugrás, kislabda hajítás eredményességének vizsgálatával.

Az egészséges életmódra nevelés a tanórán és a tanórán kívül

Tanórai tevékenységek

Az egészségneveléssel, az egészség megőrzésével kapcsolatos oktatási tartalmak a tantárgyak tanterveiben találhatóak meg részletesen, melynek célkitűzéseit és követelményrendszerét a Kerettanterv határozza meg.

Külön fordítunk az informatika órákon a tanulók érzékszervének a — szemnek- védelmére, ügyelünk a monitortól való helyes távolságtartásra, tudatosítjuk a tanulóknak, hogy 50 perc monitor előtt eltelt idő után ajánlatos 10 percet távol tölteni a számítógéptől, és más jellegű munkát végezni, mozogni.

Alsó tagozat

A legtöbb ismeretet a természetismeret tantárgy és az egészségtan modul részeként tanulják a gyerekek. Megismerik saját testük felépítését, élettani jellemzőit, az életműködések változását az egészségtől eltérő állapotát. Gyakorlati jártasságot szereznek a higiénias szokások helyes kialakításában, az életműködések jellemző értékeinek, mint légzésszám, pulzusszám, testhőmérséklet, testsúly, mellbőség, arasz megismerésében és mérésében.

- Hittanórán a teremtett világ, a Föld védelme, a helyes erkölcsi értékrend alapozása, a harmóniára, boldogságra való törekvés. A kommunikáció fejlesztés, tiszteletadás egymásnak és a felnőtteknek, tolerancia- türelem, empátia.

- Testnevelésből a heti óraszám: 5 óra felmenő rendszerben bevezetve

Az alábbi tantárgyak témaköreiben is szerepel az egészséges életre nevelés;

- olvasás

- technika

- rajz

Felső tagozat

- Az osztályfőnöki órák évfolyamonként évi 10 óra; témái elsősorban az egészséges életmód kialakítását, a káros szenvedélyek elutasítását, a felelősséget a jövőért foglalják magukban.

- Természetismeret és biológia órák.

- Egészségtan modul (mozgás, szervrendszer, bőr, bőrápolás, Fiúk, lányok közötti különbség, elsősegélynyújtás, és a szerek veszélye)

- Technika órán közlekedési ismeretek, közúti kerékpározási közlekedési szabályok, egészséges táplálkozás, étrend, személyi- és környezeti higiénia.

- Kémia óra — tápanyagok, vitaminok, környezetkárosító anyagok, drogok, kísérletek.

- Testnevelés óra — kondicionálás — a testi képességek fejlesztése, szabad levegőhöz. az időjárás viszonyaitól való alkalmazkodás, a keringési szervrendszer fejlesztése, tartásjavító, megelőző és korrekciós gerinctorna, prevenció, balesetvédelem.

Óraszám: heti 5óra felmenő rendszerben bevezetve

- Hittanórán a teremtett világ, a Föld védelme, a helyes erkölcsi értékrend kialakítása, a harmóniára, boldogságra való törekvés a családi életben, a férfi és a nő kapcsolatán alapuló párkapcsolat – a szentségi házasság vállalása, a gyermekek fogadása, az egészséges (egyház által is elfogadott , természetes) családtervezés. A kommunikáció fejlesztés, tiszteletadás egymásnak és a felnőtteknek, tolerancia- türelem, empátia.

Rendszeres tevékenységek a tanórán kívül:

Alsó tagozat

- 1. osztályban – néptánc-oktatás, úszásoktatás az érdeklődőknek, szertorna
- 2. évfolyam - néptánc, úszásoktatás az érdeklődőknek, szertorna
- Fogápolási program (a gyerekek fogkrémet, fogkefét és poharat kapnak)

Felelős: osztálytanító

- Sportköri-foglalkozás heti 2 órában. Különböző sportágakban házibajnokságokat rendezünk, és biztosítjuk az iskolában a különböző mozgásokkal, testgyakorlatokkal való megismerkedést. (labdarúgás, mini-kosárlabda, asztali tenisz, atlétika, tollas labda, lánstenisz)

Felelős: testnevelést tanítók

- Gyermeknap

Fogápolási vetélkedő, aszfalt-rajzverseny és rajzverseny, az egészséges életmód témában.

Kiállítás szervezés.

Felelős: alsós nevelők

Felső tagozat

- 5- 8. osztály; diáksport, házi bajnokságok, tehetséges tanulók kiválasztása, felkészítés a versenyekre - ISK — heti 2 óra -(torna, labdarúgás, kosárlabda, röplabda, atlétika, asztali- tenisz, tollaslabda, lánstenisz).

Felelős: testnevelő

- Gyermeknapon: egészségnevelési és drogvetélkedő, a csapatok mozgásokban is vetélkednek; ugrókötelezés, kötélmászás, helyből távolugrás, kötélhúzás, stb.)

Felelős: ifjúságvédelmi-felelős, testnevelő

- Megemlékezés április 7-ről az Egészségügyi világnapról. Felelős: biológia szakos nevelők
- Kirándulások, gyalogos és kerékpáros túrák, a E-misszió Természetvédelmi Egyesülettel és önállóan. A Sóstó nevezetes részeinek felkeresése, környezetvédelmi munkák elvégzése (szemét eltakarítása).

Felelős: túravezető, DÖK- segítő pedagógus

- Nyári tábor szervezése

Felelős: táborvezető

- Always serdülőkori felvilágosító program lányoknak, fiúknak - 6. évfolyamon

Felelős: biológiatanár, osztályfőnök

- Mindennapos testedzés:

Az alsó és felső tagozatban megszervezzük a mindennapos testedzést. A mindennapos testedzés gyakorlati prevenció mozgó tevékenység, melyet mindennap végeztetünk a gyerekekkel.

Célunk, hogy minden tanuló tapasztalja meg a mozgás örömét, annak fejlesztő hatását. A foglalkozások során fejlődjenek az egészség megőrzéséhez nélkülözhetetlen motoros képességeik és aerob állóképességük. A mindennapi mozgásinger hatására önmagukhoz képest mutassanak fejlődést a fizikai képességekben, legyen igényük a magasabb szint elérésére.

Feladat: szervezett keretek között biztosítani a lehetőségeket a mozgásra, vonzó testgyakorlatok épüljenek be a tanulók életrendjébe, váljon életszükségletüké a mozgás. Változzon szemléletük, tudjanak elmozdulni a televízió és a számítógép mellől.

A megszervezés módja

A három testnevelésóra mellett a + félórás testedzés azokra a napokra szerveződött, amikor nincs a tanulóknak testnevelésórája.

Feladat: a szülők álljanak teljes mellszélességgel a program mellé.

Megvalósítása az alsó tagozatban, a felső tagozatosoknak délutáni diáksport-foglalkozásokon, néptánc és úszás keretében.

Tartalma:

A helyes testtartás elősegítő gerinctorna, a keringési rendszert fejlesztő járás-futás gyakorlatok, koordinációs képességeket fejlesztő testnevelési játékok.

Egészségfejlesztési módszerek

- Beszélgetés módszere
- Vizsgálódások, mérések (súly, testmagasság, alvásidő, pulzus szám, testhőmérséklet, mellkas terület).
- Kísérletek
- Didaktikai játékok
- Gyűjtőmunkák
- Gyógynövények gyűjtése
- Kiselőadások
- Növények gondozása, ültetése
- Elsősegélynyújtás
- Betegápolás
- Szituációs játékok
- Gyógyteák készítése
- Differenciált képességfejlesztés
- Csapat- és csoportmunka

Kiemelt feladataink

Prioritások

- A mindennapos testnevelés biztosítása.

Felelős: iskolavezetés, testnevelést tanítók

- A tanulók képességeinek felmérése.

Cél: az egészség megőrzéséhez szükséges teljesítmény elérése. A tanulók teljesítményének összegzése, az eredmény megküldése a minisztériumnak és az iskolaorvosnak.

Felelős: testnevelést tanítók

- A drogstratégiai program működésének felülvizsgálata, módosítása

Felelős: ifjúságvédelmi felelős

- A tanulók higiénia szokásainak fejlesztése

Felelős: osztályfőnökök, testnevelők, tanulók

Források

A pályázatokon nyert pénzüsszegek rendeltetésszerű felhasználása.

Drogprevenciós pályázat

- továbbképzésre, tanárok bérezésére, és vetélkedő szervezésére

Felelős: ifjúságvédelmi felelős

Mindennapos testnevelés pályázat

Felelős: testnevelő

- Szükséges szerek vásárlása, elhasználandó és balesetveszélyes szerek javítása, tanárok bérezése. -jutalmazásra, versenyek lebonyolítására, játékvezetői díjak kifizetésére, utazás, étkezés, szállásköltségek fedezésére.

Távlati cél: az udvar, a távolugró gödör felújítása

Felelős: igazgató, fenntartó

Külső kapcsolatépítés, az egészségügyi szervekkel való együttműködés

- szülői házzal

- az iskolaorvosi és védőnői hálózattal
- ÁNTSZ
- Családsegítő Szolgálat

Az egészséget befolyásoló tényezők:

- genetikai tényezők
- nem
- életkor
- szociális és gazdasági tényezők
- környezet
- életmód
- szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Ellenőrzés, értékelés az egészségnevelés területén

Minőségbiztosítás - minőségfejlesztés szempontjai szerint Az ellenőrzés bizalomra épüljön legyen körültekintő, lényegre irányuló, tárgyilagos, egyértelmű.

Az egészségnevelés eredményeinek mérése a konkrét helyi célok ellenőrzésével, értékelésével lehet.

ISKOLAI DROGSTRATÉGIA

A drogprevenációs munka nem korlátozódhat egyetlen tantárgyra, és nem kötődhet csak egyetlen személyhez. El kell érni, hogy az egész iskola komplex nevelési hatásrendszerébe épüljön be a szerfogyasztással kapcsolatos egységes pedagógiai állásfoglalás és gyakorlat. A személyiségfejlesztő munka részeként kell a tanulók életvezetési stílusát úgy alakítani, hogy képessé váljanak az antihumánus szenvedélyek tudatos elutasítására. Minden nevelési helyzetben biztosítani kell, hogy a segítségre szoruló és támogatást igénylők megkapják a szükséges odafordulást és törődést.

Drogstratégia fogalma:

Azoknak a célirányos és konkrét pedagógiai, egészségfejlesztési feladatoknak a tervezési, szervezési, megvalósítási folyamatát jelenti, amely az iskolai drog-megelőzési programban koncentrálódik és az elsődleges drog-prevenció megvalósítását és a másodlagos drog-prevenció elősegítését célozza.

A jelenség összetettsége miatt, nem elég a tanárok eseti és egymástól független drog probléma kezelése. Csak szervezett és szakmai alapossággal tervezett, illetve kivitelezett pedagógiai közbelépéstől lehet eredményt remélni.

Iskolai drogstratégia kialakításának előkészítése és a segítő intézmények szerepe

Előkészítő szakaszok:

- A drog-koordinátor kiválasztása, felkészülése.
- Az iskolai drog-koordinátor szerepe, feladata.
- „Szövetség” az iskolavezetéssel.
- A tantestület megnyerése.
- Segítő kapcsolatok, partneri csatornák feltérképezése.

Segítő kapcsolatok színterei és kapcsolódási pontok

1. A szülők
 - Legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett megelőző munkában.
 - Partnerre válhatnak a felvilágosító, szemléletformáló munkában.
 - Közvetlen információikra támaszkodhat a drog-koordinátor.

2. Házi orvos

- Ismeri az egész családot.
- Segítséget tud nyújtani szakmai továbbképzések tartásában, egészségnevelési programok szervezésében, tartásában, valamint a rizikócsoporthoz szűrésében.
- Másodlagos prevención belül, a szakrendelésre irányításban és más egészségügyi csatornákkal történő kapcsolattartásban.

3. Iskolaorvos

- A szűrővizsgálatok szempontjai kiegészülhetnek a drogfogyasztás tüneteivel.
- Témaorientált biológiaórák tartása.
- Hídat képez a gyógyító intézmények felé.

4. LELKÉSZ - pszichológus

- Lelki eredetű problémák feltárása, feldolgozása.
- Osztályfőnöki órák és társadalomismereti foglalkozás.
- Továbbképzések, elméleti előadások alkalmával ismerteti meg a pedagógusokkal a drogfogyasztás pszicho-dinamikai hátterét.
- Drogfogyasztásra utaló viselkedés felismerése.

5. Helyi, illetve regionális iskolák drog-koordinátorai

- Kisebb közigazgatási egységek oktatási intézményeinek kell összefogni.
- Információcsere.
- Programegyeztetés, közös végrehajtás.

6. Gyermekjóléti Szolgálat,

- A veszélyeztetettek körében végzett önismereti és korrekciós foglalkozások vezetése elsődleges prevenció munkája.
- Az egyéni terápiák a másodlagos prevenciót jelentik.
- Tréningek szervezése.
- Kartársképzések.

7. Védőnő-hálózat

- Rendszeres szűrés szervezése és végrehajtása.
- Alsós évfolyamokon legális drogokkal kapcsolatos előadás.
- Lányoknak nőgyógyászati és szexuál-higiénés előadás.
- Konkrét szakmai támogatást jelenthet intézkedést igénylő esetekben.

8. A megyei kórház addiktológiai osztálya, drogkonzultációs központok, megelőzési intézmények

- Másodlagos prevenció-segítő kapcsolatainak színterei egészségügyi szakellátást igénylő esetekben.
- A személyes kapcsolatokon alapuló konkrét ismeretek átadásával az ingadozóknak erősítjük, esetleg kialakíthatjuk a változtatási törekvést, elérve, hogy szakemberhez forduljanak.
- A kartárs segítség jelenti a primer hatások szélesítésének korosztály-specifikus kialakítását.
- Addiktológiai osztályok orvosainak továbbképzésekben történő bevonása a kapcsolaterősítésén túl szakmai előnyöket is jelent az iskolának.

9. Rendészeti szervek

- Bűnmegelőzési programok.
- Tanári továbbképzéseken jogi, rendészeti, közlekedési témájú előadások
- A tanulók körében a DADA program jelenti az elsődleges megelőzést.

10. E alapítványok, karitatív szervezetek

- A harmadlagos megelőzést jelentő rehabilitáció területén rendelkeznek a legnagyobb tapasztalatokkal.

Állapotfelmérés szakaszai, területi:

A drog-prevenációs célkitűzéshez elengedhetetlenül fontos a pontos és szakmailag korrekt állapotfelmérés.

A diagnózis szinterei

- szülők (kérdőíves felmérés)
- diákok (ismeretszint felmérés, attitűd vizsgálat, veszélyeztetettek vizsgálata)
- tanárok (problémaérzékenység és várható kooperáció mértéke)
- egészségügyi szervek (DADA program elérhetősége)

Célmegfogalmazás:

Jellemzői legyen konkrét, a tantestület és a segítő kapcsolatok szakemberei által elfogadott regionálisan illeszkedő, az adott lehetőségeket figyelembe vevő, módszertani algoritmusokat felsoroló, feladatokat lebontó, forrásokat meghatározó, valamint határidőket és felelősöket kijelölő.

Mértéktartónak kell lennie, nem szabad a vágyakat irreális mértékben beépíteni a programokba.

Egy tanév rendszerint csak egy korrekt állapotfelmérésre és átgondolt kapcsolatépítésen alapuló célmegfogalmazásra elégséges.

Rengeteg oldalról vizsgáltuk iskolánkat és ezek után a következő csoportosítási rendszerben szeretnénk érzékeltetni a fennálló helyzetet.

1. Dolgok, amelyek működnek és még lehet rajtuk valamilyen mértékben változtatni:

a gyermek személyisége, tanár-diák kapcsolat, szabadidős tevékenységek, baráti kör-külső kapcsolatrendszer, tanulószobai rendszer, iskolaépület, ifjúságvédelem, információátadás szélesebb körben.

2. Dolgok, amelyek működnek, de nem lehet rajtuk változtatni: iskolakörnyezet, munkanélküliség, alkoholizmus, negatív példák és tényezők, szerekhöz jutás lehetősége. média, tananyag-túlzott követelményrendszer, túlzott adminisztráció.

3. Dolgok, amelyek még nem működnek, de megváltoztathatóak: pozitívabb szülői kapcsolat, segítő team létrehozása, teljesen nyílt tanári hozzáállás, jó motiváltság, pszichológus, fejlesztőpedagógus, rendszeres és érdekes iskolaújság, jó közbiztonság. szakórába építés azáltal, hogy kiemelt napokon minden órán a drog legyen valamilyen formában a téma, pozitív példamutatás.

4. Dolgok, amelyek nem működnek, s nem is lehet rajtuk változtatni: teljes mértékben pozitív szemléletmód minden szülőnél a tanárnál, rajtuk kívülálló dologi tényezők, rossz szociális körülmények, szociális háló, az anyagi háttér szűkössége.

Jelenleg célunk: olyan egészségfejlesztő program kidolgozása, amelynek eredményeként csökken az ártó tényezők (droghívó szignálok), és erősödnek a személyiségfejlesztő hatások.

Tanulók: bizalmuk megnyerése, készségeik fejlesztése, pozitív önértékelés, életszemlélet formálása.

Szülők: érdeklődés, figyelem a saját gyermekük iránt, partnerség a tanárokkal a gyerekek érdekében.

Kollégák: paradigmaváltás, interaktív módszerek, pozitív hozzáállás.

- A tantestület és a szülők egységes egészségfejlesztési szemlélet módjának formálása.
- A tantestület nevelési módszereinek gazdagítása a kölcsönösen egymásra ható, tapasztalatokra alapozott módszerek megismerése.
- A tantestület drog-prevenációjával kapcsolatos ismeretek gyarapítása (fogalmi háttér) Struccpolitika helyett – előrelátás-prevenációs szemlélet/ etikai kérdések-hittan bevonásával.

- Készségfejlesztő módszerek alkalmazása a tanulók egészséges életmódra nevelésének folyamatában.
 - A tanulók egészségmegőrző szokásainak alakítása és a káros szenvedélyektől mentes életmód értékeit tükröző életvitel kialakítása.
 - Példaadás
- Egy másik csoportosítási lehetőség a védő-veszélyeztető tényezők összegyűjtése

Védő tényezők

- Iskola
 - hitéleti munka
 - sporttevékenységek
 - szakkörök
 - ifjúságvédelem
 - oktatás színvonala
- Iskola környéke
 - családi házas környezet
 - városközpont közelsége
- Személyi
 - tanári kar
 - lelkipásztor
 - gyermek- és ifjúságvédelmi felelős
- Tárgyi
 - számítógépek
 - helységek adottsága: könyvtár, tornaterem, konyha
 - meglévő oktatási eszközök
- Környezeti
 - könnyű megközelíthetőség
- Tanárok
 - szakkörök
 - iskolán kívüli tevékenységek szervezői
- Szülők
 - Érdeklődés
- Külső személyek
 - rendőr
 - segítők
- Diákok
 - példák
 - ügyeletesi rendszer
 - pozitív barátok

Tanórán, iskolán belül:

- órák
- szakkörök

Tanórán kívül, szabadidő

- Sport - Kirándulások - Versenyek
- mozi- és színházlátogatás

•Szellemi

- könyvtár
- informatika

•Testi

- Úszás, korcsolyaoktatás

- iskolatej
- konyha

•Szükséglet

- konyha
- (büfé)

•Szórakozás

- klubdelutánok
- szabadidős tevékenységek szervezése

Veszélyeztető tényezők

• Iskola

- könnyen szem elől téveszthető helyek
- aszfaltos udvar

• Iskola környéke

- rendkívül forgalmas út (nehéz átkelési lehetőséggel)
- városközpont, piac (játéktermek közelsége)
- kocsmák a közelben

Személyi

- tanár nevelő szerepének és tekintélyének csökkenése
- negatív baráti körök
- egyre több a nehezen nevelhető tanuló

Tárgyi

- az épület rossz állaga
- technikai és pénzügyi hiányosságok

Környezeti

- forgalmas út
- közeli házak

Tanárok:

- néhány tanár közömbössége

Szülők

- érdeklődés hiánya
- tanárellenesség
- alkoholista, munkanélküli szülők

Külső személyek

- rossz példák

Diákok

- érdektelenség, alulmotiváltság
- lázadás és rossz példák követése

Tanórán, iskolán belül

- tananyag túlzott követelményéből adódó stressz-helyzetek

Tanórán kívüli szabadidő

- az unalom nem megfelelő leküzdése
- a médiák, kiemelten a negatív mintául szolgáló TV-sorozatok szeretete

Szellemi

- ismeretlen iránti túlfűtött érdeklődés

Testi

- lustaság

- egészségtelen életmód

A végrehajtás színterei, módszerei:

A) Iskolai programok

- tanórai foglalkozás (szaktárgyi-, osztályfőnöki óra)
- tanórán kívüli foglalkozások (napközis foglalkozások, délutáni szabadidős foglalkozások, egésznap v. drogprevenációs nap, hétvégi programok a megelőzés jegyében, szülői értekezlet, szakmai tanácsadás)

B) Iskolán kívüli rendezvények

- kartárs-segítő képzés
- kirándulások, túrák, sportprogramok

Módszerek, programformák

- saját vagy adaptált drogprevenációs programok,
- klubok
- filmvetítés
- versenyek, vetélkedők, pályázatok
- szakkörök, kartársképzés
- iskolaújság
- dramatikus játékok
- színjátszó-kör
- drogellenes programok és túrák
- „gyógyult drogos” megszólaltatása
- könyvtár-sarok
- tematikus előadás
- inter-net
- diák-önkormányzati programok

Értékelés, újabb célkitűzés

A célkitűzés időszaki felülvizsgálata.

(kiemelt programonként és évente)

Az elmaradt programokat újabb egészségfejlesztési feladatként kezeljük, ne „ideologizáljuk”.

Az újabb célkitűzést célszerű egy ismételt állapotfelméréssel kezdeni, ez egyrészt méri az eddig sikeresen megtartott programok hatékonyságát, másrészt való kiindulási alapot jelent az újabb célmeghatározásnak mutatva, az esetleges hangsúly eltolódásokat.

Zárszó

„A társadalom egészének kell megelőznie a problémát. Annak minden szintjével és minden színterével...

Drogmentes társadalom nem lehet reális jövőkép, ugyanakkor értéktételezésként a drogmentes élet igenis elérendő cél” - KELL HOGY LEGYEN!

Környezeti nevelési program

A környezeti nevelés a köznevelés kiemelt fejlesztési feladata, melynek az iskolai oktatás valamennyi elemét át kell hatnia, elő kell segítenie a tantárgyközi kapcsolatok erősítését, a tanítás-tanulás szemléleti egységét, a tanulók személyiségének fejlődését.

Az iskola környezeti nevelési hagyományai :

Nevelőink közül főleg a reál tárgyakat tanítók foglalkoznak környezeti nevelési kérdésekkel. Vannak, akik időnként kapcsolódnak egy-egy tevékenységi területhez. A környezeti nevelés az a területe az iskolai életnek, ahol csak nagyon fokozatosan és lépésenként haladunk előre. A családok többsége háztartásaiban környezet-közömbös, részben környezetpusztító. A tanulók a

környezeti nevelés során egészen más magatartási szokásokat vesznek át nevelőiktől, ez növelheti a családon belüli konfliktusok körét, de elősegítheti a családok környezettudatos életvitelének kialakulását is.

A 6. és a 7. évfolyam tanulói heti 2 órában foglalkoznak környezetvédelmi kérdésekkel szakkör keretében.

A környezeti nevelés fogalma:

Az iskolai környezeti nevelés az a pedagógiai folyamat, amelynek során a gyermekeket felkészítjük környezetük (a természeti, az épített, a társas, és társadalmi) megismerésére, tapasztalataik feldolgozására, valamint az élő és élettelen természet érdekeit is figyelembe vevő környezettudatos cselekvésre.

A környezeti nevelés célja:

A környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését. (NAT 2003)

A környezeti nevelés

Alapelve: A teremtett világnak mint létező értéknek a tisztelete és megőrzése.

Célja: A környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel formálása. Tanítványaink környezeti erkölcsének, társadalmi-természeti felelősségének megalapozása. Tanítványaink alakuló érték tudatának, együttműködési képességének, életviteli szokásainak, a személyes és a közös felelősségtudat alapjainak formálása. Épüljön a hagyományok védelmére.

Területei:

Az alábbi területek szolgálják környezeti nevelésünk gyakorlati megvalósítását:

- Környezetkultúra: művészetek, kézművesség, mikrokörnyezet (iskola, tanterem, iskolaudvar) kialakítása.
- Környezetvédelem: hulladékgyűjtés, növények, állatok védelme, tájvédelem, energiatakarékosság az intézményben, otthonokban, környezetbarát közlekedés.

Iskolánk és környéke

Az iskola épülete korábban is iskolaként funkcionált. A tantermek elég tágasak és világosak. A folyosók barátságosak, lehetne több diákmunka a falakon. A virágok állapota változó. A termek otthonosak, de még több növényzettel a komfortérzés fokozható.

Iskolánk a város szívében, a piac közelségében, igen forgalmas csomópontban található. A környékünkön nagy a zaj és a légszennyezés.

Kívülről, távolról az épület tetszetős-nemes vonalú, de közelebbről vizsgálva láthatjuk, hogy a nyílászárók cseréire, a homlokzat pedig tatarozásra szorul. Az épületben a víz-és gázvezeték rendszerek nem elavultak. A vizesblokk karbantartása a lehetőségekhez képest folyamatos. A tállalókonyha az igényeknek megfelelő. Az ebédlőből a kulturált étkeztetésre alkalmas, önkiszolgálásos rendszer működik

Az önkormányzati könyha élelmezésvezetője gondoskodik arról, hogy az ételek minősége és mennyisége megfeleljen a korszerű táplálkozással szemben támasztott követelményeknek. Sajnos tanulóink táplálkozási szokása nagyon egysíkú, egészségtelen. Pizza, hamburger , csipsz, Coca-Cola jöhetne minden mennyiségben, de levest, főzeléket nem szívesen esznek...

(sajnos otthon sem!)

Többször tartottunk a szülőknek tájékoztatót, s kértük a segítségüket a nassolások , kolázások csökkentésére.

Tágabb környezetünk:

A város természeti, társadalmi, gazdasági helyzete

- Újfehértó sík vidéken a Nyírségben Nyíregyháza és Debrecen között fekszik.
- Átmenő forgalmát a 4. számú főút vonal biztosítja. Közepes nagyságú település, kb. 14000 lakosú 99%-ban magyar állampolgárral. A lakosság nagy része a környező földek művelésével, növénytermesztéssel, állattenyésztéssel foglalkozik. Sokan dolgoznak a szolgáltatás régióban is, illetve Nyíregyházán vagy Debrecenben, így városunk alvóvárosi szerepe is jelentős.
- Hagyományai környezet nevelési szempontból az, hogy támogatja a város intézményeit a környezeti nevelés érvényre juttatásában.
- Egy összevont általános és művészeti iskola, 1 gimnázium és szakközépiskola és 1 óvoda (több tagóvodából áll) van városunkban. Van művelődési ház, de nincs mozi.
- Múzeum van és állandó kiállításban mutatják be Újfehértó múltját. Kulturális értéként több kastély és műemléképület található.
- Közlekedési lehetőségek: zömében aszfaltutakon történik, bár a város egyes részein még sok a földút, mely esős időben sártengerré válnak. Helyi autóbusz-közlekedés van. 17 km járda található, mely nem elegendő. Kerékpárutak is vannak.

5-10 perces sétával elérhetők a történelmi egyházak templomai is.

Elmondhatjuk, hogy gyermekeink a templom szentélyében nevelkedhetnek és a templomkertben játszhatnak.

Az iskola jövőképe

Belvárosi iskolánkban kiemelten fontos feladatunknak érezzük, hogy a diákok szemléletén alakítsunk, környezet- és természetszeretetüket formáljuk, megszilárdítsuk. A belső terek hangulatosabbak lesznek, több növény lesz mindenütt. A felsős tantermeteket is barátságosabbá alakítjuk. Diákjaink, dolgozóink figyelnek az intézmény energia és vízfelhasználására, tisztaságára. Szeretnénk, ha diákjaink harmonikusabb, stressz-mentesebb környezetben tanulnának.

Munkánk az iskolai élet sok területére terjed ki. Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy diákjaink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet, s benne az embert. Érthető tehát, hogy a természettudományos tantárgyak összhangjának megteremtése kiemelt feladatunk. A kémia, a biológia, a földrajz és a fizika tantárgyak között már megvalósulóban az együttműködés. Egyre bővül azonban a kör. Sok kezdeményezés alakult ki a humán területeken is.

Tanórán, nyári táborokban megismertetjük gyerekeinkkel a természetet, a természet-vizsgálatokat. Megtanítjuk őket arra, hogy a természetben tapasztalt jelenségek okait keressék, kutassák a köztük rejlő összefüggéseket. Így válhatnak a gyerekek majd tudatos környezetvédővé, a természetet féltő, óvó felnőttekké.

A környezeti nevelés szinterei

A környezeti nevelés szinterei az iskolában:

Az összes tantárgy tanórai foglalkozásai.

A nem hagyományos tanórai foglalkozások (pl. erdei iskola, témanapok, projekt-tanítás és más komplex, tantárgyközi foglalkozások).

Tanórán kívüli foglalkozások (pl. szakkörök, tábor, rendezvények, versenyek).

Hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel).

Az iskola környezettudatos működése és az ezzel kapcsolatos foglalkozások .

A környezeti nevelés tartalmi elemei:

A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Konkrét hazai példákon ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit.

A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén. (Nat)

a, Minden tanulót egyformán érintő elemek

Példamutató iskolai környezet

- Tantermek, folyosók, udvar élő sarok kialakítása,
- Anyag és energiatakarékos, környezetbarát iskolaműködtetés,
- A pedagógusok, a dolgozók példamutatása,
- Kerékpáros és gyalogos közlekedés ösztönzése,
- Szelektív hulladékgyűjtés,
- Iskolai médiumok „zöld” rovatai.

Kötelező tanórai keretben végzett környezeti nevelés

- Tantárgyakba, osztályfőnöki órákba beépített környezeti nevelés, az eltérő tanítási foglalkozásokon (erdei iskola, múzeumi, állatkerti órák, iskolai projektek).

b, A tanulókat különböző mértékben érintő, tanórán kívüli elemek

- Szakkörök, táborok,
- Környezetvédelmi akciók,
- Előadások, kiállítások,
- Rendszeres természetjáró túrák,
- Madarak és fák napjának megtartása,
- A környezetvédelem jeles napjainak megünneplése,
- Látogatások múzeumban, állatkertben, botanikus kertben, nemzeti parkban, szennyvíztisztítóban, hulladéklerakóban
- DÖK- nap.

Alapelvek, jövőkép, célok

Általános célok, értékek

• AZ EGYETEMES TERMÉSZETNEK, (a Világegyetem egészének) mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével és kultúrájával együtt.

• A FÖLD egészséges folyamatainak visszaállítása, harmóniára törekvés.

• A bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzése.

A környezeti nevelés átfogó célja hogy;

• Elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti-válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

• A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog, a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.

• A természetet, az épített és társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása.

• A fenntartható fejlődés, erőforrás gazdálkodás, a fenntartható fogyasztás érdekében szükséges ismeretek, tudás, magatartásminták, értékek és életviteli szokások megtanítása.

Pedagógiai célok

- nyitott, önálló személyiséggé válás
- ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése
- összefüggések megértése, holisztikus szemlélet kialakulása
- az élet tisztelete, az értékek védelme
- rendszerszemléletre nevelés
- konfliktusok, problémák kezelése
- vitakészség, kritikus véleményalkotás
- kommunikáció, médiahasználat
- együttműködési stratégiák megismerése
- a sokféleség értékékként való elfogadása
- empátia, tolerancia fejlesztése
- egészséges életmód igénye
- globális gondolkodásmód
- a munka, a kiemelkedő teljesítmény megbecsülése
- cselekvési stratégia, cselekvési kultúra
- az állampolgári felelősség felébresztése
- az egészség és a környezet összefüggései
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképesség
- helyes fogyasztói szokások
- lokális elkötelezettség

Legfontosabb cél: saját, közvetlen környezetük értékeinek megismerése, szeretete!

Az iskola környezeti nevelési szemlélete

Napjainkban a világ figyelme a fenntartható fejlődés megteremtése felé irányul. Ez az élet minden színterén tapasztalható: szociális, gazdasági, ökológiai, politikai területeken is. A fenntarthatóság ideológiai és tartalmi kialakítását az oktatásban kell elkezdenünk. A diákok számára olyan oktatást kell az iskolánknak biztosítani, amelyben a szakmai képzésen kívül hangsúlyt kapnak az erkölcsi kérdések és a környezettudatos életmód. Interaktív módszerek segítségével kreatív, együttműködésre alkalmas, felelős magatartást kialakító, döntéshozásra, konfliktus-kezelésre és megoldásra képes készségeket kell kialakítanunk. Mindezek megkívánják az új értékek elfogadtatását, kialakítását, megszilárdítását és azok hagyománnyá válását. A fenti célok csak úgy valósíthatók meg, ha hatékony tanulási, tanítási stratégiákat tudunk kialakítani.

A környezeti nevelésünket szolgáló módszerek

A környezeti nevelés céljaként megfogalmazott fenntartható fejlődés, környezettudatos magatartás előmozdításához elengedhetetlen, hogy az általános iskola befejezésekor a diákok megértsék, saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

- Fenntartható fejlődés: A jelenlegi generációk szükségleteinek kielégítése olyan módon, amely nem veszélyezteti a jövő nemzedékek szükségleteinek kielégítését
- A növekedés korlátai: A Föld, és a földi erőforrások végeességéből adódó korlátok, melyek lehetetlenné teszik az emberiség lélekszámának, és anyagi javainak folyamatos gyarapodását.
- Alapvető emberi szükségletek: Minden ember és társadalom igénye és joga a túléléshez szükséges energiához és anyagokhoz való igazságos és egyenlő hozzáférésre, és a Föld lehetőségeihez mért kielégítő életminőség megvalósítására.
- Az elővigyázatosság elve: A megfontolt, a nem kívánt következményekre is figyelemmel lévő, az ökológiai folyamatokba a lehető legkevesbé beavatkozó döntéshozatal szükségessége olyan esetekben, amikor nem ismerünk minden körülményt, és/vagy amikor az adott kérdésre vonatkozó tudományos álláspont megosztott.
- Kölcsönös függőség: A minden elem és életforma (beleértve az embereket is) között fennálló kölcsönös és egyenrangú függőségi kapcsolatok a természeti rendszerekben.

A környezeti nevelés szempontjából is jelentősége van az élményalapú, tevékenységalapú módszerek minél sokoldalúbb alkalmazásának.

- Játékok (szituációs, drámajáték, memóriafejlesztő),
- Projektek (savas eső mérése),
- Riport (kérdőíves felmérés),
- Terepgyakorlati módszerek (tereptájak, térképkészítés, célzott megfigyelések, mérések, táborok, iskolakert, „iskolazöldítés”),
- Aktív, kreatív munka (természetvédelmi munkák, madárvédelmi feladatok, szelektív hulladékgyűjtés, rend- és tisztasági verseny, pályázatok, versenyek, kiállítás rendezése, újságkészítése, kutatómunka),
- Művészetek (vizuális művészetek a környezeti nevelésben, irodalmi alkotások zeneművészet, népművészet, esztétikai érzékenység és élmény fejlesztése).

A környezeti nevelésében résztvevők

- Belső (iskolai) résztvevők: osztályfőnökök, szaktanárok
- Külső résztvevők: szakemberek: környezetvédők, erdészek, meteorológusok, művészek, intézmények

Módszertani elemek

- A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.

Mindez úgy valósítható meg, ha a tanulók érzékennyé válnak környezetük állapota iránt, és így képesek lesznek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére, a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére, a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik vállalására és jogaik gyakorlására. A környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv. (Nat)

Tanulás-szervezési és tartalmi keretek

Iskolánkban a környezeti nevelés legfontosabb színtere a tantárgyi tanítási óra. Hagyományosan a természettudományi tárgyaknak van e téren döntő szerepe és felelőssége, a természetre vonatkozó tudás az alappillére a környezeti nevelésnek.

A társadalomtudományi tárgyak feladata, hogy a társadalomszerveződés, valamint az emberi viselkedés és kultúra irányából mutassák be az ember és a környezet kapcsolatának történetét, sajátosságait és tényeit. A humán tárgyak (pl. Társadalomismeret, Emberismeret, Történelem, Hittan stb.) tudást bővítenek, fogalmakat és ismereteket közvetítenek, készségeket fejlesztenek a társadalom környezeti problémái felismeréséhez és megoldásához, a közügyekben való részvételhez. Az emberismereti és más humán tárgyak feladata az is, hogy bemutassák a fogyasztói modellel szembeni alternatívákat, a környezeti válság megoldásához szükséges világnézet és erkölcsi értékrendet, valamint a rendelkezésünkre álló és szükséges — gazdasági és jogi eszközöket.

A technikai-életviteli tantárgyak lehetősége, hogy gyakorlati szempontból elemezzék a környezetbarát létformát, s helyes példákat mutassanak be és gyakoroltassanak. A fenntartható fogyasztás, a hétköznapi életviteli szokásrendszere környezetkultúrája e tantárgyban kaphat teret.

A művészeti tárgyak megkülönböztetetten alkalmasak a kérdéskör érzelmi megközelítésére, keretet biztosítanak a természet szépségének átéléséhez, az “érintetlen” természettel vagy a leromlott környezettel kapcsolatos érzések művészi megfogalmazásához, a természet és a kultúra

szoros kapcsolatának bemutatásához, a mítoszok, jelképek által rögzített ökológiai tudás közvetítéséhez. Fel tudják hívni a figyelmet az értékvesztésre, az uniformizálódásra. kulturális örökségünk és a kultúra sokfélesége megőrzésének fontosságára.

A test- és egészségnevelési tárgyak a környezet és az egészség szoros kapcsolatának bemutatásával, megértésével, az igények-szükségletek, valamint értékrend kialakításával elősegíthetik a megfelelő szemlélet formálását.

Az osztályfőnöki órák a tanulók kisközösségi magatartását, társas szokásait, önismeretüket fejlesztik, elősegítik a helyi közösséghez való kapcsolódás formáit, módszertanilag megalapozzák a részvételi demokráciára nevelést, elősegítik az állampolgári nevelési célok megvalósulását.

Tanórán kívüli nevelés

Lehetőségeink:

- táborok, tanulmányi kirándulások, akadályversenyek, városismereti játékok stb..
- kézműves foglalkozások: egy-egy ünnephez kötött, tábori időben stb.;
- „akciók”: pályázatok, kiállítás -rendezés,, kérdőíves felmérés, iskolaújság működtetése, „nemzetközi akciók”;
- „látogatás”: múzeumban, állatkertben, botanikus kertben, nemzeti parkban, valamint szeméttelen, hulladékégetőben, szennyvíztisztító telepen stb.;
- versenyek;
- szakkörök;
- iskolazöldítés;
- DÖK-nap;
- jeles napok

Módszerek

Szemponatok a módszerek kiválasztásakor

- alkalmazkodjanak az életkori sajátosságokhoz
- vonjanak be minél több tanulót
- az iskola keretein túl is legyenek hatással
- a természetbe szervezett tevékenységek száma a lehető legtöbb legyen
- alapvetően pozitív szemléletet tükrözzenek, kerüljük a katasztrófedagógiát
- a lakóhelyi vagy közeli konkrét példára alapozzanak, kötődjenek a napi élethez
- nyújtsanak sok élményt a tanulónak
- az érzelmeken át hassanak
- a személyes megtapasztaláson alapuljanak
- együttműködésen alapuljanak (teljes tantestület, egyéb iskolai dolgozók, külső szövetségek, szülők stb.)
- alapozzanak a korosztály kíváncsiságára, versenyszellemére, öntevékenységére, megismerési vágyára, korszerű technikai ismeretére
- legyen bennük sok játékos elem

Játékok

- Szituációs
- Memóriafejlesztő
- Kombinációs
- Érzékelést fejlesztő
- Ráhangolást segítő
- Bizalomerősítő
- Kapcsolatteremtést segítő
- Drámapedagógia

Modellezés

- Hatásvizsgálatok

Riport módszer

- Kérdőíves felmérés

Projekt módszer

- Analízis akció projektek

Terepgyakorlati módszerek

- Terepgyakorlatok
- Táborok
- Térképkészítés
- Egyszerű megfigyelések
- Célzott megfigyelések, mérések

Aktív, kreatív munka

- Természetvédelmi és fenntartási munkák
- Rekonstrukciós munkák
- Madárvédelmi feladatok
- Szelektív hulladékgyűjtés
- Rend- és tisztasági verseny

Közösségépítés

- Csoportszervezés a környezet-egészségügyi nevelés érdekében

Művészi kifejezés

- Vizuális művészet a környezeti nevelésben
- Irodalmi alkotások
- Zeneművészet
- Esztétikai érzékenység és élmény fejlesztése
- A tanulók önkifejezése a művészetek nyelvén

Tananyagok

Környezetvédelmi vizsgálódásokhoz:

Víz- és talajvizsgáló készlet, savas eső felfogó tartály, mérőhenger, Petri-csészék, kémcső, szűrők, határozók, mikroszkópok, tárgylemezek, fedőlemezek, indikátorok (alumínium. ammónia, kémhatás, nitrát, olaj, ólom, vízkeménység), glicerin, cellux.

Elsősegélykészlet alapvető anyag:

10 öntapadó sebtapasz, 3 közepes méretű steril kötszer, 1 nagyméretű steril kötszer, 1 extra- nagy steril kötszer, 1 steril szempárna, 2 háromszögletű kötöző-kendő, 2 krepp kötöző tekercs, 6 biztosítótű, eldobható műanyag kesztyű, olló, csipesz.

Kommunikáció

Iskolán belüli

Munkaértekezletek, faliújság, felelősök rendszere (DÖK), egyéni beszélgetések, iskolagyűlések

Iskolán kívül

Tájékoztató füzet, faliújság, szülői értekezletek, SzMK megbeszélések,

Minőségbiztosítás

A szakmai tartalmakat az egyes tantárgyak helyi tantervébe építjük be, s ennek keretében kerülnek mérésre is. A környezeti nevelésért felelős munkacsoport — az iskolai munkaterv részeként — minden tanév elején írásos formában elkészíti az iskola éves környezeti nevelési munkaprogramját. A félévi és év végi nevelőtestületi értekezleten az iskolai munkaterv részeként megvitatásra, illetve elfogadásra kerül.

Továbbképzés

Belső nevelési értekezletek, tanfolyamok

Külső rendezvényeken való részvétel. Akkreditált továbbképzéseken való részvétel

Környezettudatos életvitelt azok a személyek tanúsítanak, akik:

- ismerik a fontosabb környezeti fogalmakat, az aktuális környezetvédelmi problémákat és tennivalókat, az adott probléma megoldásához használható cselekvési stratégiákat,
- hisznek a tevékenységük jelentőségében,
- elkötelezettek a cselekvésben,
- gyakorlatuk van az önálló cselekvésben.

Ezt a felelős szemléletet, jobbítási szándékot, felelős cselekvési képességeket fejleszteni kell.

Kiemelt szerep jut az iskola hittanárának, aki rácsodálkoztatja tanítványait a teremtett világ szépségeire, s ugyanakkor tudatosítja bennük a felelősséget annak megőrzésére, védelmére.

Fogyasztóvédelmi nevelés

A fogyasztóvédelmi oktatás célja:

A fogyasztóvédelmi oktatás célja a fogyasztói kultúra fejlesztése, és a tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknál.

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei:

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos pedagógiai módon megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában.

Szükséges a társadalmi és állampolgári kompetenciák kialakítása, a jogaikat érvényesíteni tudó a közéletben részt vevő és közreműködő tanulók képzése. A szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése az ún. cselekvési kompetenciák fejlesztése.

Fontos továbbá a fogyasztás során a tájékozódás képessége, a döntési helyzet felismerése, és a döntésre való felkészülés.

Meg kell ismertetni a tanulókkal :

- a piac,
- a marketing és
- a reklám szerepét,

alkalmassá téve őket az eligazodásra.

Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságát és a takarékoságot.

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott

- fogyasztói kultúra, valamint a
- kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében szükséges, hogy a diákok értsék, és a saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

Környezettudatos fogyasztás: Egyfajta középút az öncélú, bolygónk erőforrásait gyorsulva felélő fogyasztás és fogyasztásmentesség között.

Kritikus fogyasztói magatartás: A fogyasztói jogok érvényesítése.

A fogyasztónak joga van:

- a.) az alapvető szükségleteinek kielégítéséhez
- b.) a veszélyes termékek és eljárások ellen való tiltakozáshoz

- c.) a választáshoz különböző termékek és szolgáltatások között
- d.) a megfontolt választáshoz szükséges tények ismeretéhez
- e.) a jogos panaszok tisztességes rendezéséhez
- f.) az egészséges és elviselhető környezetben való élethez
- g.) a kormány irányelveinek meghatározásába és végrehajtásába való beleszóláshoz.

Preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem: Amikor a vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban:

Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásai

Koncentrálva az egészségnevelés és környezetvédelemmel

Tanórán kívüli elemek (vetélkedők, versenyek, rendezvények)

Hazai és nemzetközi együttműködések

(más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel)

Az iskola fogyasztóvédelmi működése és az ezzel kapcsolatos foglalkozások.

Módszertani elemek:

A módszereknek tartalmaznia kell az egyén és társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és a döntés alapján eltervezett cselekvés végrehajtásának módszereit.

Fontos, hogy a diákok e módszereket minél többször valós helyi és globális problémákon és értékeken keresztül maguk alkalmazzák.

- Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól
- Helyi-, országos- és EU-s szabályozások tanulmányozása
- Adatgyűjtés, feldolgozás információrögzítés együttműködéssel
- Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel
- Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, fogyasztói kosár készítése)
- Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekérvényesítés)

Helyes vásárlói szokások alapozása a cél.

A fogyasztói társadalom diktálta reklámok közepette ismerjék fel a valódi értéket, értékeljék azok előállításait. Ne betegesen belépve a „mókuserékbe” pusztán a vásárlás kedvéért vegyenek.

Tudjanak választani valódi érték és kácat, egészséges és egészségtelen termék, természetes és mesterséges produktum, művészi alkotás és giccs...között.

Igényeljék a minőséget és biztonságot, gazdaságosan és takarékosan éljenek.

EGÉSZSÉGNEVELÉS – KÖRNYEZETI NEVELÉS – FOGYASZTÓVÉDELMI ISMERETEK

Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy diákjaink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet, s benne az embert.

A jövő: A célok elérését segítő „EGÉSZSÉGÜNK” Munkacsoport létrehozása.

Konkrét célok

- az egészségnevelési program elkészítése;
- a tantestület minden tagjának megnyerése a környezeti nevelési munkához;

- tantestületen belüli továbbképzés szervezése, a környezeti nevelés módszereinek bemutatása;
- új környezeti nevelési irodalmak feldolgozásán alapuló foglalkozások szervezése
- erdei iskolai program beindítási feltételeinek megteremtése

Hagyományok ápolása

- a város nevezetességeinek feltérképezése;
- az iskola hírességeinek élete — kutatás;
- drog-prevenációs program folytatása;
- osztályfőnöki órák környezetvédelmi és egészségnevelési témában.;
- környezeti nevelés 7 -8. évfolyamon.

Az egészségnevelés, környezeti nevelés és fogyasztóvédelmi szemlélet az oktatás és nevelés valamennyi területén jelenjen meg!

A helyi tantervben műveltségi területenként és a tanmenetekben is konkrétan jelöljük meg a feladatokat és az alkalmazni kívánt módszereket.

Az iskolai élet egészét átfogó környezeti nevelés valósul meg:

- átdolgozott tanmenetekben,
- több környezeti nevelési tartalom a tanórákon,
- változatosabb tanítási, tanulássegítési környezeti nevelési módszerek.

Erősítsük a tantárgyközi kapcsolatokat, hogy a tanulók egységben lássák az egy témához tartozó ismereteket!

Humán erőforrások

Tanárok – ÖSSZEFOGÁS!

Az iskola minden tanárának feladata, hogy fogyasztóvédelmi magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. Ahhoz, hogy az iskolai fogyasztóvédelmi nevelés ill. oktatás közös szemléletben és célokkal valósuljon meg, ki kell alakítanunk, illetve tovább kell fejlesztenünk a munkaközösségek együttműködését. Célszerű megalakítani az „EGÉSZSÉGÜNK” munkacsoportot a környezeti nevelés, az egészségnevelés és fogyasztóvédelmi nevelés összefogására, koordinálására. Azoknak a kollégáknak, akik most kívánnak bekapcsolódni az iskolai „EGÉSZSÉGÜNK” nevelési munkába, a tapasztaltabb kollégák tanácsokat, javaslatokat adnak. A közös munka áttekintése az iskolavezetés feladata.

Diákok

Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére, egészségére és figyelmeztesse társait a kultúrált magatartásra,- iskolai diákönkormányzat, osztályközösségek szerepe jelentős.

Tanárok és diákok

A diákok az egészségvédelmi és környezeti témákkal kapcsolatos ismereteiket tanórai és tanórán kívüli programok keretében sajátítják el, fontosak a hulladékgyűjtési akciók, valamint a nyári táborok. A diákok és tanárok együttműködése nélkülözhetetlen a környezetbarát, egészségbarát iskolai környezet létrehozásában és megőrzésében is. A tanórák környezeti, egészségnevelési tartalmát a munkaközösségek határozzák meg, a kerettantervben rögzítik tantárgyanként. A tanórán kívüli egészségnevelési és környezeti nevelési tevékenységek áttekintése igazgatóhelyettesi feladat lehet.

Tanárok és szülők

Nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben a környezettudatos, egészségcentrikus magatartást. Fontos, hogy az elsajátított viselkedési formákat, ismereteket otthon is alkalmazzák a tanulók, másrészt a.z egyes egészségnevelési és környezeti nevelési programjaink anyagi fedezetét — a lehetőségeiket figyelembe véve a családok maguk is biztosítják.

Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak

Az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói mind aktív részesei környezeti nevelési programunknak. Az iskolai adminisztráció területén csökkentjük a felesleges papírfelhasználást (pl.: féloldalas papírlapok használata, kicsinyített és kétoldalas fénymásolás, digitális információáramlás), gyűjtjük a hulladékpapírt és a kifogyott nyomtatópatront. Az iskola

épületének takarítása során környezetkímélő, az egészségre nem ártalmas tisztítószereket használjunk.

Minőségbiztosítás

A szakmai tartalmakat az egyes tantárgyak helyi tantervébe építjük be, s ennek keretében kerülnek mérésre is. Az egészségnevelési, környezeti nevelési és a fogyasztóvédelmi oktatásért felelős „EGÉSZSÉGÜNK” munkacsoport — az iskolai munkaterv részeként- minden tanév elején írásos formában elkészíti az iskola éves egészségvédelmi, környezeti nevelési, és fogyasztóvédelmi munkaprogramját. A félévi és év végi nevelőtestületi értekezleten az iskolai munkaterv részeként megvitatásra, illetve elfogadásra kerül.

Iskolán kívüli együttműködés

Fenntartó

Mivel a fenntartó határozza meg az általa fenntartott intézmények profilját és költségvetését, ezért a fenntartóval való kölcsönös együttműködés — az iskola egész életén belül az egészségnevelési, környezeti nevelési, fogyasztóvédelmi = „EGÉSZSÉGÜNK” programunk megvalósítása szempontjából is fontos. Az iskola igazgatójának feladata a fenntartóval való egyeztetés során a lehető legoptimálisabb helyzet megteremtése. Célunk, hogy a fenntartó a kötelező támogatáson túl is finanszírozza az iskolai egészségnevelési, környezeti nevelési, fogyasztóvédelmi nevelési programokat.

II.2.4.3. Az elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátítását a 8. évfolyamon, a biológia tantárgyba integráltan valósítjuk meg.

Fejlesztési követelmények:

elsősegélynyújtás bőrsérülések esetén

elsősegélynyújtás mozgássérülések esetén

elsősegélynyújtás csonttörés esetén

szűrővizsgálat, önvizsgálat, védőoltás fontossága

az orvosi ellátással kapcsolatos alapismeretek

mentő értesítésének módja (A hívó neve, adatai. Mi történt, hol történt, a sérülés pontos helyét és megközelítési útvonalát. Hány sérült van, milyen a sérülésük; súlyosság szerinti megoszlásuk.)

A fejlesztés várt eredményei a ciklus végén:

- a tanuló ismeri a betegségek kialakulásának okait, megelőzésük és felismerésük módjait
- a tanuló ismeri az elsősegély nyújtás legfontosabb szabályait.
- a tanuló értesíteni tudja a mentőket, tűzoltókat, rendőrséget baleset esetén.

Az alkalmazott értékelési módszerek

Számonkérés formája:- modul közben szóbeli, írásbeli, gyakorlati értékelés,

- félévkor és tanév végén a biológia tantárgyba beépítve osztályzat

Számonkérések rendszeressége: - minden elsősegélynyújtással kapcsolatos tanóra végén az adott tananyagból

Számonkérés tartalma: - az adott kompetencia ismeretei, jártasság, készség

- az elsősegélynyújtás tananyaga

A tanulók tudásszintjének ellenőrzésére szolgáló módszerek:

- írásbeli tesztek, újságcikkek, esettanulmányok elemzése, szituációk, - - szóbeli feleletek, egyéni páros formában

Megszerezhető minősítések: elégtelen, elégséges, közepes, jó, jeles

A minősítéshez tartozó követelmények:

Teljesítmény	Érdemjegy
0-35%	elégtelen (1)
36-55%	elégséges (2)
56-75%	közepes (3)
76-90%	jó (4)
91-100%	jeles (5)

A sikertelen teljesítés következménye: írásbeli, szóbeli felelet megisméltése

Az elsősegély nyújtási alapismeretek értékelése a biológia tantárgyban integráltan történik.

A tanterem falain túl kiemelt figyelem fordul a nem formális tanulási környezetre – sportlétesítmények, természet, prevenciós tevékenységet folytató egészségügyi létesítmények -, ahol a tanulók egészségvédelme és egészségtudatos életvitelének kialakítása célzottan történik.

II.2.5. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskola felelős a gyermekek, tanulók testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődéséért, kötelessége különösen, hogy előmozdítsa a gyermek és tanuló közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását és törekedjen azok betartására. Az iskola nevelje a gyerekeket, tanulókat egymás szeretetére, tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre. Ennek érdekében a gyermekközösség, a tanulóközösség kialakítása, fejlesztése során a szülők közösségével együttműködve végzi nevelő, oktató munkáját. Görögkatolikus iskolaként előtérbe helyezük a közösségi nevelésnél a katolikus keresztény értékeken nyugvó közösségnevelést, az Isten iránti szeretet és a hit elmélyítését.

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése.

Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás.

Az iskola feladatának tekinti, hogy a gyerekek, tanulók elsajátítsák azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése.

„Az iskola épp azzal válik katolikussá, hogy – bár más-más fokon – az iskolai közösség minden tagja osztozik a keresztény világlátásban, s ezt ki is jelentik. Így ebben az iskolában az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céllá.”

A közösségfejlesztés közös feladat. Az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során, hogy példaként áll a diákok előtt megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával.

A közösségi nevelés szinterei:

- Család

- Iskola
- Iskolán kívüli közösségek

Pedagógiai programunkban az iskola keretén belül működő tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladatokkal foglalkozunk.

A pedagógiai program szempontjából iskolánk keretén belül működő közösségi nevelés területei:

- Tanórák: hittanórák, szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák
- Tanórán kívüli szabadidős foglalkozások: napközi, tanulószoba, szakkörök, lelki gyakorlatok, zárándoklatok, kirándulások, erdei iskolák
- Diákönkormányzati munka, egyházközségi szerepvállalás

A pedagógus közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatai:

- A közösséget irányító pedagógus feladata az iskolai élet egyes területeihez (tanóra, tanórán kívüli tevékenység) kapcsolódó tanulói közösségek megszervezése, tervszerű nevelői irányítása, fejlesztése.
- Feladat a tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.
- A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy (nevelői segítséggel) közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél elérése érdekében összehangoltan tevékenykedni, és az elvégzett munkát értékelni.

II.2.5.1. A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztési feladataink:

- A tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel, a tanulmányi és a munkaerkölcs erősítésével.
- A tanulók kezdeményezéseinek, a közvetlen tapasztalatszerzésnek támogatása.
- A közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése (példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével).
- A tanulók önállóságának, öntevékenységének fejlesztése.
- Különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.
- Olyan pedagógus közösség kialakítása, amely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni, és tevékenységüket koordinálni tudja.

Tanítási óra

- Az osztályfőnöki órákon (reggeli körön) az osztályfőnöknek nagy lehetősége van a gyerekek személyiségének fejlesztésére. Az osztályfőnöki órák tartása a katolikus kerettanterv szerint történik.
- A fejlesztés legfontosabb színtere a tanítási óra. A tanítási órákon kiemelten fontos a motiváció, az eredmények, sikerek elismerése, a pozitív megerősítés, a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez igazodó differenciálás, csoportbontás.

Csoportbontások

A magas szintű nevelő-oktató munka érdekében a következő tárgyakat csoportbontásban tanítjuk:

- nyelvek: A csoportbontásnál figyelembe vesszük a szülői igényeket (milyen nyelvet választ) és a csoportlétszámot. Az adott nyelven belül kezdő és haladó csoport indítására is van lehetőség. A kezdő és haladó csoportokra való bontást év elején a szaktanárok végzik. E két csoport közötti váltásra félévkor van lehetőség.
- matematika: felső tagozatban
- magyar nyelv és irodalom: felső tagozatban
- digitális kultúra: osztálylétszámtól függően 2 csoportban.
- hittan felekezeti szerinti oktatás

Osztályközösségek

Iskolánkban évfolyamonként 1-2 párhuzamos osztály működhet.
Maximális létszám: 1-4. osztályban 27 fő, 5-8. osztályban 27 fő.

Napközis csoportok, tanulószoba

Az alsó tagozaton lehetőség van osztályonkénti napközis csoportok létrehozására a szülők igénye alapján. Felső tagozaton pedig tanulószobás csoportok működnek. Fő feladat a másnapra való felkészülés, az önálló tanulásra nevelés.

A csoport létszáma min. 15 fő.

Szakköri foglalkozások, sportkörök rendszere

Szakkörök tarthatók tantárgyanként vagy tantárgycsoportonként a tanulók önkéntes jelentkezése alapján

Kritériumok:

- létszám: minimum 8 fő
- a foglalkozás időtartama: 45 perc
- a foglalkozások gyakorisága: heti 1-2 óra
- beiratkozás - kiiratkozás módja:

Jelentkezni szülői engedéllyel, és osztályfőnöki hozzájárulással lehet. Kiiratkozás év közben csak indokolt esetben a szülő kérésére.

Jelenlegi szakkörök: néptánc, idegen nyelv: angol – német, matematika, magyar, történelem, kézműves, sportkörök: labdarúgás, atlétika, kosárlabda, kézilabda

Egyéb sporttevékenységek: úszás

A tanulók a tanulást közösségi élményként élik meg, azaz tanulási folyamatuk páros, csoportos munkavégzésben is megvalósul.

A tanulók megértik, hogy a munka világába, tágabban a társadalomba való beilleszkedésük mértéke attól függ, hogy mennyire képesek a közösségért tenni, annak tagjaként dolgozni, és társaik támogatásával a közösség erejét, hatékonyságát növelni.

Az intézmény koncepciózusan használja a nem formális tanulási környezetet – osztálykirándulások, diáknapok, diák önkormányzati működés, önkéntes munka, nyári táborok stb. – mint a közösség fejlődésének lehetőségeit.

Korrepetálás, illetve továbbtanulóknak előkészítő

Azokból a tantárgyakból, ahol ez szükségesnek látszik hetenként egy-kettő óra áll rendelkezésre a tanárnak ahhoz, hogy a gyengéssel külön foglalkozzon, gyakoroljon, illetve a jobbaknak egy-egy témában mélyebb ismereteket nyújtson. A résztvevő tanulók száma esetenként változhat és a tanár dönti el, hogy kinek lenne szüksége erre a foglalkozásra.

A foglalkozások évfolyamonként vagy osztályonként szervezhetők.

Versenyek, vetélkedők:

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle versenyek, vetélkedők. Iskolai szintű győzteseket felkészítjük a városi, megyei, országos versenyekre.

Szabadidős foglalkozások:

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle tanulói, családi programokat szervez: túrák, táborok, színház és múzeumlátogatások, klubdélután, családi nap, táncos rendezvény. Ezen való részvétel önkéntes.

Iskolai könyvtár:

A tanulók egyéni tanulását, önképzést a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár és szakképzett könyvtáros segíti. A kölcsönözhető könyvekkel pedig az egyéni kutatás, felkészülés lehetőségét biztosítjuk.

II.2.5.2. Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- A lelki gyakorlatok, zárandoklatok mélyítsék el a katolikus vallás és hit megélését.
- Nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére.
- Átgondolt játéktervvel és a tevékenység pedagógiai irányításával biztosítsák, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését.
- A sokoldalú és változatos foglalkozások (zenei, tánc, képzőművészeti, kézműves stb.) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- A séták, a kirándulások, erdei iskolák mélyítsék el a természetszeretetet és a környezet iránti felelősséget.

II.2.5.3. A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:

- Jelöljön ki olyan közös értékeken és érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amellyel nem sérti az egyéni érdekeket.
- Fejlessze a meglévő közösségi munkákat, közösségépítő tevékenységeket.
- Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.

II.2.5.4. A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai:

- Építsen ki jó kapcsolatot az adott korosztállyal, szüleikkel, paróchiával, egyházi személyiségekkel, külső szakemberekkel.
- Fejlessze a csoportokban végzett közös munka során az önismeretet, az önfegyelmet, az együttműködést.
- Segítse olyan csoportok kialakítását, amelyek az emberi kapcsolatok hitbeli, pozitív irányú elmélyítésével hatnak az egész személyiség fejlesztésére.

Közösségfejlesztés:

- Hon- és népismeret

A változások mellett vannak olyan örökérvényű követelmények, melyeknek meg kell felelnünk. Ilyenek:

- a magyar nyelv ápolása
- igény múltunk ismerete iránt
- iskolai, nemzeti hagyományaink ismerete ápolása
- a kisebbségek jogainak tiszteletben tartása, kultúrájuk védelme
- más népek nemzeti érzésének tisztelete
- különböző népszokások megismerése (dramatikus játékok és néptánc tanulás formájában is)

- Nyitottság a különböző életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt

Nevelési elveink főbb irányai a kulturált viselkedés kialakítását célozzák:

- tolerancia gyakoroltatása etnikai, vallási, világnézeti, egészségi, anyagi, érzelmi téren
- az európai kultúra, történelem, életmód megismerése
- a nemzeti kapcsolatok fenntartása nyitottabbá teszi a tanulókat más országok, népek kultúrája, életmódja iránt

- Nemzetközi kapcsolatok ápolása

Iskolánk több külföldi iskolával is szeretne kapcsolatot kialakítani.

- Beregszász (Ukrajna) – elsősorban segélyakciók, szórványos kölcsönös látogatások formájában (folyamatban).

- Jelenleg folyik kísérlet testvériskolai kapcsolat kiépítésére egy szlovák és egy román iskolával
- Tervezzük egy német nyelvterület iskolájával a csereüdülést, az idegen nyelv anyanyelvi környezetben történő gyakorlása céljából.

- Környezeti értékek megőrzése

Nagy hangsúlyt fektetünk a környezeti értékeink megőrzésére, gyarapítására.

- A körülményekhez képest az iskola udvarán található növények ápolása
- az udvar folyamatos karbantartása, az ott használható tárgyak (padok, asztal, mászóka, kapu) lehetőség szerinti gyarapítása
- az étkező szebbé tétele
- a folyosók, a mosdók állapotának megőrzése
- az osztálytermek hangulatossá tétele (pl. teremszépségverseny)
- DÖK: papírgyűjtés, tisztasági verseny

- Kommunikáció

- Digitális kultúra

A Helyi Tantervben meghatározott módon tanítunk digitális kultúrát. Ezen ismeretek nélkül nem boldogulhatnak további életükben.

- Idegen nyelv

Az idegen nyelv tanítása a harmadik évfolyamtól kezdődik az általános tagozaton.

A 2021/2022-es tanévtől indult első emelt szintű osztályunk, ahol már az első évfolyamtól elsajátítható az angol és a német nyelv.

Ennek értelmében az 1.-4. évfolyamon heti két órában, az ötödik osztálytól kezdve pedig heti 5 órában oktatunk idegen nyelvet. Az idegen nyelv elsajátításában nagyon fontos, hogy a gyerekek minél korábban megismerkedhessenek az adott nyelvvel, ezért már 1. osztálytól oktatjuk az angol és német nyelveket. Az órákat a szabadon választható órakeretből valósítjuk meg. Ezek az évfolyamokon a korosztály életkori sajátosságainak megfelelően a beszélt nyelvre, a kommunikáció-központúságra helyezük a hangsúlyt. Legfontosabb számunkra, hogy jól használható, biztos nyelvtudást szerezzenek meg a tanulók. Fontosnak tartjuk, hogy a kor követelményeihez igazodva a diákjaink kommunikálni tudjanak idegen nyelven. Fontos célunk, hogy az angol és német nyelvet megszeressék, a nyelvi készségeket és kompetenciákat elsajátítsák és fejlesszék. Az első évfolyamon a nyelvvel való játékos ismerkedéstől a tudatos nyelvhasználatig szeretnénk a diákjainkat eljuttatni.

- Diákújságírás

Iskolánk újságja segíti az interjútechnikák elsajátítását, az önálló ismeretszerzés gyakorlását, erősíti az együvé tartozás érzését, lehetőséget biztosít az önálló véleményformálásra.

- Gyermekszínhátszás

A dráma szakkörön, a magyar nyelvet nyelvi irodalmi kommunikációs módszerrel, illetve a drámát tantárgyi keretben tanuló osztályokban különösen nagy hangsúlyt kap a nyelvi képességek, és a pozitív beszéd szokások kialakítása.

A gyermekszínhátszás célja a kifejezőkészség fejlesztése, amely a műhelymunkát követően az iskolai előadásokon kerül nyilvánosságra. Ezek közösségfejlesztő hatása kiemelkedő.

- Könyvtár

A könyvtár használata mind a továbbtanulásban, mind az igényes környezetkialakításban segít. Fontos szerepe van az önálló ismeretszerzés elsajátításában.

- Az új információs környezetben való eligazodás

Az új információs környezetben való eligazodást segíti a könyvtár helyes használatának megtanítása, az interneten való tájékozódás elsajátítása.

- **Elfogadó és segítőkész magatartás**

A közösségfejlesztésben kiemelt céljaink: megismertetjük és elfogadtatjuk a kulturált viselkedés, az emberi érintkezések, a korrekt magatartás szabályait, elsősorban azt, hogy a tanulók

- tudjanak alkalmazkodni a velük kapcsolatban álló emberekhez
- megértőek, előítélet mentesek, empátiával rendelkezők legyenek
- rendelkezzenek együttműködési készséggel és az egymás iránti szolidaritás képességével

A gyermekközösség kialakításakor előtérbe helyezzük egymás megértését, elfogadását.

- **Hagyományok**

Célunk: a magyarságtudat erősítése, nemzeti és iskolai hagyományaink ápolása.

A közösség hagyományteremtése és ápolása, a hagyományrendszer működtetése szép és mindig várt esemény az adott közegben.

Hagyományaink:

- Az elsősök megajándékozása
- Őszi nyílt nap
- Oltalom ünnep– nyakkendő átadással
- Mikulás
- Karácsonyi hangulatkeltés (Betlehemes játék)
- Házszenelés – iskola szentelése
- Vers- és prózamondó verseny
- Farsang
- Generációk találkozása
- Rekreációs napok
- Gyermeknap a diákönkormányzat szervezésében
- Diákújság
- Iskola rádió
- Nyílt napok óvodásoknak, szülőknek
- Anyák napja
- Tanulmányi kirándulások osztálykeretben
- Sportrendezvények
- Táborok
- Erdei iskolák

Az ember azáltal lesz igazán emberré, hogy szeretettel megnyílik a másik felé, őt befogadja és neki szolgál. A szeretet új törvénye az emberi tökéletességnek és a világ átalakításának alapszabálya.

Az iskola nevelési stratégiájának legfőbb partnere a család; az iskola célja, hogy a családdal együttműködve egységes nevelési szemléletet alakítson ki a nevelés hatékonysága növelésére.

Az iskola kérése, elvárása a szülőktől:

- az iskola pedagógiai programjában megfogalmazott célok, alapelvek megvalósításának segítése
- az iskola programjában és a házirendben foglaltak összehangolása a családi neveléssel
- együttműködés, partneri kapcsolat, kapcsolattartás, szülői értekezletek, fogadóórák látogatása, az ellenőrzők / tájékoztatók bejegyzéseinek aláírása
- a gyermek iskolai munkájának, magatartásának figyelemmel kísérése, ellenőrzése
- segítségnyújtás az iskolai rendezvények lebonyolításához (farsang, kirándulás, klubdélután, papírgyűjtés, könyvtár – színház – mozi látogatás stb.)
- bekapcsolódás a gyermekvédelmi munkába
- a gyermekek templomba eljuttatásának segítése.

A szülők jogai és kötelességei:

- Az osztályélet szervezésének aktív irányítása.
- Korrekt véleménynyilvánítás az iskolában folyó munkáról.
- Szabad iskolaválasztás.
- A Szülői Munkaközösség tagjainak megválasztása.
- Tisztségvállalás a Szülői Munkaközösségben.
- A Szülői Munkaközösség tevékenységének véleményezése.
- Véleménynyilvánítás a tanulókat érintő szociális és egészségügyi kérdésekben.
- A szülőnek joga van részt venni azokon az eseményeken, melyek alkalmával gyermeke nyilvános iskolai kitüntetést kap, vagy fegyelmi ügyének tárgyalására kerül sor.

A továbbfejlesztés lehetőségei:

Partnereink igényeinek kielégítésére törekszünk. Felmérjük, mit várnak el tőlünk, hogy képzelik el a kölcsönös, folyamatos együttműködés módjait.

Tudatosítjuk a szülőknél, hogy az iskolában folyó nevelőmunka és az otthoni nevelés csak akkor hatékony, ha azonosak értékrendünk, törekvéseink, céljaink.

Gyermekeink helyes nevelése, egészséges testi és szellemi fejlődése közös célunk, amelyért közösen kell cselekednünk.

Ha igény van rá, megszervezzük a "Szülői Kört", mely különböző, őket érdeklő kérdésekkel foglalkozik az iskolába lépéstől a továbbtanulásig.

Lehetővé tesszük, hogy a Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei bekapcsolódjanak a "Szülői Kör" sorozatba, melyen egy-egy vitaindító kiselőadás után a szülők választ kapnak kérdéseikre.

(Például: drogfogyasztás, magatartászavarok, tanulási nehézségek, pályaválasztás stb.)

Pszichológus (tanár) tarthat a tanulás típusokat, módszereket elemző foglalkozásokat, melyek elősegíthetik a gyermekek eredményesebb tanulását.

Mivel a családból hozott nevelés meghatározó a gyermek személyiségfejlődése szempontjából, erősíteni kívánjuk az otthon kialakított pozitív értékrendet és arra törekszünk, hogy a szülők is elfogadják az iskola által megfogalmazott nevelési elveket és követelményeket.

A szülőknél és pedagógusoknál egyaránt célja a kölcsönös bizalom, és megértésen alapuló kapcsolattartás a gyermek fejlődése érdekében.

Ezért a tudatos közösségfejlesztéssel, a katolikus intézmény nevelőinek törekedniük kell arra, hogy tanítványaik mind jobban és érettebben éljék meg személyes hitüket, kialakítva magukban a keresztény értékrendet és elkötelezettséget. Ebben tanáraik, nevelőik és hitoktatóik jó példája is segítségükre lesz.

II.2.6. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnöki munka tartalma

Az osztályfőnököt az igazgató jelöli ki. Iskolánkban a hagyományos osztályfőnöki munka három fő területet ölel fel.

- ügyviteli (adminisztrációs) feladatok – a haladási napló naprakész vezetése, a haladási és anyakönyvi rész folyamatos ellenőrzése; igazolások esetleges igazolatlan órák regisztrálása félévkor és évvégén a magatartás és szorgalomjegyek előkészítése az osztályozó értekezlet előtt; félévi értesítő, anyakönyv- és bizonyítványírás;
- irányító, vezető jellegű feladat: Az osztályfőnök saját hatáskörében jutalmaz, vagy büntet, illetve ezeket az eljárásokat kezdeményezi. Felelős az osztálya viselkedéséért, az osztálydekoráció elkészítésétől a kiránduláson tanúsított magatartásukig. Megtervezi, tanévekre lebontja és határozott pedagógiai céllal tartja az osztályfőnöki órákat, tehát irányítja az osztályközösség nevelését.
- szervezés, koordinációs feladatok végrehajtása – kapcsolattartás az osztályban tanító kollégákkal, a nevelésben-oktatásban hatékonyan résztvevőkkel, a szülőkkal, az iskola egészségügyi szolgálatával, a gyermek és ifjúságvédelmi felelőssel, az iskolalelkésszel, képviseli

az osztályba járó diákok érdekeit, szülők közötti felvilágosító munka; szabadidős tevékenységek, programok szervezése figyelemmel van a tanulók szociális helyzetére, egészségügyi állapotára stb. Ezeket a feladatokat összehangoltan kell ellátni.

A hagyományos osztályfőnöki tevékenység említett három területe mellett a NAT illetve a kerettantervi követelmények teljesítése is részben az osztályfőnöki órákon történik. A NAT és a kerettantervi követelmények ajánlott ismeretanyagát témakörökre csoportosítottuk. Ezek a témák nem óráról-órára megtanítandó elméleti anyagot jelentenek, hanem átszövik a mindennapi életben előforduló problémák megoldása, lehetőségek feltárása, kompetenciák fejlesztése.

Az osztályfőnök feladata

Az osztályfőnöki óra feladata az iskolai és a katolikus keresztény értékek és normák átadása, közvetítése, az osztályprogramok szervezése, lebonyolítása, az iskolai programok szervezése. Közvetlen nevelő munka, az ismeretek szintetizálása, a mindennapi életben történő alkalmazásuk, az osztály tanulmányi, magatartási és munkafegyelmi helyzetének nyomon követése.

Elvégzi az ügyviteli, adminisztrációs teendőket, megírja az anyakönyveket, kitölti a bizonyítványokat. Felelős az osztálynapló rendes és folyamatos vezetéséért. Haladási naplóba az órarendet hetenként előre beírja, a bejegyzéseket ellenőrzi, az igazolásokat összeszedi, az osztályzatok számát figyelemmel kíséri.

A napló "megjegyzés" rovatában gondoskodik a jutalmazások- büntetések bejegyzéséről.

A tanulói házirendet, a balesetvédelmi és tűzvédelmi szabályokat az első tanítási napon a tanulókkal, az első szülői értekezleten a szülőkkel ismerteti.

Munkáját az általános iskola nevelési és oktatási terve, valamint az iskolai munkaterv alapján végzi.

Munkáját előre megtervezi, és ezt írásban, foglalkozási tervben rögzíti.

Felelős vezetője az osztály közösségének. Feladata a tanulók személyiségének alapos, sokoldalú megismerése, differenciált fejlesztése, közösségi tevékenységük irányítása, öntevékenységük és önkormányzó képességük fejlesztése.

Munkájában támaszkodik a diákönkormányzat vezetőségére, segíti, és figyelemmel kíséri tevékenységüket.

Együttműködik az osztályban tanító szaktanárokkal, napközis nevelőkkel.

Látogatja az osztálya tanítási óráit, tanórán kívüli foglalkozásait. Észrevételeit megbeszéli az érintett nevelővel.

A moduláris és kerettantervi témák feldolgozása, így az állampolgári nevelés, az erkölcsi nevelés, a tanulásmódszertan, a nemzeti hagyományok és az európai értékek közvetítése, a pályaaorientáció és életpálya-építés, az emléknapi és kisebb ünnepek.

Aktuális események feldolgozása.

Konfliktusmegoldást kialakító pedagógiai tevékenység, az osztály konfliktusainak megoldása.

Egészségnevelés, mentálhigiénés szemlélet alkalmazása, a dohányzásellenes felvilágosítás, a szexuális nevelés, helyes táplálkozás, mozgáskultúra.

A továbbtanulásra jelentkezést megelőzően segíti a pályaválasztási munkát. Fogadóórát a munkatervben meghatározott rendben tart. Havonta ellenőrzi az osztálynapló és az ellenőrző jegyeit. Az ellenőrző könyvben tájékoztatja a szülőket a tanuló magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről. Ellenőrzi, hogy a szülők ezeket az észrevételeit tudomásul vették-e.

A hátrányok leküzdése és enyhítése érdekében kapcsolattartás a gyermekvédelmi felelőssel, iskolalelkésszel, a családgondozó hálózattal, logopédussal, védőnővel, kisebbségi önkormányzatokkal.

alaposan ismernie kell tanítványait

az intézmény pedagógiai elvei szerint neveli osztályának tanulóit, a személyiségfejlődés tényezőit figyelembe veszi

együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását

aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői közösségével, a tanítványaival foglalkozó nevelő tanárokkal és a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel (gyermekvédelmi felelős) figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét, különös gondot fordít a hátrányos helyzetű tanulók segítésére minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti szülői értekezletet tart, szükség esetén családot látogat, az ellenőrző könyv útján rendszeresen tájékoztatja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat (az osztálynapló pontos vezetését, a félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatását, a továbbtanulással kapcsolatos adminisztrációt) saját hatáskörében - indokolt esetben - évi 3 nap távollétet engedélyezhet osztálya tanulójának, igazolja a gyerekek hiányzását tanulói rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében az érdekeltekkel egyetértésben javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, segélyezésére, büntetésére részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, javaslataival és észrevételeivel a kijelölt feladatok elvégzésével elősegíti a közösség tevékenységének eredményességét

Az osztályfőnökök legfontosabb feladata a gyermekvédelmi munka területén

Észlelje és jelezze, ha a tanuló tanulmányi eredménye látszólag indokolatlanul leromlik; figyeljen fel a családban jelentkező gondokra, problémákra (családi élet megbomlásáról, szülők gazdasági helyzetének romlásából fakadó vagy bármely más okból eredő); minden tanévben a már veszélyeztetettségi nyilvántartásba lévő tanulókról tájékoztató pedagógiai jellemzést készít a Gyermekjóléti Szolgálat felkérésére; Az osztályfőnökök minden év szeptember 15-ig felméri az osztályukba járó hátrányos, veszélyeztetett, valamint beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulókat; A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók tanulmányi munkájának és magatartásának fokozott figyelemmel kísérése, rendszeres iskolába járásuk ellenőrzése; Változás észlelése esetén jelzéssel élünk a gyermekvédelmi felelős felé, aki kapcsolatba lép a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal; Óvodai és Iskolai Szociális segítőkkel Pedagógiai jellemzések elkészítése a gyermekvédelmi felelős számára.

Kiemelt figyelem irányul mind a tanulási környezetre, mind a tanulási formákra, amelyekkel a személyiség- és közösségfejlesztést lehet előmozdítani. Az osztályfőnökök tudatosan használnak olyan tanulási környezetet, amely a tanterem falain kívülre viszi a tanulókat – táborok, kirándulóhelyek, művelődési és sportintézmények, egészségnevelési intézmények-, és olyan módszereket alkalmaznak, amelyek tevékenykedtetve fejlesztik a személyes és társas kompetenciákat: csoportépítő gyakorlatok, önismereti foglalkozások, szociometria, szerepjátékok stb.

A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A nevelőtestület minden pedagógusának feladata:

Legmagasabb szinten a lehetőségeket legjobban hasznosítva nevelni, oktatni iskolánk tanulóifjúságát, NAT, a kerettantervek, és a pedagógiai program alapelvei, értékei, cél- és feladat rendszerének maradéktalan betartása és teljesítése; szakmailag, pedagógiaileg tovább képezni magát; az iskolai érdekeket szem előtt tartva tevékenykedni; egyházi ünnepeinken való részvétel, és azok méltó megünneplése; a tanítás és az étkezés előtti, utáni imádság, a hétkezdő lelki percek és a többi hitéleti alkalom lehetőségének megteremtése.

A pedagógusok általános feladatait (ügyeleti rend, ügyviteli feladatok, rendezvényszervezés, tanórán kívüli feladatok ... stb.) az iskola színvonalas működéséhez szükséges mértékben olyan módon határozzuk meg, hogy a tantárgyi, szakmai munka

elsődlegessége és eredményessége mellett biztosítsuk a tanulók személyiségének optimális fejlődését és az iskola általános működési biztonságát is garantáljuk.

Minden pedagógusi munkamegosztás elvi alapja az arányosság. Az iskola vezetője felelős ezért, hogy olyan módon hozza létre a pedagógus munkaköröket és az adott munkakörökhöz olyan mértékben határozza meg az oktatási nevelési általános működtetési feladatokat, hogy azok egymással arányban legyenek és biztosítsák a meghatározott feladatok minőségi megoldásának lehetőségét.

Minden pedagógus alapvető munkaköri kötelessége az iskolai munka zavartalanságát, eredményességét, a pedagógiai programokban rögzített célok elérését biztosító feladatok teljesítése. A fentiekre a nevelőtestület minden tagját a kiadott törvény, a rendeletek, utasítások és az iskola vezetője kötelezheti, illetve utasíthatja,

a tantervek végrehajtására, a pedagógiai etika írott vagy íratlan törvényeinek betartására, a katolikus etikai kódex betartására, a katolikus értékrend közvetítésére.

A feladatok vállalása önkéntes, kivéve az iskola vezetői által meghatározott feladatokat (pl.: helyettesítés, ügyelet)

a problémák nyílt mindenkori megbeszélése történjen meg a megfelelő hangnemben tanulóval, szülővel, kollégával, vezetővel egyaránt. Az egészség, testi épség megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, azok elsajátításáról meggyőződik. A szükséges intézkedéseket megteszi, ha észleli, hogy a gyermek balesetet szenved, vagy ennek veszélye fennáll. A tanuló- és gyermekbalesetek megelőzésével kapcsolatos tevékenységeket megszervezi, a megelőzésével kapcsolatos ellenőrzési tevékenységeinek eleget tesz.

A tanulók iskolán kívüli rendezvényein, tanulmányi kirándulásokon a tanulók baleseteinek megelőzése érdekében a szükséges tennivalókat megteszi, a védő- óvó előírásokat betartja és betartatja tűz- és bombariadó esetén. Gondoskodik az illetékes szervek értesítéséről, az intézmény gyors és szakszerű kiürítéséről.

A kulturált viselkedés, öltözködés betartása, ünnepélyeken a közösség döntése által meghatározott öltözék viselése.

A pedagógusok munkakörébe tartozó feladatok:

- oktató és nevelő munkáját az iskola pedagógiai programja alapján végezze
- a tanítási órákra, foglalkozásokra való felkészülés
- a tanulók munkájának folyamatos értékelése és erről a szülők tájékoztatása
- a tanulók felkészítése és kísérete tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyekre
- a diákönkormányzat munkájának segítése
- szülői értekezletek, fogadóórák tartása
- részvétel a nevelőtestületi értekezleten, osztályozó konferencián
- részvétel továbbképzéseken
- a tanulók felügyelete
- tanulmányi kirándulások megszervezése
- az iskolai ünnepeken való részvétel
- tanítás nélküli munkanapon a munkáltató által elrendelt munkavégzés
- a munkaköréhez tartozó adminisztrációs feladatok ellátása
- szertár rendben tartása

II.2.7. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,

II.2.7.1. Kiemelten tehetséges gyermekkel, tanulóval kapcsolatos pedagógiai tevékenység, tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A pedagógus kötelessége különösen, hogy nevelő és oktató munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét.

A gyermeknek, a tanulónak joga, hogy képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön, képességeit figyelembe véve jogát szabadon érvényesítve, tovább tanuljon, továbbá alapfokú művészetoktatásban vegyen részt tehetségének felismerése és fejlesztése érdekében.

A tehetséges fiatalok gondozása Istentől ránk szabott feladat.

Ezért kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése és fejlesztése.

Minden pedagógus, de elsősorban a szaktanár és osztályfőnök feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről.

E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést tételezi fel a családdal és a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

Iskolánkban minden gyermeknek meg kell kapnia a lehetőséget és a segítséget, hogy képességének megfelelően teljesítsen. Feladatunk, hogy ezeket a képességeket felismerjük és fejlesszük.

A tehetséggondozás feladata, hogy a kiemelkedő képességű diákok is megfelelő terhelést kapjanak. Ezt a differenciált órai munka, a különböző szakkörök, iskolai, területi és országos versenyekre való felkészülés, levelezős versenyekre, pályázatokra való benevezés, a tanárral való rendszeres beszélgetés, plusz feladatok kiadása, kiselőadások, gyűjtőmunka, sportegyesületbe való ajánlás szolgálja.

A tehetséges tanulók oktatása során elkerülhetetlen a tanórákon való differenciálás módszerét alkalmazni. Tanórákon kívül különböző szakkörökön, önképzőkörökön, rekreáción is biztosítjuk a tehetséges tanulók kiemelt szintű foglalkoztatását. Iskolánkban hagyomány az alsó tagozaton évfolyamonként és műveltségi területenként éves tanulmányi verseny megrendezése, amelyen szintén kitűnhetnek és megerősítést kaphatnak a kiemelkedő képességű tanulók.

Biztosítjuk a tehetséges tanulók pályázaton való részvételét, a versenyekre való egyéni felkészítését.

A tehetségfejlesztés lehetőségei iskolánkban:

- Emelt szintű tantárgyak tanítása
- Differenciált tanórai munka
- Tehetséggondozó szakkörök
- Felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre
- Felkészítés középiskolai tanulmányokra
- Személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése
- Kiugró tehetségek szakemberhez való irányítása, aki gondoskodik megfelelő fejlesztésükről.

A tehetséges tanulók oktatása során elkerülhetetlen a differenciálás módszerének alkalmazása. A tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokon (szakkör, önképzőkör, kiscsoport, stb.)

túl biztosítjuk a tehetséges tanulók pályázaton való részvételét, versenyeztetését, versenyekre történő (individuális) felkészítését.

A hagyományokhoz híven mind a sport, mind a kulturális, művészeti és tanulmányi versenyekre fokozott figyelemmel kell felkészíteni a tehetséges tanulókat. Kiemelt figyelmet kell fordítani a szociális hátrányokkal induló tanulókra, nehogy családi háttérük nehézségei miatt elkallódjanak.

Tehetség:

- Egy-egy speciális tevékenység elvégzéséhez szükséges képességek halmozódása és az átlagosnál minőségileg magasabb foka, kreativitás, a feladat iránti elkötelezettség (szorgalom) együttes megnyilvánulása.

A kreativitás, a képesség, a tehetség fogalmak közös jellemzője a teljesítményképes tudás. Tanulóinkat arra kell felkészíteni, hogy használható tudás birtokában kreatív felnőtté váljanak.

A siker azon múlik, hogy biztosítjuk-e azokat a programokat, szervezeti formákat, amelyek keretében fel tudjuk ismerni, és tudatosan irányítani tudjuk a gyermekeinkben rejlő értékek kibontakozását.

Feladataink

- Pedagógusok továbbképzése, módszertani ismereteik bővítése, speciális pedagógiai képességek megszerzése.

- A tanulók adottságainak, képességeinek felderítése, a tehetség felismerése és azonosítása. A kiváló képesség korai megnyilvánulását a szülők elmondása alapján későbbi évfolyamokon kognitív módszerek (tantárgytesztek, intelligencia, kreativitás mérés, tanulóképesség, tanulási stílus mérés nem kognitív eljárások (énkép, önértékelő teszt), valamint intuitív megítélések alapján (személyiségről, tevékenységről, produktumról) tárjuk fel.

- Az intellektuális képességek fejlesztése, készség a kreatív önálló ismeretszerző képesség kibontakoztatására.

- Személyiségfejlesztés során a pozitív énkép erősítése.

- Az eredményes tanuláshoz szükséges képességek, attitűdök kialakítása.

- Részvétel biztosítása a városi tehetséggondozó szakkörök munkájában.

- Differenciált fejlesztés tanórán és tanórán kívül az egyéni képességekhez mérten.

- Önálló könyvtár és számítógép használat képességének kialakítása.

Szinterei az iskolában:

- Anyanyelvi oktatás 1-2. évfolyamon.

- Emelt óraszámú angol, német nyelvoktatás.

- Magyar anyanyelvi kommunikáció és matematika szakkörök

- Művészeti irányultságú tanulóknak szakkörök indítása (képzőművészet, dráma)

- Természetismeret—környezetvédelem az E-misszióval

- Digitális kultúra 3-8. évfolyamokon.

- Iskolai könyvtár internettel

- Városi szakkörökbe irányítás.

- Énekkar, néptánc

- Iskolai sportkör

- Zeneiskola

A tehetség megnyilvánulásának lehetőségei:

- Tanulmányi versenyek (iskolai, városi, megyei, országos)

- Írásbeli pályázatok különböző tantárgyakból

- Ünnepek, galaestek

- Hangversenyek

- Kulturális szemlék

- Előadó művészeti versenyek (vers- és prózamondó)

- Képzőművészeti és technika bemutatók, kiállítások, rajzpályázatok

- Gyermeknap rendezvények
- Sportversenyek

A tehetségfejlesztés munkafázisai:

- Megfigyelés, kiválasztás
- Képzés, differenciált fejlesztés a tanórán és tanórán kívüli foglalkozásokon
- Versenyeztetés, szerepeltetés
- Folyamatos értékelés
- Pozitív motiváció, útmutatás a jövőre

Az iskola, lehetőséget biztosít a tehetség kibontakoztatására, a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatására, a beilleszkedési, tanulási nehézség, magatartási rendellenességgel diagnosztizált tanulók számára, továbbá az első-negyedik évfolyamra járó tanulók eredményes felkészítésére szolgáló, differenciált fejlesztést biztosító egy-három fős foglalkozásokra. Tehetséggondozásra és felzárkóztatásra osztályonként legalább heti egy-egy óra biztosított.

II.2.7.2. Sajátos nevelési igényű gyermekkel, tanulóval kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Sajátos nevelési igényű az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd fejlesztő foglalkoztatásra jogosult. A fejlesztő foglalkozás, a nevelési tanácsadás, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás, a kollégiumi nevelés és oktatás keretében valósítható meg.

A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, óvodában a gyermekek Óvodai nevelés országos alpprogramja szerinti nevelése, iskolában, a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével.

A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

A sajátos nevelési igényű gyermek integrált óvodai neveléséhez, tanuló iskolai integrált neveléséhez és oktatásához szükségesek az illetékes szakértői bizottság által meghatározottak szerinti szakirányú végzettségű gyógypedagógus, a foglalkozásokhoz speciális tanterv, tankönyv, valamint speciális gyógyászati és technikai eszközök, valamint a fejlesztési területek szakértői bizottság által történő meghatározása.

Iskolánkban az alapító okiratnak megfelelően fogadjuk a fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermeket, tanulót, amennyiben az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság a szakértői véleményében a gyermek, tanuló integrált nevelésére tesz javaslatot.

Az alapító okiratban meghatározott SNI-s tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység:

- a rehabilitációs és szakértői bizottság által meghatározott szakember biztosítása (logopédus, fejlesztő pedagógus, pszichológus)
- többletidő biztosítása írásbeli munka esetén
- tantárgyi vázlat készítése
- segédeszközök biztosítása, mellyel a tanuló kompenzálni tudja a részképesség zavarából adódó hátrányt (értelmező szótár, szinonima szótár, számítógép, számológép, függvénytáblázat)
- szükség esetén a szóbeliség preferálása
- tolerancia fejlesztése, másság elfogadása
- differenciált óravezetés
- tevékenységközpontú foglalkozás előtérbe helyezése
- figyelemkoncentráció fejlesztése
- analízis-szintézis képesség fejlesztése
- szövegértés, szókinccsfejlesztés, olvasási készség fejlesztése

A Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve

Nemzeti alaptanterv alkalmazása a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásában

A Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: NAT) a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának is alapdokumentuma, az abban meghatározott kiemelt fejlesztési feladatok a sajátos nevelési igényű tanulóakra is érvényesek. A sajátos nevelési igényű tanulókat nevelőoktató iskolák pedagógiai programjuk, helyi tantervük elkészítésénél figyelembe veszik:

- a köznevelési törvény, a NAT és az Irányelv rájuk vonatkozó előírásait,
- a nevelés és oktatás helyi célkitűzéseit és lehetőségeit,
- az intézményfenntartó minőségirányítási programját,
- a szülők elvárásait és
- az általuk nevelt tanulók sajátosságait.

Az Irányelv célja

Az Irányelvben foglaltak célja, hogy a sajátos nevelési igényű tanulók esetében a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok ugyanúgy összhangba kerüljenek, mint más gyermekekénél.

Az Irányelv annak biztosítását szolgálja, hogy:

- a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést,
- az iskola fejlesztési követelményei igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez,
- ha szükséges, a fejlesztés az iskoláskor előtti képességfejlődés területeire is terjedjen ki,
- a tanulókat a nevelés, oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.

Ennek érvényesítése érdekében meghatározza:

- a tartalmak kijelölésekor egyes területek módosításának, elhagyásának vagy egyszerűsítésének, illetve új területek bevonásának lehetőségeit,
- a sérült képességek rehabilitációs, habilitációs célú korrekciójának területeit - a nevelés, oktatás és fejlesztés szokásosnál nagyobb mértékű időbeli kiterjesztésére vonatkozó javaslatokat.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése: Az intézmény feladatként ellátja a szakértői bizottság szakvéleménye alapján az alábbi típusokat:

Egyéb pszichés fejlődési zavar alapján sajátos nevelési igényű tanulókat, akik tanulási, figyelem- vagy magatartás-szabályozási zavarral küzdenek.

A sajátos nevelési igényű tanulók felvétele a mindenkori személyi és tárgyi feltételek függvényében történik.

A sajátos nevelési igényt a Megyei Szakértői Bizottság állapítja meg.

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes nevelése, oktatása, szocializációja a többi tanulóval együtt történik. Az együttnevelés megvalósítása a sajátos nevelési igényű tanulók fogadása, szakmai hozzáértést, empátiát igényel.

- Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a habilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.

- A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus, aki

- a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak - egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző - módosulásait;

- tanulói teljesítmények elemzése alapján - szükség esetén - megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;

- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;

- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;

- együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

Sajátos nevelési igényű tanulót a szakvéleményben foglaltak javaslatai alapján az igazgató mentesíti egyes tantárgyak, tantárgyrészek teljes, vagy részleges szóbeli, írásbeli értékelése, minősítése alól. Ezeket határozatban rögzíti.

Fejlesztő foglalkozások mellett szaktanári korrepetálásokat is biztosítani kell, az SNI tanulók számára.

A sajátos nevelési igényű tanulók habilitációs, rehabilitációs célú ellátása

A sajátos nevelési igényű tanulók különleges gondozási igénye biológiai, pszichológiai és szociális tulajdonság-együttes, amely a tanuló nevelhetőségének, oktathatóságának, képezhetőségének az átlagtól eltérő jellegzetes különbségeit fejezi ki.

A tanulók között fennálló - egyéni adottságokból és igényekből adódó – különbségeket figyelembe vesszük

Rehabilitációs foglalkozások biztosítása, melyet a fogyatékosoknak megfelelő gyógypedagógus tarthat.

Rehabilitációs foglalkozásokról egyéni fejlesztési naplót kell vezetni a gyógypedagógusnak.

Segédeszköz alkalmazása foglalkozásokon.

Képességfejlesztő játékok biztosítása fejlesztő foglalkozásokhoz.

Számítógépes fejlesztőprogramok alkalmazása életkori sajátosságoknak megfelelően.

A habilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei:

- A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében, oktatásában részt vevő köznevelési intézmények egész nevelési-oktatási rendszerét átfogó, hosszú távú habilitációs, rehabilitációs célok és feladatok határozzák meg, melyeket az intézmény dokumentumai tartalmaznak.
- A habilitációs, rehabilitációs tevékenység olyan szakmaközi együttműködésben kialakított és szervezett nyitott tanítási-tanulási folyamatban valósul meg, mely az egyes tanulók vagy tanulócsoportok igényeitől függő eljárások, időkeret, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teszi szükségessé

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai:

- A testi, érzékszervi, értelmi, beszéd-és egyéb fogyatékoságból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása. ▫
- A meglévő ép funkciók bevonása a hiányok pótlása érdekében.
- A különféle funkciók egyensúlyának kialakítása. ▫ A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- Az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése.

A sajátos nevelési igényű tanuló fejlesztésére vonatkozó célokat, feladatokat, tartalmakat, tevékenységeket, követelményeket meg kell jeleníteni:

- az intézmény pedagógiai programjában,
- az intézmény minőségirányítási programjában (tervezési és ellenőrzési szinten),
- a helyi tantervben műveltségi területek, tantárgyak programjában,
- a tematikus egységekhez, tervekhez kapcsolódó tanítási-tanulási programban,
- az egyéni fejlesztési tervben.

A szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógus-fejlesztőpedagógus kompetenciája:

- a programok, programcsomagok összeállítása,
- a habilitációs, rehabilitációs egyéni és kiscsoportos fejlesztés,

- közreműködés az integrált nevelés, oktatás keretein belül a tanítási órákba beépülő rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztő tevékenység tervezésében, ezt követően a konzultációban.

A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára:

A nevelés, oktatás, fejlesztés kötelezően biztosítandó pedagógiai feltételeit a köznevelési törvény foglalja össze. A köznevelési törvény a sajátos nevelési igényű tanulókhöz igazodva az általánosan kötelező feltételeket több területen módosítja, illetve kiegészíti olyan többletszolgáltatásokkal, amelyeket ki kell alakítani, és hozzáférhetővé tenni a sajátos nevelési igényű tanulók számára, mint például:

- tanulási segédletek,
- valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök.

A pedagógus a tanulói teljesítmények elemzése alapján - szükség esetén - megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz.

Egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez. Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű szakképzettséggel, pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező gyógypedagógiai tanár/ terapeuta az együttműködés során

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
- javaslatot tesz a fogyatékoság típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely-és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);
- segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
- javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
- figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
- együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon – egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben –, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra.

Az integrált nevelésben, oktatásban részt vállaló köznevelési intézmények igénybe vehetik az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, szak- és pedagógiai szakmai szolgáltatását, az utazó gyógypedagógiai hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségét a megyei/fővárosi köznevelés-fejlesztési tervekben meghatározott feladatellátás szerint.

Fejlesztő foglalkozások mellett szaktanári korrepetálásokat is biztosítani kell az SNI tanulók számára.

Pszichés fejlődés zavar miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók iskolai fejlesztésének elvei:

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanuló

A súlyos tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarok háttérében részképességzavarok, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar és/vagy figyelemzavar, az iskolai teljesítmények eléréséhez szükséges pszichikus funkciók kialakulatlansága, fejletlensége vagy a felsoroltak halmozott előfordulása áll fenn. Nem határozhatunk meg egységes jellemző jegyeket; az egyes állapotok a tünetek/tünetegyüttesek komplexitásától függően a funkciógyengeségtől a komplex személyiség-, illetve általános tanulási zavarig terjedhetnek.

A percepció bázis többdimenziós érintettsége miatt az olvasás, írás, számolás elsajátításában különböző súlyosságú akadályt jelent, az enyhe zavartól egészen a funkcióképtelenségig.

a) A részképességzavarok körébe az iskolai teljesítmények - elsősorban az alapvető eszköztudás (olvasás, írás, számolás) - elsajátításának nehézségei, a képességek deficitje, valamint az általuk kiváltott, következményes magatartási és/vagy tanulási zavarok komplex tünetegyüttese tartozik. Jellemző, hogy az adott részképességben az intelligencia szintjének ellentmondó súlyos teljesítménybeli elmaradás mutatkozik, valamint teljesítményszóródás mutatható ki az intelligenciafaktorok, a mozgáskoordináció és a beszéd szintje között. A részképességzavarok tüneteit mutató tanulók általános jellemzője a számukra nehéz iskolai feladatok iránti feltűnő közömbösség, érdektelenség, amely a nehézségek következtében fokozatosan elmélyül, és a tanulással kapcsolatos tevékenységek (olvasás, írás, számolás) elutasításában fejeződik ki.

b) A kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar, a figyelemzavar megléte esetén az érintett tanuló rövidebb ideig tud a feladathelyzetben megmaradni, az általánosnál sokkal több cselekvéses tanulási helyzetet igényel. Azok a tanulók, akik súlyos figyelemzavaruk helyzetidegenség, hibás-hiányos helyzetfelismerés) vagy fejletlen önirányítás, gyenge önértékelési képesség miatt nem tudnak a tanulási szituációba beilleszkedni, állandó személyes kontrollra, megerősítésre szorulnak.

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók iskolai fejlesztése

A fejlesztés alapelvei

- A részképességzavar tüneteit mutató tanulók sajátos nevelési igényeinek kielégítése gyógypedagógiai tanár, terapeuta és/vagy pszichológus közreműködését igényli. A rehabilitációs célú órakeretben a tanulók fejlesztése egyéni terápiás terv alapján történik.
- A kialakulatlan részképesség jellegének megfelelően az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a számonkérési, értékelési, esetleg - indokolt esetben, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján - az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alóli mentesítés lehetőségét.
- A részképességzavar tüneteit mutató tanuló egyéni fejlesztése, külön oktatása intenzív terápiás céllal szervezett átmeneti formának tekinthető, melyet csak súlyos állapotok esetén célszerű alkalmazni, és amelynek célja, hogy a tanuló minél előbb visszakerüljön az őt integrálni képes környezetbe.
- Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat:
- az egészséges énkép és önbizalom kialakítása, a kudarc-tűrő-képesség növelése, a önállóságra nevelés.

A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai Diszlexia, diszgráfia

A diszlexia a tanulási zavarok fogalomkörébe tartozó, intelligenciaszinttől független olvasási és helyesírási gyengeség. Háttérében a központi idegrendszer sérülései, organikus eltérései, érési késése, működési zavara, örökletesség, lelki és környezeti okok különböző

összefonódásai találhatók meg, valamelyik dominanciájával. Általában differenciálatlan az aktív szókinccs, és gyenge a verbális emlékezet. A tanuló az új szavakat nehezen jegyzi meg, megmásítja, torzítja, jó értelmi képesség esetén új szót alkot helyette, vagy körülírja a fogalmat. Az olvasás tanulása során nehezen alakul ki a hang-betű kapcsolat, gyakori és makacs betűtévesztések fordulnak elő, a sorrendben átvetések tapasztalhatók, a hosszabb szavak áttekintése rendkívül nehéz. Hibás kombinációk, felületes akusztikus képzetek előhívása észlelhető. Nehéz a figyelem megosztása az olvasási technika és a szöveg tartalma között, pontatlan a toldalékok olvasása, lassú az olvasási tempó, gyenge a szövegértés.

A súlyos olvasás-írászavar irreverzibilis, maradványtünetei a közép- és felsőfokú oktatásban, illetve a felnőttkorban is feltűnnek és fennmaradnak.

Diszgráfia esetén az írómozgásokban, azok kivitelezésében jellemző a rossz kéztartás, az íróeszköz helytelen fogása, a görcsösség. Más tananyagokban való előrehaladáshoz viszonyítva nagyon lassú az írás megtanulásának folyamata.

Az írómozgás egyenetlen, ritmusa és lendülete töredezett lesz, az optimális mozgássor csak nagyon lassan valósul meg, ezért fáradékonyabbak a diszgráfias tanulók.

A fejlesztés célja:

Az olvasás-, írászavarok javításának feladata az iskolás korban, hogy kialakítsa a tanulóban az intellektusának és mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás-írás készséget, fejlessze kifejező képességét, segítse az olvasás, írás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a. a testséma biztonságának kialakítása,
- b. a téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- c. a vizuomotoros koordináció gyakorlása,
- d. a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- e. az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő, valamint a vizuális és auditív észlelésre alapozó módszerrel,
- f. az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- g. a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- h. az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- i. az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával.

Diszkalkulia

A diszkalkulia különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége más iskolai teljesítmények (pl. olvasás, írás, idegennyelv tanulás) jó színvonala mellett. Háttérben általában valamilyen idegrendszeri sérülés húzódik meg, amelynek következtében zavart az érzékelés-észlelés folyamata, sérült a gondolkodás. Nehezítetté válik a szimbólumok felismerése és tartalmi azonosítása, akadályozott a fogalmak kialakulása, sérülnek a fogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a sor- és szabályalkotás, a téri és síkbeli viszonyok érzékelése, illetve zavart szenved az emlékezet és a figyelem.

A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, kialakulatlan a mechanikus számlálás képessége, a mennyiség-állandóság. Súlyos elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai:

- az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd
- összehangolt, intenzív fejlesztése,
- a testséma kialakítása, a téri relációk biztonsága,
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- a szerialitás erősítése, a segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások megtalálása és alkalmazása.

A kóros hiperkinetikus vagy kóros aktivitászavar, a figyelemzavar

Hiperkinetikus zavarok

Már az első öt évben kialakuló tünetegyüttes, melyet jellemez a tevékenységek csapongása, a figyelmetlenség, a nagyfokú impulzivitás, a szabályok gyakori megszegése, megfontolatlanság, többszöri konfrontálódás a társakkal. Gyakori a kognitív működések zavara, illetve a nyelvi és motoros képességek fejlődésének késése. Másodlagos szövődménye az aszociális viselkedés és csökkent önértéktudat.

Magatartási zavarok

Jellemzői a visszatérő és tartós disszociális, agresszív vagy dacos magatartássémák. A viselkedés erősen eltér az adott életkorban elvárhatótól, a szociális elvárásokat durván áthágja. Sokkal súlyosabb lehet, mint egy gyermekcsíny vagy egy serdülőkori lázadás és hosszan tart (hat hónap vagy annál hosszabb ideig). Jellemzi még: nagyfokú harcoság, társakkal, tárgyakkal, állatokkal szembeni durva bánásmód, fenyegető erőfitogtatás, indulatkitörések, iskolakerülés, hazudozás.

A fejlesztés elvei, módszerei, feladatai:

- a. A tanuló optimális helyének megválasztása a pedagógus kommunikációs jelzéseinek megfelelő érzékelésére.
- b. Az egyénhez igazított követelmények kialakítása a gyermek képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének ismeretében.
- c. A tanuló viselkedésének (kommunikációjának, önbizalmának, magabiztosságának, önérvényesítésének, cselekvéses, illetve verbális megnyilvánulásainak) megismerése siker vagy kudarc esetén. Ennek alapján a tanuló alkalmazkodásának, a kortárs csoportba való beilleszkedésének segítése.
- d. Együttműködés a családdal és más szakemberekkel.
- e. A fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai nem térnek el a NAT-ban rögzítettektől. Megfelelő motiváció és feladattudat kialakítása a gyógypedagógiai korrekciós-kompenzáló-terápiás módszerek alkalmazásával.

II.2.7.2.1. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A tanórák keretében a lemaradó tanulók differenciált foglalkoztatása, feladataik gondos megválasztása kiemelt szempont minden tanítónak, tanárnak.

Azok a diákok, akik testileg-lelkileg normálisan fejlődő társaikhoz képest eltérést mutatnak; többségükben olyan szociális közegből kerülnek iskolánkba, ahol nem biztosított az egészséges pszichés fejlődés.

Típusai:

- testi fogyatékosok,
- érzékszervi fogyatékosok,
- beszédproblémával küzdők,
- dyslexiás, discalculiás, disgráfiás
- FIMOTA (figyelemkoncentrációs zavarral küzdő, mozgáskoordináció- hiányos, hipó-hiperaktív)
- hátrányos helyzetű, veszélyeztetett tanulók,
- integrálisan oktatható, tanulásban akadályozott, enyhe értelmi fogyatékos tanulók.

A tanulási kudarcral küzdő gyerekeknél általában tanulási zavarok jelennek meg. Az olvasás, írás, matematika elsajátítását az iskolai tanulás során alapvetően nehezítik a részképesség zavarok. A tanulási zavarok korrekciója komplex, átfogó program.

Iskolánkban a gyerekek részére differenciált módszerekkel fejlesztő foglalkozásokat szervezünk, fejlesztő pedagógus /gyógypedagógus/ irányításával, a gyermek saját értelmi szintjére való felzárkóztatás céljából. Pótoljuk teljesítménybeli lemaradásait, sikerélményt biztosítva.

A munka alapelve az osztálytanítók munkájának segítése a gyermek képességeihez, szükségleteihez való alkalmazkodás. Olyan tevékenységekkel, amelyek a hagyományos szervezeti keretek között nehezen megvalósíthatók.

A fejlesztő pedagógus a tanórával párhuzamosan egyéni vagy kiscsoportos /2-3 fő/ foglalkozásokat tart. Ezek a foglalkozások nem azonosak a korrepetálásokkal, de egyenértékűek a tanítási órákkal. Olyan alapkészségek fejlesztését végzi, amelyek a gyermekek iskolai teljesítményét javítják.

A hagyományos alternatív pedagógiai fejlesztő eljárások a gyermek személyiségéhez alkalmazkodva.

Célunk, hogy a gyermekek, akik valamilyen tanulási nehézséggel küzdenek, minél hamarabb megsegítést kapjanak. Ennek érdekében, minden első osztályos tanulót szeptember 2-3. hetében vizsgálóeljárások segítségével szűrjük.

Vizsgálóeljárások:

A mérések eredményei alapján a gyerekekkel fejlesztő foglalkozások keretein belül a fejlesztő pedagógus foglalkozik. Egyéni képességeiket, haladásukat figyelembe véve, dokumentálva. Szükség esetén logopédus, valamint Tanulási Képességet Vizsgáló Rehabilitációs Bizottság szakvéleményét kérjük munkánk eredményes végzése érdekében.

A fejlesztés főbb területei

1. Mozgásfejlesztés:

- nagymozgások
- finommozgások

2. Testséma fejlesztés

3. Térirajz tájékozódás fejlesztése

- ##### **4. Percepció fejlesztése:**
- vizuális
 - auditív
 - idő

- verbális
- taktilis
- emlékezet
- figyelem
- gondolkodás

5. Játék, mint fejlesztő eszköz

Sajátos nevelésű gyermek, tanuló

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a gyermek, tanuló, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján:

Pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott/pl. dyslexia, dysgráfia, dyscalculia /

A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulóknak joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai ellátásban részesüljön.

A tanuló mentesítésének lehetőségei, feltétele:

Személyi, tárgyi feltételek biztosítása. /megfelelő szakember, fejlesztő könyvek, dokumentáció/
A tanuló mentesíthető egyes tantárgyakból, tananyag részekből, az értékelés és minősítés alól. Amennyiben a tanulót mentesítik az értékelés és minősítés alól, az iskolának egyéni foglalkozás keretében kell segítséget nyújtani a felzárkóztatáshoz.

Az egyéni foglalkozást a tanulóra igazított fejlesztési terv alapján kell végezni, amelynek alapjául a szakértői vélemény szolgál. Az egyéni foglalkozáshoz a szükséges időkeretet a köznevelési törvény biztosítja. Az egyéni foglalkozás tanórai foglalkozásnak minősül.

Tanórákon kívül egyéni foglalkozás, korrepetálás keretében kell a hiányos területeken fejleszteni, felzárkóztatni a lemaradókat.

Az egyre csökkenő korrepetálások száma, és az egyre magasabb létszámú tanulási gonddal küzdő tanuló miatt biztosítunk egyéni felzárkóztatást is.

Családon belül a szülőt felkészítjük arra, hogy a tanítóval való közös megbeszélés alapján ő is segíteni tudja gyermeke fejlődését, adott esetben otthoni gyakorlással.

A kudarc kivizsgálása is fontos szempont. Ebben meghatározó a szülő és a pedagógus együttműködése a megfelelő szakember bevonásával együtt.

A szükséges vizsgálatok elvégzéséhez való szülői beleegyezés hiányában a pedagógus nem tud további lépéseket tenni a gyermek fejlesztése érdekében.

Iskolánkban logopédus és fejlesztő pedagógus segíti a tanítók, tanárok munkáját.

A magas létszámú, illetve több problémás gyermeket tanítók munkáját segítené még egy pedagógiai asszisztens és iskolapszichológus alkalmazása.

Tanulóink előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős –a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelentő – különbségek, hanem a szocializáció fokában, viselkedésmódban, az udvariassági szabályok ismeretében, személyi higiénia terén, a katolikus vallás szertartásainak, a vallásgyakorlás külső formáinak ismeretében.

Az esélyegyenlőtlenség csökkentése fontos feladatunk, amely speciális felzárkóztató programokkal, személyes törődéssel, beszélgetésekkel történhet.

Kiváltképpen megkülönböztetett törődésben kell részesítenünk az érzelemszegény gyermekeket, akiket csak önmagunk, szeretetünk folyamatos ajándékozásával zárkóztathatunk fel.

A felzárkóztatás egy komplex, nagy körütekintést, lelkiismeretességet és áldozatosságot kívánó pedagógiai tevékenység. Jelenti a lemaradás fokának és okainak feltárását, a tanuló helyes

önismeretre és küzdőképességre való nevelését, a tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások és a tanórai differenciált foglalkoztatás megtervezését, szervezését és kivitelezését.

Feladatok:

- a kudarc okainak felderítése a legfontosabb kiindulás (nem megfelelő otthoni körülmények, képességek alacsony szintje, motiváció hiánya)
- tapasztalatok összegzése, hasznosítása, fejlesztendő területek meghatározása
- a tanulás tanítása: jó tanulási szokások, technikák elsajátíttatása
- felzárkóztató programok készítése, szervezése, a lemaradó tanulók számára
- egyéni segítségnyújtás a hiányosságok pótlására
- képesség-kibontakoztató foglalkozások, fejlesztő foglalkozások szervezése,
- korrepetálások szervezése a szabad órakeret terhére.

Arra törekszünk, hogy a tanulócsoporthoz egységesen magasabb tudásszintje, a korábban lemaradó tanulók erőfeszítésének példája, valamint a folytonos kétirányú differenciálásra való törekvés a tanári munkában számukra is meghozza a kívánt eredményt.

E feladatnak fontos részét képezi minden iskolai szinten a korrepetálás.

A pszichésen iskolaérett gyermekekre mindenekelőtt az akaratlagos folyamatok dominanciája jellemző. Az ismeretlen tananyag elsajátítása is akaratlagos figyelmet és emlékezetet igényel. A szándékos emlékezet az egész személyiségfejlődést alapjaiban befolyásolja.

A felzárkóztató programok elsődleges feladata az érdeklődés, a gondolkodás, a beszéd megfelelő fejlesztése.

- A 1-4. évfolyamon délutáni napközis foglalkozásokat tartunk.
- Korrepetálás, illetve továbbtanulóknak előkészítő foglalkozás szaktanárok közreműködésével.
- Lehetőség szerint differenciált foglalkozás megvalósítása a tanórákon.
- Csoportbontás bizonyos tanórákon.
- Magántanulói státusz biztosítása.
- Pedagógusok munkáját segítő továbbképzéseken való részvétel.
- Iskolánkban a tanítók mellett logopédus szakember is segíti a felzárkóztatást.

A fentebb már részletezett differenciált képességfejlesztés, szakkör, korrepetálás, könyvtár, tanulószoba, napközi mellett iskolánkban, ha a létszám indokolja a sokszor halmozottan hátrányos helyzetű, szociokulturálisan veszélyeztetett roma etnikai kisebbség hátrányainak kompenzálására etnikai korrepetálásokat tartunk.

- Etnikai program

Cél: A cigány társadalom felemelkedésének és beilleszkedésének elősegítése oly módon, hogy azonos tartalmú, azonos értékű és továbbfejleszthető tudást és esélyegyenlőséget kell biztosítani. Iskolánkban fontosnak tartjuk az első osztályosok beilleszkedését az új környezetbe, a tanulmányok sikeres elkezdését és a gördülékeny átmenetet az alsó és a felső tagozat között. Kiemelkedően fontos cél, hogy a tanulók teljesítsék a tanulmányi kötelezettségeket, járjanak rendszeresen iskolába, sikeresen fejezzék be az általános iskolát. Fontos, hogy helyes pályorientációval segítsük továbbtanulásukat.

A tanulmányi munka mellett nagyon fontos a kedvező iskolai légkör megteremtése, amely itt tartja az iskola falai között a cigány tanulókat. Ezt sok szeretettel, türelemmel igyekeznek elérni kollégáink. A környezeti hátrányokból adódó nehézségek, ismeretek hiánya szükségessé teszi, hogy olyan életvezetési, egészségügyi, viselkedési ismeretekhez jussanak a tanulóink, melyek segítik őket a mindennapokban. Fontos, hogy ezek a tanulók is jussanak olyan kulturális közösségi élményekhez, amelyek új értékeket jelentenek számukra.

Lényegesnek ítéljük, hogy a tanulókat olyan eredményekhez juttassuk, hogy megszabaduljanak a kudarcok okozta gátlásuktól, legalább részben behozzák hátrányaikat, és sikerélményeik legyenek.

Felzárkóztatás:

- alsó tagozaton írás, olvasás -szövegértés, számolási készségek kialakítása
- felső tagozaton szóbeli és írásbeli kifejezőképesség fejlesztése, helyes kiejtés, helyesírási készség fejlesztése, számtani műveletek helyes elvégzése, összefüggések felismertetése

Tehetség gondozás:

A tehetséges cigány tanulók legyenek tehetségesek sportban, zenében vagy másban, nagyon fontos, hogy kibontakoztathassák tehetségüket, eredményeket érjenek el. Az így szerzett sikerélmény nagyon jó hatással van más tevékenységekre is.

Kulturális programok:

Az etnikai program keretében kapjanak lehetőséget a cigány tanulók arra, hogy eljussanak kiállításra, múzeumba, színházba.

A felzárkóztató foglalkozásokon kis csoportokban néhány tanulóval tudnak foglalkozni a kollégák. Így lehetőség van arra, hogy egyéni teljesítőképességüket, munkatempójukat figyelembe véve fejlesszék a képességüket, személyre szabottan kapjanak feladatokat, készüljenek versenyekre.

Iskolánkban pályaválasztási felelős tevékenykedik, aki összehangolja munkáját az osztályfőnökökkel. A tevékenység nemcsak a végzős diákjainkra, hanem az egész felső tagozatra is kiterjed.

Cél:

Együttműködést kialakítani a tanulókkal és a szülőkkel, hogy minden nyolcadikos gyermekünk a lehetőségeit megismerve, a képességeinek birtokában tudjon felelőséggel dönteni a jövőjéről. Jusson el minden családhoz a továbbtanulást segítő szakirodalom, tudjanak a döntést segítő rendezvényekről, börszékről, nyílt napokról stb.

- Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről

Erre a tevékenységre minden lehetőséget megragadunk, tájékoztatjuk a családot a szülői értekezleteken, a fogadóórákon, a családlátogatások alkalmával, valamint a havonta tartott gyermekvédelmi fogadóórákon, ahol az iskola gyermekvédelmi felelősei várják az érdeklődő, tájékozódni kívánó szülőket. Természetesen igény szerint azonnali konzultációra is lehetőséget teremtünk órák előtt és után minden nap. Célunk, hogy minden rászoruló család tudomást szerezzen a juttatásokról, senki ne essen ki a szociális hálóból.

- Helyi, regionális, országos támogatások megszerzésének ösztönzése

Az igazgatóhelyettes folyamatosan figyelemmel kíséri a meghirdetett lehetőségeket. Erről tájékoztatja az osztályfőnököket, akik felveszik a témakörben érintett családokkal a kapcsolatot. Így az ösztöndíjak és pályázatok is eljutnak az érdekeltekhez. Fontos feladatnak tartjuk, hogy az esetlegesen bonyolult adminisztrációs tevékenység elvégzésében sem hagyja magára az iskola a szülőket.

- Motiválás arra, hogy a gyermek tanulószobai vagy napközis ellátásban részesüljön

Elsősorban az osztályfőnökök feladata, hogy megismerjék osztályuk tanulóinak szociális körülményeit, s ennek alapján személyes kapcsolatfelvétel útján győzzék meg a szülőket az iskola által szervezett tevékenységformák fontosságáról és hasznosságáról. A napköziben vagy a tanulószobán eltöltött időnek mérhető változást kell előidéznie a gyermekek neveltségében, viselkedésében és tanulmányi eredményében.

- Kapcsolatfelvétel a szakszolgáltató intézményekkel

A gyermekeink érdekében iskolánk folyamatos munkakapcsolatot épít ki a

- Városi Gyermekjóléti Szolgálattal,
- Önkormányzat Gyámügyi Osztályával,
- Családsegítő Szolgálattal,
- Rendőrség Ifjúság- és Gyermekvédelmi Csoportjával,
- Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság és Gyógypedagógiai Szolgáltató Központtal.

- Tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározása

A Kormány döntése alapján az általános iskolás tanulók 1-8. évfolyamon ingyenesen kapják meg a tankönyveket.

- Táborozási hozzájárulások

Minden lehetőséget megragadunk annak érdekében, hogy támogatást szerezzünk. Figyelemmel kísérik a pályázatokat. Próbálunk egyéni szponzorokat felkutatni. Az iskolánk Egyesülete is támogatja a rászoruló családokat, hogy minél több gyermekünk eljusson az egészségük szempontjából is fontos táborokba.

II.2.7.2.2. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

A beilleszkedési, tanulás, magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő gyermekeket, tanulókat az óvodai és iskolai nevelésük-oktatásuk során megillető különleges bánásmóddal; a fejlesztő pedagógiai ellátás gyógypedagógiai tartalmaira; pedagógiai segítség céljaira, feladataira és módszereire; valamint a BTMN tanulói jogokhoz kapcsolódó joghasználatra vonatkozó szakmai ajánlást vettük alapul.

Beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási, hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiség fejlődése nehezített, vagy sajátos tendenciát mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló, kiemelt figyelmet igényel.

Abban a kérdésben, hogy a gyermek, tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vagy sajátos nevelési igényű, a nevelési tanácsadó megkeresésére a szakértői és rehabilitációs bizottság dönt.

A beilleszkedési, magatartási problémával küzdő gyermekeknél meghatározó okként azonosíthatók a gyermek születésével kapcsolatos rendellenességek, elsősorban az akár rövid ideig is fellépő oxigénhiányos állapot vagy betegség következtében fellépő koragyermekkori minimális agykárosodás, a rossz lakásviszonyok, a depresszív anyai magatartás, az elhanyagoltság, kevés idő eltöltése családi környezetben.

Ha a nevelési tanácsadóban az iskolába járást, az iskolai beilleszkedést, tanulást nehezítő problémát rögzítenek, a következő ajánlásokat kaphatja az iskola:

- Kis létszámú tanulócsoportba utalás
- Normál létszámú tanulócsoport – különleges bánásmód
- Egy éves felmentés az iskolába járás alól
- Egyéni tovább haladás

Mindemellett kitérnek az indokokra: (dyslexia, dysgráfia, dyscalculia, illetve magatartászavar, beszédhiba, hyperaktivitás figyelemzavar). A felsorolt problémákkal küzdő gyerekek között találhatóak jó vagy kiemelkedő intellektusú gyerekek. A nevelési tanácsadó konkrétan megnevezi a magatartászavar és a várható tanulási probléma okát. A tanácsadó ajánlását meg kell mutatni azoknak a pedagógusoknak és szakembereknek, akik a gyerekekkel foglalkoznak. A gyerek tanítójának eredményes bánásmódját segíti, ha a tanév megkezdése előtt vagy utána megismerkedik, tanácsot kér, érdeklődik a szülőktől, óvónőtől, szakembertől.

Fontos, hogy a beilleszkedési, magatartási problémával küzdő gyermekeknél a pedagógiai szakszolgálat alábbi szolgáltatásait vegye igénybe: nevelési tanácsadás, logopédiai ellátás, pszichológiai ellátás, gyógytestnevelés.

Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult. A fejlesztő foglalkoztatás a nevelési tanácsadás, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás, a kollégiumi nevelés és oktatás keretében valósítható meg.

A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló részére a felvételi vizsgán indokolt esetben biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, az írásbeli vagy szóbeli felmérésen biztosítani kell az iskolai tanulmányai során általa használt, megszokott eszközöket, a vizsga szervezésével alkalmazkodni kell az adottságaihoz.

A tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs tevékenység, vagy az országos szakértői és rehabilitációs tevékenység keretében kell a fogyatékoság szűrése, vizsgálata alapján javaslatot tenni a gyermek, tanuló különös gondozás keretében történő ellátására, az ellátás módjára, formájára és helyére, az ellátáshoz kapcsolódó pedagógiai szakszolgálatra.

Iskolánkban ezeknek a gyerekeknek biztosítjuk a fejlesztő felzárkóztatást, a pszichológiai, logopédiai és gyógytestnevelési ellátását. Továbbtanulásuk esetén az osztályfőnök segítséget nyújt a nekik megfelelő középiskola kiválasztásánál.

Az iskola ezen gyerekek számára felzárkóztató, fejlesztő és tehetséggondozó foglalkozásokat szervez. A beilleszkedési, tanulási nehézség, magatartási rendellenességgel diagnosztizált tanulók számára eredményes felkészítésére szolgáló, differenciált fejlesztést biztosító egy-három fős foglalkozásokat szervez az iskola.

Az egyéni foglalkozásra felhasználható időkeretet ezen gyerekek számára a tanulási képességet vizsgáló bizottság határozza meg.

Évről-évre növekszik az ép intellektusú, de beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő, illetve nem autista más fogyatékosok száma, akiknek fokozott és többirányú pedagógiai segítségre, iránymutatásra van szükségük.

Célok:

- A tanulási, magatartási, beilleszkedési nehézséggel küzdő tanulók egyenértékűként való beolvasztása az iskolai közösségbe - a megkülönböztetés minden negatív hatásától mentesen.
- A speciális és többirányú pedagógiai fejlesztőmunka következményeként a hátrányok, zavarok fokozatos csökkentése: a felzárkóztatás.
- A felső tagozatban - a normál osztályban - folytatható eredményes tanulmányi munka megalapozása.
- Fokozatos együttműködés kiépítése a szülőkkel, a Nevelési Tanácsadó szakembereivel (logopédus, pszichológus, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus), s e tudományág minden fejlesztő módszerének felkutatása, felhasználása, a pedagógus továbbképzések ezirányú támogatása.

Feladatok:

- E sokirányú fejlesztő pedagógiai munkához tapasztalt, a gyermekek problémái iránt fogékony tanítók kiválasztása.
- Az iskolavezetés és az osztályban tanítók kiemelt feladata a nevelési együttműködés és napi kapcsolat kiépítése a szakszolgálat munkatársaival, az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelősével, a tantestület minden tagjával a hátrányok leküzdése érdekében. Fontos a szülőkkel kiépített folyamatos, hatékony kapcsolattartás, a családlátogatás.
- A fejlesztés-fejlődés rendszeres mérése a szakszolgálat szakembereinek irányításával.
- A Szakértői és Rehabilitációs Bizottságok szakvéleménye alapján más iskola keresése azoknak a gyermekeknek a számára, akiknek a fejlesztése az iskola fejlesztő programjával sem oldható meg.

A feladat elsősorban a megelőzés illetve a már kialakult problémák megoldása. A beilleszkedés és a már kialakult probléma szempontjából több területen más-más feladataink vannak.

Nagyon fontosnak tartjuk a beilleszkedési, magatartási problémákkal küszködő tanulók fejlesztését, mert a problematikus tanuló saját fejlődésének és közössége fejlesztésének is gátjává válhat.

Iskolánk feladata:

- A tanuló személyiségének és környezetének megismerése, a problémák gyökerének feltárása.
- A fejlesztő módszerek megbeszélése, egyeztetése a családdal.
- A megfelelő beilleszkedés hatékony segítése.
- A szülők segítése a családi, a nevelési konfliktusok megoldásában.

Ennek érdekében fejleszteni szükséges a gyermek önismeretét, önbizalmát, együttműködési, kapcsolatépítési képességét, szerepelni tudását, konfliktuskezelői képességét.

A fejlesztés szinterei az iskolai, az osztályközösségi, a hitéleti programok. Az elérendő cél a tanulók felelősségtudatának, önfegyelmének, kezdeményezőkézségének, csoportmunkára való alkalmasságának kialakítása.

Megelőzés szempontjából:

A gyermeknevelésben érintett felnőttek kapcsolatában

- A leendő elsősztályos óvodás óvónője és a majdani tanító konzultációja.
- A szülők és a tanító kölcsönös bizalmon alapuló együttműködő kapcsolatának kiépítése. (Családlátogatás, fogadóórák, közösségi rendezvényekben aktív szülői részvétel.)

A gyermekközösségen belül

Az osztályközösség kialakításakor a következő értékek előtérbe helyezése, gyakoroltatása:

- figyelmesség
- segítőkészség
- türelem
- megértés

Már kialakult probléma esetén:

A gyermeknevelésben érintett felnőttek kapcsolatában

A szülők, a pedagógus és egyéb szakemberek közötti rendszeres, őszinte kommunikáció a közös cél elérése érdekében. Egymás munkáját segítő és erősítő kapcsolat kialakítása. Iskolánkban, ahogy mindenhol, egyre több az ilyen problémával küzdő gyermek. Nekik is hatékonyabban segíthetnénk egy főállású iskolapszichológussal karöltve.

A gyermekközösségen belül

A gyermek pozitív megnyilvánulásainak azonnali dicsérete, elismerése, kiemelése. A problémás gyerek is tehetséges valamiben, érdeklődik valamilyen műveltségi terület iránt. Ezt kell megtalálni, ebben a tevékenységében kell megerősíteni, a fölösleges energiáit ebbe az irányba kell fordítani.

- Fejlesztő pedagógus alkalmazása, az iskola tanítóinak ez irányú továbbképzéseinek támogatása.

- Logopédus, pszichológus (tanulásban akadályozott tanuló integrálása esetén gyógyypedagógus) alkalmazása.

Sajnos a társadalomban lezajló változások átalakítják a megszokott értékrendet, próbára teszik a felnőttek alkalmazkodási képességét. A sok feszültség, bizonytalanság leginkább a családok életében csapódik le, a gyermek sínyli meg a legjobban ezeket a változásokat.

Egyre több a csonka család, a munkanélküli szülő, akik nem tudják ellátni a család alapvető feladatait. Ezen sérült gyerekek közül egyre többen küzdenek beilleszkedési, magatartási nehézségekkel.

Ezen problémák kezelésére szoros kapcsolatot kell kiépíteni a szakszolgálattal, a gyermekvédelmi szakemberekkel, a hitoktatókkal, a lelkipásztorokkal és legfőbbképpen a szülőkkel. (Szorgalmazzuk a problémás gyerekeknél a családlátogatást.)

Nagyon fontos a személyes kapcsolattartás, a hiteles őszinte kommunikáció minden érintettel.

Az iskola meg kell, hogy adjon minden segítséget az egyéni tanulmányi munkában, a napi testi-lelki problémák megoldásában.

Tudatosítani kell az érintett tanulókkal, hogy csak az ő aktív hozzáállásukkal oldhatjuk meg a felmerülő problémát/problémákat.

Vezessük rá, hogy a konfliktushelyzeteket ismerje fel, tudja kezelni, törekedjen erőszakmentes megoldásra.

Juttassuk el oda, hogy a közösségi és egyéni értékrendet képes legyen összehangolni, tudja meghatározni és azokat megtartani.

Fokozott szerep hárul az osztályfőnökre, lelkipásztorokra, gyermekvédelmi megbízottra, akik csak a családdal együtt tudnak igazán eredményt elérni.

Pszichés fejlődési – súlyos tanulási, figyelem – vagy magatartásszabályozási – zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztésének elvei

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók csoportjába azok a tanulók tartoznak, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Tanulási és viselkedési problémájuk specifikus tanulási zavarok, azaz

- diszlexia,

- diszortográfia,

- diszkalkúlia,

- diszgráfia és diszpraxia, mint a motoros képességek fejlődési zavara, valamint ezek maradványtüneteinek fennállása,

- a fentiek együttjárása miatt a kevert specifikus tanulási zavarok;

- hiperaktivitás és figyelemzavar; továbbá

- a szocio-adaptív folyamatok zavarai, az érzelmi kontroll, ön, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségét mutató magatartásjellemzők, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

A normalitás övezetébe tartozó értelmi összteljesítményük mellett megjelenő teljesítmény és viselkedészavaraik a pszichikus képességek egyenetlen fejlődésének következtében alakulnak ki, és gyakran mutatnak az idegrendszeri folyamatok diszharmonikus szerveződéséből eredő együtt járást. Minthogy gyakran élnek át kudarchelyzetet, az iskolai teljesítményelvárások iránti közömbösség, elutasítás, illetve önértékelési zavarok, különböző jellegű beilleszkedési problémák alakulhatnak ki.

Ezek a sajátosságok az életkor előrehaladásával a társadalmi beilleszkedés szempontjából fokozott veszélyeztetettséget idézhetnek elő.

Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének jelei a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében abban is megmutatkozik, hogy

- a tanulók általában fáradékonyabbak, a meteorológiai változásokra érzékenyebbek,
- az átlagnál, nehezebben tűrhetnek zajokat, viselik el a várakozás, kivárási okozta feszültséget, aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak,
- gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, esetleg egyedüllétre, támasznyújtásra,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat, valamint
- a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

A fejlesztés alapelvei

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakértői véleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságaik, szükségleteik figyelembevételével, a szülővel és a tanulóval történő megbeszélést követően történik.

Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása logopédus, pszichopedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon/szakirányon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus, gyógypedagógus-terapeuta, pszichológus és egyéb szakemberek (pl. szomatopedagógus, gyermekpszichiáter) bevonásával történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről (mikro, ill. makrotervezés) tájékoztatni kell az osztálymunkában résztvevő pedagógusokat, szaktanárokat, különös tekintettel a gyermek osztályfőnökre.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni szükséges a további célkitűzések megtervezését megelőzően.

Az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákat; indokolt esetben, a szakértői bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből – az értékelés és minősítés alól mentesítés adható.

A tanítás-tanulás folyamatában kiemelt figyelmet, a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatot jelent a bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, amely támogatja a pályaorientáció folyamatát is.

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók oktatása intenzív terápiás céllal szervezett időszakos külön nevelés keretében (pl. logopédiai osztályban, tagozaton), valamint a többi tanulóval együtt, integrált nevelés, oktatás keretében történhet.

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat

- a) a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása.
- b) a pozitív énkép és önértékelés kialakítása,
- c) a tanulás iránti motiváció és a kudarcűrő képesség növelése,
- d) a kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társas kapcsolatok kialakítása,
- e) a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.

A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai specifikus tanulási zavarok esetén

A pszichés fejlődési zavar körébe tartozó jelenségeket, így az iskolai tanulási és viselkedési problémák kialakulását különböző tényezők idézhetik elő. Ezért a specifikus tanulási zavar, valamint a viselkedésszerveződés zavarának megállapítása sokrétű, differenciáldiagnosztikai irányultságú állapotfeltárást igényel a szakértői bizottságok részéről.

A specifikus tanulási zavarok esetében a tanulók alapproblémája, hogy jó értelmi képességeik ellenére az olvasással (diszlexia), a helyesírással (diszortográfia), az írásmozgással (diszgráfia) és a számolással (diszkalkúlia) kapcsolatban az iskolai oktatás során feltűnő nehézségek jelentkeznek, általános értelmi képességeik és tanulási teljesítményeik között alulteljesítés formájában lényeges különbség áll fenn. Ennek az eltérésnek a háttérében a megismerési képességek különböző zavarai állnak, amelyek az olvasás, az írás, a helyesírás vagy a számolás területén önálló, (körülrít) vagy kevert típusú zavar (együtt járás) formájában jelenhetnek meg. Diszlexia – az olvasási képesség zavara, a specifikus tanulási zavarok leggyakoribb formája, amely önmagában és más jelenségekkel kombinálódva fordulhat elő.

Jellemzői

- a hang-betű kapcsolat kialakulásának nehézsége
- hiányos fonológiai tudatosság: nehezített a beszédhangok megkülönböztetése, hangok, szótagok sorrendjének, rímek felismerésének nehézsége
- értelmes és értelmetlen szavak helyes/hibás olvasásának különbözősége
- gyenge rövid távú emlékezet, a hallott szöveg pontatlan és részleges feldolgozása
- rendhagyó szavak szabályosítása olvasásnál
- írott szavak felbontása a szavakat alkotó hangelemekre
- vizuális felismerési zavarok, vizuálisan hasonló betűalakok esetén

A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka specifikus olvasászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás képességét, segítse az olvasás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a) a betűbiztonság és az összeolvasási készség, a fonológiai tudatosság,
- b) a rövid távú emlékezet,
- c) az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése,
- d) a testséma biztonságának kialakítása,
- e) az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő analízáló-szintetizáló módszerrel,
- f) az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- g) a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- h) az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- i) az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával,
- j) speciális olvasástanítási program alkalmazása,
- k) az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

Diszortográfia – a helyesírási képesség zavara, nagy gyakorisággal társul diszgráfiával, de az együtt járástól függetlenül egyik önálló megjelenési formája a specifikus tanulási zavaroknak

Jellemzői:

- a centrális auditív feldolgozás, a fonémafeldolgozás zavara,
- beszédhangok nehezített megkülönböztetése a fonetikai, fonológiai jellemzők pl. (időtartam, zöngesség mentén),
- helyesírási hibák halmozódása,
- a tollbamondás utáni írás hibái.

A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka specifikus helyesírászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő helyesírási készségét, segítse elő az anyanyelvi kompetencia kialakulását, az írott nyelv használatának korosztályi szintű alkalmazását.

A fejlesztés feladata:

- a fonológiai tudatosság és beszédészlelési képesség,
- a rövidtávú emlékezet fejlesztése,
- a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása,
- a figyelem és az önértékelési képesség fejlesztése.

Diszgráfia – az írás grafomotoros jellemzőinek zavara

Jellemzői

- csúnya, torz, nehezen olvasható íráskép,
- szaggatott betűalakítás és betűkötések,
- rossz csukló, -kéz, -ujjtartás, az íróeszköz helytelen fogása, görcsösség,
- egyenetlen ritmusú, strukturálatlan íráskép, formai és aránybeli hibák,
- kialakulatlan kézdominancia,
- lassú tempójú írás, központozás, hiánya, nagybetűk használata és betoldása a kisbetűk közé,
- továbbá: fonológiai-nyelvi jellemzők zavara (nyelvtan, mondatszerkezet, helyesírás).

A fejlesztés célja:

A specifikus írászavar javításának feladata az iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő írás készséggel rendelkezzen, képes legyen azt a kommunikáció egyik formájaként használni ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

A fejlesztés feladatai:

- a mozgáskoordináció fejlesztése különös tekintettel a manipulációs mozgásokra,
- a testséma biztonságának kialakítása,
- a vizuomotoros koordináció fejlesztése,
- az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló írás kivitelezés),
- a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése,
- sikertudat kialakítása.

Diszkalkulia – a számolási képesség specifikus zavara

A specifikus számolási zavar a különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége.

Jellemzői:

- a szimbólumok felismerésének és tartalmi azonosításának nehézségei,
- a mennyiségfogalmak kialakulásának hiányosságai,
- a mennyiségfogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a számsor- és szabályalkotás zavara,
- a téri és síkbeli viszonyok érzékelésének hiányosságai,
- helyi érték megértésének, műveleti jelek értelmezésének, halmazok, mennyiségek összehasonlításának nehézségei,
- szerialitási zavar, számlálási és becslési képesség hiánya,
- számértékek szimbólikus funkciójának értelmezési nehézségei,
- mennyiség és arab szám megfeleltetés és a számértékek összehasonlításának nehézsége,
- számjegyekre vonatkozó lexikai hibák,
- komplex aritmetikai műveletek értelmezésének problémái,
- gyenge verbális emlékezet, a számmemória és az általános memóriateljesítmény különbsége,
- figyelemzavar.

A fejlesztés célja:

A specifikus számolási zavar esetén a fejlesztő munka feladata iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen, képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a számolási-matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat színterein. A számolás elkülönülten szerveződő képességrendszer, amelynek számos kapcsolata van a beszéd, az olvasás és az írás rendszereivel, ezért a számolási zavarok a specifikus tanulási zavarok és nyelvi zavarok különböző megjelenési formáival együtt járhatnak.

A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai:

- a) a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése,
- b) Matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása,
- c) a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése,
- d) a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése,
- e) a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása,
- f) a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése,
- g) segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- h) a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- i) a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása,
- j) a diszkalkúlia reedukáció speciális terápiás programjainak felhasználása,
- k) az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

Hiperaktivitás és figyelemzavarok

A pszichés fejlődés zavarainak egyik alcsoportját alkotják azok a sajátos nevelési igényű tanulók, akik nagyfokú impulzivitással, a célirányos, tartós figyelem zavarával küzdenek. A hiperaktivitás és/vagy figyelemzavar megállapítása többlépcsős diagnosztikus folyamat eredménye, szülői és tanári kérdőívek kitöltését, közvetlen megfigyelést, speciális differenciáldiagnosztikai vizsgálatok elvégzését követően.

Jellemzői

- szóródó, terelhető figyelem, hosszabb ideig nem képes összpontosítani,
- komplex feladatokra nem képesek szervezett választ adni, az elterelő ingereket gátolni,
- az impulzivitás következtében kialakuló meggondolatlan viselkedés, eseteként düh, haragreakciók,
- motoros nyugtalanság (babrálás, széken hintázás, ülőhely elhagyása, stb.),
- megkezdett tevékenység befejezetlensége,
- ingersorozatok hibás kivitelezése,
- tantárgyi alulteljesítés (főként, nyelvi, számolási feladatokkal kapcsolatban),
- én-bizonytalanság, másodlagos pszichés tünetek.

A fejlesztés célja

- a figyelemszabályozás és a viselkedés egyensúlyának megteremtése

A fejlesztés feladatai

- team munka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés,
- speciális figyelem-tréning,
- a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése,
- fokozott egyéni bánásmód,
- az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése,
- feladatok idői struktúrájának megtervezése és kivitelezése,
- motiválás, sikerélmény biztosítása.

A pszichés fejlődés zavarai körébe tartoznak továbbá a szocio-adaptív folyamatok zavarainak következtében kialakuló viselkedésszervezési problémák, amelyek az érzelmi kontroll, ön-, - vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségében az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg. Minthogy a magatartásjellemzőkben hasonlóság figyelhető meg, szükséges hangsúlyozni, hogy ezeknek háttérében elsődlegesen idegrendszer működési zavar, az ún. végrehajtó funkciók zavara és nem környezeti ártalom húzódik meg.

A fejlesztés célja

- a közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

A fejlesztés feladata a fejlesztési cél alá rendelt szempontok figyelembevételével történik.

Eszközei lehetnek:

- a) kognitív viselkedésterápiás eljárások alkalmazása,
- b) pszichoterápia,
- c) a figyelem és egyéb kognitív képességek fejlesztése,
- d) a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított idői keretek rendszeres alkalmazása,
- e) önértékelési képesség fejlesztése,
- f) sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása,
- g) Együttműködés a családdal és más szakemberekkel,
- h) A fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai nem térnek el a NAT-ban rögzítettektől. A helyi tantervben indokolt lehet az első évfolyam két tanévi időtartamra történő széthúzása. Ebben az esetben az első tanév az intenzív prevenció, a szakszerű funkciófejlesztés, a pszichés gondozás, a megfelelő motiváció és a feladattudat kialakításának az időszaka a gyógypedagógiai korrekciós-kompenzáló-terápiás módszerek alkalmazásával.

A NAT alkalmazása

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítása általában lehetséges.

Kiemelt fejlesztési feladatok

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő kulcskompetenciák (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) módosulhat.

A NAT alkalmazása a helyi tanterv készítésénél

A helyi tanterv készítésénél a NAT-ban foglaltak az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő kulcskompetenciák (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvénye.

A helyi tantervben az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők, a tanítási-tanulási folyamat azonban zömében speciális pedagógiai módszerrel és eszközzel irányított.

A helyi tanterv kiemelten kezelje az önismeretet, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztését. E feladatok minden műveltségterületen meg kell, hogy jelenjenek. Célzottan szerepet kaphat az Ember és társadalom, a Művészetek és ezen belül a Dráma és tánc fejlesztési feladatai között.

A beszédészlelés és beszédmegértés, a verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése, az olvasásértés fejlesztése a Magyar nyelv és irodalom műveltségi terület fejlesztési feladatai között kap kiemelt szerepet.

Az Idegen nyelvek tanításánál a nyelvoktatás auditív módszereinek előtérbe helyezése javasolt.

A Művészetek műveltségi területen belül a komplex művészeti terápia, a drámapedagógia, az akusztikus és vizuális észlelés fejlesztésének kiemelt szerepe van.

A Testnevelés és sport műveltségi terület fejlesztési feladatainak megvalósítása során szenzoros integrációs programok és terápiák beállítása és/vagy gyógyújszás, valamint logopédiai ritmika alkalmazása is javasolt. A Matematika területén a kompenzációs lehetőségek, speciális módszerek alkalmazása segíti az eredményes fejlesztést.

Azoknál a tanulóknál, akiknél a sajátos nevelési igény oka a hiperaktivitás, a figyelemzavar, indokolt a korszerű, rugalmas szervezeti keretek és módszerek előtérbe helyezése a helyi tanterv készítésénél.

Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció

Az egészségügyi célú rehabilitáció elsősorban a pszichés fejlődési zavar jellegének, tüneteinek kivizsgálásakor megállapított diagnózisnak megfelelő szakorvosi ellátást, annak folyamatosságát, kontrollját, valamint a pedagógiai rehabilitációt segítő egészségügyi terápiákat foglalja magába.

Ebből a szempontból fontos a gyermekneurológiai, a fülészeti, valamint a szemészeti vizsgálat, szükség esetén az érzékszervi gyógyítás.

A gyógypedagógiai tanár, terapeuta által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt. A tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása a pedagógiai rehabilitációs feladatok is kiemelt feladata.

A fejlesztés feladatai:

- a testséma kialakítása,
- a téri relációk biztonsága,
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- a szerialitás erősítése,
- a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások megtalálása és alkalmazása.
- számfogalmak kialakítása és bővítése, a manipuláció előtérbe helyezése, képi vizuális megerősítés,
- az érzékelés - észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése (számológép, naptár stb.),

- az alpműveletek fogalmi kialakítása, képi, vizuális megtartása, sokoldalú gyakorlásuk a már „birtokolt” számfogalmakkal építkező számkörökben,
- a matematikai nyelvi relációk tudatosítása, szöveges feladatok megoldása,

A megvalósítási szinterei:

- matematika óra, fizika óra, kémia óra és minden számolással kapcsolatos tevékenység,
- fejlesztő foglalkozás,
- felzárkóztató foglalkozás.

Fejlesztési lehetőségek tantárgyakra lebontva:

Tantárgyi fejlesztő feladatok: Magyar nyelv és irodalom

Látás, hallás, mozgás koordinált működése.

Beszédfejlesztés, aktív szókinccs erősítése, helyes ejtése.

Verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése.

Hang-betű kapcsolat kialakítása, fonéma-alkalmazás fejlesztése.

Betűtévesztések kiküszöbölése.

Figyelem megosztása az olvasástechnika és a szöveg tartalma között.

Olvasás, írás tanítása hangoztató-elemző vagy diszlexia-prevenációs módszerrel.

Tantárgyi fejlesztő feladatok: Idegen nyelv

Speciális módszerek használata, auditív segédeszközökkel.

Egyszerű élethelyzetek játékos modellezése.

Tantárgyi fejlesztő feladatok: Informatika

A számítógép működési elvének megismerése, a folyamatok megértése. A számítógép felhasználhatósága a mindennapokban.

Tantárgyi fejlesztő feladatok: Matematika

Számok világának leképezése tárgyakkal, rajzokkal, majd a számok szimbolikus szintjén.

A mennyiségállandóság fogalmának kialakítása.

Szövegértés, lényeg- kiemelés, adatok csoportosítása, elvonatkoztatása nyitott mondatokban.

A matematikai nyelvi relációk tudatosítása.

Az alpműveletek fogalmi kialakítása, képi, vizuális megtartása, sokoldalú gyakorlás.

Problémamegoldó képességfejlesztés.

Tantárgyi fejlesztő feladatok: Történelem, Ember és társadalomismeret, Etika, Hon- és népismeret

Önismeret, reális önértékelés, kommunikáció fejlesztése minden műveltségi területen.

Korszerű, rugalmas szervezeti keretek és módszerek előtérbe helyezése.

Tantárgyi fejlesztő feladatok: Biológia, Fizika, Kémia, Földrajz, Egészségtan

Rajzos vázlatok készítése.

Kész vázlatok biztosítása a lényegkiemelés megkönnyítése.

Számonkérésnél az időtényező növelése, lehetőség a kiválasztásra (írásbeli felelet helyett, szóbeli, szóbeli helyett írásbeli).

Feleletnél a vázlat használatának engedélyezése.

Számítógép használat.

Tantárgyi fejlesztő feladatok: Környezetismeret

Tér- és időviszonyok kialakítása, tájékozódási ismeretek kialakítása.

Életszerű helyzetek megtapasztalása.

Tantárgyi fejlesztő feladatok: Ének-zene

Ritmusérzék, a hallási figyelem fejlesztése.

A kommunikációs és metakommunikációs képesség fejlesztése.

Kapcsolatteremtő képességek kibontakoztatása.
Személyiségfejlesztés improvizációs játékokkal.

Tantárgyi fejlesztő feladatok: Vizuális kultúra, Technika és életvitel
Az önkifejezés lehetőségének megteremtése.
Nagy- és finommozgások fejlesztése.
Alkotó magatartás kialakítása, fejlesztése.

Tantárgyi fejlesztő feladatok: Tánc- és dráma, Mozgókép és médiaismeret
Látás, hallás, mozgás koordinált működtetése.
Komplex művészeti terápia, a drámapedagógia, az akusztikus és vizuális észlelés fejlesztésében fontos feladata van.

Tantárgyi fejlesztő feladatok: Testnevelés
Testséma biztonságának kialakítása.
Látás, hallás, mozgás koordinált működése.
Helyes magatartási szokások kialakítása.
Jellemtulajdonságok fejlesztése.
Személyiség formálása csoport, ill. csapatjátékokon keresztül.
Kudarctűrő képesség növelése.

Magatartási-beilleszkedési nehézség
Jellemzői a visszatérő és tartós disszociális, agresszív vagy dacos magatartás-sémák. A viselkedés erősen eltér az adott életkorban elvárhatótól, a szociális elvárásokat durván áthágja.
Sokkal súlyosabb lehet, mint egy gyermekcsíny vagy egy serdülőkori lázadás és hosszan tart (hat hónap vagy annál hosszabb ideig). Jellemzi még: nagyfokú harcoság, társakkal, tárgyakkal, állatokkal szembeni durva bánásmód, fenyegető erőfitogtatás, indulatkitörések, iskolakerülés, hazudozás.

A fejlesztés elvei, módszerei, feladatai:

- A tanuló optimális helyének megválasztása a pedagógus kommunikációs jelzéseinek megfelelő érzékelésére.
- Az egyénhez igazított követelmények kialakítása a gyermek képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének ismeretében.
- A tanuló viselkedésének (kommunikációjának, önbizalmának, magabiztosságának, önérvényesítésének, cselekvéses, illetve verbális megnyilvánulásainak) megismerése siker vagy kudarc esetén. Ennek alapján a tanuló alkalmazkodásának, a kortárs csoportba való beilleszkedésének segítése.
- A pedagógus együttműködése a családdal és más szakemberekkel.
- A fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

A megvalósítás szinterei

- tanóra,
- fejlesztőpedagógiai foglalkozás.

A pedagógiai célú fejlesztő foglalkozásokat a tanórai foglalkozásokon túl is biztosítjuk.

Követelmények és értékelés

A helyi tantervben az SNI és a tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarokkal/nehézséggel küzdő diákok egyéni sajátosságainak megfelelően vesszük figyelembe az egyes tantárgyak témaköreire, tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlásokat. A tanulmányi követelmények megegyeznek a nem SNI-s, illetve a tanulási, beilleszkedési és magatartási

nehézséggel nem küzdő tanulók követelményeivel. Ehhez azonban a tananyagban mennyiségi, minőségi szelektálásra, a tanítási-tanulási folyamat módszerében, eszközeiben, időkeretében differenciált, rugalmas kezelésre van szükség.

A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakértői véleménye, valamint a szakszolgálat szakvéleménye, javaslata alapján az igazgató egyes tantárgyak, tantárgyrészek értékelése és minősítése alól felmentést ad, eltérő haladási tempót, vagy a számonkéréseknél hosszabb időtényezőt engedélyez a rászoruló tanulóknál.

Az értékelésre-minősítésre vonatkozó szakértői vélemények, illetve szakvélemények mindig az adott tanuló szükségleteire fogalmazódnak meg:

- döntően szóban adhasson számot tudásáról, hogy elakadásnál megsegíthető legyen, illetve, hogy tudása reálisan számonkérhető legyen.

Differenciáltan a segítségadásban:

- Ha azonos tananyagot dolgozunk fel, a tanulási nehézséggel küzdő gyermek több segítséget igényel pl.: a feladat megismétlése nekik megfelelő nyelvi szinten, a feladatok kis lépésekre bontása, példa bemutatása, mintaadás (algoritmus) stb.

Differenciáltan a feladatok szintjén:

- Írásos munkáit differenciáltan értékeljük.
- Több idő, illetve arányosan kevesebb feladat, vagy különböző nehézségi fokozatú, a tanuló képességeihez alakított feladatok adása.
- A feladatok technikai kivitelezése: íráskészség esetén csak egyeztetés, színezés, összekötés.
- Exteriorizációs szint: inkább felismerés, megnevezés legyen a feladat, mint alkalmazás, reprodukció tehát rétegfeladatok legyenek!
- Utasítások (egyszerre egy, az is egyszerűsítve).
- Segédeszközök használata: pl. számológép, számítógép az írásos munkákhoz, korong, pálcika, színes rúd készlet, táblázatok, szorzótábla, helyesírási szabályzat, értelmező szótár, stb. használata.

Differenciáltan a tevékenységek szintjén:

- A tanórán való részvétel kötelező, de érdemjegyet ne kapjon.

Differenciáltan a szociális keretek szintjén:

- Egyedül, párban, kiscsoportban tanuljanak. A tanulási nehézséggel küzdő gyermeknél hasznos lehet, ha társal vagy társakkal dolgoznak (ösztönzés, segítség oldja az elszigeteltséget, kontroll stb.).

Differenciáltan a tanulási stílus szerint:

- Vannak vizuális, illetve auditív vagy motoros területre támaszkodó, illetve kombinált típusú tanulók, akiknél megerősítő hatású lehet az egyszerre több csatorna.

Differenciáltan a célok szintjén:

- Érdemes egy minimális, de működőképes és szilárd tudást kiépíteni, amire a következő szint ráépíthető.

Differenciáltan az értékelésben:

- Az osztályozás önmagában nem elég. A szöveges értékelés a tanulóknak szóljon, utaljon az önmagához mért fejlődés ütemére.
- A kötelező órakeret terhére az iskola foglalkoztatást szervez (kimehet a tanuló az óráról egyéni fejlesztésre)

- A matematikai gondolkodásban megnyilvánuló számolási nehézségeket vegyék figyelembe minden olyan tantárgyban, ahol számolós tananyagrészek vannak, illetve ezek a munkák nem értékelhetőek (pl: fizika, kémia esetében).
- A helyesírás értékelése alóli felmentés.
- A külalak értékelése alóli felmentés.
- Tantárgyi felmentés.
- A SNI gyerekek teljesítménye nem vethető össze a többségével, nem fejezhető ki érdemjegyekkel. Jellemzően szöveges, vagy százalékos értékelést alkalmazunk.
- A továbbhaladás – azaz a következő évfolyamba lépés – feltételének érvényesítésekor figyelembe vesszük a szakértői véleményben foglaltakat is.
- Az értékelő folyamat szerves része a szülő tájékoztatása, illetve az eredmények értelmezése, a jövőre vonatkozó tennivalók meghatározása. Különös gondot fordítunk arra, hogy a tanulók eredményeit diszkréten kezeljük, azokat csakis a szülőjével, és a tanulóval osztjuk meg, nem az osztály nyilvánossága előtt.

Az egyéni fejlesztési terv

Célja

- A törvény által meghatározott és a szakértői/szakvéleményben szereplő fejlesztési formák biztosítása.
- A sajátos nevelési igényből és tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarokból/nehézségekből fakadó hátrányok csökkentése, vagy lehetőség esetén megszüntetése.
- Harmonikus, önmaga problémáit megfelelően kezelni tudó személyiség kialakítása.
- Az egész élet során jól használható kompenzációs technikák elsajátítása. Az osztály, a többi tanuló bevonása fontos, ismerniük kell a pedagógus állásfoglalását, az értékelés szempontjait, a „miért másképp” kérdések felmerülése miatt.

Feladata

- Egyénre szabott fejlesztés a gyermek szükségleteinek figyelembevételével.
- Differenciálás a szakértői/szakvélemény alapján.
- A pedagógus, a fejlesztő pedagógus és a Nevelési Tanácsadó munkatársának folyamatos kapcsolattartása, egymás munkájának kiegészítése, segítése.

Tartalma és tevékenységei

- A tanulóról kapott szakvélemény alapján az egyéni fejlesztési terv tartalmazza a tanuló nevét, osztályfokát, a fejlesztendő területeket, az ütemezést, az eszközöket, módszereket.
- A diszfunkciók fejlesztése, a meglévő, jól működő funkciók bevonása a megismerő folyamatok megsegítése érdekében.
- A tanulók problémájának súlyosságától függően, egyéni vagy kiscsoportos képességfejlesztés. A fejlesztés területeit a rendelkezésre álló szakvélemények, valamint a pedagógusok jelzései alapján kerülnek meghatározásra.
- Az egyéni képességeket és az eltérő fejlődési ütemet szem előtt tartva valósuljon meg a mennyiségi és minőségi differenciálás.
- Megfelelő motivációs bázis kialakítása.
- A másodlagos tünetek (szorongás feladathelyzetben, kudarckerülő magatartás, esetleges agresszió stb.) oldása.

Követelmények

- A fejlődés és fejlesztés lehető legkedvezőbb lehetőségeinek és feltételeinek biztosítása.
- A támasztott követelmények mindig személyre szabottak és a szakértői/szakvéleményben foglaltakra épüljenek.

Az alapfeladatok rangsorolása

A bevezető és a kezdő szakaszban (1-6. osztály) kiemelt hangsúlyt fektetünk az alapvető készségek elsajátítására: az olvasás, írás, számolás, szóbeli-írásbeli kifejezőkészség terén az alsó tagozatban olyan szintre akarjuk juttatni tanulóinkat, hogy azok révén önálló ismeretszerzésre, tananyag feldolgozásra legyenek képesek.

A dyslexiás tanulók az alsó tagozatban már megszokott módon állandó segítséget kapnak az órákon a tananyag-feldolgozáshoz, mert a dyslexiás tanulók számára eredményes fizika, matematika vagy történelemoktatás csak a szükséges nyelvezet elsajátítása után képzelhető el. Ezek a segédeszközök egyébként a nem dyslexiás többség számára is, mint többletgyakorlási lehetőségek jó szolgálatot tesznek az ismeretek elmélyítésében. Szükség esetén a felső tagozatos tanulóknál se szakadjon meg az alapkészségek fejlesztése.

Iskolán kívüli együttműködési lehetőségeink

- Szülők,
- Pedagógiai Szakszolgáltató Központ,
- Pályaválasztási Tanácsadó,
- Szakorvosok, házi gyermekorvosok.

A tanulók képességeit folyamatosan értékeljük, kontrollvizsgálatok a szakértői bizottságnál, szöveges értékelés a fejlesztő napló alapján, konzultálunk a szaktanárokkal, szülőkkal, megjelöljük a további feladatokat.

Tanítást – tanulást segítő és értékelő eszközrendszer elemei

- Az iskola cél- és feladatrendszerének teljesítése érdekében, jelenleg legfontosabb a többségi pedagógusok szemléletmódjának alakítása, valamint a speciális helyiségek kialakítása, a meglévők kiegészítése, valamint a speciális eszközök, felszerelések gyarapítása

Az innovatív munkába bekapcsolódó nevelők rendelkezzenek a szükséges szemlélettel, magas szintű pedagógiai-, pszichológiai képességekkel.

- Szükség szerinti értékelő esettanulmányok biztosítása.

Módszerek

- egyéni fejlesztési tervek készítése,
- az egyéni fejlődés folyamatos dokumentálása,
- egyéni fejlesztő lapok készítése,
- heterogén osztályszervezés.

Az integrációt segítő módszertani elemek:

- A pedagógusaink alkalmazzák a differenciálást, a speciális eljárásokat, ezzel hozzájárulunk az együttnevelés - oktatás sikeréhez.

- Óráinkat, foglalkozásainkat úgy tervezzük és szervezzük, hogy felkeltse és fejlessze a tanulók kíváncsiságát, tanulási kedvét.

- A hibákat a tanulási folyamat szükséges velejáróinak tekintjük.

- A segítségnyújtáskor az öntevékenységet erősítjük – azt szeretnénk, hogy a tanulók csak annyi segítséget vegyenek igénybe, amennyire szükségük van. Így érhetjük el önállóságuk, önbizalmuk és egyéni képességeik fejlődését.

- A házi feladat értelmes kiegészítője a tananyagnak, a differenciált képességfejlesztés egyik fontos eszköze.

- Tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek.

A továbbhaladás feltételeinek biztosítása:

- A kidolgozott pályaaorientációs program kihasználása, adottságok, képességek szerint növekedjen a SNI és a tanulási, magatartási és beilleszkedési nehézséggel küzdő tanulók körében az érettségig adó intézményekben való továbbtanulás.

- Az SNI és a tanulási, magatartási és beilleszkedési zavarral/nehézséggel küzdő tanulóink rendszeresen járnak iskolába, részt vesznek a fejlesztő foglalkozásokon.
A 8. osztályos tanulókat sikeresen tudjuk beiskolázni a középiskolákba.

SNI

Általános nevelési-oktatási célokat a tanulók szükségletei és a helyi igények határozzák meg:

- a.) A legáltalánosabb távlati cél az egyéni képességek, fejlettség mellett elérhető legjobb felnőttkori szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése.
- b.) Ennek alapja a szociális, kommunikációs és egyéb kognitív készségek hiányának specifikus módszerekkel való kompenzálása, a fejlődésben elmaradt készségek rehabilitációs (normalizációs célú) fejlesztése, a másodlagos (pl. viselkedés-) problémák kezelése, a mindennapi gyakorlati készségek és az (adaptált) tananyag speciális módszerek segítségével való tanítása.
- c.) A fejlesztés céljai hierarchikus rendben helyezkednek el aszerint, hogy mennyire szükségesek a szociális adaptáció kialakításához. Kiemelt cél annak elérése, hogy a tanuló képessé váljon a család életébe való beilleszkedésre.
- d.) A testi egészség megóvása, az erőnlét, állóképesség, ügyesség egyénre szabott fejlesztése.
- e.) Általános emberi értékek, társadalmi elvárások, szülőföldünk kultúrája, hagyományai képességszintnek megfelelő ismertetésével a felnőttkori szociális adaptáció segítése.
- f.) Fontos, hogy a tanuló élvezze az iskolában töltött időt, érezze jól magát.

A nevelés és oktatás feladatai

- a.) A nevelés-oktatás feladata a fejlődési hiányok, elmaradások kompenzálása a következő területeken:

Elemi pszichoszomatikus funkciók

Szenzomotoros készségek

Szociális készségek

Kommunikáció

Kognitív készségek

- b.) Az adott szükségletekhez adaptált környezet megteremtése.
- c.) A biztonságérzet kialakítása a fejleszthetőség és az önálló tevékenykedés feltételeként.
- d.) Egyéni fejlesztési tervek kialakítása a gyermek szükségleteinek megfelelően és a család igényeinek messzemenő figyelembevételével.
- e.) A gyermek alkalmazkodását segítő viselkedésformák kialakítása a családi, iskolai és iskolán kívüli környezetben.
- f.) Az elsajátított ismeretek, készségek bővítése, szinten tartása, általánosítása.

II.2.7.3. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Feladatainkat a nevelés három színterén végezzük:

- család
- iskola
- társadalom.

A családok nagy többsége nem tudja, vagy nem akarja elsődleges szerepét e folyamatban betölteni.

Az iskola kénytelen ezzel a helyzettel megküzdeni, de képtelen a családi és társadalmi nevek hiányát pótolni. Megoldás a gyermek és ifjúságvédelem területén csak összefogással lehetséges.

Az intézménycentrikus gyermekvédelemmel szemben napjainkban a problémák korai felismerése a legfontosabb.

A veszélyeztetettség mielőbbi felismerése érdekében figyeljük a gyermek személyiségében, iskolai munkájában, környezetében, életmódjában a veszélyeztetettségére utaló vonásokat.

Kiemelten kezeljük az osztályközösség mindennapos munkájában az átlagostól eltérően viselkedő tanulókat. /dacos, agresszív, féktelen, illetve visszahúzódó, gátlásos, szorongó diák/

A környezeti ártalmakban szenvedő gyerekek számára igyekszünk kárpótlást nyújtani derűs, pozitív ingerekben gazdag körülmények biztosításával.

Segítünk a gyermek szabadidejének tartalmas kitöltésében, a kialakult konfliktusok megoldásában, s a vele szemben fellépő helytelen előítéletek felszámolásában. A kiváltó okok megszüntetésének területén jelentkezik az osztályfőnök, illetve az iskola legtöbb megoldatlan problémája. Ezekben továbbra is a gyámhatósághoz fordulunk. A gyermekvédelmi munka eredményessége érdekében szükségesnek tartjuk gyermekvédelmi felelős alkalmazását.

Iskolánk gyermekvédelmi felelőse minden tanév elején felméri a hátrányos és veszélyeztetett tanulókat. (Az esetleges változásokat az osztályfőnökök térképezik fel.) Évente kétszer a kereseti kimutatások alapján megállapítja az étkeztetési támogatás mértékét, és elszámolást vezet ennek mértékéről.

Az alábbi módon kerül meghatározásra a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók fogalma:

- hátrányos helyzetű gyermek, tanuló: az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította, a szülő kérésére

- e csoporton belül

- halmozottan hátrányos helyzetű: az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint – óvodás gyermek esetén a gyermek hároméves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen;

- halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

Életünk kedvezőtlen alakulásában a leginkább kiszolgáltatott helyzetbe a gyermekek kerültek. A nevelés három színterén – család, iskola, társadalom – a családok nagy többsége nem tudja, vagy nem akarja elsődleges szerepét betölteni.

A katolikus iskolák különös figyelmet szentelnek a gyengébbekre, és segítik a nehezebb körülmények között élőket.

Nevelésünk a keresztény értékrend elfogadását, a keresztény életforma kialakítását, mindennapi megélését segíti elő, amely remélhetőleg tanítványaink számára maradandó lesz. Megvédi őket az alkoholizmus, kábítószer, egyéb erkölcsi veszélytől.

Legnehezebb a segítségadás azokban az esetekben, amelyekben a család a gyermek számára nem biztosít megfelelő erkölcsi háttérrel, a szülők életvitele negatív példa a gyerek előtt. Ezekre a hiányosságokra sok esetben későn derül fény, amit csak a tanuló rendhagyó magatartása, megnyilatkozásai jeleznek. Az ilyen nehéz esetekben vállalnunk kell a fokozott törődést a tanulóval.

A hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók száma emelkedik. Ezért is indokolt, hogy a gyermek - és ifjúságvédelem átfogja az iskolai élet egészét, biztosítsa a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, védő-óvó intézkedéseket tegyen a rászorulók érdekében.

Ezt a tevékenységet a gyermekvédelmi felelős koordinálja. Folyamatos kapcsolatot tart az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével és az osztályfőnökökkel. Családlátogatáson vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében. Kapcsolatot tart a különböző gyermekvédelmi szervezetekkel.

Gyermekvédelmi tevékenységünk fontosabb feladatai:

- A gyerekek elemi szükségletei (élelem, ruházat, tanszer, pihenés) meglétének figyelemmel kísérése.

- Az egészséges fejlődésükhöz szükséges nevelési légkör kialakításának elősegítése a családon belül és a családon kívül.
- A tanulók egészségi állapotának figyelemmel kísérése, rendszeres ellátás biztosítása az iskolaorvosi szolgáltatáson keresztül és az iskolaafogászati rendeléseken.
- A tanulók intézményes ellátása, az iskola valamennyi szolgáltatásának biztosítása igényeik szerint (ügyelet, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás, étkezés, stb.).
- Segélykérelmek támogatása, és az ezzel kapcsolatos tanácsadás a család szociális és anyagi helyzetétől függően.
- A tanulók eredményeinek figyelemmel kísérése, rendszeres iskolába járásának folyamatos ellenőrzése, szükség esetén szabálysértési eljárás kezdeményezése.

A gyermeket veszélyeztető helyzetben minden pedagógusnak gyors és hatékony intézkedést kell tennie!

Meg kell vizsgálnunk,

- hogy a családi minta, törődés, érzelmi kötődés mennyire szolgálja a tanuló erkölcsi, érzelmi, értelmi fejlődését,
- hogy mennyire ellenőrzött a tevékenysége, szabad mozgása,
- hogy használ-e a tanuló egészségére káros anyagokat, szereket, folytat-e fejlődésére káros életmódot,
- hogy a tanuló szociális helyzete szükségessé teszi-e segélyek, egyéb támogatások igénybevétele,
- hogy folyamatos ellenőrzést igényel-e a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett környezetben nevelkedő gyermekek otthoni életformája, ellátása, pihenése,
- hogy szükséges-e rendszeres segítségnyújtás tanulmányai befejezéséhez, pályaválasztásához és eredményes beiskolázásához,
- hogy tudunk-e olyan érzelmi kötődést biztosítani, amelyben a gyermek őszintén feltárhatja problémáit.

II.2.7.4. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A szociális hátrányokat az alábbi tevékenységi formákkal szolgáljuk:

- tehetséggondozó programok szervezése,
- napközis, tanuló szobai ellátás biztosítása,
- szülők, családok életvezetési gondjainak segítése,
- a tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározása,
- hozzájárulás tanulmányi kirándulásokhoz, táborozásokhoz, erdei iskolákhoz,
- drog- és bűnmegelőzési program alkalmazása,
- felvilágosító munka, a szociális hátrányok enyhítését segítő pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon.

Hátrányos helyzetű tanulók képesség-kibontakoztató felkészítése:

A képesség-kibontakoztató felkészítés keretei között

- o a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása,
- o a fejlődésének elősegítése,
- o a többi tanulóhoz történő felzárkóztatása,
- o tanulási, továbbtanulási esélyeinek kiegyenlítése,
- o tehetségének kibontakoztatása folyik.

A képesség-kibontakoztató -felkészítés keretében — a tanuló igényéhez igazodva — történik:

- a személyiségfejlesztés, közösségfejlesztés,
- a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása,

- a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenység.

A képesség kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók nevelése és oktatása, tudásának értékelése, az oktatási miniszter által kiadott pedagógiai rendszer alkalmazásával történik.

Képesség kibontakoztató felkészítésben az a tanuló vehet részt, aki megfelel az alábbi feltételeknek:

- a szülő egyetértő nyilatkozata

- a szülő írásbeli nyilatkozata az alapfokú iskolai végzettségéről

- a gyermek után a szülő rendszeres gyermekvédelmi támogatásra jogosult.

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik az érintett családdal, a Nevelési Tanácsadóval, a Gyermekjóléti Szolgálattal, a Családsegítő Szolgálattal, a gyermekorvossal és a védőnővel.

A nevelők és tanulók személyes kapcsolatainak és a családtámogatásoknak egyik fő célja a gyermek-és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése. Minden pedagógusnak kötelessége közreműködni a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a veszélyeztetettség megszüntetésében, a hátrányos helyzet kompenzálásában.

II.2.8. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje, a Diákönkormányzat

A tanulók érdekeinek képviselőire diákönkormányzatot hozhatnak létre. A diákönkormányzat munkáját e feladatra kijelölt, felsőfokú végzettségű és pedagógus szakvégzettségű személy segíti, akit a diákönkormányzat javaslatára az intézményvezető bíz meg ötéves időtartamra. A tanuló személyesen, vagy képviselője útján részt vehet érdekeit érintő döntések meghozatalában.

A Diákönkormányzat tagjai az osztályok választott képviselői. Ezek a képviselők tanácskozási és szavazati joggal rendelkeznek.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt;
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt; az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor;
- a házirend elfogadása előtt;
- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál;
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához;
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez;
- az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához;
- az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához;
- a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához

Döntési jogkörük van:

- a nevelőtestület véleményének meghallgatásával – dönt saját közösségi élete tervezésében, szervezésében, tisztségviselőik megválasztásában és jogosultak képviseltetni magukat a diákönkormányzatban.

- a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt saját működéséről, a működéshez biztosított anyagi eszközök felhasználásával, hatáskörei gyakorlásáról, egy tanítási nap programjáról, diákújság, iskolarádió létrehozásáról, működéséről, szerkesztőbizottságának megbízásáról

A diákönkormányzat részt vállal, hozzájárul az iskola nevelési céljainak megvalósításához:

- A tanulói jogok, és kötelességek érvényre juttatásával hozzájárul a tanulók tehetségének kibontakozásában
- A diákevek tartalmassá, emlékezetessé tételéhez, a jogok gyakorlásával segít felkészülni az állampolgári szerepre.
- A tanuláshoz való pozitív viszony kialakítása, erősítése, a tanulás iránti igény kialakítása
- A nemzeti érzés, magyarságtudat alakításához
- Alapvető viselkedési módok megismerése, gyakorlása
- Az iskola kulturális programjainak szervezése

- Hagyományápolás, hagyományépítés
- Mozgás iránti igény kialakítása, sport, kirándulás, túra, tábor szervezése
- Külső kapcsolatok ápolása. (A városi általános iskolákkal, az egyházközséggel, helyi gimnáziummal való kapcsolat, más iskolák évfordulóinak tiszteletben tartása, részvétel a versenyeken)
- A DÖK és a DÖK képviselők, valamint az iskola vezetője közötti kapcsolattartás formája, rendje:
 - - DÖK gyűlés szervezése havonta egy alkalommal
 - - DÖK tagok véleményének kikérése a fent megnevezett kérdésekben
 - - programok, versenyek, szabadidős tevékenységek lebonyolítása
 - A DÖK működéséhez szükséges feltételek:

A diákönkormányzat működésének feltételeit a fenntartó biztosítja.

Az intézmény a fenntartó által rendelkezésre bocsátott keretek között biztosítja azt, hogy a diákönkormányzat, feladatainak ellátásához, térítésmentesen használhassa az intézmény helyiségeit, berendezéseit úgy, hogy azzal ne zavarja, korlátozza az intézmény működését.

A diákönkormányzat köteles előre bejelenteni a hely, illetve eszközhasználati igényét, hogy az intézmény működése és a diákönkormányzat igényei összehangolhatók legyenek.

A diákönkormányzat a működéséhez szükséges forrásokat pályázati vagy más úton elnyert eszközökkel is biztosíthatja.

A diákönkormányzat együttműködik az intézményvezetővel, akinek munkaköri feladata a diákönkormányzat segítése.

II.2.9. Kapcsolattartás a szülőkkel, a tanulókkal az iskola partnereivel

Az iskolai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógusközösség együttműködése.

Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az iskolai nevelés egysége, és ennek nyomán a gyermeki személyiség kedvező fejlődése.

Iskolánk együttműködési formái:

A diákok és a pedagógusok együttműködésének formái:

- A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, ill. az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.
- Az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén, a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és faliújságon keresztül, az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon tájékoztatják a diákokat.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, ill. választott képviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy az iskolaszékkel.
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan tájékoztatják.

A szülők és a pedagógusok együttműködésének formái:

- KRÉTA rendszer

- Családlátogatás
- Szülői értekezlet
- Fogadóóra
- Nyílt tanítási nap
- Írásbeli tájékoztató
- Szakkörök indítása
- Előadások szervezése
- Közös kirándulások
- Pályaválasztási tanácsadás
- Közös lelkinap
- Közös zárandoklatok
- Paróchiákkal - Plébániával közös programok

A szülők részéről elvárhatjuk:

- Aktív részvételt az iskolai rendezvényeken,
- Ötletnyújtást az előadások (hitéleti, nevelési, stb.) témáihoz,
- Őszinte véleménynyilvánítást,
- Együttműködő magatartást,
- Nevelési problémák őszinte megbeszélését, a közös megoldásra való törekvést,
- Érdeklődő, segítő hozzáállást,
- Szponzori segítségnyújtást.

A szülői ház és az iskola együttműködésének továbbfejlesztési lehetőségei:

- Közös rendezvények (pl.: karácsonyi ünnepség, farsangi bál, stb.) szervezése a szülők és pedagógusok részvételével.
- Osztály-család közös hétvége.

Erkölcsei ajánlások a szülőknek

Minden iskola létét, szükségességét a mögötte álló szülők társadalma igazolja. A szülők joga és kötelessége, hogy hitüknek megfelelő iskolába járassák gyermeküket, illetve ennek hiányában igyekezzenek ilyen iskolát alapítani. Az iskola igazán egyházi szelleme csak akkor születhet meg, ha a szülők is közösséget alkotnak, hiszen a keresztény hit is egy közösség ölen születik és növekszik. Így a gyermekek egy egyházi közösségből kerülnek be az iskola közösségébe, és az iskola elvégzése után oda kerülnek vissza. Ez hatalmas garancia arra, hogy a gyerekeket az iskola után nem sodorja el az élet sokszínű áramlata.

Az iskola a szülőktől is elvárja, hogy elfogadják az iskola katolikus jellegét, ne neveljenek, tegyenek az iskola ellen, hanem erkölcsileg, szükség esetén anyagilag is támogassák. Iskolával kapcsolatos problémáikat az érintettekkel beszéljék meg. Az iskola feladata, hogy jogos problémák esetén a szülőkkel együtt megkeresse azok mindenki számára megnyugtató megoldását.

Az iskola a szülőkkel igyekszik mindjobban megismertetni szellemiségét, nevelési alapelveit. Ezt a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartással igyekszik elérni. Ennek formái a szülői értekezletek, szülői fórumok, szülői levelek, szülői lelkinapok, ahol egy-egy témát a nevelők és a szülők közösen megvitathatnak és természetesen a személyes beszélgetés. Az iskola elvárja, hogy a szülők ezeken aktívan részt vegyenek, hogy maguk is fejlődjenek hitben és tudásban ezzel példát mutatva gyermekeiknek.

Kapcsolatrendszer, együttműködés

A szülő és az iskola jó kapcsolata az oktató-nevelő munka magas színvonalának, kellemes légkörének biztosítója.

Ennek fórumai:

- Szülői értekezlet

A tanév kezdetén összevont szülői értekezletet tartunk az iskolavezetés, a felelősök, pedagógusok részvételével. A tanév során osztályonként legalább 2 szülői értekezletet tartunk. Ezek szerepe, hogy a szülők képet kapjanak az iskolában folyó munka céljáról, a tanév rendjéről és feladatairól, valamint az osztály életében merülő gondokról, az aktuális programokról, az elért eredményekről. Ekkor személyes problémák nem hangzanak el az iskola felől, a szülők kérdései és javaslatai a közösségi élet területeire vonatkoznak. Előfordulhat, hogy rendkívüli szülői értekezlet összehívására van szükség (pl. táboroztatás, külföldi utazás, pályaválasztási időszakban, vagy halmozódó problémák esetén).

- Fogadóórák

Évente legalább 2 alkalommal, novemberben és áprilisban az iskola valamennyi pedagógusa fogadóórát tart. Az egyes pedagógusok – igény szerint, előzetes megbeszélés alapján – a tanév folyamán bármikor készek a szülővel való kapcsolatfelvételre. Ezek személyes jellegűek. A gyermek tanulási, magatartási problémáit nyíltan megbeszélhetők. A tanulók egyéni előmenetelével kapcsolatos kérdések és javaslatok merülnek fel. Sokszor kerülnek szóba családi gondok is, amelyeket a problémák okának feltárása közben a szülők önként, a megoldás reményében mondanak el. Néhány pedagógusunk a gyerekeknek biztosítja a fogadóóráin való részvétel lehetőségét. A tapasztalataink szerint ez fokozza a megbeszélések eredményességét, őszintébb légkört teremt.

- Vezetői fogadóórák

Reggel 7ó30p-től délután 17 ó-ig az iskolavezetés valamelyik tagja (igazgató vagy a helyettese) bent tartózkodik az iskolában. Előzetes bejelentés alapján, vagy az iskolában kifüggesztett fogadási rend szerint bárki felkeresheti őket problémájával, javaslatával.

- Nyílt napok

Ezek az alkalmak nagyon kedveltek a szülők körében. A gyerek osztályban, közösségben elfoglalt helyét, tanárai aktivitását maga a szülő figyelheti meg. Amennyiben a szülő ezeken a fórumokon kívüli időpontokban is találkozni szeretne gyermeke pedagógusával, telefonon vagy írásban időpontot kell egyeztetnie az érintett pedagógussal. Az iskola szülői fórumot tart az érdeklődőknek mind a nyílt napok és a leendő elsős szülőknek tartott nyílt nap után.

- Családlátogatás

Az osztályfőnökök továbbra is kihasználják a családlátogatás lehetőségét, hiszen az otthon biztonságot jelentő légkörében sokszor a komolyabb természetű problémák is sikeresebben kezelhetők, mint az iskola falai között.

- Kötetlen beszélgetés

Az utóbbi években jelent meg a szülők - iskolaszék - pedagógusok részéről a kötetlen, fehér asztal melletti beszélgetés, melyek során oldottabb légkörben tudunk véleményt cserélni egymással.

Szülő, pedagógus, és lelkes egymást segítve - kiegészítve kell, hogy munkálkodjon minden egyes tanuló testi, - lelki, - szociális fejlesztésén.

A felnőttek együttműködése lehet csak garancia arra, hogy a gyermekek életkoruknak és adottságaiknak megfelelően, egészségesen fejlődjenek – személyiségük minél teljesebben kibontakozzék.

II.2.10. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

A tanulmányok alatti vizsgák, és az alkalmassági vizsga szabályai

A tanuló a tanulmányok alatti vizsgát leteheti független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

A tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. A vizsgabizottság tagjai a vizsgabizottság elnöke, a kérdező tanár és az ellenőrző tanár. Lehetőség esetén a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására. Az iskolában szervezett tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató bízza meg.

A tanulmányok alatti vizsga írásbeli és szóbeli követelményei megfelelnek a helyi tanterv adott évfolyamának követelményrendszerével.

A tanulmányok alatti vizsga értékelés szabályai:

- A tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél az egyes tantárgyak osztályzatai a következők:

jeles(5), jó(4), közepes(3), elégséges(2), elégtelen(1)

- A vizsga osztályzatát a tanulónak az írásbeli és szóbeli vizsgán nyújtott teljesítménye alapján kell megállapítani. A teljesítmény szintjének megállapítása a tantervi anyag alapvető, súlypontozott részeinek számonkérésével történik, a szaktantárgyi munkaközösség által kialakított, ill. a szaktanár értékelési rendje alapján.

- A tanulók tanulmányok alatti írásbeli vizsga munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók az elért teljesítmény, pontszám érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a vizsgabizottság tagjai:

Teljesítmény Érdemjegy

0-35% elégtelen (1)

36-55% elégséges (2)

56-75% közepes (3)

76-90% jó (4)

91-100% jeles (5)

A tanulmányok alatti vizsga típusai:

- osztályozó vizsga
- különbözeti vizsga
- pótló vizsga
- javító vizsga

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- engedélyezték, hogy egy, vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a 250 tanítási órát meghaladja,
- egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-t meghaladja és emiatt a tanulóteljesítménye év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető
- a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát,
- magántanuló volt.

Osztályozó vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet. Az osztályozóvizsga osztályzatát a tanulónak:

- az írásbeli vizsgán vagy

- a szóbeli vizsgán vagy
- mindkettőn vagy
- a gyakorlati vizsgán nyújtott teljesítménye alapján kell megállapítani.

Az osztályozó vizsgáról jegyzőkönyvet kell készíteni, melyben rögzíteni kell a vizsga témaköreit, kérdéseit, a vizsga eredményét. A jegyzőkönyvet a vizsgabizottság tagjai hitelesítik.

A nevelőtestület az osztályozó vizsga letétét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett a törvényben meghatározott értesítési kötelezettségének.

Az osztályozó vizsga formája:

- A tantárgy jellegétől függően írásbeli vagy szóbeli, ill. mindkettő vagy gyakorlati részből áll.
- A vizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni, melynek összetétele:
- kérdező tanár, aki egyben a szaktanár,
- ellenőrző tanár,
- elnök: igazgató vagy igazgató helyettes vagy az igazgató által megbízott tanár.

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát tehet a tanuló, ha külföldről, vagy más iskolából, más képzési formából (Waldorf) érkezik iskolánkba a tanuló, ahol nem tanulták az iskolánkban tanulandó valamelyik tantárgyat, kötelesek különbözeti vizsgát tenni.

A különbözeti vizsgát tanév közben is lehet tenni vagy legkésőbb az utolsó tanítási héten.

Legfeljebb három tantárgyból tehető különbözeti vizsga. Sikertelen különbözeti vizsga esetén a javítóvizsga szabályait kell követni.

A különbözeti vizsga értékelése:

- A tanuló osztályzatát a különbözeti vizsgán nyújtott teljesítménye alapján kell megállapítani.
- A különbözeti vizsgáról jegyzőkönyvet kell készíteni, melyben rögzíteni kell a vizsgatárgyat, témaköreit, kérdéseit, a vizsga eredményeit. A jegyzőkönyvet a vizsgabizottság tagjai hitelesítik.
- Sikertelen különbözeti vizsga esetén a javítóvizsga szabályait kell követni.

Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha a vizsgáról neki nem felrható okból elkésik, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel távozik, mielőtt a válaszadást befejezné. Az igazgató engedélyezi a tanulónak a pótló vizsgát.

Pótló vizsga a meghirdetett, de nem teljesített különbözeti és osztályozó vizsga időpontját követő egy héten belül szervezhető meg.

Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- tanév végén legfeljebb három tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felrható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül távozik.

A javítóvizsga az igazgató által meghatározott időpontban – augusztus 15- augusztus 31- szervezhető meg. A javítóvizsgát nem lehet megismételni.

A javítóvizsga a tantárgy jellegétől függően írásbeli vagy szóbeli részből ill. mindkettőből áll.

A vizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni, melynek összetétele:

- kérdező tanár, aki egyben a szaktanár,
- ellenőrző tanár,
- elnök: igazgató vagy igazgató-helyettes vagy az igazgató által megbízott tanár.

Az írásbeli vizsga időtartama a vizsgatárgytól függ. Az írásbeli befejezése után a dolgozatokat a szaktanár és a kérdező tanár kijavítja, és a szóbeli vizsga megkezdése előtt észrevételeiket és a javasolt érdemjegyet ismertetik a vizsgabizottság elnökével.

A javítóvizsga értékelése:

A javítóvizsga osztályzatát a tanulónak:

- az írásbeli vizsgán vagy
- a szóbeli vizsgán vagy
- mindkettőn nyújtott teljesítménye alapján kell megállapítani.

A javítóvizsgáról jegyzőkönyvet kell készíteni, melyben rögzíteni kell a vizsga témaköreit, kérdéseit, a vizsga eredményét.

A jegyzőkönyvet a vizsgabizottság tagjai hitelesítik.

II.2.11. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

A tanulói jogviszony felvétel, vagy átvétel útján keletkezik. A felvételtől vagy az átvételtől az iskola igazgatója dönt. A tanulói jogviszony a beiratás napján jön létre.

Nevelési-oktatási intézményünket a Nyíregyházi Egyházmegye tartja fenn, ezért intézményünk vallási, világnézeti tekintetben elkötelezett intézményként működik. Intézményünknek nem lehet tanulója az, aki az egyházi törvénnyel nem összeegyeztethető magatartást tanúsít, illetve olyan közösségnek tagja, amely e törvénnyel nem összeegyeztethető nézeteket hirdet.

Intézményünkbe felvesszük azokat a gyerekeket, akiknek szülei vállalják a szándéknyilatkozatunkban megfogalmazott görögkatolikus iskolában elvárható szellemiségét. Iskolánkba felekezetre való tekintet nélkül vesszük fel tanulóinkat.

A második-nyolcadik évfolyamba történő átvételnél be kell mutatni:

- a tanuló anyakönyvi kivonatát
- a szülő személyi igazolványát
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.

A tanév közbeni átjárás

- Ha a tanuló valamely oknál fogva más iskolában kívánja folytatni tanulmányait, az elbocsátó iskola a távozó tanulónak átadja az „Értesítés iskolaváltoztatásról” elnevezésű nyomtatványt, dolgozatfüzeteit, stb, miután a befogadó iskola megküldte befogadó nyilatkozatát. Az elbocsátó iskola a visszaigazolás kézhezvétele után megküldi a fogadó iskolának a tanuló bizonyítványát.

- A tanuló köteles leadni az iskola felszereléseit, könyvtári könyveit, amennyiben elvesztette, ellenértékét meg kell fizetnie.

A végzős tanulóink beiskolázása az iskola feladata. Ennek érdekében biztosítjuk a felvételi előkészítőt, nyílt napokra való ellátogatást a jelzett intézményekbe. Szülői értekezleteken tájékoztatjuk a szülőket a pályaválasztás lehetőségeiről. A tanév eredményes befejezésekor bizonyítványt, távozási igazolást kapnak a tanulók. Az iskolából önként távozó diákot az iskola nem köteles újra felvenni.

A fegyelmi úton elbocsátott tanulót az iskola nem veszi vissza.

Azoknak a tanulóknak, akik nem tartják tiszteletben az iskola hitéletével kapcsolatos követelményeket, nem tartják be az ezzel kapcsolatos előírásokat (hétfő reggeli lelki percekre való megfelelő viselkedés, a heti két hittan órán való aktív részvétel, az imádságokon való tisztelettudó viselkedés, a vasárnapi szent liturgiákon való részvétel, keresztény magatartás tanúsítása) a szülővel megbeszélve új iskolát keresnek a tanév folytatásához, illetve ilyen magatartású gyereket nem veszünk át más iskolából.

A tanulók átvételével kapcsolatos szabályok

Tanulók átvételéről az igazgató dönt. Tanuló átvételére a tanév közben abban az esetben van lehetőség, ha a Köznevelési törvényben és az alapító okiratban előírt létszámok lehetőséget biztosítanak erre.

Az átvételhez a tanuló év végi vagy félévi bizonyítványát be kell mutatni. Kiskorú tanuló átvételét szülő és tanuló együtt kérheti írásban. Különböző iskolatípusokból történő átvétel különbségi vizsga letételéhez kötött, abban az esetben, ha van olyan tantárgy, amelyet a tanuló nem tanult a korábbi iskolájában. A különbségi vizsgát egy hónapon belül köteles a tanuló letenni. Indokolt esetben az igazgató hosszabb felkészülési időt, türelmi időt is engedélyezhet. Amennyiben a tanuló a különbségi vizsgán nem felel meg, úgy a tanuló átvétele évfolyamisméltéssel történhet, Az átvételt az igazgató helyhiány miatt, valamint a katolikus keresztény értékrend megtagadása miatt azonnal megtagadhatja.

Évfolyamon belül más osztályba való átjárás szabályai

- Alsós évfolyamokon az átjárás akkor lehetséges, ha ugyanazzal a módszerrel haladnak, és az osztály létszáma lehetővé teszi, feltéve, ha az adott évfolyamon több osztály működik.

- Felső tagozaton:

A szülő írásbeli kérelme alapján kerülhet át tanuló az egyik osztályból a másikba.

II.2.12. A felvételi eljárás különös szabályai

Intézményünk beiskolázási területe kiterjed Újfehértó város közigazgatási határáig. A keresztény, katolikus nevelési értékek mellett elkötelezett szülők gyermekeit várjuk iskolánkba. Az iskolában olyan keresztényeket kívánunk nevelni, akik életének zsinórmértéke a Szentírás.

Az iskolába jelentkező tanulók felvételének feltételei

Az iskolába lépés feltételei

A gyermek, ha eléri az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget, legkorábban, abban a naptári évben, amelyben a hatodik, legkésőbb, az azt következő évben, tankötelessé válik.

A gyermek, ha az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget elérte, abban a naptári évben, amelyben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betölti, megkezdheti a tankötelezettség teljesítését. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik. Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettségét korábban eléri, a kormányhivatal a szülő kérelmére a szakértői bizottság véleménye alapján engedélyezheti, hogy a gyermek hatéves kor előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését. A tankötelezettség a tanuló 16. életévének betöltéséig tart. A tankötelezettség iskolába járással, vagy magántanulóként teljesíthető.

A tanulói jogviszony felvétel, vagy átvétel útján keletkezik. A felvételtől vagy az átvételtől az iskola igazgatója dönt. A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre.

Az a gyermek, akinek esetében azt a szakértői bizottság javasolja, további egy nevelési évig az óvodában részesül ellátásban, és ezt követően válik tankötelessé.

A tankötelezettség kezdetéről az óvoda és az iskola vezetője dönt a szakértői bizottság szakvéleménye alapján.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte elengedhetetlen, amelyek egyaránt szükségesek a sikeres iskolai munkához.

- testi,
- lelki,
- szociális,
- értelmi érettség

A testileg egészségesen fejlődő gyermek:

Hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz (kb.110 cm magas, 18-20 kg)

Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás

Teste arányosan fejlett, teherbíró

Ép érzékszervek

Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb

Központi idegrendszer életkorának megfelelően fejlett

Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika

Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek:

- Az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre
- A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek
- Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának
- Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van
- Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről, tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását
- Felismeri a napszakokat, ismeri, és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait, ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit.
- Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek, elemi mennyiségi ismeretei vannak.

A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek:

- Készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.
- Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését.
- Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg, kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.
- Az óvoda a tanköteles életkorba lépéskor a gyermek fejlettségével kapcsolatosan „Szakvéleményt” ad ki.
- A szülő köteles a meghirdetett időpontban tanköteles gyermekét beíratni a lakóhelye szerint illetékes, vagy a választott iskola első évfolyamára. Amennyiben a szülő gyermekét az általa választott, de nem a körzeti iskolába kívánja beíratni, azt a körzeti iskolában be kell jelenteni.

Értelmileg egészségesen fejlődő gyermek:

- Akaratlagos, aktív figyelemmel, tudásvágygal rendelkezik
- Értelmi fejlettségi szintje életkorának megfelelő
- Helyes a hangképzése, ábrázolókézsége
- Íróeszközöket megfelelően tudja használni
- Számfogalma 5-ig kialakult

Az egyház fenntartásában működő általános iskola részt vesz a kötelező felvételt biztosító iskola feladatainak ellátásában. Ennek során felvételi körzetnek kell tekinteni azt a települést, ahol az általános iskola székhelye, telephelye található, vagyis Újfehértó egész területe beiskolázási körzetünkhöz tartozik.

Nevelési-oktatási intézményünket a Nyíregyházi Egyházmegye tartja fenn, ezért intézményünk vallási, világnézeti tekintetben elkötelezett intézményként működik. Törvényeink alapján intézményünknek nem lehet tanulója az, aki e törvénnyel nem összeegyeztethető magatartást tanúsít, illetve olyan közösségnek tagja, amely e törvénnyel nem összeegyeztethető nézeteket hirdet. Intézményünkbe felvesszük azokat a gyerekeket, akiknek szülei vállalják a szándéknyilatkozatunkban megfogalmazott görögkatolikus iskolában elvárható szellemiségét. Iskolánkba felekezetre való tekintet nélkül vesszük fel tanulóinkat.

Az intézményünkbe való lépést a Köznevelési Törvény határozza meg. Felvételt nyerhetnek mindazok a 6. életévüket betöltött gyermekek, akik testileg, szellemileg, koruknak megfelelő fejlettséggel rendelkeznek.

Általános iskola első osztályába beléphet az a tanuló, aki az óvodától megkapja az iskolaérettséget igazoló óvodai szakvéleményt.

A beiratkozás előtt meglátogatjuk az óvodákat, (szülői értekezletek, óvodai nyílt napok) iskolai bemutatkozó foglalkozást tartunk a nagycsoportos óvodások számára. A szülőknek nyílt tanítási órákat tartanak a leendő első osztályos tanító nénik.

Más iskolából, magasabb évfolyamba érkező tanulókat a következő feltételekkel vesszük át:

- megfelelő évfolyamon, megfelelő idegen nyelv tudása
- amennyiben nyelvet nem tanult, köteles egy általunk tanított idegen nyelvből az évfolyam szintnek megfelelő vizsgát tenni
- a magatartása legalább jó
- felvállalja a görögkatolikus iskola szellemiségét

A beiratkozáshoz szükséges okmányok

Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonata
- szülő személyi igazolványa
- a gyermek TAJ kártyája
- lakcímet igazoló hatósági igazolvány (gyermek és szülő)
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményről szóló jegyzői határozat, igazolás emelt családi pótlékról
- halmozottan hátrányos helyzetről szóló jegyzői határozat
- a gyermekkel kapcsolatos bármilyen szakvélemény

A beiratás törvény szerint a szülő kötelessége.

Az iskola köteles beírni, felvenni az összes tanköteles gyermeket.

A beiratkozáskor okirattal kell igazolni, hogy a tanuló megfelel a felvétel feltételeinek. A tankötelezettség magántanulóként is teljesíthető. A be nem íratott tanköteles gyermekek felkutatása az önkormányzat feladata.

Az első évfolyamra beírt tanulók osztályba való sorolása:

Az iskolába felvett első osztályos tanulók osztályba való besorolásáról az igazgató dönt.

II.2.13. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

A magasabb évfolyamba lépés feltételei, átjárhatóság

1. A második- nyolcadik évfolyamon a tanuló az iskola magasabb évfolyamába léphet, ha a helyi tantervben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon a tanév végére minden tantárgyból teljesítette.
2. A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, érdemjegyei, osztályozó vizsgán, különbözeti vizsgán, javítóvizsgán nyújtott teljesítménye alapján bírálják el. A második- nyolcadik évfolyamon minden tantárgyból az „elégséges” év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.
3. Ha a tanuló a tanév végén legfeljebb három tantárgyból elégtelen osztályzatot szerez, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet. Ha az elégtelen osztályzatok száma meghaladja a hármat, a tanuló évfolyamot ismételni köteles.
A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni, azaz 250 óránál többet mulasztott.
4. A második- nyolcadik évfolyamon a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak minden tantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie ha:
 - felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
 - engedélyezték, hogy egy, vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
 - a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a 250 tanítási órát meghaladja,
 - egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-t meghaladja és emiatt a tanulóteljesítménye év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető
 - a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát
5. ha a tanuló első alkalommal nem tudott eleget tenni az első évfolyam követelményeinek, munkáját előkészítő jellegűnek minősítjük. Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését. Ebben az esetben a megismétlésre kerülő évfolyamról nem kap bizonyítványt a tanuló.
6. Az igazgató a szülő kérelmére felmentheti a tanulót az iskolai kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, ha a tanuló egyéni adottságai, sajátos nevelési igénye, továbbá sajátos helyzete ezt indokoltá teszi. Az igazgató a tanulót kérelmére mentesítheti a készségtárgyak tanulása alól, ha azt egyéni adottsága, vagy sajátos helyzete indokoltá teszi.
7. Az iskolában az igazgató a tanulót a szülő kérelmére felmentheti az általános iskolában tizenhat óra előtt megszervezett egyéb foglalkozás alól.
8. A szakértői javaslat az igazgató határozata alapján válik jogerőssé. Az igazgató ugyanakkor a szakértői véleményt nem bírálhatja felül. A szakértői bizottság nem tehet javaslatot a tantárgy tanulása alóli mentesítésre, még sajátos nevelési igényű tanulóknál sem.
9. Ha első évfolyamon valaki „felzárkóztatásra szorul” minősítést kap év végén, a pedagógusoknak a szülővel együtt fel kell tárni ennek okait, és együtt kell megállapodni a teendőkből, melyek a gyermek fejlődését kívánt irányba terelik.
10. Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben a megismétlésre kerülő évfolyamról nem kap bizonyítványt a tanuló.

Átmenet az óvoda és az általános iskola között

Az iskola oktató-nevelő munkája csak a megelőző nevelési szint figyelembevételével, az óvodákkal való állandó és tartalmas kapcsolattartással lehet eredményes. Ennek érdekében az iskola

- a városi óvodák nagycsoportosait rendszeresen vendégül látja foglalkozásain
- a városi óvodák nagycsoportosai számára a I.-II. félévben, a tanév elejétől iskola-előkészítő foglalkozásokat szervez
- a városi óvodák nagycsoportosai számára művészeti és sportversenyeket szervez

- az óvodapedagógusokkal, logopédussal, nevelési tanácsadóval folytatott konzultációk során szerzett információkat felhasználja az osztályközösségek kialakításakor és az egyéni kapcsolatteremtésben.
- Megkülönböztetett figyelemmel fogadjuk az Oltalom Óvodából érkező nagycsoportosokat, szüleiket és óvodapedagógusaikat.

Átmenet az alsó és felső tagozat között

A tanulók életében, fejlődésében meghatározó vízválasztó az alsó tagozatról a felső tagozatba való átlépés. A felső tagozat életébe való zökkenőmentes beilleszkedés érdekében szükséges

- a felső és az alsó tagozaton tanuló diákok, illetve tanáraik és tanítóik közös programokon való részvétele, az ismerősség és a baráti kapcsolatok kialakulásának érdekében
- tanulmányi versenyek szervezése és lebonyolítása tanítók és szaktanárok együttműködésével
- a tanár-diák kapcsolat közvetlenebb formáinak vegyes korosztályi összetételű gyermekcsoportokkal való gyakorlása (pl. sportjátékok, túrák, táborok, stb.)
- az első négy évfolyamon megszokott rendezvények és hagyományok átvétele, továbbörökítése (pl. osztálykarácsony, farsang, anyák napja, fordított nap, stb.).

Átmenet az általános iskola és a középiskola között

Az iskola – nyolc osztályos általános iskola lévén – nem vállalhatja a szerkezetváltó (nyolc- és hatosztályos) középiskolákba való beiskolázás előkészítését. Pedagógiai programunk szerint a nyolcadik évfolyamra juttatjuk el a tanulókat olyan tudás- és neveltségi szintre, amely birtokában eredményesen megállhatják helyüket a képességeiknek megfelelő középiskolákban.

Ennek érdekében

- nyolcadik évfolyamon a felvételi tantárgyakból felvételi előkészítőket szervezünk
- a továbbtanulási felelős és az osztályfőnök a tanulók személyiségének és előmenetelének ismeretében irányítja a továbbtanulást
- lehetőség szerint figyelemmel kísérjük tanulóink középiskolai pályafutását, így első kézből szerzett információk alapján irányítjuk a későbbi évfolyamok tanulóit egyes középiskolákba.

Az iskola nevelési programjának sikerkritériuma

A nevelési programban meghatározott célokat igyekeztünk pontosan, világosan meghatározni, hiszen így tudjuk megállapítani az adott tevékenység eredményességét.

A cél az a végső állapot, melyet az oktatással-neveléssel, mint tevékenységgel el akarunk érni.

Mikor tekintjük sikeresnek a céljaink megvalósulását?

- Ha tanulóink 90%-a rendelkezik a továbbhaladáshoz szükséges képességekkel, készségekkel.
- Ha a továbbtanuló gyerekek döntő többsége megállja a helyét választott középiskolában.
- Ha az iskolába járó tanulók 70%-a megtalálja magának a megfelelő tanórán kívüli tevékenységet.
- Ha biztosítjuk minden tehetséges tanulónak a tehetséggondozás, a gyengébb képességeknek a felzárkóztatás lehetőségét.
- Ha a hátrányos és veszélyeztetett tanulók 90%-nak biztosítani tudjuk a tanulószobai foglalkozást.
- Ha a tanulók kétharmada megismeri, és jól tudja alkalmazni a tanulási stratégiákat és módszereket.

- Ha a gyerekek kétharmada nyitott lesz a különböző stratégiákat és módszereket életmódok, kultúrák, vallások iránt.
- Ha sikerül megvalósítani olyan alkotó pedagógiai klímát a tantestületben, amit jellemezzon a következetes követelés, a tanulók jogainak tiszteletben tartása, a pedagógusok egymás közötti tapintat, bizalom, megértés és türelem.
- Ha a tanulóink későbbi életét is a keresztény értékrend határozza meg.

II.2.14. A pedagógiai programmal kapcsolatos egyéb intézkedések

1. A pedagógiai program érvényességi ideje:

Az intézmény 2020. szeptember 01. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját e program alapján, mely a törvények változása miatt most módosításra került. Ezen pedagógiai program a fenntartói jóváhagyás után lép érvénybe. Ezen pedagógiai program érvényességi ideje 5 tanévre – azaz 2020. szeptember 01. napjától – 2025. augusztus 31. napjáig szól az eredeti program alapján.

2. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata:

A pedagógiai program megvalósulását az iskolavezetés évente értékeli a nevelőtestülettel. A belső döntéssel nem megvalósítható változtatásokra javaslatot tesz az iskolafenntartó felé.

A tárgyi programokban, a helyi tantervben foglaltak megvalósulását a munkaközösségek évente értékelik.

A szülői munkaközösség és a diákönkormányzat évente vizsgálja a pedagógiai programban foglaltak megvalósulását. Lényeges megállapításait, javaslataikat írásban eljuttatják az iskolavezetéshez.

3. A pedagógiai program módosításának módja:

Az iskola pedagógiai programját vagy annak módosítását a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben vezetheti be.

A pedagógiai program (tantárgyi programok és a helyi tanterv kivételével) csak a nevelőtestületi határozattal és írásban módosítható. A módosítás tényszerű felsorolása mellett csatolni kell a rövid indoklását is.

A módosítási javaslatot az igazgató terjeszti elő a munkaközösség-vezetők jóváhagyása után.

A módosítás lehetséges indokai:

- A törvényi előírások változása
- Az iskolafenntartó írásbeli kérelme
- A diákönkormányzat írásbeli kérelme
- A munkaközösségek írásbeli kérelme

A tárgyi programok, helyi tantervek módosítása az érintett munkaközösség határozatával történik. Amennyiben a módosítás a pedagógiai program egyéb fejezeteit változatlanul hagyja, a munkaközösség-vezetőnek ezt a módosítást az igazgató elé kell terjesztenie (pl. éves munkaterv formájában). A változtatás akkor emelkedik érvényerőre, ha a munkaközösség-vezető azt írásban is rögzítetten csatolja a régi program mellé, a változtatás mellett feltüntetve az indoklást is.

4. A pedagógiai program nyilvánossá tétele:

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A pedagógiai program 1-1 példánya a következő személyeknél tekinthető meg:

- az iskola fenntartójánál
- az iskola irattárában
- az iskola intézményvezetőjénél
- továbbá elérhető lesz a könyvtárban.

HELYI TANTERV

III. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

III.1. Az iskola képzési rendje

A 2011. decemberében elfogadott CXC. Törvény a nemzeti köznevelésről két részre tagolja az alapfokú nevelés-oktatás szakaszát:

alsó tagozat (az első évfolyamon kezdődik és a negyedik évfolyam végéig tart)

felső tagozat (az ötödik évfolyamon kezdődik és a nyolcadik évfolyam végéig tart)

Az egyes iskolai évfolyamok tananyaga és követelményei egymásra épülnek.

III. 2. Célok és feladatok az alsó tagozaton

Az alapfokú nevelés-oktatás első szakasza az iskolába lépő kisgyermekben óvja és továbbfejleszti a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot. Átvezeti a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Fogékonnyá teszi saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt. Az iskola teret ad a gyermek játék és mozgás iránti vágyának, segíti természetes fejlődését, érését.

A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában - élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal fejleszti az alapvető képességeket és alapkészségeket, közvetíti az elemi ismereteket, szokásokat alakít.

Ez az iskolaszakasz a kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált, szabályozott és kötetlen tevékenységek célszerűen kialakított rendszerében fejleszti a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést. Mintákat és gyakorlóterepet ad, magatartási normákat, szabályokat közvetít a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. A pedagógus mintaadása és irányítása mellett megerősíti a keresztény magatartásformákat, szokásokat, és a gyermek jellemét formálva elősegíti a személyiség érését.

Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, segíti a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát. Törődik azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermek szociális-kulturális környezetéből vagy a szokásostól eltérő ütemű éréséből, fejlesztési szükségleteiből fakadhatnak.

A fejlesztést a tanító az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal szolgálja. Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. Az ehhez felhasznált tananyagtartalmak megtervezésekor, valamint a feldolgozás tempójának meghatározásakor, a pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoport, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti irányadónak.

III.3. Célok és feladatok a felső tagozaton

Az alapfokú nevelés-oktatás felső tagozata szervesen folytatja az alsó tagozat nevelő-oktató munkáját, a készségek és képességek fejlesztését.

Az 5-6. évfolyamon - az 1-4. évfolyamhoz hasonlóan - továbbra is az alapkészségek fejlesztése kap fő hangsúlyt. Ez a szakasz - igazodva a gyermeki gondolkodás fejlődéséhez, az életkori sajátosságokhoz - figyelembe veszi, hogy a 10-12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz. Az 5-6. évfolyamokon ezért az integratív-képi gondolkodásra alapozó fejlesztés folyik, a serdülőkor kezdetétől viszont előtérbe kerül az elvont fogalmi és elemző gondolkodás.

Az iskola az 1-4. évfolyamokhoz hasonlóan az 5-8. évfolyamokon is különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú gyerekeket együtt neveli. Érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően felkészíti őket a középiskolai, illetve szakiskolai továbbtanulásra, és előkészíti őket a társadalomba való beilleszkedésre. Ennek érdekében kiemeli a kommunikációs, a narratív, a döntési, a szabálykövető, a lényegkiemelő, az életvezetési, az együttműködési, a problémamegoldó, a kritikai, valamint a komplex információk kezelésével kapcsolatos képességeket, kulcskompetenciákat.

Fejleszti a tanulóknál azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolathoz szükségesek. A tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségekben való élet során fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját. Rávetet a megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség értékére.

A felső tagozat szocializációs folyamatában az iskola tudatosítja a **keresztény** közösség működésének értékét és néhány általánosan jellemző szabályát. Tisztázza az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát, és ezek fontosságát a közösséghez, illetve egymáshoz való viszonyulásban. Megalapozza a felkészülést a jogok és kötelességek törvényes gyakorlására. A demokratikus normarendszert kiterjeszti a természeti és az épített környezet iránti felelősségre, a mindennapi magatartásra is.

Az iskolának ezekben a felső tagozaton is kiemelkedő feladata a nemzeti és katolikus hagyományok tudatosítása és az ápolásukra való nevelés. Nevelési-oktatási tevékenységével az iskola fejleszti a tanulóknál a nemzeti és keresztény azonosságtudatot, képviseli az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igényt. Erősíti az Európához tartozás tudatát, és egyetemes értelemben is készíti más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére. Ugyanakkor figyelmet fordít az emberiség közös problémáinak bemutatására.

Az 5-8. évfolyam, szervesen folytatva az 1-4. évfolyam munkáját olyan iskolai pedagógiai munkát feltételez, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás és nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb fóruma is.

Tanári továbbképzéseinket az éves ütemterv alapján végezzük, a Tanárképző Főiskola, a Katolikus Pedagógiai Intézet és egyéb, végzettséget adó intézmények kínálata alapján.

A pedagógusok önképzéséhez a tárgyi feltételeket a lehetőségekhez mérten biztosítjuk. A pedagógusoknak lehetőségük van az egyházközösség lelki programjaiba bekapcsolódni (havonta felnőtt hittan, bibliakör stb.).

Fejlesztési területek – nevelési célok

A fejlesztési területek – nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is. E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

A nevelési célok a következőképpen érvényesülnek a tartalmi szabályozás különböző szintjein, és valósulnak meg a köznevelés folyamatában: — beépülnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba:

— tantárgyak részterületeivé válhatnak, vagy önálló tantárgyként jelenhetnek meg az iskola helyi tanterve szerint;

— alsó tagozaton tematizálják a tanítói munkát, a felsőbb évfolyamokon pedig elsősorban az osztályfőnöki órák témaköreit;

— témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretek között folyó, egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.

Az erkölcsi nevelés célja

- a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása,
- közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése.

Az erkölcsi nevelés legyen életszerű:

- készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra,
- segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira.
- nyújtson segítséget az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására.
- az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogassa a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás.
- legyen hatással a tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelműtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – az egész felnőtt életükre, és segíti elő helytállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

- a tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait,
- tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát.
- sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését,
- alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége,
- Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját,
- Tájékoztódnak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi.

Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók

- megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést,
- a részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését.
- a felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja.

Elő kell segíteni

- a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését.
- a tanulót hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra.
- a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját, egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani.
- a megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés feladata

- a harmonikus családi minták közvetítése,
- a családi közösségek megbecsülése,
- a felkészítés a családi életre,
- segítséget nyújtása a gyermekeknek és fiataloknak a felelő párkapcsolatok kialakításában,
- ismereteket közvetítése a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről,
- a szexuális kultúra kérdéskörének közvetítése.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez.

A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy

- legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására,
- Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére,

Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve:

- felkészítse a tanulókat az önállóságra,
- a betegség-megelőzésre,
- a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében.
- a pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A Nat ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét.

A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás- és megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára.

Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá

kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatiszt, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészíti a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására.

A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban.

Meg kell tanítani, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek.

Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével.

III.3.1. A kompetencia alapú oktatás bevezetése

A kompetencia alapú oktatás szükségszerűsége

Az elsajátítandó ismeretek meghatározása mindig könnyebb, mint megtalálni azokat a módszereket, amelyek növelik az elsajátítás hatékonyságát. Különösen fontos keresni azt az utat,

amely a gyermekek számára könnyebbé teszi az ismeretsajátítást, ugyanakkor segíti a szocializálódásukat.

A mai társadalmi viszonyok között erőteljesen megnőtt a tudás társadalmi súlya. A fiatalok életpályájának sikeressége azon alapszik, hogy mennyire képesek az iskolában olyan tudással és kompetenciákkal felvértezni magukat, amelyek birtokában képessé válnak a társadalom és a piacgazdaság jelen és jövőbeli igényeinek megfelelni, azokhoz folyamatosan alkalmazkodni.

Az az ismeretanyag, amit a tanulók az oktatás folyamatában el tudnak sajátítani, csak igen kis hányadát jelenti annak az információmennyiségnek, amelyet az egyetemes emberi ismeretek összességének tekinthetünk. Az információrobbanással még inkább igaz ez az állítás. Éppen ezért, a rohamosan bővülő és változó tudományos eredmények miatt szükséges az ismeretszerzés módjának megváltoztatása.

A Nemzeti Alaptanterv, mint központi tartalmi szabályozás alapján az iskolai tanterv szerves részévé tesszük a tanulási technikák, módszerek megtanítását. Ennek a változásnak való megfelelés egyik lépcsője a kompetencia-alapú oktatás bevezetése.

A hagyományos oktatási forma az ismeretek megtanulását, a tanulók által készen kapott, mechanikusan elsajátított ismereteket helyezi előtérbe, s a gondolkodás, ítéletalkotás készségeinek fejlesztésére kevés lehetőséget teremt. Ebben az esetben a tanulók tudását a memorizált ismeretek mennyisége jelzi.

A meglévő ismeretek tevékeny felhasználásával megszerzhető tudás elsajátításához azonban olyan gondolkodási képességek szükségesek, mint a problémamegoldó-gondolkodás, a kritikai gondolkodás, a logikus gondolkodás, analízis, szintetizálás. E képességek fejlesztése a megszokottól eltérő tanítási-tanulási folyamatot kíván. Ennek érdekében alakítjuk át az iskola Pedagógiai Programját, ezzel együtt a pedagógiai kultúrát.

Ez természetesen az iskola nevelőit szakmai megújulásra készíti, melyben változik szemléletük, fejlődik pedagógiai módszertanuk, ami elősegíti az elvárt eredmények teljesítését.

Az iskolánkban bevezetésre kerülő kompetencia alapú oktatás a központi programban meglévő kompetencia-alapú oktatási programcsomagok, módszertani eljárások, digitális tartalmak befogadását és a bevezetésükhöz szükséges feltételrendszer megteremtését szolgálja.

Ennek kiemelt területei:

- a szövegértési-szövegalkotási,
- a matematikai-logikai,
- idegen nyelvi,
- életpálya építési kompetencia.

1. A kulcskompetenciák fejlesztése

Az oktatásnak alapvető szerepe van abban, hogy az európai polgárok megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához.

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári létehez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.

Mindegyik egyformán fontos, mivel mindegyik hozzájárulhat a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban.

Felértékelődik az egyén tanulási kompetenciájának fejlesztése, mert az emberi cselekvőképesség az egész életen át tartó tanulás folyamatában formálódik.

Sok kompetencia részben fedi egymást, és egymásba fonódik: az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik terület kompetenciáit. Hasonló egymásra építettség jellemzi a kulcskompetenciák és a kiemelt fejlesztési feladatok viszonyát.

A műveltségterületek fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákat összetett rendszerben jelenítik meg. Számos olyan fejlesztési terület van, amely mindegyik kompetencia részét képezi: pl. a

kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése.

2. A fejlesztés területei és a kulcskompetenciák

- A kompetencia ebben a felfogásban az ismeretek alkalmazási képessége és az alkalmazáshoz szükséges megfelelő motivációt biztosító attitűdök összessége.
- Kompetencia alapú oktatáson a képességek, készségek fejlesztését, az alkalmazásképes tudást középpontba helyező oktatást értjük. Ez lehetővé teszi, hogy a külön-külön fejlesztett kompetenciák beépüljenek, és alkalmazásuk életszerű keretet, értelmet nyerjen a gyerekek számára. Ennek egyik elengedhetetlen feltétele a pedagógiai módszertani kultúra megújítása, melynek lehetséges eszköze a problémaközpontú tanítás, a cselekvésből kiinduló gondolkodásra nevelés, a felfedezettő tanítás-tanulás, a megértésen és tevékenységen alapuló fejlesztés.

Anyanyelvi kommunikáció

- Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben.
- A szókincs, a funkcionális nyelvtan vagy az egyes nyelvi funkciók biztos ismerete az anyanyelvi kommunikáció feltétele. Ez az ismeretanyag felöleli a szóbeli kapcsolattartás fő típusait, az irodalmi és nem irodalmi szövegek egész sorát.
- Az anyanyelvi kompetencia feltételezi, hogy a tanuló rendelkezik azzal a képességgel, hogy szóban és írásban kommunikálni tud a legkülönbözőbb helyzetekben. A kommunikációs folyamatot figyelemmel kíséri, a célnak és a helyzetnek megfelelően alakítani tudja. Képes érveit a helyzetnek megfelelően kifejezni, meggyőzően tolmácsolni.
- Folyamatos feladat a szókincs gyarapítása, a szavak jelentésének megismerése, hisz az anyanyelvi kommunikáció egyik feltétele a megfelelő szókincs ismerete. Rendelkeznie kell a tanulóknak azzal a képességgel is, hogy figyeljen a címzetre és a kommunikációs helyzetre.
- A pozitív attitűd magában foglalja a kritikus és építő jellegű párbeszédre való törekvést, az esztétikai minőség tiszteletét, mások megismerésének az igényét.
- A tanuló a társaival együttműködő, kooperatív tevékenységformákban olyan képességekre is szert tesz, amelyeket majd a munkája során is hasznosíthat.
- Az anyanyelvi kommunikáció az anyanyelv elsajátításának eredménye, amely kapcsolódik az egyén megismerő képességének fejlődéséhez. Az anyanyelvi kommunikáció feltétele a megfelelő szókincs, a funkcionális nyelvtan és az egyes nyelvi funkciók biztos ismerete. A szókincs intenzív fejlesztése minden műveltségi területen cél.
- A kompetenciák részben fedik egymást, egymásba fonódnak: az egyik területhez szükséges elemek támogatják a másik terület kompetenciáit. Ez fokozottan érvényes az anyanyelvi kommunikációra. A kezdeményezőképeség és vállalkozói, valamint a matematikai kompetencia magában foglalja az anyanyelvi kommunikáció képességét is. Például, a tervekészítés feltételezi az információk megértését, az írásbeli szövegalkotást. Ugyanez vonatkozik a matematikai utasítások megértésére, a válaszok megfogalmazására. Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség kompetenciája már nevében utal

az anyanyelvi kompetenciával való szoros kapcsolatára: az esztétikai minőség tisztelete, mások véleményének elfogadása, az élmények, és érzések kreatív kifejezése.

Idegen nyelvi kommunikáció

- Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint pl. a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei, érdeklődése szerint.
- Az idegennyelv-tanulás hatékonyságának növelése érdekében szükség van az iskolában folyó idegennyelv-tanítási gyakorlat megújítására. A modernizációt kompetencia alapú nyelvtanítási kívánjuk megvalósítani. Ez a kommunikatív nyelvi kompetencia fejlesztését jelenti. Ennek érdekében figyelembe vesszük a tanulók életkori sajátosságait, érdeklődését és ismereteit; témakörök, beszédszándékok és szituációk köré szerveződnek; és lehetővé tesszük, hogy a tanulók értelmes cselekvések során, kommunikatív feladatok végrehajtása közben sajátítsák el az idegen nyelvet.
- A tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása és folyamatos fejlesztése során három szempontot kell figyelembe venni: egyrészt a tanulók és a társadalom szükségleteit; másrészt azokat a tanulók által elvégzendő feladatokat, amelyek e szükségletek kielégítéséhez elengedhetetlenek; harmadrészt pedig a feladatok elvégzéséhez szükséges, kialakítandó, fejlesztendő kompetenciákat.
- A sikeres nyelvtanulás egyik alapvető feltétele a nyelvileg és módszertanilag is jól képzett, motivált nyelvtanár. A fejlesztés során így kiemelkedő szerepet kap a tanártovábbképzés. Fontos, hogy az iskolákban – településtől és iskolatípustól függetlenül – egyforma arányban legyenek jól képzett szaktanárok, mert csakis így biztosítható az esélyegyenlőség.

Matematikai kompetencia

- A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia – eltérő mértékben- felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok, táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.
- A matematika műveltségterületének teljes egészét lefedik. Olyan tananyagszervezési-módszertani megoldásokat alkalmazunk, amelyek lehetővé tesszük, hogy a tanulókat bevonjuk a tudás- és készségelsajátítási folyamatába. Átalakul a matematikatanítás egész folyamata. Erős hangsúlyt kap a tevékenység-központú módszertan. A játék és az eszközhasználat, a megfelelő tanulási környezet kialakítása, a kooperatív tanulási technikák alkalmazása dominálja a folyamatokat. Megteremtődik a lehetőség arra, hogy a tanulók saját tanulási tevékenységüket felidézzék, reflektáljanak rá. A matematikatanulás alapja a cselekvő, személyes tapasztalatszerzés. A jó munkalétkör egyik feltétele a tévedés és a vita szabadságának biztosítása.

A matematikai kompetencia készség- és képességkomponensei:

- A matematikai kompetencia a "matematikai tantárgyi ismeretek, a matematika specifikus készségek és képességek, általános készségek és képességek, valamint motívumok és attitűdök együttese".
- A nyolc év során tudatosan kell fejleszteni a tanulók lényegkiemelő képességét, analízáló és diszkussziós készségét, átfogó, nagyobb összefüggések felfedezésére is képes gondolkodását. Erre irányul a matematika oktatásban a sokféle logikai feladat, a felfedezett tanítás, az ismétlés, a rendszerezés, a szövegelemzés, a megoldások vizsgálata, a matematikai tartalmú játékok, és a tanár egyéniségétől, igényeitől függő, változatos módszertani megoldás.
- Kiemelt cél a matematikai kompetenciák megszerzése, amelyeket új módszerek bevezetésével lehet elősegíteni. Ilyenek például a csoport-, illetve a projektmunkák. A közösen, csoportban (vagy párban) végzett munka során ki kell alakítani a tanulók közötti együttműködést, a helyes munkamegosztást, az egyéni és a közösségi felelősségvállalást.
- A közös eredmény érdekében előtérbe kell kerülnie az egymás személyének tiszteletben tartásának, a szolidaritásnak, a toleranciának, a segítőkészségnek.
- Ebben a szocializációs folyamatban könnyebben fejleszthetők a tanulók egyéni képességei, könnyebben kialakul az intenzív érdeklődés és a kíváncsiság, ami elősegíti a hatékonyabb tanulást.
- "A matematikai kompetencia: az alpműveletek és arányképzés alkalmazásának képessége a mindennapok problémáinak megoldása érdekében, a fejből és papíron végzett számítások során. A hangsúly a folyamaton és a tevékenységen, valamint a tudáson van. A matematikai kompetencia felőleli – eltérő fokban – a matematikai gondolkodásmód alkalmazásának képességét és az erre irányuló hajlamot (logikus és térbeli gondolkodás), valamint az ilyen jellegű megjelenítést (képletek, modellek, szerkezetek, grafikonok, táblázatok).
- A matematika kompetenciához szükséges tudás magában foglalja a számok, a mértékek és szerkezetek, az alpműveletek és alapvető matematikai fogalmak és koncepciók és azon kérdések megértését, amelyekre a matematika válasszal szolgálhat.
- Az egyénnek rendelkeznie kell azzal a készséggel, hogy alkalmazni tudja az alapvető matematikai elveket és folyamatokat a mindennapok során, otthon és a munkahelyen, valamint hogy követni és értékelni tudja az érvek láncolatát. Képesnek kell lennie arra, hogy matematikai úton indokoljon, megértse a matematikai bizonyítást és a matematika nyelvén kommunikáljon, valamint hogy megfelelő segédeszközöket is alkalmazzon."
- A matematika terén a pozitív hozzáállás az igazság tiszteletén és azon a törekvésen alapszik, hogy a dolgok okát és azok érvényességét keressük.
- Készségek: számlálás, számolás, becslés
- Gondolkodási képességek: rendszerezés, deduktív és induktív következtetés
- Kommunikációs képességek: relációszókincs, szövegértés, térlátás
- Tudásszerző képességek: problémaérzékenység, megoldás, metakogníció
- Tanulási képességek: figyelem, emlékezet
- A matematikai ismereteknek igen szigorú felépülési rendjük van. Az egyes témák egymást feltételezik, egymást segítik, ezért ezek felépülésének logikájára fűzzük fel a pedagógus munkáját. A fejlesztés különféle területei szintén illeszkednek egymáshoz. A tevékenységek rendjét döntően a gyermekek életkori és egyéni sajátosságai határozzák meg.
- A problémafelvetés, ahol csak lehet, életszerű helyzetekből indul ki, ez a gyermekeket körülvevő világ jobb megértését segíti. Az egyes témakörök feldolgozása során a hagyományos módszerek mellett a számítógép használata is szerepet kap.
- A "bemenet vezérlésű építkezés" a kezdő szakaszban a pedagógus számára jelöl ki feladatokat, és kisebb hangsúlyt kapnak a gyermekkel szemben támasztott elvárások. Elsősorban a haladás irányát kívánja kijelölni, és a fejlesztés várható eredményeit fogalmazza meg.

Természettudományos kompetencia

- A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket.
- A 7–8. évfolyamokon a természettudományos nevelés eredményeként kialakul a gyerekekben az általános, az élet hétköznapi folyamataiban, az állampolgári léttel összefüggő döntésekben használható tudás. A három hagyományos természettudományi részműveltség-terület tanítása az iskolában együttműködésben kell, hogy történjék. Fontos, hogy a természetről formált kép egységes legyen, attól függetlenül, hogy a tanítás a helyi tantervekben rögzítetten diszciplináris, integrált, vagy komplex tantárgyakban szerveződik.
- A fizikai műveltség-tartalmak feldolgozása keretében elsődlegesen azokkal a mechanikai, termodinamikai, elektromágneses, fénytani és atomfizikai, anyagszerkezeti jelenségekkel és összefüggésekkel, törvényekkel ismerkednek meg a tanulók, amelyek megalapozzák a korszerű fizikai világnézetet, és segítik a többi természettudományos tantárgy tanítását, tanulását.
- A kémiai műveltség-tartalmak elsajátítása során a legtöbbet használt természetes és mesterségesen előállított anyagok legfontosabb tulajdonságait, átalakulásait és felhasználásuk módját ismerhetjük meg. Figyelmet fordítunk a veszélyes anyagok és készítmények helyes kezelésének alapelveire is. A megfelelően megválasztott kémiai műveltség-tartalmak tanítása és tanulása hozzájárulhat a környezetünkkel kapcsolatos felelős magatartás kialakulásához.
- A biológiai és egészségtani műveltség-tartalmak tanulmányozásával a tanulók megismerik az élet sajátosságait, az élő és élettelen természet szoros kapcsolatát, az élővilág egységét, fejlődését és rendszerszerű "működését", az élőlények állandóságát és változékonyságát.
- Ezek az ismeretek a természet szeretetére, meggyőződésből fakadó, tudatos, aktív környezetvédelemre nevelhetnek. Az e területen megszerzett műveltség fontos eszköze lehet annak a törekvésnek, melynek hatására a tanulók tudatosan törekednek az egészséges életmóddal kapcsolatos szabályok betartására.

Digitális kompetencia

- A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.
- Tisztában kell lennünk azzal, hogy az informatika mára nemcsak "betolakszik" a családok életébe, szűkítve a hagyományosnak tekintett kommunikációs lehetőségeket, hanem egyre inkább átveszi a családok, a tradicionális közösségek és az iskola szerepét a társadalmi szocializációban. Az internet eligazít, mintát ad, divatot diktál, információkat szolgáltat és szórakoztat; megkerülhetetlen szocializációs tényező, amely egyszerre mutathat az egyénnek utat és tévutat. Az internettől való függés kiszolgáltatottságot jelent, ám ugyanakkor az általa kínált lehetőségek kihasználása minden korábbinál nagyobb szabadságot biztosít.
- A helyes értelmezés alapjainak elsajátítása, a modern tömegkommunikáció nyújtotta lehetőségek kihasználása segítséget nyújthat a szociális és kulturális hátrányok ledolgozásában, az esélyek kiegyenlítésében. A térben és időben korlátozhatatlan kommunikáció és csatornáinak sokrétűsége az információk hatalmas tárházát nyitja meg

előttünk, amelynek révén a tudás és a műveltség sokkal könnyebben elérhetővé válik, mint bármikor korábban.

- A tantárgy a gyerekek világának "kitágításával" elültetheti bennük a kulturális sokféleség tiszteletben tartását, a különböző tradíciók, nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció és párbeszéd iránti érdeklődést. A megfelelő információk kiválasztása, illetve az egyéni és csoportos feladatok kreatív kijelölése megalapozhatja a gyerekek állampolgári és normatudatát, toleranciáját és empátiáját az esetek iránt.
- Lehetőség nyílik számos, a demokráciákat és a plurális, sokrétegű társadalmakat jellemző probléma megvitatására és kreatív feldolgozására. Így szóba kerülhet például a tudományos és technológiai fejlődés hatása az egyénre, illetve annak szűkebb és tágabb közösségére, a fenntartható fejlődés és a környezettudatos élet kérdése, valamint a világban tapasztalható, mindenkire hatással lévő folyamatokért viselt egyéni és közösségi felelősség ügye.
- Mindezzel hozzájárulhat ahhoz, hogy majdan a társadalomnak minél több olyan tagja legyen, aki önállóan és felelősen tud dönteni, aki képes élni a számára is biztosított "adóí és vevői" szabadsággal, képes a társadalomba beilleszkedni, a közjóért tenni, a **közügyekben aktívan** részt venni, vagyis fejlett szociális és állampolgári kompetenciával bír.

A hatékony, önálló tanulás

- A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy a tanuló képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti.
- A hatékony, önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.
- Tantárgyi gyűjtőmunka, az adatok elrendezése, a gyűjtött anyag felhasználása pl. szóbeli és írásbeli beszámolóban. Hivatkozás a forrásra az idézés megfelelő módjával. A források azonosítása. A modern technológián alapuló információhordozók megismerése. Az információk minőségének felismerése, értékelése, kritikája.
- Az alpműveltség elsajátításához szükséges információk megszerzésének és feldolgozásának csoportos és egyéni technikáinak (lényegkiemelés, tömörítés, vázlatírás, szöveg-kiegészítés stb.) megismerése és gyakorlása.
- Egy téma önálló vagy csoportos feldolgozása: problémafelvetés, forrásválasztás és feldolgozás segítséggel. Beszámoló készítése szóban vagy írásban, hivatkozás a forrásra az idézés megfelelő módjával.
- Különböző tanulási stratégiák és módszerek megismerése. Egyéni tanulási stratégiák és technikák megválasztásának szempontjai.
- Minden nevelő számára cél, egyszersmind feladat is a tanulás tanítása. Olyan fiatalokat kell oktatni és nevelni, akik sikeres tanulási stratégiákkal rendelkeznek, és képesek kreatívan és kritikusan felhasználni az információs társadalom technológiai adta lehetőségeket és eszközöket. Ezáltal lehetővé válik számukra az élethosszig tartó tanulás képességének elsajátítása.
- Tantervünkben hangsúlyos szerepet kap a tanulóközpontú tanulásszervezés. A változatos tevékenységformákban folyó feladatvégzéssel az ismeretszerzésen és a képességek fejlesztésén kívül az is a célunk, hogy a tanulók elsajátítsák a társas együttműködésben való részvételt. Ezáltal fejlődik konstruktív magatartásuk, szociális kompetenciájuk is.
- A tanulás tanítása természetesen az oktatás egész folyamatának kiemelkedő feladata. A cél az, hogy a gyerekek tanulják meg, hogy miként tudják használni az együtt tanulás

módszereit, ha nincs közvetlen pedagógusirányítás, vagyis hogyan alkalmazhatják a kooperatív munkaformákat házi feladatok megoldásánál, tanórán kívüli tanulás során, vagy ha csak egyszerűen az életben úgy adódik, hogy valamire fel kell készülniük, vagy meg kell oldaniuk valamilyen problémát, ami ismeretszerzést igényel.

- A pedagógus fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát, szokásait. Vegye figyelembe a megismerés életkori és egyéni jellemzőit, és ezekre alapozza a tanulás fejlesztését. Gondosan kutassa fel és válassza meg a fejlesztés tárgyi-cselekvéses, szemléletes-képi és elvont-verbális útjait, és életszerű tartalommal ruházza fel azokat. Törekedjen a gondolkodási képességek, elsősorban a rendszerezés, a valós vagy szimulált kísérleteken alapuló tapasztalás és kombináció, a következtetés és a problémamegoldás fejlesztésére, különös tekintettel az analízis, szintézis, összehasonlítás, általánosítás és konkretizálás erősítésére, mindennapokban történő felhasználására. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni. A tanulás az iskola alapfeladata, amely magába foglalja valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlődését, fejlesztését.
- A kiemelt fejlesztési feladat 5–8. évfolyamon a tanulás elengedhetetlen előfeltételeinek – alapozó munkában a biztonságos készség-, képesség- szinteknek az elérését hangsúlyozza. Az elmaradó tanulók esetében az érzékelés pontosságának fejlesztése, a tudatosodás segítése hatékony lehet. Ugyanígy a tárgyak tulajdonságainak kiemelése (analízálás); összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés; osztályokba sorolás, sorbarendezés különféle tulajdonságok szerint a különféle érzékszervek tudatos működtetésével járul hozzá a fejlődéshez. A figyelem terjedelmének és tartósságának növelése; a tudatos, célirányos figyelem elengedhetetlen feltétele az ismeretek hatékony elsajátításának.

Szociális és állampolgári kompetencia

- A személyes, értékorientációs, interperszonális, interkulturális, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei. A közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá, ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani.
- Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.
- A magyar múlt személyi, nyelvi, tárgyi értékei, szokásrendszere oly nagyok és szerteágazóak, hogy azokat elsovasztani, veszni hagyni nem lehet. Kiemelt feladatunk, hogy a tanulók ismerjék meg népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk legjelentősebb értékeit. Ennek érdekében tanulmányozzák a kiemelkedő magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók tevékenységét, munkásságát. Ismerjék meg a haza földrajzát, irodalmát, történelmét, mindennapi életét. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és a velünk együtt élő más népek megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek.
- Ismerjék meg a városi és a falusi élet hagyományait, jellegzetességeit. Alapvető nevelési célnak tartjuk, hogy a tanulók a társadalmi és természeti környezet szűrőjén át alapozzák meg a nemzettudatukat, nemzeti önismeretüket, végeredményben pedig a hazaszeretetüket. Ismerjék meg és tiszteljék a hazánkban és környezetünkben élő más népek kultúráját, eredményeit! Ösztönözzük fiataljainkat a szűkebb és tágabb környezet történelmi és vallási emlékeinek, hagyományainak feltárására, ápolására! Készítsük őket az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre!

Életpálya-építési kompetenciaterület

- Az életpálya-építési kompetenciák fejlesztésének célja, hogy a köznevelésből kikerülő tanulók tisztában legyenek saját képességeikkel, meg tudják fogalmazni a jövőjükkel kapcsolatos elképzeléseiket, és ezek alapján képesek legyenek megtervezni és felépíteni majdani életpályájukat. Mindezeket figyelembe véve fő feladatunk tanulóink felkészítése arra, hogy életpálya-elképzeléseiket a valóságos, egyben változó helyzetekhez tudják igazítani, képesek legyenek terveiket felülvizsgálni és módosítani, erőforrásaik átcsoportosításával a krízishelyzeteket elkerülni.
- Az énkép és önismeret fejlesztésében fontos kihasználni azt az érzékenységet, amely az alapvető erkölcsi normák iránti fogékonyságból adódik. A tanulók ebben az életkorban, személyes életükben, sorsuk alakulásában már sokféle tapasztalattal rendelkeznek. A pedagógus felelőssége és lehetősége a reális önismeret továbbfejlesztése, értékeinek folyamatos tudatosítása, a környezettel való harmonikus viszony formálása. Az önmegismerés és önkontroll, a feladatokkal vállalt felelősség magatartást irányító tevékenység. A kiskamaszok énképe a róluk alkotott vélemények ellenére, az önmagukkal szemben támasztott követelmények, elvárások hatására formálódik. Arról kell gondoskodni, hogy egyre kompetensebbnek érezzék magukat saját fejlődésükben.
- Hon- és népismeretben kitüntetett szerepe van a sajátélményű tanulásnak az alsóbb évfolyamokon. A felsős évfolyamokon fokozatosan előtérbe kerül az önálló tanulás, a történelmi változások figyelemmel kísérése, az egyéni vélemények megfogalmazása, a vita, a demokratikus polgári lét magatartásformáinak kialakítása.
- A fejlesztés kiemelt területei: a személyiség és az emberi jogok tiszteletére nevelés, a nemzeti identitás, a történelmi és állampolgári tudat erősítése, az elemi szintű jogismeret, a szociális érzékenység, az életkornak megfelelő társadalmi problémák iránti nyitottság, a környezetért érzett felelősség, más kultúrák megismerése és elfogadása, a humánus, értékeket védő magatartás fejlesztése, a demokratikus intézményrendszer használatához szükséges ismeretek és képességek kialakítása. Legyen alkalmuk a tanulóknak arra, hogy további ismereteket szerezzenek a helyi hagyományokról, a lakóhely múltjáról, továbbá a környék, a lakóhely természeti értékeiről, az azokat fenyegető veszélyekről és a megóvásukra tett erőfeszítésekről.
- Az aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés fejlesztési feladat, a civil életben fontos polgári lét alapjait segíti megteremteni. A társadalmi együttélés közös szabályait, követelményeit tudatosítja tanulóinkban. Ismeretek, képességek és megfelelő beállítódás szükséges ehhez. Az 5–8. évfolyamon az aktív állampolgársághoz szükséges rész-képességek fejlesztésére kell gondolni. Ilyenek: A konfliktuskezelés képessége, az együttműködés képessége, az iskolai élet demokratikus gyakorlatában elsajátítható felelősségvállalás, közéleti szerep gyakorlása.
- Az iskolának átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. A megszerzett ismeretek alapján segíteni kell, hogy a tanulók tudatos szemléletűvé és a gyakorlatban előhívható magatartási mintává váljon a környezet és a természet védelme, az egyéni életük biztonságát is szem előtt tartva. A legfontosabb pályák, foglalkozási ágak tartalmának, s a hozzájuk vezető utak megmutatása mellett, be kell mutatni az emberi alkotásokban megtestesülő használati, esztétikai, formai és etikai értékeket. Az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret hozzájárul, hogy a tanulók érdeklődésüknek megfelelő területen ismerkedjenek adott pályákkal. A pályaaorientáció tanórai és tanórán kívüli tevékenységek összehangolásával, tudatos szervezésével valósulhat meg eredményesen.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

- A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására.

- A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.
- A gazdálkodás és a pénz világára vonatkozó tudás nélkül nem érthetjük meg a bennünket körülvevő világ számunkra fontos folyamatainak jelentős hányadát; e tudás általános műveltségünk részévé vált. A gazdaság alapvető összefüggéseit értő és a javaikkal okosan gazdálkodni képes egyének nélkül nem képzelhető el sem működő demokrácia, sem életképes piacgazdaság.
- Minden olyan országnak, amely anyagi biztonságra törekszik és szeretne helytállni a globális versenyterben, elemi érdeke, hogy állampolgárai nyitottak legyenek a gazdaság világa felé.
- A társadalom számára is nélkülözhetetlen, hogy tagjaiban pozitív attitűd alakuljon ki az értékteremtő munka, a javakkal való gazdálkodás és a gazdasági ésszerűség iránt.
- A gazdasági nevelésnek alapvető szerepe van abban, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak, mérlegelni tudják a döntéssel járó kockázatot, hasznot vagy költséget. Hozzájárul annak a képességnek a kialakításához, hogy egyensúlyt találjanak a rövidebb és hosszabb távú előnyök között. Elősegíti, hogy képessé váljanak a rendelkezésükre álló erőforrásokkal való gazdálkodásra, beleértve a pénzzel való bánni tudást is.
- Nemcsak az egyén létérdeke, hogy okos döntéseket tudjon hozni, amikor hitelekről vagy megtakarításokról van szó, hanem a társadalomé is, amely számára komoly veszélyt jelenthet a pénzügyek megingása. Ezért is fontos, hogy az iskolai nevelés során kellő figyelmet fordítsunk a gazdálkodással és a pénzügyekkel kapcsolatos kérdésekre, és a személyiségnevelés fontos részének tekintsük az okos gazdálkodás képességének a kialakítását.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

- Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerést. Az elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvén. A média segítségével is megismerve az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót s a mozgóképet.
- Az iskolai művészeti nevelés célja, hogy megszilárdítsa az esztétikai-művészeti alpműveltséget, segítse kialakítani az igényt a tanulóknál arra, hogy egyéni képességeik, lehetőségeik figyelembevételével egész életük során képezzék magukat, bővítsék műveltségterületi és kulturális ismereteiket.
- A művészeti tanítás faladata a magyar népzene, mint a zenei anyanyelv megismertetése, megszerettetése, valamint a zenei és esztétikai értékek közvetítése, a tanulók értékszemléletének, hagyományőrző magatartásának formálása, a befogadó és reprodukáló képesség fejlesztése. Ennek érdekében szükséges a korábban megszerzett művészeti készségek, képességek, ismeretek összegzése, valamint az életkori sajátosságokból adódóan fejlettebb szintre emelése.
- Az esztétikai-művészeti nevelésnek hozzá kell járulnia az esztétikus művészeti világkép kialakításához. Érvényesülnie kell az érzelmi és értelmi vonatkozású hatása, jellemformáló ereje és szerepe. Az érzelmi, értelmi képességek fejlesztése mellett kiemelt fontosságúként kell kezelni a tanulói személyiség egészének fejlődését szolgáló tevékenységterületeket, a különféle műveltségterületekkel történő kapcsolódások keresését.
- Fejleszteni kell nem csak a tantárgyi, hanem a képességterületi és a nevelési integrációs lehetőségeket is.

- Kiemelten fontos az esztétikai ízlés formálása, a helyes ítézőképesség fejlesztése, mert ez teszi lehetővé az értékes műalkotások felismerésén keresztül azok elfogadását és a kritikai képesség kialakítását.
- Élmenyszerű helyzetek teremtésével a tanulók tapasztalatokat szerezhetnek, maguk fedezhetik fel a művészeti elemek közötti kapcsolatokat és összefüggéseket, amelyekből következtetéseket vonhatnak le, így korábbi tapasztalataikat, ismereteiket és készségeiket alkalmazni tudják.

3. A kompetencia alapú oktatás megvalósítását segítő módszerek

Az iskolának a mindennapi életben jól hasznosítható tudást kell közvetítenie. A tanulók is egyre gyakorlatiasabb, naprakész információk átadását várják el oktatási intézményüinktől. A tanár szerepe a tanulási folyamat megszervezésére, támogatására irányul. A tanítási folyamatban a diákok aktív részvételére helyeződik a hangsúly, ami a kompetencia alapú oktatás módszereinek alkalmazását jelenti.

Differenciált tanulásszervezés

A gyermek teljesítőképességét nagyban befolyásolja az iskolai környezet, illetve a családi háttér. Minden gyerek más és más, így eltérőek a képességeik is. Vannak egészen kiemelkedő képességűek, tehetségesek, és vannak olyan tanulók (számuk egyre nő), akik bizonyos hátrányok miatt egyéni képességfejlesztésre szorulnak. Ezért, ha azt akarjuk, hogy munkánk sikeresen elérje célját, a tanításban feltétlenül differenciálni szükséges.

A differenciálásnak a tanulásszervezésben két jelentést tulajdonítunk: egypedagógiai szemléletet, amely a tanító, a tanár érzékenységét fejezi ki tanítványai egyéni különbségei iránt, és egy pedagógiai gyakorlatot, amely a különbségekhez való illeszkedést (adaptáció) próbálja megvalósítani minden rendelkezésre álló eszközzel.

Célja:

- hogy az egyes tanulók egyéni szükségleteihez igazítsuk az elsajátítandó tananyag tartalmát és szerkezetét, valamint oktatási módszereinket.

A tanulásszervezésnek két fő területe határozható meg:

- a tanulócsoporthoz és osztályok szervezése;
- a tananyag kiválasztása és a tanuláshoz szükséges idő megszabása

Feltétele :

- a pedagógus szakmai módszertani kultúrájában gyökerezik. Megmutatja, mennyire tudja a feladatokat a tartalomhoz igazítani, a tartalom lefedi-e a tanulók képességét, figyelembe veszi-e az optimális fejlettségnél, hogy a feladatok nehézségi foka igazodik-e a tanuló képességeihez, tudja-e a pedagógus az időfaktort rugalmasan kezelni a tanulási folyamatban.

Lehetőségei:

- A differenciált tanulásszervezési módszerek alkalmazása lehetővé teszi az egyes tanulók személyi szükségleteinek, tudásának, képességeinek, érdeklődésének és érdekeltiségének megfelelő fejlesztést.

Differenciálás:

- A foglalkozások megszervezésének alapját az egyéni tempó, képességek, problémák feltérképezése és javítása képezi. A differenciálás szempontja lehet a tanulók szövegértési, illetve szövegalkotási módja, tempója vagy a szükséges tanári támogatás mértéke. A tanulási folyamat hatékonysága nem a tanulócsoporthoz tartozó összteljesítményén, hanem az egyes tanulók fejlődésének ütemén mérhető.

Párban történő tanulás:

- Lényege a közös gondolatcsere. A gyerekek közösen, egyenrangúan, a kölcsönösség jegyében dolgoznak a feladaton. A jó együttműködés aktivitásukat növelő tényező.

Tanulópár esetén a tudásban magasabb szinten álló tanuló segíti a kevésbé jót. A jó tanuló megtapasztalhatja, mivel küszködik egy kevésbé jó tanuló társa. Gyakorlóórán is alkalmazható, mint segítő akció.

Részben egyénre szabott tanulás:

- Több tanuló kap azonos feladatot a tanulás folyamán, az elsajátítás menetében kialakul a tanuló egyéni tanulási módszere. A gyermek pozitív beállítódása növeli a teljesítményét, önértékelése fejlődik. Ha problémája van, nem nélkülözhető a tanári segítség, ami teljesen egyénre szabott, mivel a tanulás tanulásának folyamatáról van szó. A módszer alkalmazása során ismerni kell a tanuló előzetes tudását, valamint meg kell győződni arról, hogy képes-e önállóan dolgozni.

Csoportmunka:

- A pedagógus közvetett módon irányítja a tanulási folyamatot. Nem minden tárgy alkalmas gondolatcserére, és nem minden gyermek alkalmas csoportmunkára.
- A szervezés célja a tudás gyarapítása: a "több és többet tud" elv érvényesülése. Azaz a tanulók kognitív fejlődésének irányítása, tudásuk kialakítása, továbbfejlesztése, figyelembe véve az előzetes ismereteket és a tanulók képességeit. A tanulás során domináns szerep jut az információ feldolgozásában a tevékenykedtetésnek, a viselkedési formák gyakorlati alkalmazásának.
- A csoportmódszer nagyon alkalmas az empátikus készségek, a szociális kompetenciák, a toleranciakészség fejlesztésére is. A tanulási folyamatban a tanulók belső szorongása csökken, tanulási kedvük növekedik a közös tapasztalatszerzés során.
- Magatartásuk alakításában az attitűdök szerepe meghatározó, a tanulók pozitív reakciói erősödnek a feladatvégzések és a környezeti tényezők során.

A kooperatív tanulás

- Az ismeretszerzésnek ebben a formájában gyerek nem úgy tanul, mintha csak a tanár lenne a tudás forrása, hanem a csoport valamennyi tagjának érdeke, hogy valamit megismerjen és a megszerzett ismeretet megossza társaival a csoportban.
- Mivel tanulás közben kölcsönösen függenek egymástól, együttműködési képességeik biztosan fejlődnek, baráti viszonyok alakulnak ki közöttük. Szaknyelven szólva: motiváltak közös célok elérésére, s e közben fejlődnek kommunikációs képességeik, technikáik.

A kooperatív tanulás általános hatásai:

- együttműködő tanulást jelent, amely nem egyenlő a hagyományosan használt csoportosan végzett munka kifejezéssel;
- egyenlő esélyt biztosít a hátrányos helyzetű és/vagy lassabban haladóknak is a munkában való részvételre;
- toleranciára, elfogadásra és egymás segítésére nevel, s mint ilyen, háttérbe helyezi a versengést, egymás legyőzését, kiszorítását;
- négy alapelve: az egyenlő részvétel, az építő egymásrautaltság, a párhuzamos interakciók és az egyéni felelősség minden feladattípusnál megtalálható;
- örömmel és kedvvel végzett munkát eredményez,
- feltétele a nyitott, elfogadó, toleráns pedagógiai attitűd, amely az alkalmazás során egyre jobban jellemzőjévé válik a pedagógusnak,
- elengedhetetlen szükséglet a későbbi munkára való felkészítésben, hiszen olyan feltétlenül fontos és elengedhetetlen képességeket fejleszt a diákokban, mint a figyelem, empátia, felelősségvállalás, önzetlen segítség, kommunikáció, szervezőkészség, tolerancia;
- alkalmas az iskolai kudarcok nagymértékű csökkentésére, a tanulási kedv és sikerélmény és eredményesség biztosítására;
- olyan módszereket tartalmaz, amelyek egyaránt alkalmazhatók a tanulásban és a tanórán kívüli tevékenységekben is;

Projekt módszer:

- Alkalmazásakor hierarchikus munkamegosztás helyett a kooperativitás, az együttműködés kerül előtérbe. Mindenki saját élményei, képességei, tapasztalata alapján járul hozzá a csoport eredményességéhez.
- Minden tanuló az egész részeként cselekedve, csoportjának hasznos tagjává válik.
- A projekt egy olyan sajátos tanulási egység, tanulási technika, amely a megismerés fő forrásává az önálló és csoportos tapasztalást teszi. Más szóval a projekt egy ismeretszerzési folyamat, amely az elsajátítást egy alkotó folyamat részeként és eredményeként valósítja meg.
- A módszer lényege, hogy a tanulók a lehető legtöbb összefüggést és kapcsolódási pontot felfedjenek. A diáknak lehetősége van saját meglévő képességeinek, viselkedési formáinak kipróbálására, és újak kialakítására.
- A projektmódszer fő értéke, és egyben leginkább hasznosuló eleme maga a munkafolyamat, a munka konkrét eredményei és végtermékei mellett.
- A projektmunka során megvalósuló ismeretsajátítás mellé fontosságában felzárkózik maga a gondolkodási folyamat, valamint az egyéb gyakorlati tevékenységek megvalósítása során szerzett tapasztalatok, élmények szellemi és érzelmi hatása.
- A projektmunka során megváltozik a tanár szerepe is. Az irányítás helyett inkább az együttműködést segítő, az egyes munkafolyamatokat koordináló és tanácsadói szerepkörök kerülnek előtérbe.
- Rendkívüli szerepet nyer a tanár tudatossága, munkaszervező képessége. A projektmódszer segítségével az egyik legnehezebb feladatunk válik lehetségessé: felkelthetjük a diákok érdeklődését, beindítva intellektuális kíváncsiságukat, ösztönözhetjük őket önálló felelősségvállalásra, önálló tanulási célok kitűzésére és azok megvalósítására. Közben megváltozhat a tanulók tudáshoz és tanuláshoz való viszonya, sikereket és közös élményeket szereznek, önbecsülésük és önismeretük magasabb szintre léphet.

A projekt módszer kompetencia elemei:

- Kommunikáció központúság
- A kommunikációval kapcsolatos ismeretek, szabályszerűségek, normák megtanítása és gyakorlása. A szövegértés-tanításnak ebben a formában nemcsak célja, hanem módszere is a kommunikáció, hiszen a feladatmegoldások, az ellenőrzés, az értékelés folyamatos eszmecserét feltételeznek a tanár és a tanulók között.
- A program a szövegértési képességeket olyan tanulási folyamatban fejleszti, amely a tanuló és a pedagógus demokratikus együttműködésére, vitáira, eszmecseréire épül, kommunikatív cselekvésekre ösztönöz, önállóságot és kritikai készséget kíván.
- A tanulóknak nem pusztán kérdésekre kell választ találniuk, hanem az önálló ismeretszerzés közben a különböző információk alapján – akár maguk által elgondolt –, műveleteket kell végezniük.
- A szövegértés-szövegalkotás gyakorlása minden műveltségterület feladata. A felelősség és a fejlesztés egy tantárgyra szűkítése a program hatásvesztését okozza. A mérések nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják.
- A pedagógus a munka nagy részében a tanulókkal partneri viszonyban, segítő-tanácsadóként irányítja az ismeretszerzést, nem pedig a hierarchikus tanár-diák kapcsolatot képvisel.
- Feloldani az olvasási kudarcok által okozott szorongásokat. Ennek egyik feltétele a tévedések és a próbálkozások lehetőségének megadása. A kutatószemlélet fontos eleme a kérdésfeltevés.
- Tevékenység-centrikusság
- Rendszeresség
- Partnerség
- Kutatószemlélet

A kulcskompetenciák

Az Európai Unióban kulcskompetenciákon azokat az ismereteket, készségeket és az ezek alapját alkotó képességeket és attitűdöket értjük, amelyek birtokában az Unió polgárai egyrészt gyorsan alkalmazkodhatnak a modern világ felgyorsult változásaihoz, másrészt a változások irányát és tartalmát cselekvően befolyásolhatják.

A tudásalapú társadalomban felértékelődik az egyén tanulási képessége, mert az emberi cselekvőképesség az élethosszig tartó tanulás folyamatában formálódik.

A különböző kompetenciaterületekben megjelenő ismeretek, készségek, és ezek háttérében a meghatározó képességek és attitűdök számos tanulási helyzetben és összefüggésben alkalmazhatók különféle célok elérésére, különböző problémák és feladatok megoldására, ezért több műveltségterülethez is köthetők.

Több kompetencia egymásba fonódik, így részben fedik egymást, továbbá az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik területhez elengedhetetlen készségek formálódását, fejlődését.

Hasonló egymásra építettség jellemzi a képességek kibontakoztatására és a tanulás fejlesztésére irányuló célok és az egyes műveltségterületek viszonyát. Számos olyan fejlesztési területet említhető, amely valamennyi műveltségterületen a kialakítandó kompetencia részét képezi: ilyen például a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, az együttműködés, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése, a kapcsolati kultúra, a társas tolerancia.

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények, vélemények kifejezését és értelmezését, megőrzését és közvetítését szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás szóban és írásban), valamint a helyes, öntudatos és alkotó nyelvhasználatot az oktatásban és képzésben, a társadalmi és kulturális tevékenységek során, a családi és a társas életben, a munkában és a szabadidős tevékenységekben, a társas valóság formálásában.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök:

- Az anyanyelvi kommunikáció az anyanyelv elsajátításának folyamata és eredménye, amely természeténél fogva kapcsolódik az egyén kognitív képességeinek fejlődéséhez.
- Az anyanyelvi kommunikáció feltétele a megfelelő szókincs, valamint a nyelvtan és az egyes nyelvi funkciók ismerete. Ez a tudásanyag felöleli a szóbeli és írásbeli kapcsolattartás fő típusainak, az irodalmi és nem irodalmi szövegek egész sorának, a különböző nyelvi stílusok sajátosságainak, valamint a különféle helyzetekben a nyelv és a kommunikáció változásainak ismeretét.
- Az ember rendelkezik azzal a képességgel, hogy változatos helyzetekben, szóban és írásban képes másokkal érintkezni, kommunikációját figyelemmel tudja kíséni, és a helyzetnek megfelelően tudja alakítani. Képes nyelviileg megalkotni és kifejezni saját valóságát és valóságértelmezését, a nyelvhasználaton keresztül mások valóságértelmezését megismerni és a sajátjával összevetni, összehangolni, vagy ütköztetni.
- Képes a nyelvhasználat útján ismereteket szerezni és ismereteit gazdagítani, illetve új ismereteket, tudást létrehozni.
- Képes megkülönböztetni és felhasználni különböző típusú szövegeket, továbbá információkat keresni, gyűjteni, feldolgozni és közvetíteni.
- Tud segédeszközöket használni, saját szóbeli és írásbeli érveit a helyzetnek megfelelően, etikusan és meggyőzően kifejezni.
- A pozitív attitűd magában foglalja a társas viszonyokra érzékeny, tudatos, érdeklődő és önkritikus magatartást, a törekvést az építő jellegű párbeszédre, az igényes megnyilvánulás értékének felismerését, az esztétikai minőség tiszteletét, mások megismerésének igényét és az anyanyelv iránti felelősség vállalását.

- Ehhez ismerni kell az anyanyelv és a nemzeti kultúra, a nyelv és a valóság, a kommunikáció és a társas világ közötti összetett kapcsolatot, a nyelv változó-változtató természetét, másokra gyakorolt hatását, a társadalmilag felelős nyelvhasználat jelentőségét.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció – az anyanyelvi kommunikációhoz hasonlóan – az alapvető nyelvi készségekre épül: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése idegen nyelven különböző tevékenységi formákban. Ilyen a hallott és olvasott szöveg értése, a szövegalkotás és az interakció szóban és írásban.

Ezek a tevékenységek az élet különböző területein – oktatás és képzés, munka, családi és társas élet, szabadidős tevékenységek – az egyén szükségleteinek megfelelően folynak. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességekre és készségekre is támaszkodik, mint a közvetítés az anyanyelv és az idegen nyelv között, valamint más kultúrák megértése. A nyelvhasználó tudásszintje változhat a különböző nyelvek, nyelvi tevékenységek (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése, írásképesség és közvetítő készség), valamint az idegen nyelvet használó társadalmi-kulturális háttere, igényei és érdeklődése szerint.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök:

- A kommunikatív nyelvi kompetencia lexikális, funkcionális, grammatikai és szövegalkotási ismereteket, valamint szocio- és interkulturális készségeket feltételez.
- Az élethosszig tartó tanuláshoz a nyelvhasználónak el kell sajátítania az önálló tanulás stratégiáit és az ehhez szükséges eszközök használatát.
- A pozitív attitűd magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti érdeklődést és kíváncsiságot.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia kialakításához elengedhetetlen az olyan meghatározó bázisképességek fejlesztése, mint a matematikai gondolkodás, az elvonatkoztatás és a logikus következtetés. E kompetencia összetevőit alkotják azok a készségek is, amelyekre támaszkodva a mindennapi problémák megoldása során a matematikai ismereteket és módszereket alkalmazzunk. A matematikai kompetencia kialakulásában, hasonlóan más területekhez, az ismeretek és a készség szintű tevékenységek egyaránt fontos szerepet töltenek be.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök:

- A matematikai ismeretek magukban foglalják a számok, mértékek, struktúrák, az alpműveletek és az alapvető matematikai fogalmak, jelölések és összefüggések készség szinten alkalmazható tudását.
- A matematikai kompetencia azt jelenti, hogy felismerjük az alapvető matematikai elveket és törvényszerűségeket a hétköznapi helyzetekben, elősegítve a problémák megoldását a mindennapokban, otthon és a munkahelyen.
- E kompetencia teszi lehetővé a törvényszerűségek felismerését a természetben, és alkalmassá tesz az érvek láncolatának követésére, a matematika nyelvén megfogalmazott törvények megértésére.
- A matematikai műveltséghez való pozitív hozzáállás annak az igazságnak a tiszteletén alapul, hogy a világ rendje megismerhető, megérthető és leírható.

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia az ismereteknek és készségeknek azt a rendszerét jelöli, amelynek megfelelő szintje lehetővé teszi, hogy megfelelő ismeretek és módszerek felhasználásával leírjuk és magyarázzuk a természet jelenségeit és folyamatait, bizonyos feltételek mellett előre jelezve azok várható kimenetelét is.

Segít abban, hogy megismerjük, illetve megértsük természetes és mesterséges környezetünket, és ennek megfelelően irányítsuk cselekedeteinket.

A technikai kompetencia ennek a tudásnak az alkotó alkalmazása az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében. A természettudományos és technikai kompetencia magában

foglalja a fenntarthatóság, azaz a természettel hosszú távon is összhangban álló társadalom feltételeinek ismeretét, és az annak formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősség elfogadását. Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök:

- A természettudományok esetében elengedhetetlen a természet működési alapelveinek, az alapvető tudományos fogalmaknak, módszereknek és technológiai folyamatoknak az ismerete, de ismerni kell az emberi tevékenységeknek a természetre gyakorolt hatásait is.
- Így megértjük a tudományos elméletek szerepét a társadalmi folyamatok alakulásában, valamint az alkalmazások és a technológiák előnyeit, korlátait és kockázatait a társadalomra nézve.
- A természettudományos és technikai kompetencia birtokában mozgósítani tudjuk természettudományos és műszaki műveltségünket a munkában és a hétköznapi életben: amikor új technológiákat, eszközöket, berendezéseket ismerünk meg és működtetünk, amikor a tudományos eredményeket a hétköznapi életben alkalmazzuk egyéni és közösségi célok érdekében, vagy természettudományos és műszaki műveltséget igénylő döntések meghozatalakor.
- Az ilyen kompetenciával felvértezett ember egyaránt kritikus az áltudományos, az egyoldalúan tudomány- és technikaellenes, illetve a technikát, a termelést az emberi szempontok és a környezeti fenntarthatóság fölé helyező megnyilvánulásokkal szemben.
- A természettudományos és technikai kompetencia kritikus és kíváncsi attitűdöt alakít ki az emberben, aki ezért igyekszik megismerni és megérteni a természeti jelenségeket, a műszaki megoldásokat és eredményeket, nyitott ezek etikai vonatkozásai iránt, továbbá tiszteli a biztonságot és a fenntarthatóságot.

Digitális kompetencia

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (információs és kommunikációs technológia, a továbbiakban IKT) és a technológiák által hozzáférhetővé tett, közvetített tartalmak magabiztos, kritikus és etikus használatát a társas kapcsolatok, a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén.

Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul:

- az információ felismerése (azonosítása), visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; digitális tartalomalkotás- és megosztás, továbbá kommunikációs együttműködés az interneten keresztül.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök:

- A digitális kompetencia az IKT természetének, szerepének és lehetőségeinek megértését, alapos ismeretét, illetve ennek alkalmazását jelenti a személyes és társadalmi életben, a tanulásban és a munkában.
- Magába foglalja a főbb számítógépes alkalmazásokat – szövegszerkesztés, adattáblázatok, adatbázisok, információtárolás- és kezelés, az internet által kínált lehetőségek és az elektronikus média útján történő kommunikáció (e-mail, hálózati eszközök) – a szabadidő, az információ-megosztás, az együttműködő hálózatépítés, a tanulás, a művészetek és a kutatás terén.
- A tanulóknak értenie kell, miként segíti az IKT a kreativitást és az innovációt, ismernie kell az elérhető információ hitelessége és megbízhatósága körüli problémákat, valamint az ezek kiszűrésére használatos alapvető technikákat, továbbá az IKT interaktív használatához kapcsolódó veszélyeket és etikai elveket, valamint a szerzői jogból és a szoftver-tulajdonjogból a felhasználókra vonatkozó jogi kereteket.
- A szükséges készségek magukba foglalják az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a kritikus alkalmazást, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.
- Ide tartozik a komplex információ előállítását, bemutatását és megértését elősegítő eszközök használata, valamint az internet alapú szolgáltatások elérése, az ezek segítségével történő keresés, az IKT alkalmazása a kritikai gondolkodás, a kreativitás és az innováció területén.
- Az IKT használata kritikus és megfontolt attitűdöket igényel az elérhető információ és az interaktív média felelősségteljes alkalmazása érdekében.
- A digitális kompetencia fejlődését segítheti továbbá az aktív részvétel a kulturális, társadalmi és/vagy szakmai célokat szolgáló közösségekben és hálózatokban.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékalapú, személyek és kultúrák közötti párbeszédre nyitott szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel, valamint a közösségi beilleszkedés feltételei. A közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amelynek révén az ember hatékony és építő módon vehet részt az egyre sokszínűbb társadalmi és szakmai életben, továbbá – ha szükséges – képes a konfliktusok megoldására.

Az állampolgári kompetencia lehetővé teszi, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudást felhasználva aktívan vegyünk részt a közügyekben.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

- Az állampolgári kompetencia a demokrácia, az állampolgárság fogalmának és az állampolgári jogoknak az ismeretén alapul, ahogyan ezek az Európai Unió Alapjogi Chartájában és a nemzetközi nyilatkozatokban szerepelnek, és ahogyan ezeket helyi, regionális, nemzeti, európai és nemzetközi szinten alkalmazzák.

- A kompetencia magába foglalja az aktuális események, valamint a nemzeti, az európai és a világtörténelem főbb eseményeinek és tendenciáinak, továbbá a társadalmi és politikai mozgalmak valós céljainak, értékeinek és törekvéseinek az ismeretét. Idetartozik az európai integráció és az EU struktúráinak, főbb célkitűzéseinek és értékeinek az ismerete, valamint az európai sokféleség és a kulturális azonosságtudat fontosságának tudatosítása egyaránt.

- Az állampolgári kompetencia kialakítása során olyan képességekre és készségekre is támaszkodni kell, mint a közügyekben kifejtett hatékony együttműködés, a helyi és a tágabb közösségeket érintő problémák iránti érdeklődés, valamint a megoldásuk során tanúsított szolidaritás.

- Ez a kompetencia magában foglalja a közösségi tevékenységek és a különböző – helyi, nemzeti és európai – szinteken hozott döntések kritikus és kreatív elemzését, továbbá a részvételt a döntéshozatalban (elsősorban szavazás útján).

- A pozitív attitűdök az emberi jogok teljes körű tiszteletén alapulnak, ideértve az egyenlőség, a demokrácia, a vallási és etnikai sokszínűség tiszteletben tartását.

- Pozitív attitűd a településhez, az országhoz, a nemzethez, az EU-hoz és általában az Európához való tartozás tudata, a részvétel iránti nyitottság a demokratikus döntéshozatal valamennyi szintjén, valamint a felelősségérzetnek és a közösségi összetartozást megalapozó közös értékek, demokratikus elvek elfogadásának és tiszteletben tartásának kinyilvánítása.

- Az alkotó részvétel az állampolgári tevékenységeket, a társadalmi sokféleség és kohézió, valamint a fenntarthatóság támogatását és mások értékeinek, magánéletének tiszteletét is jelenti.

- A személyes és szociális jólét megköveteli, hogy az egyén rendelkezzen a saját - fizikai és mentális egészségére vonatkozó ismeretekkel és alkalmazza is őket. A kiegyensúlyozott kapcsolatok és a társadalmi életben való aktív, sikeres részvétel érdekében elengedhetetlen a normatudat és az általánosan elfogadott magatartási szabályok elsajátítása.

- Fontos az egyénnel, a csoporttal, a munkaszervezettel, a nemek közti egyenlőséggel, a megkülönböztetés-mentességgel, a társadalommal és a kultúrával kapcsolatos alapvető fogalmak ismerete. Kívánatos a tájékozódás az európai társadalmak kulturális és társadalmi-gazdasági viszonyaiban, továbbá a nemzeti és az európai identitás kapcsolatának a megértése is.

- E kompetencia alapja az a sokféle képességre épülő készség, hogy az ember különféle területeken tud hatékonyan kommunikálni, figyelembe veszi és megérti a különböző nézőpontokat, tárgyalópartnereiben bizalmat kelt, és empátiával fordul feléjük.

- Az attitűdök vonatkozásában az együttműködés, a magabiztosság és az integritás a legfontosabb. Nélkülözhetetlen még a társadalmi-gazdasági fejlődés, az interkulturális kommunikáció iránti érdeklődés. Az attitűd fontos része a személyes előítéletek leküzdése és a törekvés a kompromisszumra. Ide tartozik még a stressz és a frusztráció megfelelő kezelése, valamint a változások iránti fogékonyság.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és a vállalkozói kompetencia segíti az embert, hogy igyekezzék megismerni tágabb környezetét, és ismeretei birtokában képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására.

Ez tudást, kreativitást, újjáépítésre való törekvést és kockázatvállalást jelent, valamint azt, hogy az egyén céljai érdekében terveket készít és valósít meg. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek, készségeknek és magatartásformáknak, amelyekre a mindennapi életben, a társadalomban és a munkahelyen szükség van.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök:

- A szükséges ismeretek egyrészt az ember személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek, kihívások felismerését, értelmezését, másrészt a gazdaság működésének átfogóbb megértését és a pénz világát érintő magabiztos tájékozódást foglalják magukban.

- Az egyénnek tudatában kell lennie a vállalkozások működésének pénzügyi és jogi feltételeivel is.

- Olyan készségek, képességek tartoznak ide, mint a tervezés, a szervezés, az irányítás, a vezetés, a feladatok megosztása, az elemzés, a kommunikáció, a jó ítélőképesség, a tapasztalatok értékelése, a kockázatfelmérés- és vállalás, a munkavégzés egyénileg és csapatban, valamint az etikus magatartás.

- A pozitív attitűdöt a függetlenség, az alkotó- és újjátörőképesség, a célok elérésére irányuló motiváció és eltökéltség jellemzi a személyes és társadalmi életben, valamint a munkában.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerést, illetve az elképzelések, képzetek, élmények és érzések kreatív kifejezésének elismerését, befogadását mind a hagyományos művészetek nyelvén, mind a média segítségével, különösen az irodalomban, a zenében, a táncban, a drámában, a bábjátékban, a vizuális művészetekben, a tárgyak, épületek, terek kultúrájában, a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó és a mozgókép segítségével.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

- Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség feltételezi a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökség tudatosítását, a főbb művészeti alkotások értő és beleérző ismeretét a népszerű kortárs kultúra és kifejezőmódok vonatkozásában is.

- Idetartozik az európai országok, nemzetek és a kisebbségek kulturális és nyelvi sokfélesége megőrzésére irányuló igénynek, a közízlés fejlődésének, valamint az esztétikum mindennapokban betöltött szerepének a megértése is.

- Olyan képességek és készségek értendők ide, mint a művészi önkifejezés, a művészi érzék, a műalkotások és előadások értelmezése és elemzése, a saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása, s ez által az általános életminőség javítása.

- A pozitív attitűdök alapját a művészet szeretete, a művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság és az esztétikai érzék fejlesztésére való hajlandóság képezi. A nyitottság, az érdeklődés, a fogékonyság fejleszti a kreativitást és az azt támogató készséget, hogy a művészi önkifejezés és a kulturális életben való részvétel révén gazdagodjon az állampolgárok önismerete, emberi kapcsolatrendszere és eligazodó képessége a világban.

A hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az ember képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve a hatékony gazdálkodást az idővel és az információval.

Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és életpasztalataira

építve tudását, a képességek együttesére támaszkodó készségeit a legkülönbözőbb helyzetekben alkalmazza: tanulási és képzési folyamataiban, otthon, valamint a munkában egyaránt.

A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök:

- Az életben jól hasznosítható, a munka- vagy karriercélok elérését szolgáló tanuláshoz az embernek megfelelő ismeretekkel kell rendelkeznie saját képességeiről, a szükséges kompetenciákról, tudástartalmakról és szakképesítésekről.
- A hatékony és önálló tanulás feltétele, hogy ismerje és értse saját tanulási stratégiáit, készségeinek és szaktudásának erős és gyenge pontjait, valamint képes legyen megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket, útmutatásokat, támogatásokat.
- A hatékony és önálló tanulás olyan alapvető készségek meglétét igényli, mint az írás, olvasás, számolás, valamint az IKT-eszközök használata. Ezekre épül az új ismeretek elsajátítása, feldolgozása és beépítése.
- A hatékony és önálló tanulás további feltétele a saját tanulási stratégia kialakítása, a motiváció folyamatos fenntartása, a figyelem összpontosítása, valamint a tanulás szándékának és céljának kritikus mérlegelése.
- A tanulónak képesnek kell lennie a közös munkára és arra, hogy tudását másokkal megossza, saját munkáját tárgyilagosan értékelje, és szükség esetén tanácsot, információt, támogatást kérjen.
- A pozitív attitűd tanulás iránti belső motivációt feltételez, amelynek folyamatos fenntartásához elengedhetetlen, hogy az ember korábbi tanulási és élettapasztalatait felhasználja, új tanulási lehetőségeket kutasson fel, és a tanultakat az élet minden területén széles körben alkalmazza.

Tantervünk jellemzői

Ez a helyi tanterv átlagos feltételekkel rendelkező iskolánk, átlagos felkészültségű és előképzettségű tanulói számára készült, ahol természetesen figyelembe vettük az iskola tehetséggondozó és felzárkóztató tevékenységét, melyek a tanulói személyiség fejlesztését szolgálják.

Mivel a műveltségi területek négy képzési szakasz szerint új arányokat jelölnek meg, ezért a kerettantervek készítői az 1–4. évfolyamot, az 5–6. évfolyamot, illetve a 7–8. évfolyamot egységben szemlélték, csak azután bontották fel évfolyamokra a kerettantervi tartalom szerint.

A Nemzeti Alaptanterv által megjelölt kiemelt fejlesztési feladatokkal a kerettantervek is hangsúlyozottan foglalkoznak, ezért mi is ezt az irányvonalat követtük, miszerint:

Kerettanterv képzési szakaszonként tartalmaz ajánlást

- a nevelés és oktatás céljára,
- a fejlesztés kiemelt területeire,
- a tantárgyak rendszerére és az óraszámokra,
- az egyes tantárgyak témaköreire,
- a témakörök tartalmára,
- a tantárgyak évfolyamonkénti követelményeire, a továbbhaladás feltételeire,
- az iskolai egészségfejlesztéssel,
- fogyasztóvédelemmel,
- környezetvédelemmel összefüggő feladatok végrehajtására.

KIEMELT TERÜLETEK:

Értékzavarodott világban élünk, az embert próbáló történelmi időszakban határozott erőfeszítést kell tennünk a hit, a nemzeti hagyományok megőrzése és átszármaztatása, az értékmentés és értékteremtés érdekében.

Az iskola örök feladata, hogy hitünket, nemzeti kincsünket, a „szellemi erőt” kibontakoztassa, létrehozza. Olyan iskolát kívánunk teremteni, amelyben a gyermek és felnőtt egyaránt jól érzi

magát; mert az iskola belső világának emberformáló ereje elsősorban attól függ, hogyan érzik magukat a tanulók és a nevelők az iskolában.

Összességében: olyan nevelési rendszert akarunk létrehozni a meglévő vallási és nemzeti hagyományainkat továbbfejlesztve, amelyben a gyerekek megtanulhatják azt, hogyan lehet értékes, Isten segítségével boldog emberré válni.

Ez a helyi tanterv a működőképes elemek megőrzését, továbbfejlesztését tűzi ki, s megpróbálja prognosztizálni középtávon az Újfehértói Istenszülő Oltalmáról Elnevezett Görögkatolikus Óvoda és Általános Iskola fejlesztési lehetőségeit.

HON - ÉS NÉPISMERET, NÉPHAGYOMÁNY

Célja, hogy minden tanuló ismerje meg hazánkat, népünket, kulturális örökségünk leginkább jellemző sajátosságait, a magyar néphagyományt, sajátítsa el azokat az ismereteket, gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megbecsüléséhez, megszeretéséhez, és az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek. Ismerjék a kiemelkedő magyar államférfiak, tudósok, feltalálók, felfedezők, művészek, írók, költők, sportolók tevékenységét, munkásságát.

Általános fejlesztési követelmények

Tudatosuljon, hogy mindenkinek először a saját hagyományait, nemzeti értékeit kell megismernie, elsajátítania, hogy azután másokét is a nemzetiségek, a szomszéd és rokon népek, a világ többi népének kultúráját, az egyetemes értékeket és a köztük lévő kölcsönhatást megérthesse.

Alapozza meg, mélyítse el : - a nemzeti önismeretet,

- a nemzettudatot,

- a tevékeny hazaszeretetet.

Ösztönözzön a szűkebb és tágabb környezet hagyományainak és történelmi emlékeinek felfedezésére, hogy a múlt tisztelete, a szülőföld szeretete, a hozzá való kötődés erősödjék a tanulóknál.

Fedezék fel, hogy a nemzedékeken át létrehozott közösségi hagyomány összeköti őket a múlttal, és segít nekik kiigazodni a jelenben, hiszen az emberiség évezredek óta felhalmozódott tapasztalatait a legegyszerűbb és éppen ezért a legfontosabb mindennapi kérdésekre adott gyakorlati válaszokat tartalmazzák.

A hon- és népismeret megalapozza és áthatja a különböző műveltségi területeket, valóságismeretével és értékrendjével segíti megoldani a társadalmi nehézségeket, értékválságokat. Évszázadokon át felhalmozódott tapasztalataival segíti a természettel való harmonikus kapcsolat kialakítását.

Törekedni kell arra, hogy minél több alkalom legyen az élményszerű megismerésre, a tanulók cselekvő és alkotó részvételére, hiszen a tanulók az érzékelésen, észlelésen keresztül jutnak el az elvontabb ismeretekig, az összefüggések meglátásáig.

Az ismeretanyag szerepet kap a tanulók értelmi, érzelmi, etikai és esztétikai nevelésében, a munkára nevelésben, a felnőtté válásban, a társadalomba való beilleszkedésben.

Bővíti a tanulók művelődéstörténeti ismereteit, elősegíti olyan magatartás kialakítását, amelynek lényeges eleme majd a felnőtté válásban is a hon- és népismeret, a hagyományörzés, népi kultúránk, nemzeti értékeink megbecsülése.

E nevelési-oktatási feladatok megvalósítása elválaszthatatlan a hazánkban élő nemzetiségek és etnikumok, valamint a szomszédságunkban élő népek és más országok iránti nyitottságtól, értékeinknek, eredményeinknek megismerésétől, megbecsülésétől.

Ismeretszerzési források:

- tárgyi leletek (a családdal, a szűkebb és tágabb környezettel kapcsolatos dokumentumok, tárgyak gyűjtése, emlékek, épületek)
- írásos források (helytörténeti dokumentumok, egyháztörténeti, néprajzi, irodalmi alkotások, művelődéstörténeti, történeti, nyelvészeti, régészeti források)
- szóbeli közlések (családi, helytörténeti, hon- és népismereti, néprajzi gyűjtőmunka)
- ismeretterjesztő könyvek, cikkek, szaklexikonok, szakszótárak, térképek
- atlaszok, fotó, film, ábrák, egyéb illusztrációk, hangfelvételek
- múzeumok, kiállítások, könyvtár
- tömegkommunikációs források (televízió, rádió, újság)
- tanulmányi kirándulások

A hon- és népismeret, néphagyomány különböző területei:

Természeti környezet

- lakóhelye természeti adottságai, erőforrásai (éghajlat, vízrajz, domborzat, élővilág, talaj, energiahordozók, ásványi nyersanyagok)
- az élő és élettelen környezet értékei és azok megbecsülése
- ismerje a környezetéhez kötődő helyi elnevezéseket
- végezzen irányított megfigyeléseket lakóhelyén és környékén, ismerje meg a környezetében élő növények és állatok elterjedési területeit, életfeltételeit, környezete legjellemzőbb felszíni formáit, vizeit, legfontosabb gyümölcs- és zöldségféléit, leggyakoribb haszonállatait
- a földrajzi környezet hatása a társadalomra, gazdaságra
- a természeti adottságok hatása a település típusára, az építkezésre
- a táj meghatározó hatása az egykori és mai életmódra
- ismerje a környezetét károsító leggyakoribb szennyező anyagokat és azok forrásait, folyamatait, illetve tudja, hogyan csökkenthető vagy szüntethető meg károsító hatásuk
- ismerje fel, hogyan jelentkezik az emberiség globális problémái a saját környezetében, tudja és teljesítse kötelességeit a környezet védelmében

Társadalmi környezet

- a lakóhely társadalmának gazdasági tevékenységét meghatározó természeti, társadalmi és gazdasági tényezők
- a gazdaság telepítő tényezői (energiagazdálkodás, közlekedés, mezőgazdaság, ipar, szolgáltatóipar, idegenforgalom, kereskedelem), főbb ágazatai, szerkezete, általános vonásai
- a lakóhely társadalmi rétegződése (foglalkozási, vagyoni, a nemek, életkor, életforma szerinti megoszlás, családi, rokoni kapcsolatok)
- a falusi és a városi családok életmódbeli különbségei
- munkamegosztás a családban régen és ma
- a hagyományokba való belenevelődés
- a lakóhely önkormányzata, szervezetei, vallási közösségei, a helyi társadalmi közösségek megnevezései, vezetői, céljai
- a lakóhely belső rendjének védelme
- művelődési, továbbtanulási lehetőségek, pályaorientáció (köznevelés, szakoktatás, felsőoktatás, iskolán kívüli formák, színterek)
- egészségügy és szociálpolitika, gazdaság, piaci viszonyok a lakóhelyen, fogyasztás, termelés, elosztás

Történet, helytörténet

- az általános történelmi ismereteken túl a speciális helytörténet, a lakóhely történetének megismerése, a helytörténet kiemelkedő korszakai, a település fejlődésének jelentősebb állomásai, nevezetes épületek, emlékhelyek, szobrok
- a helyi történelmi eseményeket befolyásoló természeti, társadalmi, gazdasági tényezők
- nemzeti értékek megóvása, nemzeti jelképeink és helytörténeti vonatkozásaik
- iskolamúzeum, helytörténeti múzeum létrehozása, illetve gyűjteményének lehetőség szerinti gazdagítása

Népismeret, néphagyomány:

- a lakóhely hagyományainak megismerése, ápolása
- népművészet, természeti szépségek, kulturális értékek

Népi természetismeret:

- csillagászati ismeretek
- népi időjósítások

A hagyományos gyerekelet és gyerekjátékok:

- a természet tárgyainak, eszközeinek használata
- mozgásos, szellemi és eszközös ügyességi játékok
- párválasztó-játékok, kiolvasók, mondókák

Népszokások:

- dramatikus játékok
- köszöntők
- jeles napok, ünnepek
- a gazdasági év szokásai
- a munkaalkalmakhoz kötődő szokások

Az emberi élet fordulóihoz kötődő népszokások:

- a születés és kisgyermekkor, az ifjúkor szokásai (ismerkedési alkalmak, táncbeli szokások, a munkaalkalmakhoz kötődő szokások)
- a házasságkötés szokásai (leánynéző, háztűznézés, jegyben járás, jegyajándékok, lakodalom)
- a temetkezés szokásai, illetve a halottakra emlékezés napjai, sírgondozás, emlékhelyek látogatása

Hangszeres és vokális népzene:

- különösen a szülőföld népdalainak, népzenejének megismerése, gyermekdalok, gyerekjátékok, népdalok, népszokások dalai
- népi éneklési technikák, az éneklés hagyományos alkalmai
- eredeti énekelt és hangszeres népzenei felvételek hallgatása, ritmus és dallamkíséret néhány egyszerű hangszereken
- magyar népi hangszerek jellegzetességei és felismerésük, a népzene és műzene kölcsönhatása

Tánc:

- néptáncaink és az európai népi táncművészet
- a régi és új magyar táncstílus
- a szülőföld táncjai

Viseletek:

- a népviseletek történeti, táji jellegzetességei
- a szűkebb pátria viselete
- a közösséghez, a különböző korosztályokhoz tartozás

Építészet:

- az épített környezet és a táji adottságok összefüggései
- az építészet és a táji stílusok kapcsolata
- építési technikák
- a háztípusok tagolódása, belső berendezése, tárgyai

Táplálkozás:

- tájjellegű ételek, helyi specialitások készítése
- a hagyományos ételek receptjeinek gyűjtése

Kézművesség:

- természetes anyagú, egyszerű technológiájú tárgyak készítése
- funkció, anyag, forma és esztétikum összefüggései
- a tárgyi hagyomány, a népművészeti alkotások elemzése rendeltetésük, anyaguk és díszítésük alapján
- népi díszítőművészet, népművészeti motívumok és alkalmazásaik, jelentésük a tárgyakon

KAPCSOLÓDÁS EURÓPÁHOZ ÉS A NAGYVILÁGHOZ

Az ezredforduló politikai, gazdasági és kulturális életét egyaránt jellemzi az integráció és a differenciálódás. Az oktatás számára nélkülözhetetlen közös, általános műveltség alapot a globális és a helyi ismeretek egyensúlya biztosítja. Táguló világunkban egyre gyorsabban kerülünk szembe olyan problémákkal, melyek csak globális összefüggésben értelmezhetők, megoldásuk nemzetközi összefogást kíván (környezetszennyezés, ökológiai válság, háborúk, terrorizmus, agresszivitás, világelelmzés, népességrobbanás, energiaválság, eladósodás, szegénység, járványok, betegségek). Európa és Ázsia, az Ó- és Újvilág hatalmi, népességi, egészségügyi, vallási, technikai, kulturális viszonyainak egymásra hatása jelentkezett már a XIX. század fordulóján. Napjainkban pedig az interdependencia, az országok egymástól való függősége, egymásra utaltsága teljesen nyilvánvaló. A szükséges perspektívaváltásnak nagyfokú felelősségérzettel kell párosulnia, amely a demokratikusan gondolkodó, toleráns, társadalmilag aktív polgár nevelését teszi szükségessé. Ezen belül különös jelentősége van az európai identitásra nevelésnek, mely az európai integrációs folyamatok következtében válik nélkülözhetlenné. Ugyanakkor a "Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan!" környezetvédelmi jelszót kiterjesztve joggal állítható, hogy az Európához és a nagyvilághoz való csatlakozás csak akkor lehet sikeres, ha nem feledkezünk meg saját értékeinkről: ha az európai identitást a nemzeti identitás alapozza meg, ha az európai népekhez fűződő jó viszony a szomszéd népekre is kiterjed.

Általános követelmények

A tanulók:

- gyűjtsenek személyes tapasztalatokat arról, hogyan vannak egymásra utalva az egyes földrészek és országok,
- kövessék figyelemmel a tömegkommunikációs eszközökben Európáról és a világról szóló legfontosabb tudósításokat,
- legyenek figyelmesek és segítőkészek a hazánkban élő és a hozzánk látogató külföldiek iránt,
- becsüljék a különböző kultúrák eltérő értékeit,
- legyenek nyitottak a különböző népek, kultúrák, vallások iránt,
- vessék el az egyes népekről kialakult sztereotípiákat, és lépjenek fel a más népek, kultúrák, fajok ellen megnyilvánuló becsmérő, ellenséges nézetekkel és magatartással szemben.

Kapcsolódás Európához

A tanulók:

- szerezzenek ismereteket Európa történelméről és földrajzáról, az Európában végbemenő fontosabb gazdasági, társadalmi, politikai folyamatokról,
- ismerjék a közös európai kultúra történelmi gyökereit, a sajátos értékeket és értékrendet, alakuljon ki bennük helyes viszony a demokratikus értékrendhez,
- legyenek nyitottak más európai népek és különösen a szomszéd népek kulturális értékei iránt,
- tudják, miben járult hozzá hazánk az európai és a világkultúra gyarapításához,
- tudják, mi az oka az európai egység erősödésének, s annak milyen előnyei és ellentmondásai vannak,
- ismerjék a fontosabb európai integrációs szervezeteket (Európai Unió, OECD, EBESZ), és hazánk részvételét azok tevékenységében,
- keressenek, építsenek ki kapcsolatokat más európai országok fiataljaival,
- ismerjék meg a más európai országokban elvárt szakmai követelményeket,
- törekedjenek legalább egy európai nyelv elsajátítására.

Kapcsolódás a nagyvilághoz

A tanulók:

- rendelkezzenek áttekintő ismeretekkel a világtörténelemről és a világ földrajzáról, a világban végbemenő leglényegesebb gazdasági, társadalmi, politikai folyamatokról,
- ismerjék az emberiség előtt álló legégetőbb (globális) problémákat, s lehetőségeik szerint vegyenek részt azok enyhítésében (környezetvédelem),
- rendelkezzenek az egész emberiség jövőjét szem előtt tartó globális látásmóddal,
- értsék meg, mit jelent az, hogy hazánk része Európának és Európa a világnak, valamint ismerjék a fontosabb nemzetközi szervezeteket (ENSZ, UNESCO), és hazánk részvételét azok tevékenységében.

KÖRNYEZETI NEVELÉS

A környezeti nevelés sajátosságaiból fakadó feladataink

A környezeti nevelés sikere a természeti és társadalmi környezetünkkel kapcsolatos cselekvések szemléletétől, stílusától, rendszerszerűségétől, színtereitől függ. Ezek tervezése és az ismeretek elsajátításának megfelelő tevékenységbe ágyazása igen összetett tanítói, tanári feladat.

A környezeti nevelés színterei, kapcsolatai

A környezeti nevelés permanens folyamat. Elkezdődik az iskolás kor előtt, és tart felnőtt korunkban is. Az iskolában folyó környezeti nevelés ennek a folyamatnak fontos része. Függetlenül attól, hogy az iskolában van-e környezetvédelmi tantárgy, a környezeti nevelés igazán hatékony akkor lehet, ha áthatja, szemléletével átjárja az iskolai élet minden színterét, tevékenységét, beleértve az iskola üzemeltetését, használatát is - a tanórától a szabadidős foglalkozásokig.

A környezeti nevelés jellegéből fakad, hogy nehezen nélkülözi a valóságos természeti és humán környezet közvetlen megtapasztalását. Ezért e lehetőségek szerint törekedni kell az úgynevezett "szabadég iskolai programok" (erdei iskola, programnapok) megvalósítására.

A környezeti problémák nem kezelhetők elszigetelten. Célszerű ezért, ha kapcsolatot keresünk a civil szervezésekkel (lakóhelyi közösségek, egyesületek, önkormányzatok, érdekcsoportok). A gyerekek környezetét óvó, javító tevékenységének szervezésében kérjük tőlük segítséget, és ajánljunk együttműködést.

Környezeti nevelőmunkánk eredményességét jelentősen befolyásolhatja a családok életvitele, értékrendje, szokásai, de a gyermekeken keresztül mi is hatással lehetünk e közösségek környezetszemléletére.

Ha a valóságos környezet gyerekeket is érintő problémáit vizsgálhatjuk, szükséges fejlesztenünk a gyerekek, különösen a 10-12 évesek problémaérzékenységét, meg kell tanítanunk őket a megfelelő konfliktuskezelésre, érdekérvényesítésre.

Ha a gyerekeket is érintő, általuk is javítható vagy megoldható konkrét problémákat mutatunk be, elérhetjük, hogy aktívan vegyenek részt a problémák megoldásában. Az eredményes konfliktuskezelés cselekvőkészséget, aktivitást és jó együttműködést kíván.

A környezeti nevelés módszerei, stílusa

A környezeti problémák kialakulásáért valamilyen társadalmi-gazdasági folyamat, az emberek hibás szemlélete, helytelen értékrendje, magatartása a felelős. A hatások következményeinek észleléséhez, vizsgálatához, értelmezéséhez és kezeléséhez azonban természettudományos és technikai módszerek szükségesek. Környezeti nevelési gyakorlatainkban ezért egyaránt legyen jelen a társadalmi és természettudományi megközelítés.

Környezeti nevelésünk tárgya csak részben lehet a környezeti valóság. A környezet értékvesztésének tudatosítása maga is értékvesztő, szorongást keltő lehet. A harmonikus környezet szépségének, a természet kimeríthetetlen esztétikumának befogadására és élvezetére is

érzékenyvé kell tennünk a gyerekeket. Ezt egyaránt segítheti a környezet tudományos vizsgálata, a megismerés öröme és a művészetek közvetítette érzelmek befogadása.

A világ megismerésének egyik legfontosabb útja, hogy a megismerendő dolgot részeire, elemeire bontjuk, vizsgáljuk azokat és azok viszonyát. Az ilyen analitikus és szintetikus ismeretszerzés mellett létezik az osztatlan egész teljességéről benyomások, impressziókkal megragadó holisztikus megismerés is. A gyermekek és ifjak igen fogékonyak a globális befogadásra. Ezért jó, ha a jellemzően analitikus ismeretszerzést kiegészítjük a holisztikus megismerést lehetővé tevő tevékenységekkel.

A környezeti problémák helyi, lokális gondként mutatkoznak meg az elszenvedők számára, de összefüggéseikben, a bioszféra egységes volta következtében globálisak, az egész Földet érinthetik. Nem választható szét a lojalitás és a globalitás. Nem oldottunk meg semmit, ha közvetlen környezetünk problémájának kezelése során másutt, esetleg távolabb újabbakat hoztunk létre (például a szemét attól még van, hogy itt összegyűjtöttük és másutt leraktuk).

A környezeti folyamatok történetiségét is érzékeltetnünk kell. Múltbeli cselekvések, döntések következményeivel kell szembesülnünk, ugyanakkor az aktuális problémákra adott válaszok, beavatkozások hatásai késleltetve, a jövőben jelentkeznek.

A környezeti nevelés egyaránt jelenti a helyes döntések meghozatalához szükséges ismeretek átadását, valamint a magatartások, viszonyulások, értékrend, pozitív jövőkép és környezeti etika kialakulásához nélkülözhetetlen élményhelyzetek biztosítását.

A természethez, a környezethez fűződő viszonyunk személyes, intim jellegéből adódik, hogy a környezeti nevelés igényli a nyitottságot, fogékonyságot, motiváltságot a tanítótól, tanártól és tanítványtól egyaránt. Sajátos kommunikációt kíván az együttműködő társak, valamint az ember és a természet között.

Az ökológiai szemlélet tükröződése a környezeti nevelésben

A természetes életközösségek lényeges tulajdonsága, alapvető értéke a sokféleség. Ezt a fajok és azok népségei között meglévő rendkívül bonyolult, sokrétű kapcsolatrendszer jellemzi. A gyermekek csak részben képesek megérteni ezt a rendszert. Nem bővíthetjük parttalanul fajismeretüket sem.

Függetlenül attól, hogy egy-egy faj, illetve azok tulajdonságai számunkra hasznosak-e vagy károsak, értéket képviselnek az életközösség egésze számára. Az élőlények tulajdonságai pótolhatatlanok. Ezért megőrzendő értéket képviselnek. Ez a szemlélet különösen fontos a mesterséges és természetes életközösségek összetételénél.

A környezetben bekövetkező változásokat az élővilág összetételének megváltozása jelzi számunkra. A gyerekek a környezet megfigyelése során képesek észlelni mindezt, ennek kapcsán kutathatják a környezetre ható emberi tevékenységeket (például az iskolaudvaron megjelenő parlagfű, eltűnő zuzmók, énekesmadarak).

Az életközösségek csak az élőhelyek megóvásával védhetők meg a leromlástól, a kipusztulástól. Ilyen jellegű természetvédelmi tevékenységekre a tanulók is vállalkozhatnak megfelelő szakember irányításával (odútelep létesítése, költségfelügyelet, vizes élőhelyek rendbetétele).

A környezettel harmonikus életvitelre nevelés feladatai:

A környezet károsodását jobb megelőznünk, mint a bajt orvosolni. Számos akciónkat, cselekvésünket határozhatja meg ez a preventív szemlélet (hasznosabb a hulladékmentességre törekednünk, mint a keletkező hulladék szelektív újrahasznosításáról gondolkodnunk).

Tevékenységeinket, kísérleteinket, vizsgálatainkat úgy tervezzük meg, hogy az minél kevesebb anyag és energia felhasználásával járjon. A takarékoság és a mértékletesség nemcsak gazdasági szempont, hanem etikai is.

Fel kell készítenünk tanítványainkat arra, ha lehetőségük van választani, dönteni (vásárláskor, utazáskor), akkor a környezetkímélő terméket, technológiát részesítsék előnyben.

A környezettel szemben tudatos termelő, vásárló és fogyasztási szokásokat az iskoláskorban kialakuló attitűdökre építhetjük.

Saját életvitelünk, szemléletünk, környezeti erkölcsünk példaként szolgál tanítványainknak. Akkor is tanítunk, amikor nem tanítunk!

KOMMUNIKÁCIÓS KULTÚRA

Minden műveltségi terület, tantárgy alapvető feladata, hogy az anyanyelvi neveléshez kapcsolódva sajátosságai és lehetőségei szerint részt vegyen a diákok kommunikációs képzésében:

- felkészítse őket a műveltségterület jellegzetes beszédhelyzeteiben - élő beszédben és írásban - a sikeres kommunikációra,
- tudatosítsa a sajátos szóhasználatot, szókinccset és szaknyelvében a köznapitól eltérő jelentéseket.

A közvetlen kommunikáció mellett napjainkban egyre nagyobb szerephez jutnak a szakmai és közhasznú problémák megoldásában a közvetett kommunikáció különböző formái, melyek keretében a résztvevő nem egy jelenlévő másik személlyel, hanem a dokumentumokban rögzített kultúra bármely területével kerül "kommunikációs" kapcsolatba - a feltett kérdésekre a különböző technikával létrehozott információforrások adják meg a választ.

A könyvekre, folyóiratokra, egyéb dokumentumokra és a könyvtárra épülő ismeretszerzés tantárgyközi megjelenése hozzájárul a tanítás-tanulás hatékonyságának növeléséhez.

A kommunikációs kultúra megalapozása és fejlesztése többértékes feladat elvégzését kívánja meg az iskolától, az életkori sajátosságokat, illetve a tanulócsoporthoz képest, előképzettségét figyelembe véve.

Az ismeretszerzés

A műveltségterület jelrendszerének, a jelek funkciójának értelmezése, a jelhasználat szabályai:

- A jelek, jelrendszerek alapvető sajátosságainak megfigyeltetése, jelértelmezés (például térképjelek, képletek).
- A jeladás, a jelzés változatos formáinak megfigyeltetése, értelmezése a tanult ismeretek körében.
- A jelrendszer működtetése a jelhasználat szabályainak megtartásával.

Az ismeretszerzés műveltségterülethez kötött forrásai, formái

Meg kell ismertetni a közvetlen és a közvetett információforrások felhasználásának módjait, szerepüket a kommunikációban.

A növekedő információtömegben való gyors eligazodás érdekében egyre fontosabbá válnak a kommunikáció két végpontja között (információforrás és használó) az információk kezelésére és közvetítésére hivatott eszközök (számítógép) és intézmények (információs központok, adatbankok), valamint felértékelődik az igénybevitelükhöz szükséges használói tudás.

Az iskola szempontjából ezért fontos, hogy saját könyvtárán keresztül bevonja a számára hozzáférhető szükséges információkat, információhordozókat, és belőlük egy olyan forrásközpontot, adatbázist szervezzen, amely bármely tantárgy, nevelési terület keretében felmerülő probléma megoldásához eszközt, módszert kínál.

A könyvtár eszköz jellegű használata a tanulás, önművelés egyik nélkülözhetetlen feltétele, eleme. Fontos a műveltségi területnek megfelelő ismeretszerzés különböző formáinak és módjainak gyakoroltatása (például megfigyelés, kísérlet, gyermeklexikonok, tankönyvek, audiovizuális eszközök használata).

Meg kell tanítani a hagyományos és az új technikai eszközök felhasználásának értő és szelektív módjait.

Az ismeretek feldolgozása

Az információ, a közlemény (üzenet) műveltségterülethez kötött jellemzői, az információ szerepe a kommunikációban:

- A szaknyelvi fogalmak értelmezése, helyes használatának gyakoroltatása szóban és írásban, az anyanyelv szabályaihoz illeszkedve.
- A műveltségi terület sajátos szöveg- és közléstípusainak helyes megszerkesztése és kifejező előadása szóban és írásban.
- Belső vizualitást, fantáziát fejlesztő gyakorlatok a tanult ismeretekhez kötődve, a kommunikációs biztonság erősítésére.
- A közlés, a szöveg hitelességének, objektív és szubjektív elemeinek felismertetése.

Az ismeretközvetítő, a kommunikációs képesség fejlesztése

- Megnyilatkozásra való biztatás és motiválás (szóban, írásban, mozgásban, tevékenységi formákban).
- Az ismeretek szelektálása, az írásbeli és a szóbeli közlés megtervezése.
- Az ismeretek, gondolatok, érzelmek, élmények árnyalt kifejezésének gyakoroltatása adott műveltségi területen és műfajokban.
- A véleménynyilvánítás és az érvelés gyakoroltatása különböző témákban, a műveltségi terület sajátosságainak megfelelő formában. Vélemények, érvek kifejtése, megvédése, ellenérvek figyelembevétel.
- A beszédhelyzetnek megfelelő stílushasználat, a beszédmód mérlegelése a hatás, a meggyőzés, a problémamegoldás érdekében.
- A helyes testbeszéd (tekintet, gesztusok, testtartás, hanghordozás, mozgástér) gyakoroltatása más-más beszédhelyzetben és témában.
- A gesztusok "helyzetérzékenységének" fejlesztése.
- A testbeszéd szerepének tudatosítása az emberi érintkezésben nélkülözhetetlen tapintat szempontjából és a sikeres együttműködés érdekében.
- A kommunikációs zavarok, gátlások felfedezése, egyéni feladatok a hátrányos (nyelvi) helyzet megszüntetésére.
- Feladatok a kommunikációs hibák önmegfigyelési módjainak tudatosítására, a közlési biztonság megszerzésére, a feszültség és konfliktus feloldására.

Az értékek, a minősítés szerepe a kommunikációs képzésben

- Az értékelés, az önértékelés különböző formáinak gyakoroltatása, a minősítés motiváló hatásának érvényesítése a kommunikációs tevékenység ösztönzésére a műveltségi terület sajátosságai szerint.
- A kommunikációs énkép helyes megítélésének segítése tapintatos tanári értékeléssel, a társadalmi életbe való beilleszkedés érdekében.
- A megnyilatkozások, a kommunikációban való részvétel mérlegelése, felelősségének tudatosítása.

Közvetett kommunikáció

- A közvetett információszerzés forrásai, módszerei, technikái. Információfeldolgozás, közvetítés.
- A könyvtár mint információt gyűjtő, tároló és terjesztő intézmény használata.
- A tanulókkal meg kell ismertetni az információk, információhordozók könyvtári rendszerének lényegét, és el kell juttatni őket a könyvtár tér- és állományszerkezetében való eligazodásig.
- Rendszeres tantárgyi könyvtárhasználat ösztönzésével el kell érni, hogy a tanuló felismerje a könyvtár szerepét az információ megszerzésében, az önálló tanulásban, a köznapi tájékozódásban és a szabadidő értelmes eltöltésében.

- Az iskolai könyvtár sokoldalú igénybevételén keresztül kell megalapozni a tanulók használói magatartását, tartós művelődési szokásaik kialakítását.
- Személyes tapasztalatok és közvetett információk alapján más könyvtártípus(ok) szolgáltatásaival is meg kell ismertetni a tanulókat ahhoz, hogy tanulmányaikhoz, szakmai önképzésükhöz és életvezetési problémáikhoz ki tudják választani és használni tudják a megfelelő intézményeket, megértsék a könyvtári rendszerből eredő előnyöket.
- Lehetőleg tapasztalati úton is meg kell ismertetni a tanulókkal az új információhordozókat, információközvetítő technikákat, ezek tájékozódásban betöltött szerepét.

A dokumentumfajták és a különböző ismerethordozók szerepe az információszerezésben, használatuk módja:

- A különböző dokumentumok (könyv, folyóirat, nem nyomtatott dokumentumok) formai, tartalmi jegyeinek és sajátos információs szerepének megismertetése alapján a tanulókat fel kell készíteni arra, hogy a dokumentumokat tantárgyakhoz, tantárgyi témakörökhöz tudják használni.
- Lehetőséget kell adni a tanulóknak az új típusú információhordozók tapasztalati megismerésére, annak az elvnek a tudatosításával, hogy értéküket nem elsősorban technikai újszerűségük, hanem a tájékozódásban betöltött szerepük jelenti.

A tájékozódás segédeszközeinek használata

- Érdekes, változatos tantárgyi feladatokkal készítsük a tanulót könyvtári munkára, a kézikönyvtár és a tájékoztató eszközök használatára.
- Az életkornak megfelelő fokozatossággal kell a tanulókkal megismertetni a különböző források, segédkönyvek és a tájékoztató eszközök sajátosságait, igénybevételük módját.
- Egyre nehezebb tantárgyi feladatokkal kell őket eljuttatni az egyszerűbb keresési műveletektől az összetett problémák megoldásáig.
- Rendszeres tantárgyi gyakorlattal el kell érni, hogy a tanulók megértsék a könyvtári tájékozódás logikáját, képesek legyenek tervezni és alkalmazni az információkeresés műveletsorát:
 - a feladat megfelelő értelmezése, a problémával kapcsolatos kérdések pontos megfogalmazása;
 - a hiányzó információk pontos felmérése;
 - azon információs elemek (tárgy, személy, fogalom) meghatározása, amelyekre a tájékozódás irányul;
 - a megfelelő források és segédkönyvek kiválasztása, és belőlük információk szerzése;
 - az információk feldolgozása.
- E tevékenységek elősegítik a tanulók egyéni tanulási módszereinek, önművelési szokásainak kialakítását.
- Az életkori sajátosságokhoz igazodó fokozatossággal el kell juttatni a tanulókat az egyszerűbb szöveg, illetve forrásfeldolgozó műveletektől (adatkimelés, rövid tartalmi ismertetés) az információk értékelő, elemző, bonyolultabb gondolati műveleteket feltételező alkotó felhasználásáig.
- Rendszeres gyakorlattal el kell érni, hogy a tanulók egyre nagyobb önállósággal tervezzék meg és alkalmazzák a megszerzett ismeretek feldolgozásának, alkotó felhasználásának műveletsorát (szelektálás, feldolgozás, egységes szerkezetbe foglalás, végső megformálás, értékelés).
- A tanulókkal meg kell ismertetni a szellemi munka technikai tudnivalóit (források feljegyzése, cédulázás, jegyzetelés, vázlat, forrásjegyzék összeállítása, számítógépes szövegszerkesztés), és készséggé kell fejleszteni alkalmazásukat.

- Meg kell ismertetni a tanulókkal a szellemi tevékenység etikai szabályait (idézet, hivatkozás), és el kell érni, hogy alkalmazásuk belső meggyőződéssé váljon.

A közvetett kommunikáció új eszköze: a számítógép.

Bár iskolánk számítógépekkel való ellátottsága és anyagi helyzete ma még nem teszi lehetővé a számítógép információs forrásként való széles körű alkalmazását, a körülményeknek megfelelően mégis fel kell készíteni tanítványainkat arra, hogy a jövő legfontosabb közvetett kommunikációs eszközét, a számítógépet, amint arra alkalmuk lesz, használni tudják.

TESTI-LELKI EGÉSZSÉG

Az iskola egyik alapvető feladata, hogy a gyermekeket és ifjakat a betegségek, balesetek elkerülésére, az egészség megőrzésére és az egészséges állapot megbecsülésére neveljék. Ennek eredményeként alakulhat ki a helyes egészségfelfogás, amely az egészséges életmód alapja.

Az egészség a testi, lelki és szociális harmónia egységét jelenti.

Az iskola mint élettér is befolyásolja a gyerekek és fiatalok egészségi állapotát, ezért az iskolai környezetnek meghatározó szerepe van az egészségnevelésben.

Az egészségnevelő munka nem csupán ismeretátadás, egészségügyi felvilágosítás.

Az egészségnevelő munka célja: jártasságok, készségek kialakítása; a magatartás befolyásolása; felkészítés a környezet egészséget veszélyeztető hatásainak kivédésére és a testi-lelki, szociális harmóniát megteremtő életvitel kialakítására.

A tanulók egészségi állapotáért az iskola vezetője és teljes nevelő közössége felelősséggel tartozik.

Az egészségnevelés azonban együttműködést kíván az iskolán kívüli közösségekkel is. Alapvető a családokkal való együttműködés, a kezdeményezés tudatos vállalása. Lényeges az egészségügyi hálózat lehetőségeinek felhasználása.

Egészségnevelési feladatok

1. Higiénés magatartásra nevelés:

- Személyi higiénére nevelés: általános testápolás; egészséges öltözködés; fogápolás; serdülőkori higiénés problémák
- A tisztaság iránti tartós igény kialakítása
- Környezethigiénére való nevelés: a közvetlen tanulói környezet, az iskola higiénéje; a lakás, a lakókörnyezet higiénéje; a település higiénéje.

2. Egészséges táplálkozásra nevelés

- Táplálkozás élettani optimumra törekvés. Korszerű táplálkozás-technika megismertetése.
- A táplálkozás napi és évszakos ritmusa
- Megfelelő étkezési szokások kialakítása: az étkezések higiénéja; az étkezések esztétikája; az étkezések társas jellege.
- Különböző csoportok (életkor, nem, kulturális környezet) eltérő táplálkozási sajátosságai

2. Egészséges mozgásfejlődés

Rendszeres testmozgás, testedzés biztosítása

- A sportolás életszükségletté tétele
- A mozgás esztétikuma, örömszerző funkciói
- Erőnlét, terheléstűrés, fittség, állóképesség egyéni fejlesztése

4. Balesetmegelőzés, betegségek elkerülése, az egészség megóvása

- Felkészítés a balesetveszélyes helyzetek felismerésére, elkerülésére: az iskolában; a háztartásban; a közlekedésben.
- Elsősegélynyújtási ismeretek
- Beteggondozás
- A gyógyításba és gyógyulásba vetett bizalomra nevelés
- A szűrővizsgálatok, a prevenció jelentőségének megismertetése

5. Mentálhigiéné

- A lelki egészség megóvására nevelés
- Problémamegoldó, konfliktuskezelő, konfrontáció-tűrő képesség fejlesztése
- Pozitív jövőkép kialakulásának támogatása

6. Függőséghez vezető szokások megelőzése

- A függőséghez vezető motívumok, veszélyhelyzetek felismertetése
- Az egészséget veszélyeztető élvezeti szerek elutasítására nevelés

7. Harmonikus kapcsolatok kialakítására nevelés

- Folyamatos, reális önismeretre nevelés
- A társas kapcsolatokra való nyitottság fejlesztése
- Elfogadó, toleráns magatartásra nevelés
- Konstruktív érdekérvényesítésre való felkészítés
- Felelős, örömteli párkapcsolatok kialakítására nevelés

8. Családi életre, társsá, szülővé nevelés

- Nemi szerepvállalásra való felkészítés
- Családtervezésre, gyermekgondozásra, gyermeknevelésre való felkészítés
- A család harmonikus életvitelének megtervezésére, megszervezésére való felkészítés
- A családi szerepek megélésére való nevelés
- Harmonikus életvitel megteremtésének képességére való nevelés

TANULÁS

Az iskola átfogó nevelési, oktatási és fejlesztési feladata, hogy a gyermekeket megtanítsa tanulni. Ehhez az adott életkornak megfelelő fejlettségű pszichikus funkciók (tanulási képességek) szükségesek, amelyek a tanítás-tanulás folyamatában intenzíven fejlődnek.

A fejlődés, fejlesztés minősége függ a célirányosan megválasztott tevékenységtől, műveltségi anyagtól, valamint a tanítási és tanulási stratégiától, taktikától.

A tanulás ismeretszerzést, jártasságok, készségek kialakítását, képességfejlesztést jelent.

A tanulás megismerési folyamat, amely során változik, fejlődik a gyermek érzékelése, észlelése, figyelme, képzelete, emlékezete, gondolkodása, érzelmi és akarati élete, cselekvése, magatartása, attitűdjei, tehát egész személyisége.

A tanulási típusok (szenzoros, motoros, verbális, szociális) nem elkülönülten funkcionálnak.

A tanítás-tanulás folyamatában a cselekvés és a gondolkodás viszonylatában a fokozatok betartása szükséges (manipulációs, képi és verbális szint).

A tanulási képesség fejlődése szoros összefüggést mutat a gondolkodás és a kommunikáció fejlődésével.

Arra kell törekedni, hogy a tanulás öröm legyen a gyermek számára. A tanulásra való motiválás a pedagógus egyik legfontosabb feladata. Ez kisiskoláskorban főleg érzelmi, majd később intellektuális alapon történik.

A gyermek tanulási karrierjét nagyban meghatározza, hogy mennyire sikerül nála kialakítani a folyamatos kedvet, készletet a tanulás iránt, amelyet felnőtt korában is megtart.

Ehhez szükséges feltételek: az érdeklődés felkeltése és fenntartása; a tanulási siker biztosítása. Ez utóbbi csak a gyermekre szabott differenciált fejlesztéssel (feladatok adásával, a tanuláshoz biztosított idő egyéniesítésével) érhető el.

Szándékos, tudatos tanulás nincs motiváció nélkül. Fontos belső motívumok az aktivitás, a cselekvés öröme, a cselekvés, a tanulás céljának sikeres elérése.

A tanulás tanítható: A tanulás tanításának folyamatát pedagógiai-pszichológiai (elméleti és gyakorlati) ismeretek birtokában kell megtervezni, ellenőrizni és értékelni. A tanulás törvényszerűségének, célszerű és hatékony módszereinek megismeréséhez praktikus segítséget nyújtanak a tanulás-módszertani szakirodalmak.

A tanulás képességének fejlesztése párhuzamos az ismeretelsajátítás folyamatával.

Ez az út az érzékeléstől a gondolkodáson át a cselekvésig hosszú, bonyolult.

Állomásai:

1. Megfigyelés

Az ismeretelsajátítást, a tanulást a gyermek az exponált tárgyak, személyek, dolgok, események, a feladat alkotóelemeinek megfigyelésével kezdi.

Feltételek, feladatok

A szándékos figyelem fejlesztése kisiskoláskortól. A megfigyelés és a cselekvés ebben az időszakban nem különül el. Fontos: a látott, hallott, tapintott információk pontos, tudatos értékelése; a differenciált vizuális észlelés; a hallott információk pontos érzékelése és megkülönböztetése; az adekvát mozgáskoordináció.

A figyelem, a koncentrációképesség folyamatos fejlesztése a gyermek iskoláztatásának ideje alatt, a következő mutatók szerint: időtartam; terjedelem; pontosság; irányítás (összpontosítás, átvitel, megosztás).

A perceptív, a cselekvéses gondolkodás működtetése.

Domináns gondolkodási műveletek: megkülönböztetés; azonosítás; összehasonlítás

2. Megértés

Az ismeretelsajátítás, a tanulás második fázisa jelenti az ismeretek, az események lényegének és alapvető összefüggéseinek a feltárását.

A megértés fajtái:

Ráismerés: a dolgok lényegének kiemelése (például fogalomalkotás).

Felismerés: egy dolog besorolása a megfelelő logikai osztályba (például nyelvtani elemzés).

Megismerés: összefüggések feltárása, egy jelenség megértése átfogó törvényszerűségek, viszonylatok alapján (például okok és következtetések szükségszerű láncolatba foglalása történelemórán, vagy emberi cselekvések indítóokának és céljának feltárása irodalomórán).

A megértés szinterei:

Felfogás: a megértés legalsó szintje.

Transzformáció: a közlés, információ lefordítása (például az egyik kommunikációs formáról a másikra).

Interpretáció: a közlés, információ újjászervezése, új megvilágítása. Az alapgondolat megragadása az általánosság bármely szintjén.

Extrapoláció: a tények, dolgok konklúziójának levonása. A tendenciák további alakulásának megjósolása.

Feltételek és feladatok

A megértés függ: az előzetes tudástól, a meglévő készség- és képességszinttől, a tanuláshoz biztosított időtől, a tanítás minőségétől, a motivációtól és egyéb tényezőktől.

A megértés tehát lényegében fogalomalkotás, amely 6-10 éves korban a konkrét, 10-16 éves korban az elvont fogalmak kialakulását jelenti.

A megértett fogalmakból a tanulás során a gyermek egységes rendszereket épít ki. Ebből funkcionál a különböző tantárgyak fogalomrendszere. Az adott tantárgy megértésének és adekvát felhasználásának feltétele az alá-fölé és mellérendelés hierarchikus rendszerének biztos ismerete.

A megértés további feltétele a fogalomalkotó, a logikus, a kauzális gondolkodás működtetése. Domináns gondolkodási műveletek: összehasonlítás; csoportosítás (válogatás, párosítás); osztályozás (sorképzés, besorolás); konkretizálás; általánosítás; absztrakció.

3. Rögzítés

Az ismeretelsajátítás, a tanulás harmadik fázisa az ismeretek, fogalmak, események, összefüggések rögzítését (bevésését) jelenti, valamint mindezek aktuális, variábilis gyakorlását.

Feltételek, feladatok

Fontos az értelmes bevésés és gyakorlás.

A közvetlen emlékezet vizsgálatával a pedagógus tájékozottságot szerezhet a gyermek memorizációs képességéről. Ennek ismeretében ajánlást tud tenni az egyén gazdaságos és sikeres gyakorlási, tanulási módjára. A gyermekkel meg kell beszélni a különböző tananyagok bevésésére leginkább alkalmas módszereket és technikai fogásokat.

Az emlékezet tudatos fejlesztéséhez igénybe kell vennünk kisiskoláskortól: a szenzoros (látási, hallási, tapintási), a térbeli, az időbeli, a logikus, a reprodukciós és az alkotó képzeletet.

A megjegyzést befolyásoló tényezők: a tanulási anyag terjedelme; a tanulási anyag jellege; minősége; a tanulási anyag bonyolultsága, differenciáltsága; az anyagrészek megkülönböztetési lehetőségei és az anyag értelmessége.

Domináns gondolkodási műveletek: összetartozás; elvonatkoztatás; általánosítás.

További feladatunk az algoritmizált, az analógiás gondolkodás működtetése.

4. Alkalmazás

Az ismeretelsajátítás, a tanulás e periódusában a gyermek a meglévő ismereteit viszi át konkrét, ismert szituációba vagy új, ismeretlen szituációba.

A feladatmegoldás, tanulás fázisai: elemzés; összefüggések felismerése; meglévő ismeretek mobilizálása; meglévő ismeretek módosítása; transzfer. Vagy: a meglévő adatokból való kimozdulás; hipotézisalkotás; belátás; műveletvégzés.

Feltételek, feladatok

Szükség van: a problémamegoldó, a taktikai, a kombinatorikus, a kreatív és a heurisztikus gondolkodás működtetésére.

Domináns gondolkodási műveletek: összehasonlítás; konkretizálás; általánosítás; absztrakció; analízis (elemeké, kapcsolatoké, rendezőelveké); szintézis (kommunikáció, tervekészítés, absztrakt kapcsolatok létesítése).

A sikeres alkalmazáshoz az összes pszichikus funkció mozgósítása szükséges.

5. Értékelés

Az ismeretelsajátítás, a tanulás egy ciklusának záró fázisa az értékelés, ahol a kitűzött feladat célját, a követelményeket összehasonlítjuk az elért eredményekkel (ellenőrzés). Ha az összehasonlítás eredménye pozitív, akkor az értékelés kedvező megerősítéssel zárul. Ellenkező esetben a feladat elvégzése a tanuláskorrekcióval újraindul.

Feltételek, feladatok

A pedagógus időbeli értékelő magatartása nem maradhat el. Az elemzően kritizált vagy elvetett teljesítmény is fejleszt.

Kisiskoláskortól kezdődően fokozatosan kell alakítani a gyermek önellenőrzési, önelemzési, önértékelési képességét.

Az így algoritmizált tanítási-tanulási folyamatban intenzívebben fejlődnek a következő képességek: rendszerezés; tervezés; szervezés; becslés; döntés; felfedezés; kombináció; ítéletalkotás.

További feladat a kritikai és alternatív gondolkodás működtetése.

Domináns gondolkodási műveletek: ítéletalkotás; következtetés; variálás; kombinálás.

PÁLYAORIENTÁCIÓ

A pályaaorientáció nemcsak tanácsadás, hanem olyan pedagógiai tevékenység is, amelyet a pedagógus tanítványaival és annak szüleivel együtt valósít meg.

A pályaaorientáció feladata: a pályaválasztási érettség előkészítése és kialakítása; a pályaválasztási döntés előkészítése; a választott pályára való felkészítés, a hivatástudat kialakítása; segítségnyújtás a választott pályán történő beilleszkedés megalapozásához, a pályaszocializációhoz; az esetleges pályakorrekciókra való felkészítés.

A pályaaorientációra nevelés az egész iskola valamennyi tanárának közös feladata.

A pályaaorientáció akkor lesz sikeres az iskolában, ha a pedagógusok a tanulókat alaposan megismerik, a serdülők és ifjak önismeretét változatos módszerekkel és tevékenységeken keresztül fejlesztik, nagy súlyt fektetnek a különböző pályairányok és konkrét pályák bemutatására, az egyes tanulók és szülei pályaelképzelésének alakítására, az elhelyezkedés segítésére, a munkavállalási szerep megkönnyítésére.

Tehát a sikeres pályapedagógiai munka összetevői az iskolában: a tanulók ismerete; a tanulók önismeretének fejlesztése; pályaismeret; pályaalakalmasság.

A tanulók megismerése a pályaaorientáció szempontjából

A tantestület valamennyi tagjának törekednie kell arra, hogy megismerje a tanulók képességeit: verbális és nem verbális képességét; tanulási és problémalátási képességét; intelligenciáját; kreativitását; speciális képességeit (például manuális és zenei képességét); érdeklődését és ennek: irányait; intenzitását; tartósságát; érzelmi telítettségét és szerepét a pályaválasztásban;

egyéni motiváltságát, attitűdjeit és azok hatását a pályaválasztásra;

fizikai és szellemi teljesítményeit a pedagógiai értékelés legváltozatosabb eljárásaival: megfigyeléssel; szóbeli számonkéréssel; manuális tevékenykedtetéssel; felméréssel (tantárgytesttel); esszével; egyéb módszerekkel.

A tantestület valamennyi tagja igyekezzen tájékozódni:

a tanuló egyéni, személyes tulajdonságairól (mint például: nyitottság, empátia, kezdeményezőkézség, monotóniatűrés, vidámság, előítéletesség, felszínesség, aprólékosság, vérmérséklet); a tanulók egészségi állapotáról (fizikai állóképességéről, súlyosabb betegségeiről, érzékszerveinek főbb jellemzőiről, mozgáskoordinációjáról).

Tájékozódik még: a családi háttérrel, a gyermek szűkebb települési és társadalmi környezetéről, a család műveltségi szintjéről és igényességéről, szociokulturális szükségleteiről, gazdasági helyzetéről és a szülők pályaelképzeléseiről.

A tanuló önismeretének fejlesztése

A tantestület kiemelkedően fontos feladatának tekinti segíteni a diákot önmaga megismerésében, mert csak helyes, reális önismerettel lehet személyiségének megfelelő pályát választani.

A pedagógus és különösen az osztályfőnök ösztönözze a tanulót, hogy ismerje saját egészségi állapotát, s ezen ismeret birtokában válasszon iskolát, illetve pályát.

A nevelő-oktató tevékenység eredményességének folyamatos értékelésével, az egyéni irányultságú tanári értékeléssel elérhető, hogy a tanuló reálisan meg tudja ítélni saját teljesítményszintjét, s mérlegelni, hogy e teljesítmények mely pályairányok esetében optimálisak. Az iskola pedagógiai értékelési rendszerében minden tanuló kap egyéni pozitív vagy negatív megerősítéseket. (Tudja, milyen követelményeket támasztottak vele szemben, és azoknak milyen szinten felelt meg.)

Az iskola a változatos tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokkal - amelyekben a tanuló képességeit, tehetségét kipróbálhatja - hozzájárulhat ahhoz, hogy a diák képességeihez mért iskolatípust, pályát válasszon.

A pedagógusok segítsék a tanulókat abban, hogy ismerjék meg általános emberi vonásaikat, egyéniségüket, hogy el tudják dönteni, rendelkeznek-e azokkal a személyi tulajdonságokkal, amelyek az egy-egy pályán való megfelelésnek elengedhetetlen feltételei.

A tanuló pálya-megismerési képességeinek fejlesztése

A pedagógus (elsősorban az osztályfőnök) feladatai

Megismerteti a tanulókkal a legfontosabb szakmákat.

Segíti a diákokat annak megfogalmazásában, hogy melyek számukra a vonzó pályák és miért.

Megismerteti a tanulókat azzal, hogy az általuk választott szakma milyen követelményeket támaszt, s milyen emberi tulajdonságokat, személyiségjegyeket követel meg tőlük.

Megfelelő ismeretekhez juttatja tanítványait az egyes pályák munkaleírásáról. Tájékoztatja őket arról, hogy milyen iskolai ismeretek alkalmazhatók az egyes szakmákban.

A tantestület törekedjék arra, hogy a fiatalokban reális jövőkép alakuljon ki. Ismertessék meg velük az ország társadalmi-gazdasági folyamatait, az ezzel járó szerkezeti átalakítások tendenciáit, általában a rendszerváltozással együtt járó pozitív és negatív folyamatokat.

Felkészítés a pályaalkalmasság reális megítélésére

A pedagógus rávezeti a tanulókat arra, hogy felismerjék: az általuk választott pálya követelményeinek mennyire felelnek meg, képesek-e ezeknek a követelményeknek eleget tenni.

Képessé teszi a tanulókat annak felismerésére, hogy a választott szakmájukba való beilleszkedés nem okoz-e majd számukra konfliktusokat (vagyis személyiségük, képességeik, illetve a szakmai beilleszkedés között nem lesz-e áthidalhatatlan akadály, érdemes-e erre a pályára menni).

Rámutat a választás és az eredményesség szoros összefüggéseire: képessé teszi a tanulókat arra, hogy felismerjék, van-e olyan kialakult tulajdonságuk, személyiségjegyük, amely eleve kizárja a minimálisan szükséges eredményességet az általuk választott szakmában.

III.1. Az iskola tantárgyi rendszere, óraterve

A választott kerettanterv megnevezése

Az intézmény a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók figyelembevételével a következőt alkalmazza:

Kerettanterv az általános iskola 1–4. évfolyamára
Kerettanterv az általános iskola 5–8. évfolyamára

ÓRATERV - ÁLTALÁNOS TAGOZAT

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámjai

Heti óraszám/évfolyam	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.	
Magyar nyelv és irodalom	7	2	7	2	5		5	2	4		4		3	1	3	1
Matematika	4		4		4		4		4		4		3	1	3	1
Történelem									2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek															1	
Hon- és népismeret										1						
Etika/hit és erkölcsstan	1		1		1		1		1		1		1		1	
Környezetismeret					1		1									
Természettudomány									2		2	1				
Kémia													1		2	
Fizika													1		2	
Biológia													2		1	
Földrajz													2		1	
Első élő idegen nyelv					2	2			3		3		3		3	
Ének-zene	2		2		2		2		2		1		1		1	
Vizuális kultúra	2		2		2		1		1		1		1		1	
Dráma és színház												1				
Technika és tervezés	1		1		1		1		1		1		1			
Digitális kultúra					1		1		1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5	
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)									1		1		1		1	
Hittan egyházi intézményben	1		1		1		1		1		1		1		1	
Kötelező alapóraszám	22		22		22		23		27		26		28		28	
Szabadon tervezhető óra		2		2		2		2		1		2		2		2
Összes tervezett óraszám	22	2	22	2	22	2	23	2	27	1	26	2	28	2	28	2
Összesített óraszám	24		24		24		25		28		28		30		30	
Maximális órakeret	24		24		24		25		28		28		30		30	
Összes óraszám	25		25		25		26		29		29		31		31	

ÓRATERV – EMELT ANGOL/NÉMET NYELV

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai

Heti óraszám/évfolyam	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.	
Magyar nyelv és irodalom	7	7	7	7	5	5	5	5	4	4	4	4	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	1	3	1	3
Történelem									2	2	2	2	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek																1
Hon- és népismeret										1						
Etika/hit és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret					1	1	1	1								
Természettudomány									2	2	2	2				
Kémia														1	2	
Fizika														1	2	
Biológia														2	1	
Földrajz														2	1	
Első élő idegen nyelv		2		2		2	2	2	2	3	2	3	2	3	2	3
Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	
Vizuális kultúra	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Dráma és színház												1				
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Digitális kultúra					1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)									1	1	1	1	1	1	1	
Hittan egyházi intézményben	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Kötelező alapóraszám	22	22	22	22	23	23	23	23	27	27	26	26	28	28	28	
Szabadon tervezhető óra		2		2		2		2		1		2		2		2
Összes tervezett óraszám	22	24	22	24	22	25	23	25	27	28	26	28	28	30	28	30
Összesített óraszám	24	24	24	24	24	25	24	25	28	28	28	30	30	32	32	
Maximális órakeret	24	24	24	24	24	25	24	25	30	30	30	32	32	32	32	
Összes óraszám	25	25	25	25	25	26	25	26	31	31	31	33	33	33	33	

A 2021/2022-es tanévtől felmenő rendszerben az alábbi módon kerül bevezetésre az emelt angol és német nyelv oktatása az intézményben.

	1.évf.	2.évf.	3.évf.	4.évf.	5.évf.	6.évf.	7.évf.	8.évf.
2021/2022 tanév	2							
2022/2023 tanév	2	2						
2023/2024 tanév	2	2	2					
2024/2025 tanév	2	2	2	2+2				
2025/2026 tanév	2	2	2	2+2	3+2			
2026/2027 tanév	2	2	2	2+2	3+2	3+2		
2027/2028 tanév	2	2	2	2+2	3+2	3+2	3+2	
2028/2029 tanév	2	2	2	2+2	3+2	3+2	3+2	3+2

A Nemzeti alaptanterv kötelező és maximális heti óraszámai 2020. szeptember 1-től

Heti óraszám/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Kötelező óraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető	2	2	2	2	1	2	2	2
Maximális heti óraszám	24	24	24	25	28	28	30	30
Hit- és erkölcstan (Nat9.§.1.a szerint)	1	1	1	1	1	1	1	1
Maximális napi óraszám	6	6	6	6	7	7	7	7

A kerettantervi rendeletben meghatározott szabadon tervezhető órák számával évfolyamonként elsősorban a különféle tantárgyak óraszámait növeltük meg azzal a céllal, hogy a tantárgyból a képességfejlesztésre, az ismeretek gyakorlására több idő jusson.

A kerettantervi modulokat az alábbi tantárgyak foglalják magukba:

Tantárgyba építve: - Környezeti nevelés / Technika - Rajz

- Ember és társadalomismeret, etika / Hittan

- Pályaorientáció / osztályfőnöki

Önálló modulok: - Hon- és népismeret 5.o.

- Dráma és színház 6.o

Tanórán kívüli foglalkozások (évfolyamonként)

<i>tantárgy</i>		1. oszt.	2. oszt.	3. oszt.	4. oszt.	5. oszt.	6. oszt.	7. oszt.	8. oszt.
1.	egyéni fejlesztő foglalkozás	x	x	x	x	x	x	x	x
2.	énekkar-szolfézs		x						
3.	szakkörök		x						
4.	sport		x						
5.	napközi	x	x	x	x				
6.	tanulószoza					x	x	x	x

**Sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatása:
tanulásban akadályozott tanulók tanterve**

	1. o.		2. o.		3. o.		4. o.	
	Egyéni	Közös	Egyéni	Közös	Egyéni	Közös	Egyéni	Közös
Magyar nyelv és irodalom	2	7	4	5	4	4	3	4
Matematika	1	3	2	2	3	1	2	2

Idegen nyelv	-	-	-	-	-	1	-	2
Történelem	-	-	-	-	-	-	-	
Környezet ismeret	1	-	1	-	1	-	1	1
Ének	-	3	-	3	-	3	-	3
Rajz	-	2	-	2	-	2	-	2
Technika	-	1	-	1	-	1	-	1
Digitális kultúra	-	1	-	1	-	1	-	1
Hittan	-	2	-	2	-	2	-	2
Testnevelés	-	5	-	5	-	5	-	5
Osztályfőnöki	-	-	-	-	-	-	-	-
Habilitáció-rehabilitáció	3	-	3	-	3	-	3	-
Összesen	28+3		28+3		28+3		29+3	

	5. o.		6. o.		7. o.		8. o.	
	Egyéni	Közös	Egyéni	Közös	Egyéni	Közös	Egyéni	Közös
Magyar nyelv és irodalom	2	2	2	2	2	2	2	2
Matematika	1	3	1	3	2	2	2	2
Idegen nyelv	-	3	-	3	-	3	-	3
Történelem	1	1	1	1	1	1	1	1
Természetismeret	1	1	1	1	-	-	-	-
Földrajz	-	-	1	-	0,5	1	0,5	1
Biológia	-	-	-	-	0,5	1	0,5	1
Fizika	-	-	-	-	0,5	1	0,5	1
Kémia	-	-	-	-	0,5	1	0,5	1
Ének	-	3	-	3	-	2	-	2
Rajz	-	1	-	1	-	1	-	1
Technika	-	1	-	1	-	1	-	1
Digitális kultúra	-	1	-	1	-	1	-	1
Hittan	-	2	-	2	-	2	-	2
Testnevelés	-	5	-	5	-	5	-	5
Osztályfőnöki	-	1	-	1	-	1	-	1
Habilitáció-rehabilitáció	3	-	3	-	3	-	3	-
Összesen	29+3		30+3		32+3		32+3	

III.2. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, és taneszközök kiválasztásának elvei

A 2020/2021-es tanévtől a köznevelés valamennyi nappali rendszerű alap – és középfokú oktatásban résztvevő tanulója térítésmentes tankönyvellátásban részesül. A támogatás teljeskörű kiterjesztésével a tankönyvvelézési felületen megszűnik a tanulók fizetési státusza, valamennyi tanuló a költségvetési törvényben meghatározott keretösszeg mértékéig tankönyvtámogatásra jogosult.

Az iskola helyi tantervét az állam által központilag szabályozott tantervek alapján alakítja ki, saját igényei érvényesítésével, majd ehhez választ a tankönyvkiadók által kínált és a hivatalos tankönyvjegyzéken található kiadványokból tankönyvet.

Iskolánkban az egyes tantárgyakban használatos tankönyvek körét az érintett munkaközösség javaslata alapján a nevelő határozza meg.

A tankönyvválasztás fontos szempontja, hogy:

- Ismeretanyagát és módszerét tekintve időtálló legyen.
- Döntése során a lehetőségek adta keretek között figyelemmel van az anyagi szempontokra.
- Előnyt élveznek a már megjelent, képességeket fejlesztő tankönyvek.
- Feleljen meg a tantervben rögzített követelményeknek.
- Munkatankönyv helyett inkább tankönyvet és munkafüzetet használunk.
- Előnyt élveznek a kipróbált, bevált tankönyvek.
- Csak olyan tankönyveket, taneszközöket használunk, amelyeket az Oktatási Minisztérium hivatalosan elfogadott.
- Legyen a tankönyv áttekinthető, anyaga rendezett, kiemelések hívják fel a figyelmet az összefüggésekre, szabályokra, a szemléltető ábrák könnyen értelmezhetőek, a tényközlések adatokkal alátámasztottak legyenek. Tartalmazzanak kitekintést az érdeklődők számára.
- Szövegében, megjelenésében, fizikai jellemzőiben (hasznosság, méret, vastagság) feleljen meg az életkori sajátosságoknak.

Lehetőséget biztosítunk a gyermekeknek évente 1-2 alkalommal a már nem használt tankönyvek továbbadására.

A nevelő - oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékét az osztálytanító év végén kiosztja jövődiákjainak, illetve azok szüleinek, hogy azok a nyár folyamán beszerezhessék a felszereléseket.

Előnyben részesülnek az aktív tanulási formákat preferáló kiadványok, melyek az élményszerű tanulást támogatják, és középpontjukban a készség- és képességfejlesztés áll.

III.3. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

III.3.1. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

- fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével;

III.3.2. A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;

III.3.3. Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat;
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani;

III.3.4. A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával,
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

III.4. Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon.

Minden évfolyamon a délelőtti tanítási órák keretében tartjuk meg a testnevelés órákat, tehát minden osztálynak heti 5 testnevelés órája van.

A mindennapi testnevelés feladatainak végrehajtását szolgáló program

A mindennapi rendszeres testmozgásra, testedzésre nagy szüksége van a felnövekvő nemzedéknek. Napjainkban egészségünk védelmét életmódunk megváltoztatásával érhetjük el, ha a szervezet megkapja a neki szükséges mindennapi mozgásingert. A testnevelésnek egészségnevelési irányultságúnak kell lennie, és a mindennapi testnevelési alkalom lehetőségével az egészségfejlesztő funkcióját is be kell töltenie.

A szellemi- és fizikai terhelés egyensúlyának biztosítása, a tanulók harmonikus testi-lelki fejlődése érdekében kívánatos, hogy az általános iskolás tanulók részére heti öt óra álljon szervezeten rendelkezésre testedzésre, sportolásra, szabadidős sportokra.

A heti öt szervezett alkalom a mozgástevékenységre fordítható kötelező tanórai és tanórán kívüli időkeretek összessége.

Fontos, hogy az önkéntesség elvének érvényesítésével az iskola valamennyi tanulója számára biztosított legyen a szervezett testedzési- és sportolási lehetőség.

Az alsó tagozaton érintett osztályoknak (első-negyedik) játékos testmozgással, körjátékkal, karikázókkal kell nagyfokú mozgásigényüket kielégíteni.

Az alsó tagozaton biztosítani kell a tanuló életkorához és fejlettségéhez igazodó játékos, egészségfejlesztő testmozgást. A játékos testmozgást, ha az időjárási viszonyok megengedik, szabadban kell megszervezni. A játékos testmozgás ideje legalább napi 45 perc.

A 2012. szeptember 1-től bevezetésre kerülő Köznevelési törvény értelmében a mindennapos testnevelés felmenő rendszerben kerül bevezetésre az 1. és az 5. évfolyamokon.
A napközis foglalkozásokon részt vevő gyerekek számára biztosított a mindennapos testedzés.

Helyi lehetőségünk a mindennapi testmozgásra

Alsó tagozat: - kötelező heti 5 testnevelés óra osztályonként

- Naponta a napközi otthonos osztályok szabadidős tevékenységén biztosított játék, mozgás, sportolási lehetőség
- iskolai sportversenyek
- gyermeknap
- úszásoktatás a 3-4. évfolyamokon

Mindezek mellett az osztályfőnökök alkalmanként hétvégeken is szoktak kirándulásokat, gyalogtúrákat, kerékpártúrákat szervezni a gyerekek részére.

Felső tagozat: - kötelező heti 5 testnevelés óra osztályonként, majd felmenő rendszerben 5 óra

- iskolai sportversenyek: atlétika és labdajátékok sportágban, sorversenyeken
- gyermeknap
- úszásoktatás az 5-6 évfolyamokon

A mindennapi testnevelés alapvető célja, hogy a gyerekek napi tevékenységének nélkülözhetetlen részévé váljon a rendszeres testedzés. A naponként ismétlődő maradandó élményt nyújtó játékfoglalkozásokon tudatosul a tanulóknak a testi nevelés fontossága, ennek ismeretében pedig felnőtt korban is egészséges életmódot folytatnak.

Azokon a napokon, amikor a tanulónak nincs kötelező testnevelés órája (felső tagozat, felmenő rendszer) minden nap kerüljön sor olyan, a pedagógus felügyelete alatt folyó mozgásra, sportolásra, amely lehetőséget ad testtartást javító, talpboltozatot erősítő, játékos feladatokra, játékokra.

Annak érdekében, hogy az egészségfejlesztő testmozgás hatékonyan megvalósuljon, az alábbi különleges egészségügyi szempontoknak kell teljesülniük. Így minden testnevelés órán és minden játékos egészségfejlesztő iskolai testmozgással kapcsolatos foglalkozáson történjen meg:

- a keringési- és légzőrendszer, valamint az izomzat és az ízületek megfelelő terhelése,
- legyen gimnasztikai gyakorlat, benne biomechanikailag helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag és légzőtorna
- jelentsen örömet és sikerélményt még az eltérő adottságú tanulóknak is, a teljesítmény-verseny-egészség hármasságát megvalósítva
- a testnevelés és sport személyiségfejlesztő hatásai érvényesülnek a testmozgás során,
- a testnevelés, és testmozgás egésze játékokat is tartalmazzon.

III.5. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

Pedagógiai programunk szerint választható tantárgy iskolánkban:

Kötelezően választandó tantárgyak:

- hon és népismeret -5. évfolyamon
- dráma és színház - 6. évfolyamon
- angol/német nyelv -1-4.évfolyamon

A tanórán kívüli foglalkozások: a tehetséggondozás, a felzárkóztatás, a tömegsport illetve művészeti jellegű foglalkozások.

- *Tömegsport foglalkozások:* labdarúgás, kézilabda, kosárlabda
- *Művészeti foglalkozások:* rajz szakkör, művészeti iskola által biztosított hangszeroktatás
- *Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások:* a harmonikus személyiségfejlesztést szolgálják

A foglalkozásokat alsó és felső tagozaton, a tanulói igényeket figyelembe véve és a pedagógus szakirányú felkészültségétől függően alakítjuk ki. A foglalkozások meghirdetésekor a vezető pedagógust is megnevezzük. Legalább 8 fő gyereknek lenni kell egy csoportban ahhoz, hogy beindítsuk a foglalkozásokat. Amennyiben a tanuló választotta, onnantól kezdve kötelező részt venni a foglalkozáson.

A pedagógus választás szabályai

A választható tantárgyak esetében diákjainknak lehetőséget adunk, hogy megjelöljék, melyik pedagógusnál szeretnék tanulmányaikat folytatni. Amennyiben a tantárgyfelosztás ezt lehetővé teszi, biztosítjuk a többség által megjelölt pedagógust a kurzus vezetésére.

III.6. Sajátos pedagógiai módszerek

Sajátos pedagógiai módszerek alkalmazása: projektoktatás, témanapok, témahetek

Intézményünkben a tanév során több alkalommal folyik projektoktatás. A projektoktatás során a témaegységek feldolgozása, a feladat megoldása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére épül a probléma megoldása és az összefüggések feltárása útján. Tanévenként a következő projekteket valósítjuk meg.

- három hetet meghaladó projekt
- témahét
- moduláris oktatási program
- multikulturális projekt

Három hetet meghaladó projekt

A projektet tanórán kívüli tevékenység formájában valósítjuk meg az iskola valamennyi évfolyamán és osztályában. A projekt témáját minden tanév elején a munkatervünkben rögzítjük. Az osztályok az adott projekt témájának megfelelően kapcsolódnak be a pedagógus, osztályfőnök irányításával.

Témahét megszervezése

A projektet tanórai és tanórán kívüli tevékenység formájában valósítjuk meg. A tanórai tevékenység formájában a projekt munka a hatodik évfolyam feladata. A tanórán kívüli tevékenységet az iskola valamennyi évfolyamán és osztályában megvalósítjuk. A projekt témáját

minden tanév elején a munkatervünkben rögzítjük. Az osztályok az adott projekt témájának megfelelően kapcsolódnak be a pedagógus, osztályfőnök irányításával.

Moduláris oktatási program

A projektet tanórai és tanórán kívüli tevékenység formájában valósítjuk meg. A tanórai tevékenység formájában a projekt munka a nyolcadik évfolyam feladata. A tanórán kívüli tevékenységet az iskola valamennyi évfolyamán és osztályában megvalósítjuk. A projekt témáját minden tanév elején a munkatervünkben rögzítjük. Az osztályok az adott projekt témájának megfelelően kapcsolódnak be a pedagógus, osztályfőnök irányításával.

Multikulturális projekt

A projektet tanórán kívüli tevékenység formájában valósítjuk meg az iskola valamennyi évfolyamán és osztályában. A projekt témáját minden tanév elején a munkatervünkben rögzítjük. Az osztályok az adott projekt témájának megfelelően kapcsolódnak be a pedagógus, osztályfőnök irányításával. A projekt megvalósítása az alsós és felsős társosztályok együttműködésével valósul meg.

A projektoktatás, a tanórai és tanórán kívüli tevékenységek során sajátos pedagógiai módszereket alkalmazunk. Ezek a következők: - csoportmunka, páros munka, egyéni munka, egyénre szabott munka; - anyaggyűjtés a témához; - kompetencia alapú oktatás; - IKT eszközök használata (digitális fényképező, számítógép, tanulói laptop, CD lejátszó, interaktív tábla); - kooperatív tanulás; - drámapedagógiai eszközök; - tevékenységközpontú tanulás; - játék, vita; - differenciált foglalkozás; - fejlesztő értékelés.

A sajátos pedagógiai módszerek alkalmazása során várható eredmény:

- csoportmunkák során az egymásra figyelés érzésének erősödése, az önállóan végzett munka öröme.
- a tanulói személyiség egészének fejlődése, a társadalmi érzékenység, a nyitott, befogadó és empátikus személyiség kialakulása, a társas aktivitás,
- a tanulók meg tudják fogalmazni egyéni és csoportosan kialakított véleményeiket, azokat meg tudják vitatni, érvekkel alátámasztani,
- tanulóknál kialakul az igény arra, hogy - egyéni képességeik, lehetőségeik figyelembevételével - egész életük során képezzék magukat, bővítsék ismereteiket,
- a tanulók beszédkézsége, szóbeli szövegalkotása és megértése fejlődik,
- kialakul a kitartó, pontos tanulásra való képesség csoportban és egyénileg,
- kialakul a tanulóknál az egyéni tanulási stratégia, és tudja alkalmazni is,
- saját munkáját reálisan tudja ellenőrizni, értékelni,
- kialakul a tanulók helyes önismerete,
- fejlődik a tanulók együttműködési képessége,
- megismeri és kihasználja a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket.

Projekt módszer:

- Alkalmazásakor hierarchikus munkamegosztás helyett a kooperativitás, az együttműködés kerül előtérbe. Mindenki saját élményei, képességei, tapasztalata alapján járul hozzá a csoport eredményességéhez.
- Minden tanuló az egész részeként cselekedve, csoportjának hasznos tagjává válik.
- A projekt egy olyan sajátos tanulási egység, tanulási technika, amely a megismerés fő forrásává az önálló és csoportos tapasztalást teszi. Más szóval a projekt egy ismeretszerzési folyamat, amely az elsajátítást egy alkotó folyamat részeként és eredményeként valósítja meg.
- A módszer lényege, hogy a tanulók a lehető legtöbb összefüggést és kapcsolódási pontot felfedjenek. A diáknak lehetősége van saját meglévő képességeinek, viselkedési formáinak kipróbálására, és újak kialakítására.

- A projektmódszer fő értéke, és egyben leginkább hasznosuló eleme maga a munkafolyamat, a munka konkrét eredményei és végtermékei mellett.
- A projektmunka során megvalósuló ismeretsajátítás mellé fontosságában felzárkózik maga a gondolkodási folyamat, valamint az egyéb gyakorlati tevékenységek megvalósítása során szerzett tapasztalatok, élmények szellemi és érzelmi hatása.
- A projektmunka során megváltozik a tanár szerepe is. Az irányítás helyett inkább az együttműködést segítő, az egyes munkafolyamatokat koordináló és tanácsadói szerepkörök kerülnek előtérbe.
- Rendkívüli szerepet nyer a tanár tudatossága, munkaszervező képessége. A projektmódszer segítségével az egyik legnehezebb feladatunk válik lehetségessé: felkelthetjük a diákok érdeklődését, beindítva intellektuális kíváncsiságukat, ösztönözhetjük őket önálló felelősségvállalásra, önálló tanulási célok kitűzésére és azok megvalósítására. Közben megváltozhat a tanulók tudáshoz és tanuláshoz való viszonya, sikereket és közös élményeket szereznek, önbecsülésük és önismeretük magasabb szintre léphet.

A projekt módszer kompetencia elemei:

- Kommunikáció központúság
- A kommunikációval kapcsolatos ismeretek, szabályszerűségek, normák megtanítása és gyakorlása. A szövegértés-tanításnak ebben a formában nemcsak célja, hanem módszere is a kommunikáció, hiszen a feladatmegoldások, az ellenőrzés, az értékelés folyamatos eszmecserét feltételeznek a tanár és a tanulók között.
- A program a szövegértési képességeket olyan tanulási folyamatban fejleszti, amely a tanuló és a pedagógus demokratikus együttműködésére, vitáira, eszmecseréire épül, kommunikatív cselekvésekre ösztönöz, önállóságot és kritikai készséget kíván.
- A tanulóknak nem pusztán kérdésekre kell választ találniuk, hanem az önálló ismeretszerzés közben a különböző információk alapján – akár maguk által elgondolt –, műveleteket kell végezniük.
- A szövegértés-szövegalkotás gyakorlása minden műveltségterület feladata. A felelősség és a fejlesztés egy tantárgyra szűkítése a program hatásvesztését okozza. A mérések nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják.
- A pedagógus a munka nagy részében a tanulókkal partneri viszonyban, segítő-tanácsadóként irányítja az ismeretszerzést, nem pedig a hierarchikus tanár-diák kapcsolatot képvisel.
- Feloldani az olvasási kudarcok által okozott szorongásokat. Ennek egyik feltétele a tévedések és a próbálkozások lehetőségének megadása. A kutatószemlélet fontos eleme a kérdésfeltevés.
- Tevékenység-centrikusság
- Rendszeresség
- Partnerség
- Kutatószemlélet

A HEAD program alkalmazása a művészeti nevelésben

A tudásalapú gazdaság igényeinek kielégítése érdekében az iskolával szemben támasztott reális igény, hogy képes legyen felkészíteni a tanulókat arra, hogy tudjanak és akarjanak a mindennapok során önállóan boldogulni és sikereket elérni. Ennek érdekében fontos a cselekvést támogató kompetenciák, így az általános problémamegoldó képesség, a kritikai gondolkodás képessége, a reális és pozitív önbizalom, és a szociális képességcsoportok fejlesztése.

Ennek megfelelően – kiváltképp a felső tagozatos képzési szakaszunkban – iskolánk fontos célja a problémamegoldó gondolkodás és kreativitás fejlesztése, amelyet az iskola a HEAD program kísérleti bevezetésével kíván elérni. A HEAD program olyan holisztikus megközelítésű (H),

együttműködés alapú (EA), és design (D) elemeket is tartalmazó nevelési-oktatási program, amely akár a különböző tantárgyak együttműködésében, a tervezői gondolkodás lehetőségét használja fel a tanulás érdekében. A mindennapi kihívásoknak megfelelően a program a cselekvés pedagógiáját, az aktív tanulás elvét követi, azaz a HEAD módszertant alkalmazó foglalkozásokon tanulók a saját tevékenységeiken keresztül, és másokkal való együttműködésben, csoportmunkában építik a tudásukat. Iskolánk törekszik rá, hogy a tanórai tanulás során is olyan tantárgyakat is összekapcsoló – közös problémamegoldás érdekében szerveződő – tanulástervezési szemléletet képviseljen, ami képes a fejlesztéscentrikus pedagógiai szemlélet érvényesítésére.

A HEAD módszertan ugyanakkor felhasználja a művészeti nevelés alkotó tevékenységen keresztül ható összetett fejlesztő erejét is, hisz a tudomány és művészet összekapcsolásával a design, a tervezői gondolkodás értelmezésével teremti meg a művészet eszközével történő tanulás lehetőségét.

Témahetek:

- „PÉNZ7” pénzügyi és vállalkozói témahét: A témahét célja, hogy a gyerekek figyelmét felhívja a pénzügyi tudatosságra. A tanulók pénzügyi felkészültségét, tudatosságát és vállalkozói szemléletét szakember bevonásával fejlesztjük.
- Digitális Témahét: A digitális témahét során fontosnak tartjuk, hogy a tanulók megismerkedjenek a digitális kompetenciákkal.
- Fenntarthatósági Témahét: A környezet védelmére és a fenntarthatóság fontosságára nagy figyelemmel tekintünk. Fontosnak tartjuk azt, hogy a gyermekek minél hamarabb megismerjék a környezetvédelem fontosságát és odafigyeljenek a körülöttük lévő világra és rájőjjenek arra, hogy ők is sokat tehetnek a Földért.

Témanapok:

- Magyar Diáksport Napja

Informális és Non formális tanulási formák:

Az intézmény preferálja azokat a nem formális tanulási alkalmakat – táborok, osztálykirándulások, kreativitást, ügyességet, kinezetikus képességeket fejlesztő foglalkozások -, amelyek elősegítik, hogy minden tanulónak lehetősége legyen saját, egyedülálló – nem csak kognitív – képességeit megmutatni és azok mentén sikereket elérni.

Egy-egy téma feldolgozásakor tanulási készségeket, képességeket fejlesztünk, de ezzel együtt van az ön- és társismeret fejlesztése is. Fontos, hogy a tanulók az ismeretek elsajátításában tevékenyen vegyenek részt, érezzék jól magukat, szerezzenek minél több élményt. Itt az élményalapú tanuláson van a hangsúly. A gyerekek megélik a tanulás örömét, motivációjuk növekszik aktív szereplői lesznek saját nevelési-oktatási folyamatuknak. A pedagógusok szükség szerint csoportmunkára alkalmas terek alakítanak ki, az osztálytermen kívül pedig változatos helyszínekre viszik tanítványaikat a tananyag élményszerűbb elsajátítása érdekében. Leginkább a természetben, múzeumban, könyvtárban, színházban, sportlétesítményben, táborokban valósítják meg terveiket. A nem formális tanulóhoz kapcsolódó módszerek általános jellemzője, hogy a gyerekek tapasztalati úton, aktívan, saját élményeket szerezve tanulnak.

A pedagógus konkrét szerepei:

Témaválasztás, tervezés, szervezés: A témát a pedagógus választja ki a tanterv alapján, a megvalósítás módját pedig megbeszéli a gyerekekkel. A pedagógus olyan tanulási környezetet teremt, ahol kis csoportokban dolgoznak a gyerekek. A feladatokhoz kapcsolódó instrukciókat a pedagógus megfogalmazza, elérhetővé teszi a szükséges eszközöket a gyerekek számára, majd háttérbe vonul. A tanulási folyamatot a gyerekek irányítják.

A gyerekek konkrét szerepe:

Aktív részvétel, bemutatás, reflektálás: A gyerekek és a pedagógus reflektál a bemutatott eseményekre. Ezáltal képet kapnak arról, hogy az elvégzett feladat milyen eredménnyel zárult.

Non formális tanulási módszerek: Tevékenykedtető tanulás, tapasztalati tanulás, aktív tanulás kooperatív tanulás, drámajáték, élménypedagógia, projekt módszer, problémaalapú tanulás kutatásalapú tanulás, kalandpedagógia

Informális tanulási módszerek: beszélgetés, megfigyelés, tevékenykedtetés

III.7. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

1. Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A pedagógus alapvető feladata, hogy bármilyen oknál fogva a hátrányos helyzetben lévő gyermeket, tanulót felzárkóztassa tanuló társaihoz.

A felzárkóztató foglalkozások célja a gyengén teljesítő tanulók felzárkóztatása. Fontosnak tartjuk a lemaradó vagy gyengébb képességű tanulók állandó és rendszeres felzárkóztatásának biztosítását. A gyermeknek, tanulónak joga, hogy képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben, oktatásban részesüljön, képességeihez mértén továbbtanuljon.

Ennek érdekében:

motiválást segítő differenciált tanulásszervezés, kooperatív technikák, tevékenységközpontú pedagógia alkalmazása

az 1-4. évfolyamokon a gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére felzárkóztató órák és egyéni foglalkozások szervezése

a felső tagozaton a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére képességfejlesztő órák tartása lehetőség szerint magyar nyelv és matematika tantárgyakból

A felzárkóztatás felzárkóztató programokkal, beszélgetésekkel, személyes törődéssel történhet. Megkülönböztetett figyelemben kell részesítenünk az érzelmileg szegény környezetből érkező gyerekeket. A felzárkóztatás egy komplex pedagógiai tevékenység, ami jelenti a lemaradás okának feltárását, a tanuló helyes önismeretre nevelését, a tanórai differenciált foglalkozások megtervezését, lebonyolítását.

A pedagógiai tevékenységet meghatározó vizsgálatok:

- DIFER mérés, egyéni fejlesztés
- Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleménye
- Kompetenciamérések feldolgozása, értékelése

A felzárkóztatás elsődleges feladata a gondolkodás, a beszéd és a kifejezőkészség fejlesztése.

A felzárkóztató tevékenység során fontos a szülővel, valamint a gyógypedagógusokkal (logopédus, fejlesztő pedagógus) való folyamatos kapcsolattartás. A tanuló fejlődését minden esetben saját magához mértén kell mérni.

2. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Iskolánkban is egyre több a munkanélküli szülők aránya. Részben ennek az az oka, hogy a szülők jelentős részének alacsony iskolai végzettsége van, másrészt viszont Újfehértón kevés a munkalehetőség. Sokan alkalmi munkából élnek, vannak olyan családok, ahol csak az egyik szülő keres, de van olyan család is, ahol szociális segélyből élnek.

Munkalehetőségek csak a környező nagyvárosokban, Nyíregyházán és Debrecenben vannak, így vannak olyan szülők, akik ingázásra kényszerülnek.

A szociális hátrányok enyhítését a következő tevékenységi formák szolgálják intézményünkben:

- egyéni képességekhez igazodó differenciált foglalkozások tanítási órákon
- felzárkóztató és fejlesztő órák szervezése a hátrányokkal küzdő tanulóknak
- jó képességű tanulóink tehetséggondozása szakkörök keretében
- a keresztény értékrend elsajátítása a kiegyensúlyozott személyiség fejlődése érdekében
- napközi otthonos foglalkozás az alsó tagozaton
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolata, szükség esetén családlátogatás
- továbbtanulás irányítása, segítség
- kapcsolattartás a gyermekvédelmi rendszerhez tartozó intézményekkel
- tankönyvtámogatás elveinek meghatározása
- drog és bűnmegelőzési program alkalmazása

A lemaradó tanulók esetében fel kell tárni a lemaradás okait. Ezek a következők lehetnek:

- a tanulónak vagy a családjában nem érték a tanulás
- olvasás, írás, vagy szóbeli kifejezőképesség alacsony szintű
- a tanuló értelmi műveletekben gyakorlatlan
- rendezetlen a tanuló családi háttere

A szociális hátrány enyhítése minden nevelő feladata, hiszen a szociális hátrány nem lehet akadály a gyermek tanulmányi fejlődésének. Keresztény hitünkéből adódóan különös figyelmet fordítunk a gyengébbekre, segítjük a nehezebb körülmények között élőket.

A fenntartó határozza meg azokat a szabályokat, amely alapján az iskola igazgatója dönt a további ingyenes ellátásról.

Ingyenesen igénybe vehető az általános iskolában a tanórai foglalkozások, tanórán kívüli foglalkozások, napközis és tanulószobai foglalkozás, osztályozó és javító vizsga, az iskolai létesítmények használata, valamint ingyenesen biztosított a logopédiai és dyslexia megelőző foglalkozás, a mindennapos testedzés, a rendszeres egészségügyi felügyelet, a tanítási kezdete előtti és az étkezés alatti felügyelet.

Az iskolai szülői szervezet és az iskolai diákönkormányzat meghatározhatja azt a legmagasabb összeget, amelyet a nevelési – oktatási intézmény által szervezett nem ingyenes szolgáltatások körébe tartozó program megvalósításánál nem lehet túl lépni.

3. Szociális szolgáltatások

Tankönyvtámogatás:

Ingyenes tankönyv jár annak a tanulónak, aki

- a) tartósan beteg,
- b) testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,
- c) pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar),
- d) három- vagy többgyermekes családban él,
- e) nagykorú és saját jogán családi pótlékra jogosult,

f) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül

A szülőknek a jogosultságot, igazoló papírokat a tankönyvosztáskor az iskolában be kell mutatniuk.

2017. szeptember 01-jétől a Kormány döntése alapján minden tanuló ingyen kapja a tankönyvet az 1-8. évfolyamon.

Étkezési támogatás:

Ingyenes étkezés biztosított minden 1-8. évfolyamon tanuló részére, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül és nevelőszülőnél nevelt gyermek.

Az 1-8. évfolyamon 50 %-os étkezési támogatásban részesül:

- 3 vagy több gyermekes családban élők
- tartós betegek

Azok részére, akik ezekbe a csoportokba nem tartoznak bele, az intézmény által megállapított térítési díjat fizetik.

Egyéb szolgáltatások:

- Szakszerű reggeli ügyelet: 7³⁰-tól 8⁰⁰ óráig
- Biztosítjuk a rendszeres egészségügyi szűrővizsgálatokat, fogorvosi szűrést, védőnői ellenőrzést, iskolaorvosi szűréseket, vizsgálatokat, védőoltásokat
- Az iskolában támogatható főbb tevékenységek:
 - a) az iskolára felkészítő, az iskolai lemorzsolódást csökkentő, képesség-kibontakoztató, a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek, tanulók osztályon, csoporton belüli státuszát javító tevékenységek, komplex pedagógiai programok, és módszerek, szolgáltatások,
 - b) a rossz szociális körülmények közül érkező tanulók mindennapi igényeire választ adó iskolai és iskolán kívüli programok hátrányos helyzetű tanulók részére,
 - c) óvodai, iskolai fordulópontokon átsegítő, vagy iskolába visszaillesztő programok,
 - d) a tanulók számára a program ideje alatt ösztönző jellegű, kizárólag természetben nyújtott támogatás biztosítása (pl. nyelvtanfolyam díja, sporteszköz, hangszer, stb.),
 - e) a szülők bevonása, aktivizálása, velük partneri kapcsolat kialakítása,
 - f) a program megvalósításához szorosan kapcsolódó eszközbeszerzések, átalakítások, felújítások,
 - g) a program megvalósításához szorosan kapcsolódó pedagógus továbbképzések,
 - h) szakmai, módszertani szolgáltatások és hálózatok szervezése és fejlesztése.

III.8. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei

A tanulók minősítésének formái

A tanulók minősítésének alapja a NAT-ra épülő Katolikus Kerettanterv ismeret- és követelményrendszere, valamint a tanulók önmagukhoz viszonyított fejlődése. Az értékelés a pedagógiai folyamatban állandóan jelen van, de nem cél, hanem eszköz a pedagógus, a tanuló és a szülő számára. Az értékelés elsődleges célja, hogy a tanulóknak kialakítsa az önértékelés képességét. Az első osztálytól kezdve fokozatosan a saját képességeikhez mért fejlődés értékelésétől el kell jutni a nyolcadik év végére a kerettantervre épülő helyi tanterv által előírt követelmények teljesítéséig. A tanulóknak elegendő alkalmat kell adni, hogy minél több területen ismerhessék meg magukat, próbálhassák ki képességeiket, tudásukat. Az értékelés és minősítés együtt jár a siker és a kudarc megélésével. A tanulókat segíteni kell ezek feldolgozásában. Az 1993. évi LXXIX. törvény a köznevelésről 2003. szeptember 1-jén hatályba lépett rendelkezése alapján az iskola pedagógiai programja határozza meg a magasabb évfolyamra lépés feltételeit, a beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményeit és formáit, a tanulói teljesítmény minősítésének formáját. Ez a szabályozás az általános iskola első-harmadik évfolyamán, valamint a negyedik évfolyam első félévében 2004. szeptember 1-jétől együtt járt a szöveges értékelés felmenő rendszerű bevezetésével. Ez később módosítva lett.

Így jelenleg csak az 1. évfolyamon és a 2. évfolyam félévi értékelésekor van szöveges értékelés.

Kiemelt figyelem irányul a nem formális tanulási alkalmakon kiválóan teljesítő tanulókra, akik olyan képességeket és ezekhez kapcsolódó eredményeket mutattak fel, amelyek a személyiség- és közösségfejlődés példáivá váltak.

Kiemelt szerepet játszik a fejlesztő értékelés, a reflektív pedagógia, amelynek során a tanulók folyamatosan részletes visszajelzést kapnak előrehaladásukról, továbbá segítséget ahhoz, hogy meg tudják határozni feladataikat továbbfejlődésük érdekében.

A pedagógusok a csoportos feladatmegoldásokhoz – mint a nem formális tanulás jellemző munkaformájához – kapcsolódó értékelés módszertanának kidolgozásában és használatában aktívan közreműködnek.

Az értékelés funkciói:

- Diagnosztikus, prognosztikai, korrekciós funkció, amely fontos információkat ad a pedagógusnak a helyzetfelméréshez, a csoport és az egyén tanulási folyamatának tervezéséhez.
- Formatív, fejlesztő, szabályozó funkció, amely a tanulás folyamatához, annak korrekciójához ad segítséget pedagógusnak, szülőnek, diáknak.
- Szummatív funkció, megerősítés, visszacsatolás, szelekció, amely egy-egy tanítási-tanulási periódus végén regisztrálja az eredményeket, a pedagógusnak, szülőnek, tanulóknak ad információkat.

A szöveges értékelés mindhárom funkciót képes árnyaltan és differenciáltan ellátni.

Lehetővé válik és alapvető elvként a gyakorlatban érvényesíthető a gyerek érdeklődésének, adottságainak, tulajdonságainak, életkori sajátosságainak, saját fejlődési ütemének, otthoni körülményeinek, pillanatnyi állapotának stb. figyelembe vétele.

A hangsúly az érés, fejlődés, tanulás folyamatjellegének elfogadásán van. A gyermek önmagához képest mért fejlődését állítja a középpontba. Természetesen a követelményekhez viszonyított előmenetele is értékelésre kerül. Az értékelés pillanatnyi állapotot rögzít, (s ez még a minősítéskor is igaz), nyitottságot mutat a gyermek problémái iránt, és a fejlődés lehetőségei iránti bizalmat fejezi ki.

A személyre szabott differenciált értékelés azért is ösztönző hatású, mert a tanuló megtapasztalhatja a tanítónak az ő személyére irányuló figyelmét, pozitív, biztató hozzáállását. Harmonikus viszony esetén a gyermek vágyik arra, hogy megfeleljen a pedagógus elvárásainak, jól teljesítsen.

A szöveges értékelés, mivel a gyermek sokféle tevékenységére, megnyilvánulására reagál, felszínre hoz olyan értékeket is, amelyek nem kifejezetten a tanulási teljesítményt érintik, de nagyon fontosak a teljes személyiségfejlődés szempontjából. Ezzel a közösség értékrendje is szilárdabbá válik, valamint könnyebben illeszkednek társaik közé a rosszabb tanulmányi eredményű gyerekek is, hiszen elismertté válnak más típusú pozitív értékeik, tulajdonságaik, teljesítményeik is.

A SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS KONCEPCIÓJÁNAK LÉNYEGE

A szöveges értékelés koncepciójának elvi kiindulópontjai a következők lehetnek:

- az értékelés a gyerekért, s elsősorban a gyerekeknek szóljon
- alakítsa a helyes önértékelést, segítse a reális önismeretet
- nyitott legyen, amely nem ítéletet alkot, hanem tükröt tart
- a gyerek lehessen aktív részese a saját fejlődésének
- a szülő és a pedagógus közösen gondolkodhasson a gyermek fejlődéséről.

A szöveges értékeléssel kapcsolatos elvi követelmények az alábbiakban összegezhetők:

- minősítés - központúság helyett fejlesztőközpontúság jellemezze
- vegye figyelembe az életkori sajátosságokat
- legyen összhang a NAT, a pedagógiai program, a helyi tantervi rendszer és a kimunkált értékelési koncepció között
- jellemezze a gyakorlatot a rendszeres és folyamatos értékelés
- személyre szóló és ösztönző jellegű legyen
- a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként tudjon megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet betölteni
- konkrét egyénre szabott javaslatokkal jelölje meg a továbblépés útját és módját, nyelvi megformáltságában legyen közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára.

A SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS PEDAGÓGIAI, MÓDSZERTANI SZABÁLYAI

A szöveges értékelések írásakor, amennyiben szabadon, mondatokban megfogalmazott véleményt írunk (de esetenként, ha előre megírt szempontok alapján jellemző minősítéseket húzunk alá, akkor is), van néhány szabály, megfontolandó tapasztalat, amit érdemes figyelembe venni.

- Érdemes eldönteni, hogy kinek szól a szöveges értékelés, elsősorban a szülőnek vagy a gyerekeknek, esetleg mindkettőjüknek. A megszólításnál, a szöveg megformálásánál ezt tekintetbe kell venni.
- Mindig törekedni kell az egyértelmű, pontos, nyelvi és stilisztikai szempontból igényesen megfogalmazott, érthető fogalmazásra.
- Minden tantestületnek, pedagógusközösségnek meg kell szabnia a szöveges értékeléssel kapcsolatos mennyiségi és minőségi elvárását önmagával szemben, meg kell állapodnia abban, hogy melyik időszak, teljesítmény milyen típusú, műfajú mennyiségű értékelést kíván, ki kell alakítania az értékelési folyamat egyes lépéseit, metodikáját.
- Kollégáinkkal együtt, közösen gondoljuk át és fogadjuk el azt a szempontrendszert, amelyet valamennyien fontosnak, értékelendőnek tartunk, amelyek vezérfonalai lehetnek értékelésünk megírásának.
- A szöveges értékelés nem teljesítményelvű: miközben nem mond le a hagyományos ismeretszerzésben elért eredmények értékeléséről, a társas kapcsolatokat, az önismeret fejlődését és még számos szociális kompetenciát egyenrangúnak tekinti az intellektuális teljesítménnyel.
- Az értékelés sugalmazza azt az elvárást, amely szerint a gyerek legyen aktív részese a fejlődésének, vállaljon felelősséget, szerepet saját tanulásában.
- Az értékelés legyen személyre szabott, differenciált, árnyalt, a diákok valódi figyelmet, odafordulást, segítőkészséget tapasztalhassanak a pedagógus részéről.
- A diák aktuális állapotát, viselkedését, teljesítményét rögzítsük, ne mondjunk ítéletet (különösen az egész személyiségre vonatkozót ne), ne vonjunk le sommás

következtetéseket, ne adjunk önmagát beteljesítő jóslatokat, tartsuk fenn a tévedés jogát, vagy legalábbis kerüljük a tévedhetetlenség látszatát.

- Értékelésünk legyen előremutató, az elérendő célhoz konkrétan utat mutató.
- Mindig vegyük figyelembe a gyerek önmagához mért fejlődését, képességeit, lehetőségeit, hogy reális és méltányos értékelést tudjunk adni!
- Törekedjünk arra, hogy minél teljesebb kép, sokféle érték derüljön ki a gyerekekről, ezért vizsgáljuk tevékenységüket, viselkedésüket, munkájukat, megnyilvánulásait minél többféle szituációban (ha van, akkor saját óráinkon kívül más kolléga által tartott órákon – (hospitálás) -, iskolai rendezvényeken, iskolán kívüli programokon, stb.).
- A kudarc okozta szégyen, feszültség kerülendő, de magával a kudarccal, szembe kell nézni, a szöveges értékelés kritikát, negatívumot is tartalmazhat. Ugyanakkor észre kell venni a gyerek próbálkozását, a nehézségekből való kilábalás szándékát is.
- Dolgozzuk ki önmagunk számára azt a módszert, ahogy munkánk során rögzítjük az egyes diákok eredményeit, jellemzőit, erőnyeit és hiányosságait, vele kapcsolatos tapasztalatainkat.
- A szöveges értékelés írásakor legyünk tudatában annak, hogy mintát adunk a gyerekeknek az értékelés, kritika, visszajelzés kommunikációjára, alapvetően járulunk hozzá saját önértékelésük, értékrendjük kialakulásához.

A szöveges értékeléssel kapcsolatos törvényi kötelezettség teljesítése miatt, s saját intézményünk hatékony működése érdekében feladatunk volt, hogy kidolgozzuk a szöveges értékelés számunkra legmegfelelőbb helyi rendszerét.

A munkaközösségi megbeszélések mellett nagy szerepe volt az egy osztályban tanítók összejöveteleinek.

A tanév során a diákokkal is megismertettük az értékelési szempontjainkat. Egyértelművé tesszük, hogy melyek azok az értékek, amelyeket támogatunk, melyek azok a magatartásformák, amelyek elfogadhatatlanok számunkra. A párbeszédre mindig lehetőséget adunk, így fejlődik majd reális önértékelési képességük.

Az értékelés kiterjed az iskolai élet minden területére:

- az ismeretek és készségek elsajátítási szintjére
- a fejlődése a korábbi teljesítményhez képest
- a tanórai és tanórán kívüli magatartásra
- a szorgalomra és ezen belül a felkészülésre és felkészültségre, a feladatvállalásra és feladatvégzésre

Az értékelés funkciója differenciált:

- a folyamatos munka a folyamatos visszajelzések eszköze
- tanulásra, vagy tanulással összefüggő tevékenységekre motivál
- az elvárt követelményekhez való viszony kontrollja
- a hasonló tevékenységben részt vevők relatív helyzetét meghatározza
- jelenthet versenyorientációt, sikert, kudarcot
- kontrollja az önismeretnek
- az előrehaladás mérésének eszköze

Szóbeli számonkérés:

tekintettel arra, hogy az iskola nagy hangsúlyt helyez a szóbeli számonkérésre, ezért szükséges módjának tartjuk a felelést. A számonkérés során törekedni kell megfelelő légkör kialakítására, hogy a gátlásos tanulók is feloldódjanak (segítő kérdések). Lehetőséget kell adni a javításra. A gyereket meg kell tanítani az önértékelésre.

Írásbeli értékelés:

- A hagyományos értékelési kategóriákat alkalmazzuk: jeles /5/, jó /4/, közepes /3/, elégséges /2/, elégtelen /1/.
 - Az évközi értékelésben azonban a tanítók, tanárok módszertani szabadságuk jegyében (ez különösen érvényes az első osztályokra) szabadon alkalmazhatnak értékelő szimbólumokat, ezt nem egységesítjük, nem is korlátozzuk.
 - A nevelőtestület az értékelés rendszerességét lényeges alapelvnek tekinti, ezért valamennyi tanulónak valamennyi tantárgyban legalább havonta, illetve egy-egy téma lezárásakor ad osztályzatot.
 - Ha a szaktanár tantárgyi felmérést írat, azt a helyi tanterv szerint értékeli, osztályozza, és az alábbiak szerint jár el.
 - Az 5. osztálytól ügyelünk arra, hogy havonta legalább egy érdemjegyet kapjon minden tantárgyból minden tanuló.
 - A szorgalmi időben kapott osztályzatokat, értékelést az 1-3. évfolyamon a pedagógus, a további évfolyamokon a tanuló bejegyzi a tájékoztató füzetbe vagy ellenőrző könyvbe, s miután a tanár kézjével érvényesítette, a szülő a bejegyzéseket aláírásával veszi tudomásul.
 - Külön ügyelünk arra, hogy a bukásra álló, illetve sokat rontott tanulónak az adott félév utolsó 2 hónapjában több lehetősége legyen a javításra.
 - A félév és a tanév végén az egyes tantárgyakban elért kiemelkedő teljesítményért a tanuló dicséretet kaphat.
 - Ha a tanulónak év végén a "jeles" osztályzatai mellett legfeljebb 1 "jó" osztályzata van (s ennél rosszabb osztályzata nincs), a tantestület általános dicséretét érdemelheti ki. A dicséretek az ellenőrzőben, a bizonyítványban és a törzslapon is dokumentálni kell.
- Ez a százalékos értékelés nem vonatkozik az esszé jellegű dolgozatokra. A fenti értékeléstől eltérni csak a Helyi Tantervben rögzített esetben lehet.
- Az érdemjegyek a félév és tanév végén a következők lehetnek:
1 (elégtelen), 2 (elégséges), 3 (közepes), 4 (jó), 5 (jeles), 5d (kitűnő)
 - A tanév végén elégtelen osztályzattal lezárt tanuló – ha összesen 1 vagy 2 elégtelen osztályzata van, augusztusban javítóvizsgát tehet. 3 vagy több elégtelen osztályzat esetén a tanuló az évfolyamot megismételheti. Amennyiben tanköteles, úgy az évfolyamot megismételni köteles.
 - Írásos kérelem alapján a tanulóknak az igazgató – a nevelőtestület véleményét kikérve – osztályozóvizsga letételét engedélyezheti.
 - Szülői kérésre az igazgató – a nevelőtestület véleményét kikérve - a tanév értékelésétől eltekintve az évfolyam megismétlését engedélyezheti a tanulónak.
 - Az érdemjegyeken túl a nevelőtestület az osztályozó értekezleten a félévi értesítő kiosztásakor az ellenőrzőbe, illetve az év végi bizonyítványba bejegyeztetheti a következő jegyzeteket:
*„Nevelőtestületi dicséretben részesül” illetve
„Nevelőtestületi megrovásban részesül”.*
 - A tanuló, aki egy-egy emelt szinten oktató osztály követelményeinek nem felel meg, az osztályából eltanácsolható. Ezt a szülőnek tudomásul kell vennie, és alá kell írnia az emelt szinten oktató osztályba történő beiratkozásnál a szándéknyilatkozatban.
- Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya**
- Az írásbeli számonkérés fajtái:**
- írásbeli felelet : röpdolgozat, szódolgozat, diktálás, gyűjtőmunka. Ezek a szóbeli felelettel egyenértékűnek számítanak.
 - írásbeli munka : egyes tantárgyakból szükséges az órai írásbeli munka értékelése félévente (munkafüzetben, füzetben). Az értékelés módját a tanár határozza meg.
 - témazáró dolgozat: a témazáró dolgozat feladatait a szaktanár állítja össze a munkaközösség jóváhagyásával, vagy központi feladatlapot használ. (Nincs ilyen értékelés : testnevelés, ének-zene, számítástechnika, rajz, kézműves tárgyakból.) A

naplóba piros színnel írjuk be. Ha a dolgozat osztályátlaga 2,3 alatt van, akkor megismételtetjük, a téma újrafeldolgozása után. Indokolt esetben a szaktanár más tantárgyak esetén is eltekinthet a témazáró dolgozatok megíratásától, és az ismeretek ellenőrzésének más módját választhatja.

- a felmérő dolgozatok tájékoztató jellegűek és nem számítanak bele a tanulók értékelésébe. A naplóba zöld színnel írjuk be.

- A tanulókkal szemben támasztott követelményeket az iskola helyi tanterve és az ehhez igazodó tanmenetek valamint az iskola házirendje szabja meg.
- A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzését tanév közben a szaktanárok végzik. A tanulók értékelése érdemjegyekkel történik. Érdemjegyeket a tanítók és tanárok adhatnak. Minden tanuló jogosult arra, hogy megfelelő mennyiségű osztályzatot szerezzen.

- Érdemjegy adható:

- tanórai írásbeli feleletre, dolgozatra, témazáró dolgozatra
- tanórai szóbeli feleletre
- tanórai munka összegző értékeléseként
- otthoni feladat megoldására illetve meg nem oldására

- Az érdemjegyek tanév közben a következők lehetnek:

1 (elégtelen), 1/2 (elégtelen és elégséges közt), 2 (elégséges), 2/3 (elégséges és közepes közt), 3 (közepes), 3/4 (közepes és jó közt), 4 (jó), 4/5 (jó és jeles közt), 5 (jeles), 5* (kitűnő)

- Az írásbeli számonkérésnél a következő százalékos határok az irányadók:

Alsó tagozaton és felső tagozaton:

0 - 35%	(1) elégtelen
36 - 55%	(2) elégséges
56 - 75%	(3) közepes
76 - 90%	(4) jó
91 - 100%	(5) jeles

- Ha kis százalékban eltér ettől, az a számonkért anyag készség- vagy jártasság szintű elvárásától függ.
- A témazárók érdemjegyeinek kiemelt szerepe van. A tanév végén az egész éves teljesítményt értékeljük a fejlődési tendencia figyelembevételével. A félévi, év végi összefoglaló dolgozatok, illetve a nagy témazárók eredményei 2-szeresen számítanak az átlagszámításnál.
- A fentiekől eltérő az általános iskola 1. osztályának az értékelési rendje. Az első félév és a tanév végén három fokozatú minősítést alkalmaznak: jól megfelelt, megfelelt, nem felelt meg.
E minősítések tartalmát a tanító a szülőkkel értekezleten ismerteti.

Szabályozás: Egy osztály 1 napon kettőtől több témazáró dolgozatot nem írhat!

Modulok értékelése : A modulok értékelése folyamatban van. Irányelvünk, hogy a főtantárgyhoz kapcsolódva számoljanak be a megszerzett moduláris ismeretről - kollokvium formájában, de a magasabb évfolyamba lépésnek az alacsony kollokviumi teljesítmény a moduláris ismeretekből ne legyen akadály, illetve a főtantárgy érdemjegyét ne csökkentse.

Célunk, hogy a szükséges moduláris ismereteket megszerezzék, s azokat majd saját életvezetésükben haszonnal tudják alkalmazni.

Szöveges értékelést alkalmazunk: Jól megfelelt és megfelelt.

III.9. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

A tanulók optimális terhelésének mértékét hivatott szabályozni..

A feladatadáskor az átlagos felkészültségű és képességű tanulókra figyelve kell meghatározni azt a házi feladat mennyiségét, amely nem jelent túlterhelést, hogy még mellette a másnapra felkészülés után jusson idő pihenésre és szórakozásra is.

A házi feladat mennyisége a délelőtti tanító, v. órát adó pedagógus és a délutáni foglalkozásokat vezető napközis/ tanulószobás nevelő között megbeszélés tárgyát képezi.

A szülők jelzéseit figyelembe kell venni.

A tanulók túlterhelését azonnal jelezni kell!

Megoldás:

A (mennyiségileg és minőségileg-nehézségi fokban) differenciált házifeladat adás!

Ha szükséges csökkenteni kell a kötelező házi feladat mennyiségét, de szorgalmi feladatok adásával a jó képességű tanulók lehetőséget kapnak az ő képességükhöz igazított többlet feladat - adással.

Napközi

A napközi otthonos ellátás az általános iskola alapfeladatai közé tartozik.

Az iskolának biztosítania kell:

1. A gyermekek egészséges és biztonságos elhelyezését
2. Az szabadidő eltöltéséhez szükséges helyet, időt, eszközöket
3. Az önálló tanulás feltételeit
4. Az étkezés megszervezését.
5. Pedagógus felügyelet 16:30-ig

Tanulószoba

Felső tagozatos tanulóink részére tanulószobát szervezünk, amelynek igénybevételére az osztályfőnökök és a szaktanárok ösztönzik a tanulókat. A tanulószoba vezetője és a szaktárgyi korrepetálásokat és szakköröket tartó pedagógusok szorosan együttműködnek. A tanulószoba célja és feladata, hogy a gyermek szakszerű segítséget kapjon önálló tanulásához, a tanórákra való felkészüléshez, az önműveléshez. Az iskola biztosítja a tanulószobára jelentkező tanulók részére a tanítási órák után a kultúrált étkezési lehetőséget, majd a délutáni tanári felügyeletet 16 óra 30 percig.

III.10. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

A csoportbontás elvei

A hagyományos osztálystruktúrát szisztematikusan megbontjuk az alábbi esetekben:

- idegen nyelv (angol és német nyelv),
- matematika,
- magyar nyelv és irodalom,
- hittan órák felekezeti hovatartozásnak megfelelően,
- testnevelés óra gyógytestneveléssel bontva,
- a tanórai felzárkóztató,
- az egyéni fejlesztő foglalkozások időtartamára, úgy hogy az egy csoportba kerülő tanulók létszáma a tizennégy főt ne haladja meg.

A csoportbontás célja, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

- A választható tantárgyak, foglalkozások, pedagógus választás szabályai

Az alapképzést kiegészítő választható foglalkozások, tevékenységek besorolási szempontjai

A tanórán kívül foglalkozások formáival, iskolai kínálatával, valamint létesítésének feltételeivel, pedagógiai programunk alfejezete foglalkozik.

A csoportba sorolás szempontjai: a tanuló

- tanulmányi teljesítménye, magatartása,
- felzárkóztatása, tehetséggondozása,
- továbbtanulási, pályaválasztási szándéka,
- érdeklődése,
- leterheltsége.

A választható tantárgyak esetében a tanulók és szüleik tudomásul veszik, hogy az értékelést, a mulasztást, továbbá a magasabb évfolyamba lépést úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

Az alapelv a tanulói közösségek fejlődésének támogatása, az egyéni képességek kibontakozásának segítése a nem formális tanulási alkalmak keretében is.

A pedagógus választás szabályai

A választható tantárgyak esetében diákjainknak lehetőséget adunk, hogy megjelöljék, melyik pedagógusnál szeretnék tanulmányaikat folytatni. Amennyiben a tantárgyfelosztás ezt lehetővé teszi, biztosítjuk a többség által megjelölt pedagógust a kurzus vezetésére.

III.11. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

Az emberi szervezet megfelelő fejlődéséhez/működéséhez, az egészség szempontjából szilárd egyensúlyt biztosító edzettség kialakításához/megtartásához jelentős, optimális idejű és intenzitású mozgásra/testedzésre van szükség. Ha az életvitelünk során mozgás/edzés lehetőségünk, mozgásterünk beszűkül, vagy megszűnik, akkor egyre nehezebben tudjuk elkerülni, a különféle mentális funkciózavarok kialakulását, (pl. terheléstűrés, konfliktuskezelés, problémamegoldó-képesség) és a vésszen mozgásszegény életmóddal összefüggésbe hozható szervi, anatómiai elváltozással járó betegségek (pl. magas vérnyomás, mozgásszervi megbetegedések, elhízás stb.) kialakulását.

A rendszeres, optimális mennyiségű sportolás hatására edzettek, fittekké leszünk. A fitt egyén fizikai és szellemi tevékenysége hatékony és tartós, testi-lelki egészsége kiegyensúlyozott és szilárd. Minél stabilabb az egyensúly, - testi, lelki és szociális értelemben egyaránt - annál egészségesebb az ember.

A fitt egyén a fokozott, fizikai, szellemi munkához és a lelki vagy társadalmi megterhelésekhez jól tud alkalmazkodni.

A rendszeres fizikai aktivitás/testedzés elősegíti:

- a nagyobb állóképességet és egyéni energiát,
- a könnyebb és tudatosabb stresszhelyzetkezelést,
- a határozottságot, a dönteni tudást,
- a testi-lelki harmóniát, (csökkenti a depresszió, a hipochondria és a szorongás kialakulását),
- a fokozottabb szellemi koncentrációs képességet és kitartást,
- a biztonságérzést, a nagyobb önbecsülést, és önbizalmat, a vonzóbb karcsúbb alakot, a hatékony testsúlyszabályozást, a jobb megjelenést,
- az erősebb aktív izomzat és csontrendszer kialakulását és megtartását, a csonttrikulás késleltetését, lelassítja az öregedési folyamatot,
- a nyugodtabb mélyebb alvást, amely elősegíti a szervezet gyorsabb regenerálódását,
- a testi panaszok csökkenését, (jobb emésztés, ritkább székrekedés, ritkább hátfájás, stb.),
- a jobb közérzetet, a ritkább ízületi és hátfájdalmakat,
- a szív -érrendszeri, mozgásszervi, daganatos és elhízással járó betegségek megelőzését,
- a tökéletes testtartást,
- esetenként a társas és egyéni kapcsolatok létesítését és ápolását.

HUNGAROFIT ÉS MINI HUNGAROFIT

Fizikai-fitness mérő módszerek alkalmazása – keletkezett mérésanyag továbbítása –értékelése – viszonyítások

A motorikus próbarendszerek az egészség/terhelhetőség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek mérésével, a fitness összetevői közül, az elsődleges fontosságú teszteket mérik.

A kondicionális állapot műszerek nélküli mérése sokak szemében ma már ugyan elavultnak tűnik, de - hasznossága, praktikussága, minimális idő- és költségigénye miatt - az utóbbi időben szerte a világon ismét előtérbe került.

A terhelhetőség szempontjából leglényegesebb motorikus képességek területén elért pillanatnyi teljesítmény szintjének ismerete kiindulópontot jelent a különféle időtartamú (rövid - közép-hosszú távú) egyénre szabott edzésterveinek elkészítésének. A időszakos mérések során a folyamatos visszacsatolás lehetőséget ad az elvégzett edzőmunka hatásnak, az edzettségi szint változásának nyomon-követéséhez.

A nemzetközi és a hazai szakirodalom szerint a fizikai fitness legegyszerűbb módon az aerob kapacitással, az izomerővel és az egészséges testsúllyal fejezhető ki.

Az egészséggel/terhelhetőséggel összefüggő fitness műszerek nélküli mérésének legfőbb faktorai:

Mennyiségi mutatók:

- aerob kapacitás, és
- izomerő, erő-állóképesség.

Minőségi mutatók:

- testösszetétel,
- egyéni, vagy társadalmi vonatkozású életmód-tükör felvétele.

Hiteles tervet csak hiteles adatok alapján lehet készíteni!

A nemzetközi és hazai kutatók a terhelhetőséggel /egészséggel kapcsolatos fitness összetevőit fontossági szempontból, három csoportba sorolják:

I. Elsődleges fontosságú tesztek

- az aerob fitness mérését
- a vázizomzat fitnessének a mérését
- antropometriai méréseket (a testösszetétel meghatározásához)
- sport-életmód kérdőív felvétele (a fizikai aktivitás és az egészségi állapot becsléséhez)

II. Másodlagos fontosságú tesztek

- a felső és alsó végtag izommunkáját és
- a váll mozgékonyágát mérő tesztek

III. Harmadlagos fontosságú tesztek

- a kézi szorítóerő mérése és a lapérintési teszt.

A hazai és nemzetközi szakirodalom szerint a fizikai fitness legegyszerűbb módon:

- az aerob kapacitással,
- az izomerővel, és az
- egészséges testsúllyal fejezhető ki.

Az egészség/terhelhetőség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek területén elért teljesítmény értékelése és az arra adott élettani reakciók értelmezése lehetővé teszi a pillanatnyi teljesítmény-élettani paraméterek meghatározását.

II. A vizsgálati módszer kifejlesztése

A kondicionális képességek fokozatos fejlesztéséhez - egyéni és csoportos edzéseken, egyéni és csapat sportágakban is, ill. testnevelési órán, sportfoglalkozásokon, egyénileg végzett testedzés során - meg kell oldani az egyéni képesség szerinti, differenciált terhelés lehetőségét.

Testnevelés órák keretében:

- az aerob állóképesség mérésére alkalmas próbák kerültek előtérbe, továbbá a
- Cooper-teszttel legszorosabb kapcsolatban: az általános fizikai teherbíró-képességet mérő motorikus próbákat alkalmazzuk. / részletezve az általános részben : méréseknél/

Negatív összefüggések

A testmagasság és a testtömeg növekedéssel járó csökkenő általános erőállóképesség azt jelzi, hogy fiataljaink az életkor előrehaladtával egyre kevésbé bírják a tartós erőki fejtést.

A negatív tendenciák felszámolásához, a gyerekek esetében a megfelelő szemlélet kialakítása fontos, melyet az elméleti alapozaon és gyakoroltatáson túl saját példaadásunkkal tehetünk hitelesebbé.

Hungarofit és Mini Hungarofit motorikus próbarendszereket az egészség/terhelhetőség fitness összetevői közül, az elsődleges fontosságú teszteket mérik.

A fitt egyénre többek között még az is jellemző, hogy ugyanolyan intenzitású és idejű fizikai/szemleli megterheléstől kevésbé fárad el, ill. rövidebb idő alatt piheni ki magát, vagy pl., hogy az immunrendszere erősebb (ellenállóbb), ezért a kisebb megbetegedéseket, fertőzéseket könnyebben legyőzi.

A katolikus egyház tanítása szerint a jóra való restség, a tunyaság - bűn!

III.13. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

- MAGATARTÁS- SZORGALOM

Magatartási követelmények

Példás /5/ magatartású az a tanuló, aki tudatosan vállalja az iskolai követelmények teljesítését, betartja a házirendet és másokat is annak megtartására ösztönöz. A tanuló iskolai és iskolán kívüli viselkedése példamutató. Figyelembe veszi a közösség érdekeit, tekintettel van a közösség tagjaira, udvarias, tisztelettudó. A közösség életének aktív és pozitív formálója. Az iskolából nem késik, az ellenőrzője mindig nála van. Bekapcsolódik a közösség vezetésének munkájába. A tanárok 90-95%-a példásnak tarja, és a többiek sem adnának jónál rosszabbat.

Jó /4/ magatartású az a tanuló, aki szívesen vesz részt a közösség életében, viselkedésében nem ad okot panaszra. A közösség érdekei ellen nem vét, elfogadja társait, az iskola házirendjét megtartja. A jó magatartású tanuló az iskolai rendszabályokat következetesen betartja. A közösség munkájában részt vesz, de nem kezdeményez. A körülötte történő laza viselkedések ellen nem mindig lép fel. Tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben őszinte, tisztelettudó. Magatartáskultúrája esetenként kifogásolható. Vigyáz iskolája, közössége vagyona és a jó hírnevére. Maga nagyon nem vezet, de támogatja azokat, akik helyes irányba befolyásolják a közösséget. Legfeljebb egy szaktanári figyelmeztetése van.

Változó /3/ magatartású az a tanuló, aki tudatosan nem árt ugyan a közösségnek, de számítani sem lehet rá. A változó magatartású tanuló viselkedésével szemben kifogások merülnek fel. Igyekezete ellenére megismétlődnek kifogásolható cselekedetei.

A közösség támasztotta követelményeket ingadozva követi, a közösségi munkából csak irányítással és nem szívesen vállal részt.

Felelősségtudata, szimpátiája a jó és rossz között ingadozó. A közös programokról gyakran igazolatlanul távol marad. Tanáraival, társaival szembeni magatartása nem mindig udvarias. Megbízhatatlan, a követelményeket csak többé-kevésbé teljesíti. Aki hajlamos a fegyelem megsértésére, társaihoz való viszonya ingadozó. Udvariatlan, nyegle, csúnyán beszél. Indulatait nem mindig képes fékezni.

Rossz /2/ magatartású az a tanuló, aki szándékosan árt a közösségnek, és az egyes tanulóknak. A tanulóközösséggel szemben áll, a követelményeket megszegi. Durva, goromba, hangvétele, viselkedése megengedhetetlen. Iskolán kívüli magatartása erősen kifogásolható, esetleg törvénybe ütköző. Iskolai vagy iskolán kívüli viselkedéséért fegyelmi büntetések valamelyik fokozatában részesül. Rossz hatással van társaira, rossz példát mutat, bomlasztja a közösséget. Nem őszinte, tiszteletlen. Önmaga és társai testi épségét és az iskola jó hírnevét veszélyezteti.

A magatartásjegyben mindazt értékelni kell, amiről a nevelőtestületnek tudomása van, amit rendszeresen figyelemmel lehet kísérni.

Megjegyzések:

1. A fenti minősítéseket módosíthatják a Házirendnek az igazolatlan hiányzásokra vonatkozó előírásai.
2. A rendszeres templomi szolgálat a magatartás minősítését pozitívan befolyásolja.

Szorgalmi követelmények

Példás /5/ annak a tanulóknak a szorgalma, akinek munkáját rend, fegyelem, pontosság jellemzi. A tanítási órákra képességeihez, körülményeihez mértén akarátát megfeszítve maximálisan és rendszeresen felkészül, az órákon aktívan bekapcsolódik az osztály munkájába. Példás szorgalmú az a tanuló, akinek munkájában érdeklődés nyilvánul meg. Korának megfelelő céltudatossággal, önállóan végzi munkáját, precízen, megbízhatóan. Elvégzi a kapott házi feladatokat, sőt többletfeladatokat is vállal. Érdeklődési köre széles, munkatempója és figyelme nem lankad,

energiáját jól osztja be. Többletet nyújt a kötelezőn felül (pl. versenyeken méltón képviseli az iskolát.) Felszereléseit rendszeresen, rendes állapotban magával hordja. Képességének megfelelően teljesít. Órákon aktív, segítő. Részt vesz versenyeken, pályázatokon.

Jó /4/ szorgalmú az a tanuló, aki figyel az órán, a házi feladatait elvégzi, az órákra felkészül, rendszeresen és megbízhatóan dolgozik. Annak a tanulónak a szorgalma, aki az elért átlageredménye képességeinek megfelelő, és általában szorgalmas munkájának köszönhető, de akaratának különleges megfeszítésére nincsen szükség. Képes arra, hogy ösztönző hatásokra rendszeresen dolgozzék. Különösebb érdeklődést azonban nem árul el a tanulmányok iránt. Felszerelése rendben van. De nem mindig példamutató.

Változó /3/ jegyet kap az a tanuló, akinek tanulmányi munkája ingadozó, időszakosan, pontatlanul dolgozik. Változó annak a tanulónak a szorgalma, aki az iskolai és otthoni munkájában csak időnként igyekszik. Kötelességét ismételt figyelmeztetés után teljesíti. Időnként nem ír házi feladatot, hiányos felszereléssel jön iskolába. Önállóan csak akkor fog munkához, ha erre külön felhívják a figyelmét. Figyelmetlen az iskolában, és iskolán kívül is a szétszórtság jellemzi. Felszerelése időnként hiányos. Órákon passzív, érdektelen, nehezen motiválható.

Hanyag /2/ az a tanuló, aki tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen, feladatait nem végzi el. Érdektelen, a tanulás különböző formáira sem lelkesíthető. Felszerelése hiányos. Képességeihez viszonyítva keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében. Elégtelen osztályzatokat kap. Házi feladatot rendszeresen nem készít. A tanórán érdektelen, tájékozatlan, közömbös, passzív.

Az osztályzat megállapításánál figyelembe kell venni a tanuló életkörülményeit, közvetlen környezetét, azt hogy mennyi erőfeszítést kell tennie annak érdekében, hogy tanulmányi munkáját elvégezhesse. Vegyük figyelembe, hogyan fejlődött kötelességtudata, igényessége munkájával szemben.

OSZTÁLYTÜKÖR

- /A napló mellett minden felső tagozatos osztálynak van egy magatartásfüzete, amelyben vezetjük a tanulók magatartására, szorgalmára vonatkozó észrevételeket (gyűjtőmunka, dicséret, elmarasztalás, felszerelés vagy házi feladat hiánya, késés, versenyen való részvétel, stb.). Ezeket figyelembe vesszük a magatartás és szorgalom osztályzatainak megállapításakor. A magatartás és szorgalom minősítésére félévkor és a tanév végén az osztályfőnök tesz javaslatot az osztályban tanító pedagógusoknak. Az osztályfőnök javaslatát a testület többségi döntéssel véglegesíti. Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök és az igazgató véleménye a mérvadó. /
- A tanulók magatartásának és szorgalmának ellenőrzését tanév közben a szaktanárok végzik. A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelése havi, félévi és tanév végi magatartás- és szorgalomjegyekkel illetve az ellenőrzőbe történő írásos dicséretnek és elmarasztalások bejegyzésével történik.
- A tanulók havi magatartás és szorgalomjegyeit – az osztály tanulóival való konzultáció után – az osztályfőnök adja. E jegyek a következők lehetnek:
2 (rossz illetve hanyag), 3 (változó), 4 (jó), 5 (példás).
Az iskola minősítési rendszerét magatartásból és szorgalomból a házirend részletesen tartalmazza.
- A tanulók félévi és tanév végi magatartás és szorgalomjegyeit az osztályban tanító pedagógusok konferenciája szavazás útján állapítja meg. E jegyek a következők lehetnek:
2 (rossz illetve hanyag), 3 (változó), 4 (jó), 5 (példás).
- Az ellenőrzőbe történő írásos dicséretnek és elmarasztalások bejegyzésére az iskola pedagógusai jogosultak. E bejegyzések lehetnek:
dicséret: szaktanári dicséret – osztályfőnöki dicséret – igazgatói dicséret – nevelőtestületi dicséret
elmarasztalások: szaktanári figyelmeztetés – szaktanári intés – szaktanári megrovás – osztályfőnöki figyelmeztetés –osztályfőnöki intés – osztályfőnöki megrovás – igazgatói figyelmeztetés – igazgatói intés – igazgatói megrovás – nevelőtestületi megrovás.
- Minden érdemjeggyel vagy bejegyzéssel történő értékelésnek nyilvánosnak kell lennie, s az értékelést végző az érdemjegyet vagy bejegyzést köteles szóban megindokolni az értékelt felé.
- Negyedévenként tanulógyűlést tartunk, amelyen dicséretben részesítjük kiemelkedő tanulmányi, sport és művészeti eredményt elért tanulóinkat és elmarasztaljuk a rossz magaviseletű, huzamosabban a képességeik alatt teljesítő tanulókat.
- A fegyelmi büntetések fokozatait az iskola házirendje és a köznevelési törvény tartalmazza. A rendszeres templomi szolgálat (ministrálás, felolvasás) a magatartás minősítését pozitívan befolyásolja.

A tanuló jutalmazásával és fegyelmezésével összefüggő elvek

A gyermeket, a tanulót a tőle elvárhatónál jobb teljesítményéért az intézmény házirendjében foglaltak szerint jutalmazni kell. Az iskola jutalomban részesítheti azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el
- az osztály, és az iskola érdekében közösségi munkát végez
- iskolai, iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális, versenyeken, vetélkedőkön vesz részt
- bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez.

A jutalmazások elvei

- Szaktanári dicséret adható kiemelkedő szaktárgyi munkáért, versenyeken való sikeres szereplésért.
- Osztályfőnöki dicséret adható jó tanulmányi és közösségi munkáért, a vállalt és kapott feladatok példamutató elvégzéséért, a műsorokban való szereplésekért, iskolai, városi szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményes szereplésért.
- Igazgatói dicséret adható kiemelkedő tanulmányi munkáért, és az iskola hírnevét öregbítő teljesítményért. Megyei, országos szintű versenyeken, vetélkedőkön elért jó helyezésekért.
- Nevelőtestületi dicséret adható az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulóknak a tanév végén.

Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicséretetek adhatók:

- szaktanári dicséret
- osztályfőnöki dicséret
- igazgatói dicséret
- nevelőtestületi dicséret – tanév végén

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén nevelőtestületi dicséretben részesülnek.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Az egyes tanévek végén a kitűnő és a jeles (egy jó (4) eredmény) eredményt elért tanulók, valamint a nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át. A legkiemelkedőbbben teljesítő tanuló pedig megkapja az „Oltalom” emlékplakettet és díjat jutalmul.

Büntetésben lehet részesíteni azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti
- a házirend előírásait megszegi
- igazolatlanul mulaszt
- társait fizikailag, vagy lelkiileg bántalmazza
- bármely módon árt az iskola jó hírnevének

Az iskolai büntetések formái:

- szaktanári figyelmeztetés
- szaktanári intő
- szaktanári megrovás
- ügyeletes nevelői figyelmeztetés
- szóbeli osztályfőnöki figyelmeztetés
- írásbeli osztályfőnöki figyelmeztetés
- osztályfőnöki intés
- osztályfőnöki megrovás
- igazgatói figyelmeztetés

- igazgatói intés
- igazgatói megrovás
- tantestületi figyelmeztetés
- tantestületi intés
- tantestületi megrovás

Az iskolai büntetések, fegyelmező intézkedések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül. A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a büntetési fokozatok betartásától el kell tekinteni, s a tanulót azonnal legalább az “osztályfőnöki megrovás” büntetésben kell részesíteni. Súlyos kötelességszegésnek minősülnek az alábbi esetek:

- az agresszió, a másik tanuló megverése, bántalmazása
- az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszital, drog) iskolába hozatala fogyasztása
- a szándékos károkozás
- az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése
- ezen túl mindazon cselekmények, melyek a büntető törvénykönyv alapján bűncselekménynek minősülnek.

Törvényeink értelmében katolikus intézménynek nem lehet tanulója az, aki e törvénnyel nem összeegyeztethető magatartást tanúsít, illetve olyan közösségnek a tagja, amely e törvénnyel nem összeegyeztethető nézeteket hirdet. A katolikus intézmény tanulójának kötelessége, hogy:

- tiszteletben tartsa egyháza, hazája, iskolája törvényeit, hagyományait, ünnepeit, és mindenkor azokhoz méltóan viselkedjék,
- szorgalmasan tanuljon,
- rendszeresen részt vegyen az iskolai és az egyházközségi ünnepi alkalmakon,
- óvja környezetét,
- tiszteletet, megbecsülést és felelősségérzetet tanúsítson egyháza, nemzete és hazája, szülei, nevelői, iskolatársai és az iskola valamennyi dolgozója iránt.

Minden katolikus intézmény tanulójának joga, hogy:

- a krisztusi szeretet jegyében személyre szóló, színvonalas szellemi-lelki-testi gondozást kapjon,
- emberi méltóságát és személyiségi jogait tiszteletben tartásuk.

Ezért, ha bármelyik tanuló ezen jogait megsértik, a kötelességszegő tanulót a szülővel egyeztetve más iskolába irányítjuk.

A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a tanulóval szemben a magasabb jogszabályokban előírtak szerint fegyelmi eljárás is indítható. A fegyelmi eljárás megindításáról az iskola igazgatója vagy nevelőtestülete dönt.

A büntetést, fegyelmező intézkedést írásban kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Fegyelmi büntetések

Az a tanuló, aki kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi – fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal – fegyelmi büntetésben részesíthető.

Intézményünkben a fegyelmi eljárás lefolytatására és a fegyelmi büntetés kiszabására a nevelőtestület megbízásából a Fegyelmi Bizottság jogosult. A felelősségre vonás eljárás módjára nézve a törvény rendelkezései az irányadók.

A köznevelési törvény alapján a fegyelmi büntetés lehet:

- megrovás,
- szigorú megrovás,
- meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása,
- áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba, vagy iskolába- végrehajtása akkor lehetséges, ha az iskola igazgatója a tanuló átvételéről a másik iskola igazgatójával megállapodott.
- eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától,
- kizárás az iskolából.

III.14. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag.

Településünkön, Újfehértón hivatalosan bejegyezve csak cigány kisebbségi önkormányzat működik. A nemzetiségiak közül jellemzően zsidók éltek a XX. század első felében. Jelenleg hivatalosan bejegyzett egyesületek nincsenek viszont a görögkatolikus egyházzal való tartozásunk szempontjából leginkább a ruszinok életének megismerésével foglalkozunk. Szomszéd településünkön Érpatakon, ahonnan járnak át gyerekek hozzánk működik a ruszin és a lengyel kisebbségi önkormányzat. Irányításukban részt vesz az ottani görögkatolikus pap is, aki anyagi támogatást is szokott nyújtani a két egyesület segítségével. Éppen ezért az osztályfőnöki órák, történelem, irodalom órák, ének-zene, az idegen nyelvi és hittan órák keretében tanítjuk gyermekeinknek a szokásaikat, életkörülményeiket, történelmüket, a tanulók ismereteket szereznek ezeknek a nemzetiségeknek a kultúrájáról és művészetéről is.

Lengyelek: Népdalok, tánc, irodalmi alkotások, művészetek (5-8. évfolyam)

Ruszinok: Görögkatolikus dallamvilág, liturgikus énekek, szertartások (5-8. évfolyam)

Zsidóság: A zsidóság története Újfehértón (Buczko József könyve – 5-8.évfolyamig)
Holokauszt, megemlékezések a zsidó üldözésekről (5-8. évfolyam)

Németek: Gyermekdalok, műdalok, irodalmi alkotások (5-8. évfolyam)

III.15. Könyvtárpedagógia

Iskolánkban a könyvtár a tanulás-tanítás folyamatának egyik színtere. Nagy szerepet tölt be a korszerű általános műveltség megszerzésében, a folyamatos önművelés, önképzés igényének kialakításában. A könyvtár-pedagógiai módszerek színesítik, élményszerűbbé, sokoldalúbbá teszik az iskolai tanítási-tanulási folyamatot. Megalapozzák a tanulóknál a könyvtár rendszeres használatának szokását és a különböző önművelési technikák elsajátítását. A könyvtárpedagógiai foglalkozásokat az intézmény mindenkori könyvtárosa tartja, egyeztetve pedagógus társaival. Ezen foglalkozásokat mind alsó, mind felső tagozaton alkalmazzuk a szaktanárok bevonásával délitáni foglalkozások keretében vagy a tantárgyi óraszámba beépítve.

A könyvtár-pedagógiai órák nevelési céljai a következők:

- önművelési képességek kialakítása
- az olvasás fontosságának tudatosítása
- az önálló tanulás technikájának a kialakítása
- a különböző információhordozókhoz, és a könyvtárhoz való pozitív attitűd kialakítása
- önálló ismeretszerzés gyakorlása

III.16. Emelt angol/német nyelv oktatása

Iskolánkban a 2021-2022-es tanévtől vezetjük be felmenő rendszerben az emelt szintű nyelvoktatást. Az emelt szintű nyelvoktatás azt jelenti, hogy a tanulók az 1. évfolyamtól kezdve tanulják a nyelvet. Ez 1. 2. és 3. osztályban heti két órát, 4. osztályban heti négy órát, ötödik

osztálytól kezdve pedig heti 5 órát jelent. Fontosnak tartjuk, hogy a gyerekek minél korábban megismerkedhessenek az idegen nyelvvel, ezért már 1. osztálytól oktatjuk az angol illetve német nyelvet. Az órákat a szabadon választható órakeretből valósítjuk meg. Az idegen nyelv oktatásának alapvető célja – összhangban a Közös Európai Referenciakerettel (KER) – a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása és fejlesztése. Célunk, hogy jól használható, biztos nyelvtudást adjunk tanulóinknak, amelyre alapozva mind a továbbtanulásban, mind később a munkaerőpiacon is megállják a helyüket. Fontosnak tartjuk, hogy a kor követelményeihez igazodva a diákjaink kommunikálni tudjanak idegen nyelven. Feladatunknak tartjuk az angol és német nyelv megszerettetését, a nyelvi készségek (szövegértés, beszéd, írás, olvasás) és kompetenciák (kiejtés, szókincs és nyelvtan) folyamatos, fokozatos és kiegyensúlyozott fejlesztését. Az első évfolyamon megkezdett, a nyelvvel való játékos ismerkedéstől a tudatos nyelvhasználatig kell eljuttatnunk a diákjainkat. Célunk az, hogy diákjaink az általános iskolai tanulmányaik végére elérjék az A2-B1 szintet.

INTÉZMÉNYI ELVÁRÁSRENDSZER

A pedagógusokkal szembeni intézményi elvárásrendszer

Pedagógiai módszertani felkészültség	
Önértékelési szempontok	Elvárások
<p>Milyen a módszertani felkészültsége? Milyen módszereket alkalmaz a tanítási órákon és egyéb foglalkozásokon?</p>	<ul style="list-style-type: none"> Alapos, átfogó és korszerű szaktudományos és módszertani tudással rendelkezik. Ismeri az intézményében folyó pedagógiai munka tartalmi meghatározására és szervezésére vonatkozóan alkalmazott, a Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumokat és az intézménye pedagógiai programjának a saját szakterületére vonatkozó főbb tartalmait. A szaktárgynak és a tanítási helyzetnek megfelelő, változatos oktatási módszereket, taneszközöket alkalmaz. Tanítványait önálló gondolkodásra, a tanultak alkalmazására neveli. Tanítványjaiban kialakítja az online információk befogadásának, feldolgozásának, továbbadásának kritikus, etikus módját. Az alkalmazott pedagógiai módszerek a kompetenciafejlesztést támogatják.
<p>Hogyan, mennyire illeszkednek az általa alkalmazott módszerek a tananyaghoz?</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kihasználja a tananyag kínálta belső és külső kapcsolódási lehetőségeket (a szaktárgyi koncentrációt). Pedagógiai munkája során képes építeni a tanulók más forrásokból szerzett tudására. Ismeri a szakterülete, tantárgya szempontjából fontos információforrásokat, azok pedagógiai felhasználásának lehetőségeit, megbízhatóságát, etikus alkalmazását. A tanítási órákat, foglalkozásokat magas szakmai szinten tartja. Fogalomhasználata pontos, következetes, szakszerű, az adott pedagógiai helyzethez igazodó.

Pedagógiai folyamatok tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz szükséges önreflexiók

Önértékelési szempontok	Elvárások
<p>Milyen a pedagógiai tervező munkája: tervezési dokumentumok, tervezési módszerek, nyomon követhetőség, megvalósíthatóság, realitás?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pedagógiai munkáját éves szinten, tanulási-tanítási egységekre és órákra bontva is megtervezi. Komplex módon veszi figyelembe a pedagógiai folyamat minden lényeges elemét: a tartalmat, a tanulók előzetes tudását, motiváltságát, életkori sajátosságait, az oktatási környezet lehetőségeit, korlátait stb. Tudatosan tervezi a tanóra céljainak megfelelő stratégiákat, módszereket, taneszközöket. Többféle módszertani megoldásban gondolkodik. • Pedagógiai fejlesztési terveiben kiemelt szerepet kap a gyermekek, tanulók tevékenységeinek fejlesztése.
<p>Hogyan viszonyul a tervezés a gyermekek/tanulók adottságaihoz, igényeihez?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tudatosan törekszik a tanulók motiválására, aktivizálására. • Az órát a cél (ok) nak megfelelően, logikusan építi fel. A tanulók tevékenységét, a tanulási folyamatot tartja szem előtt. Terveit az óra eredményességének függvényében felülvizsgálja. • Megtervezi a gyermekek, a tanulók és nevelt oktatott csoportok értékelésének módszereit, eszközeit.
<p>A tervezés során hogyan érvényesíti a Nemzeti alaptanterv és a pedagógiai program nevelési céljait, hogyan határoz meg pedagógiai célokat, fejlesztendő kompetenciákat?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A célok tudatosításából indul ki. A célok meghatározásához figyelembe veszi a tantervi előírásokat, az intézmény pedagógiai programját.
<p>Hogyan épít tervező munkája során a tanulók előzetes tudására és a tanulócsoport jellemzőire?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Használja a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket. • Alkalmazza a differenciálás elvét. • A gyermekek, a tanulók fejlettségére is figyelemmel bevonja őket a nevelés-oktatás és tanulás-tanítás tervezésébe.

A tanulás támogatása	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Mennyire tudatosan, és az adott helyzetnek mennyire megfelelően választja meg és alkalmazza a tanulás-szervezési eljárásokat?	<ul style="list-style-type: none"> Figyelembe veszi a tanulók aktuális fizikai, érzelmi állapotát, és szükség esetén igyekszik változtatni előzetes tanítási tervein. Megismerteti a tanulókkal a velük szemben támasztott követelményeket, tudatosítja bennük a kitűzött célok elérése érdekében. A gyermekek, a tanulók hibázásait, tévesztéseit a tanulási folyamat szerves részeinek tekinti, és a megértést segítő módon reagál rájuk.
Hogyan motiválja a tanulókat? Hogyan kelti fel a tanulók érdeklődését, és hogyan tartja fenn a tanulók figyelmét, érdeklődését?	<ul style="list-style-type: none"> Épít a tanulók szükségleteire, céljaira, igyekszik felkelteni és fenntartani érdeklődésüket.
Hogyan fejleszti a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességét?	<ul style="list-style-type: none"> Felismeri a tanulók tanulási képességeit, problémáit, szükség esetén megfelelő szakmai segítséget kínál számukra. Kihasználja a tananyagban rejlő lehetőségeket a tanulási stratégiák elsajátítására, gyakorlására. Képesse teszi tanítványait arra, hogy életkoruknak megfelelően tudjanak eligazodni korunk társadalmi viszonyai között, tudjanak az adott értékek mentén választani az eléjük táruló lehetőségek közül, legyenek képesek önálló véleményalkotásra.
Milyen tanulási teret, tanulási környezetet hoz létre a tanulási folyamatra?	<ul style="list-style-type: none"> A tanulás támogatása során épít a gyermekek, tanulók egyéni céljaira és szükségleteire, a gyermek és tanulócsoport sajátosságaira. Nyugodt és biztonságos, pozitív visszajelzésekre épülő, bizalommal teli légkört alakít ki, ahol minden tanuló hibázhat, ahol mindenkinek lehetősége van a javításra.
Hogyan alkalmazza a tanulási folyamatban az információ-kommunikációs technikákra épülő eszközöket, a digitális tananyagokat? Hogyan sikerül a helyes arányt kialakítania a hagyományos és az információ-kommunikációs technológiák között?	<ul style="list-style-type: none"> Ösztönzi a gyermekeket, a tanulókat a hagyományos és az infokommunikációs eszközök célszerű, kritikus, etikus használatára a tanulási folyamatban. Megfelelő útmutatókat és az önálló tanuláshoz szükséges tanulási eszközöket biztosít a tanulók számára. Támogatja a gyermekek, a tanulók önálló gondolkodását, elismeri, és a tanítás-tanulási folyamat részévé teszi kezdeményezéseiket és ötleteiket.

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség

Önértékelési szempontok	Elvárások
<p>Hogyan méri fel a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát? Milyen hatékony tanuló- megismerési technikákat alkalmaz?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A nevelési-oktatási folyamatban a gyermekek, a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és testi sajátosságaira egyaránt kiemelt figyelmet fordít. • A tanulói személyiség (ek) sajátosságait megfelelő módszerekkel, sokoldalúan tárja fel. • A tanuló életkori és egyéni jellemzőit egységben, mint egyéni sajátosságokat igyekszik figyelembe venni. • Tudatos értékválasztásra és saját értékrendjük kialakítására ösztönzi a gyermekeket, tanulókat. • Tudatosan alkalmazza a gyermekek, a tanulók sokoldalú megismerését szolgáló pedagógiai-pszichológiai módszereket.
<p>Hogyan jelenik meg az egyéni fejlesztés, a személyiségfejlesztés a pedagógiai munkájában, a tervezésben (egyéni képességek, adottságok, fejlődési ütem, szociokulturális háttér)?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Munkájában a nevelést és az oktatást egységben szemléli és kezeli. A tanuló (k) személyiségét nem statikusan, hanem fejlődésében szemléli. A tanuló (k) teljes személyiségének fejlesztésére, autonómiájának kibontakoztatására törekszik. Felismeri a tanulók tanulási vagy személyiségfejlődési nehézségeit, és képes számukra segítséget nyújtani - vagy a megfelelő szakembertől segítséget kérni. Reálisan és szakszerűen elemzi és értékeli saját gyakorlatában az egyéni bánásmód megvalósítását. A tanulókat rendezett, fegyelmezett életre, illetve arra neveli, hogy tetteiknek következményei vannak. A tanulókat hozzásegíti helyes önértékelésükhöz, önkritikájuk fejlesztéséhez, s ahhoz, hogy ez hogyan viszonyul teljesítményük szintjéhez. Ezek által támogatja őket hibáik és erényeik felismerésében. A tanulók pozitív énképét erősíti az eredményes tanuláshoz szükséges képességek, attitűdök kialakításával. • Megismerteti a gyermekekkel, a tanulókkal az érintett korosztályra a tantervi, tartalmi szabályozókban meghatározott egyetemes emberi és nemzeti értékeket és azok tiszteletére neveli őket.
<p>Milyen módon differenciál, hogyan alkalmazza az adaptív oktatás gyakorlatát?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Csoportos tanítás esetén is figyel az egyéni szükségletekre és a tanulók egyéni igényeinek megfelelő stratégiák alkalmazására, az egyéni fejlődési lehetőségeinek megteremtésére.

<p>Milyen terv alapján, hogyan foglalkozik a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal, ezen belül a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, a kiemelten tehetséges tanulókkal, illetve a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Felismeri a gyermekek, a tanulók személyiségfejlődési – az esetlegesen jelentkező – tanulási nehézségeit, és képes számukra hatékony segítséget nyújtani, vagy szükség esetén más szakembertől segítséget kérni. • Felismeri a gyermekekben, tanulóknak a tehetség ígéretét és tudatosan segíti annak kibontakozását. Az általános pedagógiai célrendszert és az egyéni szükségletekhez igazodó fejlesztési célokat egységben kezeli. A szülőket segíti és támogatja az otthoni bánásmódban, fejlesztésben - szakemberek bevonásával.
---	--

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység

Önértékelési szempontok	Elvárások
<p>Milyen módszereket, eszközöket alkalmaz a közösség belső struktúrájának feltárására?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tudatosan alkalmazza a közösségfejlesztés változatos módszereit. Lehetőséget teremt tanítványai számára a közösségi életbe való aktív bekapcsolódásra, hogy ezáltal tapasztalatokat gyűjthessenek a közösségi élethez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz. Szociometriai felméréseket, Tehetségterképet, Tehetségútlevelet készít. Az intézményi elvárásoknak megfelelő rendszerességgel családlátogatást végez.
<p>Hogyan képes olyan nevelési, tanulási környezet kialakítására, amelyben a tanulók értékesnek, elfogadottnak érezhetik magukat, amelyben megtanulják tisztelni, elfogadni a különböző kulturális közegekből, a különböző társadalmi rétegekből jött társaikat, a különleges bánásmódot igénylő, és a hátrányos helyzetű tanulókat is?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Óráin harmóniát, biztosságot, elfogadó légkört teremt. Tanítványait egymás elfogadására, tiszteletére, előítélet-mentességre neveli. A tanulók közötti kommunikációt, véleménycserét ösztönzi, fejleszti a tanulók érvelési kultúráját. • Pedagógiai feladatai során figyelembe veszi és érték-ként közvetíti a gyermekek, a tanulók és tanulóközösségek eltérő kulturális, társadalmi háttérből adódó sajátosságait. • Érték-közvetítő tevékenysége tudatos. Együttműködés, altruizmus, nyitottság, társadalmi érzékenység, más kultúrák elfogadása jellemzi. Példamutatásával tanítja a mindennapokban a türelmet és a másság elfogadásának fontosságát. • Pedagógiai tevékenységében a nevelt, oktatott gyermekek, tanulók életkorából következő fejlődés- lélektani jellemzőik ismerete tükröződik.
<p>Hogyan jelenik meg a közösségfejlesztés a pedagógiai munkájában (helyzetek teremtése, eszközök, az intézmény szabadidős tevékenységeiben való részvétel)?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az együttműködést támogató, motiváló módszereket alkalmaz mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabad idő tevékenységei során. A tanulókat bevonja saját iskolai életük megszervezésébe. Tanulmányi kirándulásokat, iskolai ünnepeket, rendezvényeket szervez, tartalmas közösségi életet alakít ki. A programok kialakításába ötletadóként, szervezőként, lebonyolítóként a közösség tagjait is bevonja. A közös sikereket, az esetleges kudarccokat közösen éli át tanítványaival, az összetartozás érzésének felkeltése érdekében.

<p>Melyek azok a probléma-megoldási és konfliktuskezelési stratégiák, amelyeket sikeresen alkalmaz?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Az iskolai, osztálytermi konfliktusok megelőzésére törekszik, például megbeszélések szervezésével, közös szabályok megfogalmazásával, következetes és kiszámítható értékeléssel. <p>A csoportjaiban felmerülő konfliktusokat felismeri, helyesen értelmezi, és hatékonyan kezeli. Tanítványait bevonja a felelősségteljes döntéshozatalba, tudatosítja bennük a demokráciához szükséges képességeket, jogokat-kötelességeket.</p> <ul style="list-style-type: none"> - A gyermekek, a tanulók nevelése, oktatása során a közösség iránti szerepvállalást erősítő helyzeteket teremt.
--	---

A pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése

Önértékelési szempontok	Elvárások
<p>Milyen ellenőrzési és értékelési formákat alkalmaz?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Jól ismeri a szaktárgy tantervi követelményeit, és képes saját követelményeit ezek figyelembevételével és saját tanulócsoportjának ismeretében pontosan körülhatárolni, következetesen alkalmazni. • Céljainak megfelelően, változatosan és nagy biztonsággal választja meg a különböző értékelési módszereket, eszközöket (diagnosztikus, fejlesztő és összegző értékelés). • A szaktárgy ismereteit és speciális kompetenciáit mérő eszközöket (kérdőíveket, tudásszintmérő tesztek) készít • A gyermekeknek, a tanulóknak személyre szabott értékelést ad. • Az intézményi pedagógiai programmal összhangban alkalmazott pedagógiai ellenőrzési és értékelési rendszert és módszereket, azok szempontjait az általa megkezdett nevelési-oktatási folyamat elején megismerteti a gyermekekkel, a tanulókkal, a szülőkkel.
<p>Mennyire támogató, fejlesztő szándékú az értékelése?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A gyermeki, a tanulói tevékenység rendszeres ellenőrzésének eredményeit szakszerűen elemzi, értékelésüket rendszeresen felhasználja fejlesztési céljainak, feladatainak kijelölésében. • Az értékelési módszerek alkalmazása során figyelembe veszi azok várható hatását a gyermekek, a tanulók személyiségének fejlődésére. • A gyermekek, a tanulók számára adott visszajelzései rendszeresek, egyértelműek, tárgyilagosak.
<p>Milyen visszajelzéseket ad a tanulóknak? Visszajelzései támogatják-e a tanulók önértékelésének fejlődését?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pedagógiai munkájában olyan munkaformák és módszerek alkalmazására törekszik, amelyek elősegítik a tanulók önértékelési képességének kialakulását, fejlesztését.

Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás

Önértékelési szempontok	Elvárások
<p>Szakmai és nyelvi szempontból igényes-e a nyelvhasználata (a tanulók életkorának megfelelő szókészlet, artikuláció, beszédsebesség stb.)?</p>	<ul style="list-style-type: none"> Munkája során érthetően, az intézményi pedagógiai programhoz igazodóan és a pedagógiai céljainak megfelelően kommunikál. Szakmai és nyelvi szempontból is igényes nyelvhasználatra törekszik
<p>Milyen módon működik együtt pedagógusokkal és a pedagógiai munkát segítő más felnőttekkel a pedagógiai folyamatban?</p>	<ul style="list-style-type: none"> A kapcsolattartás formái és az együttműködés során használja az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat. A diákok érdekében önállóan, tudatosan és kezdeményezően együttműködik a kollégákkal, a szülőkkel, a szakmai partnerekkel, szervezetekkel. A szakmai munkaközösség munkájában kezdeményezően és aktívan részt vállal. A gyermekekkel, a tanulókkal történő együttműködés elveit és formáit az alkalmazott pedagógiai program és az intézményi dokumentumok keretei között a gyermekek, a tanulók személyiségfejlődését figyelembe véve alakítja ki és valósítja meg.
<p>Reális önismerettel rendelkezik-e? Jellemző-e rá a reflektív szemlélet? Hogyan fogadja a visszajelzéseket? Képes-e önreflexióra? Képes-e önfejlesztésre?</p>	<ul style="list-style-type: none"> Igényli a pedagógiai munkájával kapcsolatos rendszeres visszajelzéseket, nyitott a szülő, a tanuló, az intézményvezető, a kollégák, a szaktanácsadó visszajelzéseire, felhasználja őket szakmai fejlődése érdekében. Iskolai tevékenységei során felmerülő /kapott feladatait, problémáit önállóan, a szervezet működési rendszerének megfelelő módon kezeli, intézi. A megbeszéléseken, a vitákban, az értekezleteken rendszeresen kifejti szakmai álláspontját, a vitákban képes másokat meggyőzni, és ő maga is meggyőzhető.

Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért

Önértékelési szempontok	Elvárások
<p>Saját magára vonatkozóan hogyan érvényesíti a folyamatos értékelés, fejlődés, továbblépés igényét?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Saját pedagógiai gyakorlatát folyamatosan elemzi és fejleszti. Tudatosan fejleszti pedagógiai kommunikációját. Tisztában van szakmai felkészültségével, személyiségének sajátosságaival, és képes alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz. Különös gondot fordít az önképzésre, az olvasásra, a kultúra szépségeiben való megmerítkezésre, melyek lelki-szellemi töltést adnak a napi munkához. Tisztában van szakmai felkészültségével, személyiségének sajátosságaival - annak erősségeivel és korlátaival - képes alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz. • Pedagógiai munkáját reflektivitás jellemzi.
<p>Mennyire tájékozott pedagógiai kérdésekben, hogyan követi a szakmában történeteket?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A pedagógiai feladatok megoldásában együttműködik pedagógustársaival, munkaközösségeivel, a nevelő-oktató munkát segítő munkatársaival, a gyermek, tanuló fejlődését támogató más szakemberekkel. • Fontos számára tudásának folyamatos megújítása, a megszerzett tudását a pedagógiai gyakorlatában eredményesen alkalmazza. Rendszeresen tájékozódik a szaktárgyára és a pedagógia tudományára vonatkozó legújabb eredményekről, kihasználja a továbbképzési lehetőségeket. Aktív résztvevője az online megvalósuló szakmai együttműködéseknek. Élő szakmai kapcsolatrendszer alakít ki az intézményen kívül is.
<p>Hogyan nyilvánul meg kezdeményezőképesége, felelősségvállalása a munkájában?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Munkavégzése pontos, megbízható. Képessége, szakértelme, érdeklődése szerint javaslatokkal segíti az intézményi fejlesztést. Részt vesz szakmai kooperációkban, problémafelvetéseivel, javaslataival kezdeményező szerepet vállal.

Egyházi elvárásoknak való megfelelés

Önértékelési szempontok	Elvárások
	<ul style="list-style-type: none"> • Rendszeresen látogatja a vasár- és ünnepnap i istentiszteleteket. • Hitében élő, áldozatkész tagja egyházának. • Aktív tagja valamely konkrét egyházközségnek. • Az egyházmegye által elvárt rendszerességgel vesz részt lelkigyakorlatokon. • Nyitott az egyházi tanítás iránt, igénye és vágya a hitbeli ismeretekben való mind alaposabb elmélyülés. • Családi élete példamutató. • Az adott egyház törvényeinek elvárásai szerint éli életét. • Alakítja növendékei lelkét-szívét. • Nem pusztán ismereteket akar nyújtani, hanem legalább annyira értékeket közvetíteni. • Alkalmassá formálja tanítványait az egymás iránti szeretet gyakorlására. • Kiaknázza a tantárgyak lehetőségeit a keresztyény személyiség kibontakoztatása érdekében. • Az értékek átadása közben az örök értékek felé is irányítja tanítványai figyelmét. • Formálja a diákok keresztyény személyiségét, felelős keresztyény életre ösztönzi őket. • A tananyagot lelkiismeretesen átadja, tantárgyát igyekszik megszerettetni. • Szavaival, tetteivel, egész lényével a keresztyény értékek és a kettős szeretetparancs felé irányítja a gyermekek figyelmét - tanúságot tesz Krisztusról. • Egyéniségében megmutatkozik a kollégák tisztelete. • Kollégáitól elfogadja a tanácsokat, nyitott az együttgondolkodásra, kompromisszumra. • Együtt tud és akar dolgozni munkaközösségében, osztályában kollégáival. • Munkaközösségében méltányos és arányos teherviselést vállal. • Megfelelő problémamegoldó képességgel rendelkezik. • Kollégáival empatikus, toleráns. • Magatartásával és hozzáállásával segíti a konfliktushelyzetek megoldását. • A Magyar Katolikus Egyház közoktatási intézményeiben dolgozó pedagógusok számára készített Etikai Kódexet elfogadja és betartja.

- Az intézményvezetővel szembeni intézményi elvárásrendszer

1. A tanulás és tanítás stratégiai vezetése és operatív irányítása	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Milyen módon biztosítja, hogy a tanulás a tanulói eredmények javulását eredményezze?	<ul style="list-style-type: none"> • Részt vesz az intézmény pedagógiai programjában megjelenő nevelési-oktatási alapelvek, célok és feladatok meghatározásában. • Együttműködik munkatársaival, és példát mutat annak érdekében, hogy az intézmény elérje a tanulási eredményekre vonatkozó deklarált céljait. • A tanulói kulcskompetenciák fejlesztésére, a tanulói eredmények javítására összpontosító nevelő- oktató munkát vár el.
Hogyan biztosítja a mérési, értékelési eredmények beépítését a tanulási-tanítási folyamatba?	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézményi működést befolyásoló azonosított, összegyűjtött, értelmezett mérési adatokat, eredményeket felhasználja a stratégiai dokumentumok elkészítésében, az intézmény jelenlegi és jövőbeli helyzetének megítélésében, különösen a tanulás és tanítás szervezésében és irányításában. • A kollégákkal megosztja a tanulási eredményességről szóló információkat, a központi mérési eredményeket elemzi, és levonja a szükséges szakmai tanulságokat. • Beszámolót kér a tanulói teljesítmények folyamatos mérésén alapuló egyéni teljesítmények összehasonlításáról, változásáról és elvárja, hogy a tapasztalatokat felhasználják a tanuló fejlesztése érdekében.
Hogyan biztosítja a fejlesztő célú értékelést, visszajelzést, reflektivitást az intézmény napi gyakorlatában?	<ul style="list-style-type: none"> • Irányításával az intézményben kialakítják a tanulók értékelésének közös alapelveit és követelményeit, melyekben hangsúlyosan megjelenik a fejlesztő jelleg. • Irányításával az intézményben a fejlesztő célú visszajelzés beépül a pedagógiai kultúrába.
Hogyan gondoskodik arról, hogy a helyi tanterv, a tanmenetek, az alkalmazott módszerek a tanulói igényeknek megfeleljenek, és hozzájáruljanak a továbbhaladáshoz?	<ul style="list-style-type: none"> • A jogszabályi lehetőségeken belül a helyi tantervet a kerettantervre alapozva az intézmény sajátosságaihoz igazítja. • Irányítja a tanmenetek kidolgozását és összehangolását annak érdekében, hogy azok lehetővé tegyék a helyi tanterv követelményeinek teljesítését valamennyi tanuló számára.
Hogyan működik a differenciálás és az adaptív oktatás az intézményben és saját tanítási gyakorlatában?	<ul style="list-style-type: none"> • Irányítja a differenciáló, az egyéni tanulási utak kialakítását célzó tanulástámogató eljárásokat, a hatékony tanulói egyéni fejlesztést. • Gondoskodik róla, hogy a kiemelt figyelmet igénylő tanulók (tehetséggondozást, illetve felzárkóztatást igénylők) speciális támogatást kapjanak. • Nyilvántartja a korai intézményelhagyás kockázatának kitétt tanulókat, és aktív irányítói magatartást tanúsít a lemorzsolódás megelőzése érdekében.

2. A változások stratégiai vezetése és operatív irányítása

Önértékelési szempontok	Elvárások
<p>Hogyan vesz részt az intézmény jövőképének kialakításában?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A jövőkép megfogalmazása során figyelembe veszi az intézmény külső és belső környezetét, a folyamatban lévő és várható változásokat. • Szervezi és irányítja az intézmény jövőképének, értékrendjének, pedagógiai és nevelési elveinek megismerését és tanulási-tanítási folyamatokba épülését. • Az intézményi jövőkép és a pedagógiai program alapelvei célrendszere a vezetői pályázatában megfogalmazott jövőképpel fejlesztő összhangban vannak.
<p>Hogyan képes reagálni az intézményt érő kihívásokra, változásokra?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Figyelemmel kíséri az aktuális külső és belső változásokat, konstruktívan reagál rájuk, ismeri a változtatások szükségességének okait. • A változtatást, annak szükségességét és folyamatát, valamint a kockázatokat és azok elkerülési módját megosztja kollégáival, a felmerülő kérdésekre választ ad. • Képes a változtatás folyamatát hatékonyan megtervezni, értékelni és végrehajtani.
<p>Hogyan azonosítja azokat a területeket, amelyek stratégiai és operatív szempontból fejlesztésre szorulnak?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Folyamatosan nyomon követi a célok megvalósulását. • Rendszeresen meghatározza az intézmény erősségeit és gyengeségeit (a fejlesztési területeket), ehhez felhasználja a belső és a külső intézményértékelés eredményét.
<p>Milyen lépéseket tesz az intézmény stratégiai céljainak elérése érdekében?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Irányítja az intézmény hosszú és rövid távú terveinek lebontását és összehangolását, biztosítja azok megvalósítását, értékelését, továbbfejlesztését. • A stratégiai célok eléréséhez szükséges feladat meghatározások pontosak, érthetőek, a feladatok végrehajthatók.
<p>Hogyan teremt a környezete felé és a változásokra nyitott szervezetet?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Folyamatosan informálja kollégáit és az intézmény partnereit a megjelenő változásokról, lehetőséget biztosít számukra az önálló információszerzésre (konferenciák, előadások, egyéb források). • A vezetés engedi, és szívesen befogadja, a tanulás-tanítás eredményesebbé tételére irányuló kezdeményezéseket, innovációkat, fejlesztéseket.

- Önmaga stratégiai vezetése és operatív irányítása	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan azonosítja erősségeit, vezetői munkájának fejlesztendő területeit, milyen az önreflexiója?	<ul style="list-style-type: none"> • Vezetői munkájával kapcsolatban számít a kollégák véleményére. • Tudatos saját vezetési stílusának érvényesítésében, ismeri erősségeit és korlátait. • Önértékelése reális, erősségeivel jól él, hibáit elismeri, a tanulási folyamat részeként értékeli.
Milyen mértékű elkötelezettséget mutat önmaga képzése és fejlesztése iránt?	<ul style="list-style-type: none"> • A tanári szakma és az iskolavezetés területein keresi az új szakmai információkat és elsajátítja azokat. • Vezetői hatékonyságát önreflexiója, a külső értékelések, saját és mások tapasztalatai alapján folyamatosan fejleszti. • Hiteles és etikus magatartást tanúsít. (Kommunikációja, magatartása a pedagógus etika normáinak megfelel.)
Időarányosan hogyan teljesülnek a vezetői programjában leírt célok, feladatok? Mi indokolja az esetleges változásokat, átütemezéseket?	<ul style="list-style-type: none"> • A vezetői programjában leírtakat folyamatosan figyelembe veszi a célok kitűzésében, a tervezésben, a végrehajtásban. • Ha a körülmények változása indokolja a vezetői pályázat tartalmának felülvizsgálatát, ezt világossá teszi a nevelőtestület és valamennyi érintett számára.

- Mások stratégiai vezetése és operatív irányítása	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan osztja meg a vezetési feladatokat a vezetőtársaival, kollégáival?	<ul style="list-style-type: none"> • A munkatársak felelősségét, jogkörét és hatáskörét egyértelműen meghatározza, felhatalmazást ad. • A vezetési feladatok egy részét delegálja vezetőtársai munkakörébe, majd a továbbiakban a leadott döntési- és hatásköri jogokat ő maga is betartja, betartatja.
Hogyan vesz részt személyesen a humán erőforrás ellenőrzésében és értékelésében?	<ul style="list-style-type: none"> • Irányítja és aktív szerepet játszik a belső intézményi ellenőrzési-értékelési rendszer kialakításában (az országos önértékelési rendszer intézményi adaptálásában) és működtetésében; • Részt vállal a pedagógusok óráinak látogatásában, megbeszélésében. - A pedagógusok értékelésében a vezetés a fejlesztő szemléletet érvényesíti, az egyének erősségeire fókuszál.

<p>Hogyan inspirálja, motiválja és bátorítja az intézményvezető a munkatársakat?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ösztönzi a nevelőtestület tagjait önmaguk fejlesztésére. A feladatok delegálásánál az egyének erősségeire épít. • Alkalmat ad a pedagógusoknak személyes szakmai céljaik megvalósítására, támogatja munkatársait terveik és feladataik teljesítésében.
<p>Hogyan tud kialakítani együttműködést, hatékony csapatmunkát a kollégák között?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aktívan működteti a munkaközösségeket, az egyéb csoportokat (projektcsoporthoz például intézményi önértékelésre), szakjának és vezetői jelenléte fontosságának tükrében részt vesz a team munkában. • Kezdeményezi, szervezi és ösztönzi az intézményen belüli együttműködéseket.
<p>Milyen módon biztosítja és támogatja az érintettek, a nevelőtestület, az intézmény igényei, elvárásai alapján kollégái szakmai fejlődését?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A továbbképzési programot, beiskolázási tervet úgy állítja össze, hogy az megfeleljen az intézmény szakmai céljainak, valamint a munkatársak szakmai karriertervének. • Szorgalmazza a belső tudásmegosztás különböző formáit.
<p>Hogyan vonja be a vezető az intézményi döntéshozatali folyamatba a pedagógusokat?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézményi folyamatok megvalósítása során megjelenő döntésekbe, döntések előkészítésébe bevonja az intézmény munkatársait és partnereit. • A döntésekhez szükséges információkat megosztja az érintettekkel. • Mások szempontjait, eltérő nézeteit és érdekeit figyelembe véve hoz döntéseket, old meg problémákat és konfliktusokat.
<p>Mit tesz a nyugodt munkavégzésre alkalmas, pozitív klíma és támogató kultúra megteremtése érdekében?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Személyes kapcsolatot tart az intézmény teljes munkatársi körével, odafigyel problémáikra, és választ ad kérdéseikre. • Olyan tanulási környezetet alakít ki, ahol az intézmény szervezeti és tanulási kultúráját a tanulási folyamatot támogató rend jellemzi (például mindenki által ismert és betartott szabályok betartatása). • Támogatja, ösztönzi az innovációt és a kreatív gondolkodást, az újszerű ötleteket.

5. Az intézmény stratégiai vezetése és operatív irányítása

Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan történik a jogszabályok figyelemmel kísérése?	<ul style="list-style-type: none"> Folyamatosan figyelemmel kíséri az intézmény működését befolyásoló jogi szabályozók változásait. A pedagógusokat az őket érintő, a munkájukhoz szükséges jogszabályi változásokról folyamatosan tájékoztatja.
Hogyan tesz eleget az intézményvezető a tájékoztatási kötelezettségének?	<ul style="list-style-type: none"> Az érintettek tájékoztatására többféle kommunikációs eszközt, csatormát (verbális, nyomtatott, elektronikus, közösségi média stb.) működtet. A megbeszélések, értekezletek vezetése hatékony, szakszerű kommunikáción alapul.
Hogyan történik az intézményi erőforrások elemzése, kezelése (emberek, tárgyak és eszközök, fizikai környezet)?	<ul style="list-style-type: none"> Hatékony idő- és emberi erőforrás felhasználást valósít meg (egyenletes terhelés, túlterhelés elkerülés, stb.). Hatáskörének megfelelően megtörténik az intézmény mint létesítmény, és a használt eszközök biztonságos működtetésének megszervezése (például sportlétesítmények eszközei, taneszközök).
Hogyan biztosítja az intézményvezető az intézményi működés nyilvánosságát, az intézmény pozitív arculatának kialakítását?	<ul style="list-style-type: none"> Az intézményi dokumentumokat a jogszabályoknak megfelelően hozza nyilvánosságra. A pozitív kép kialakítása és a folyamatos kapcsolattartás érdekében kommunikációs eszközöket, csatormákat működtet.
Hogyan biztosítja az intézményi folyamatok, döntések átláthatóságát?	<ul style="list-style-type: none"> Szabályozással biztosítja a folyamatok nyomon követhetőségét, ellenőrizhetőségét. Elvárja a szabályos, korrekt dokumentációt.
Milyen, a célok elérését támogató kapcsolatrendszer alakított ki az intézményvezető?	<ul style="list-style-type: none"> Személyesen irányítja az intézmény partneri körének azonosítását, részt vesz a partnerek képviselőivel és a partnereket képviselő szervezetekkel (például DÖK, szülői képviselet) történő kapcsolattartásban. Az intézmény vezetése hatáskörének megfelelően hatékonyan együttműködik a fenntartóval az emberi, pénzügyi és tárgyi erőforrások biztosítása érdekében.

Az intézmény keresztény szellemiségének kialakítása és megőrzése

Önértékelési szempontok	Elvárások
<p>Milyen módon biztosítja, hogy az iskola arculatát, nevelési-oktatási elveit meghatározza, életét áthassa a keresztény, katolikus szellemiség?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Az intézményi kulcsfolyamatok irányítása során kiemelt hangsúlyt helyez a keresztény nevelésre. • Részt vesz az intézmény pedagógiai programjában megjelenő nevelési alapelvek, célok és feladatok meghatározásában. Odafigyel arra, hogy az iskola elvárásai hitbeli téren is reálisak, a tanulók életkorának megfelelőek legyenek. • Az iskolalelkésszel közösen tervezi meg a hitéleti programokat, tevékenységeket. Hangsúlyt fektetnek a keresztény, kiemelten a görögkatolikus hagyományok megismertetésére, az egyházi ünnepek előkészítésére, megünneplésére. Olyan lehetőségeket is kínálnak a tanulóknak, amelyek segítik hitük elmélyülését, tudatos vállalását, kereszténnyé válásukat. • Segíti a nevelőtestület tagjainak hitbeli és lelki fejlődését. Biztosítja lelkigyakorlatokon való részvételüket. Törekszik arra, hogy az intézmény munkatársi közösségében meghatározó legyen a keresztény értékrend. • Együttműködik munkatársaival, és keresztény életvitelével példát mutat annak érdekében, hogy az intézmény elérje a keresztény nevelésre vonatkozó deklarált céljait. • Irányításával a tanulók szülei megismerik a katolikus nevelési-oktatási elveket, amelyeket az intézmény képvisel. Igyekszik elérni, hogy elfogadják és támogassák azokat. • Fontosnak tartja, hogy a diákok megfelelő segítséget kapjanak hitünk alapjainak megismeréséhez, igyekszik biztosítani a hittan tanítás színvonalát.

- **Az intézménnyel szembeni elvárásrendszer**

- **Pedagógiai folyamatok**

Pedagógiai folyamatok	
Tervezés	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan valósul meg a stratégiai és operatív tervezés?	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény vezetése irányítja az intézmény stratégiai és operatív dokumentumainak koherens kialakítását. • Az intézmény stratégiai és operatív dokumentumai az intézmény működését befolyásoló mérési, demográfiai, és más külső mutatók azonosítása, gyűjtése, feldolgozása és értelmezése alapján készülnek. Ezek segítik az intézmény jelenlegi és jövőbeni helyzetének megítélését. • A tervek elkészítése a nevelőtestület bevonásával történik, az intézmény munkatársainak felkészítése a feladatra időben megtörténik. • Biztosított a fenntartóval való jogszabály szerinti együttműködés. • Az intézményi önértékelési ciklust lezáró intézkedési terv és a stratégiai és operatív tervezés dokumentumainak összehangolása megtörténik. • Az éves munkaterv összhangban van a stratégiai dokumentumokkal és a munkaközösségek terveivel.
Milyen az intézményi stratégiai terv és az oktatáspolitikai köznevelési célok viszonya; az operatív tervezés és az intézményi stratégiai célok viszonya?	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény stratégiai dokumentumai az adott időszak oktatáspolitikai céljaival összhangban készülnek. • Az operatív tervezés a stratégiai célok hatékony megvalósulását szolgálja, és a dokumentumokban nyomon követhető.

Pedagógiai folyamatok	
Megvalósítás	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan történik a tervek megvalósítása?	<ul style="list-style-type: none"> • A stratégiai tervek megvalósítása tanévekre bontott, amelyben megjelennek a stratégiai célok aktuális elemei. (Pedagógiai program, a vezetői pályázat, a továbbképzési terv és az ötéves intézkedési terv stb. aktuális céljai, feladatai). • Az intézmény éves terveinek (éves munkaterv, éves intézkedési tervek, munkaközösségi tervek, a pedagógiai munka, tervezési dokumentumai stb.) gyakorlati megvalósítása a pedagógusok, a munkaközösségek és a diákönkormányzat bevonásával történik. • Az intézmény nevelési-oktatási céljai határozzák meg a módszerek, eljárások kiválasztását, alkalmazását. • Az intézményi pedagógiai folyamatok (pl. tanévre, tanulócsoportha tervezett egymásra épülő tevékenységek) a személyiség- és közösségfejlesztést, az elvárt tanulási eredmények elérését, a szülők, tanulók és munkatársak elégedettségét és a fenntartói elvárások teljesülését szolgálják.
Milyen az intézmény működését irányító éves tervek és a beszámolók viszonya?	<ul style="list-style-type: none"> • Az éves tervek és beszámolók egymásra épülnek. • A tanév végi beszámoló megállapításai alapján történik a következő tanév tervezése. • A beszámolók szempontjai illeszkednek az intézményi önértékelési rendszerhez.
Milyen a pedagógusok éves tervezésének, és tényleges megvalósulásának a viszonya?	<ul style="list-style-type: none"> • A pedagógus, tervező munkája során figyelembe veszi az intézménye vonatkozásában alkalmazott tantervi, tartalmi és intézményi belső elvárásokat, valamint az általa nevelt, oktatótt egyének és csoportok fejlesztési céljait. • A pedagógiai munka megfelel az éves tervezésben foglaltaknak, az esetleges eltérések indokoltak. • A teljes pedagógiai folyamat követhető a tanmenetekben, a naplókban, valamint a tanulói produktumokban.

Pedagógiai folyamatok	
Ellenőrzés	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan működik az ellenőrzés az intézményben?	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézményi stratégiai alapidokumentumok alapján az intézményben belső ellenőrzést végeznek. • Az ellenőrzési tervben szerepel, hogy ki, mit, milyen céllal, milyen gyakorisággal, milyen eszközökkel ellenőriz. • Az intézmény azonosítja az egyes feladatok eredményességének és hatékonyságának méréséhez, értékeléséhez szükséges mutatókat. • A tanulási eredményeket az intézmény folyamatosan követi, elemzi, szükség esetén korrekciót hajt végre. • Az ellenőrzések eredményeit felhasználják az intézményi önértékelésben és a pedagógusok önértékelése során is.
Pedagógiai folyamatok	
Értékelés	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan történik az intézményben az értékelés?	<ul style="list-style-type: none"> • Az értékelés tények és adatok alapján, tervezetten és objektíven történik, alapját az intézményi önértékelési rendszer jelenti. • Az intézményi önértékelési rendszer működését az intézmény vezetése irányítja, az önértékelési folyamatban a nevelőtestület valamennyi tagja részt vesz.
Milyen a pedagógiai programban meghatározott tanulói értékelés működése a gyakorlatban?	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézményben folyó nevelési-oktatási munka alapjaként a tanulók adottságainak, képességeinek megismerésére vonatkozó mérési rendszer működik. • A tanulók értékelése az intézmény alapidokumentumaiban megfogalmazott/elfogadott, közös alapelvek és követelmények (értékelési rendszer) alapján történik. • A pedagógusok az alkalmazott pedagógiai ellenőrzési és értékelési rendszert és módszereket, azok szempontjait az általuk megkezdett nevelési-oktatási folyamat elején megismertetik a tanulókkal és a szülőikkel. • Az intézményben a tanulói teljesítményeket folyamatosan követik, a tanulói teljesítményeket dokumentálják, elemzik, és az egyes évek értékelési eredményeit összekapcsolják, szükség esetén fejlesztési tervet készítenek. • A tanuló eredményeiről fejlesztő céllal folyamatosan visszacsatolnak a tanulónak és szüleinek/gondviselőjének.

Pedagógiai folyamatok	
Korrekción	
Önértékelési szempontok	Elvárások
<p>Mi történik az ellenőrzés, mérés, értékelés eredményével? (Elégedettségmérés, intézményi önértékelés pedagógusértékelés, tanulói kompetenciamérés, egyéb mérések.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény stratégiai és operatív dokumentumainak elkészítése, módosítása során megtörténik az ellenőrzések során feltárt információk felhasználása. • Évente megtörténik az önértékelés keretében a mérési eredmények elemzése, a tanulságok levonása, fejlesztések meghatározása, és az intézmény –szükség esetén– a mérési-értékelési eredmények függvényében korrekciót végez. • Az intézmény a nevelési és tanulási eredményességről szóló információk alapján felülvizsgálja a stratégiai és operatív terveit, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő tanulók ellátására. • A problémák megoldására alkalmas módszerek, jó gyakorlatok gyűjtése, segítő belső (ötletek, egyéni erősségek) és külső erőforrások (például pályázati lehetőségek) és szakmai támogatások feltérképezése és bevonása természetes gyakorlata az intézménynek.

- Személyiség-és közösségfejlesztés

Személyiségfejlesztés	
Önértékelési szempontok	Elvárások
<p>Hogyan valósulnak meg a pedagógiai programban rögzített személyiségfejlesztési feladatok?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A beszámolóban és az intézményi önértékelésben követhetők az eredmények (különös tekintettel az osztályfőnökök tevékenységére, a diák-önkormányzati munkára, egyéni fejlesztésre). • Támogató szervezeti és tanulási kultúra jellemzi az iskolát. • A tanulók személyes és szociális képességeik felmérésére alkalmas módszereket, eszközöket, technikákat alkalmaznak a pedagógusok az intézményben.

<p>Hogyan fejlesztik az egyes személyes és képességeit tekintettel a figyelmet tanulókra)?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A pedagógusok módszertani kultúrája kiterjed a tanulók személyes és szociális képességeik fejlesztésére, és ez irányú módszertani tudásukat megosztják egymással. • A fejlesztés eredményét folyamatosan nyomon követik, s ha szükséges, fejlesztési korrekciókat hajtanak végre. • A fejlesztés megvalósulása nyomon követhető <ul style="list-style-type: none"> ○ az intézmény dokumentumaiban, ○ a mindennapi gyakorlatban (tanórai és tanórán kívüli tevékenységek), ○ DÖK programokban.
<p>Hogyan történik a tanulók szociális hátrányainak enyhítése?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A kiemelt figyelmet igénylő tanulók mindegyikénél rendelkeznek a pedagógusok megfelelő információkkal, és alkalmazzák azokat a nevelő, fejlesztő és oktató munkájukban. • Az intézmény vezetése és érintett pedagógusa információkkal rendelkezik minden tanuló szociális helyzetéről. • Az intézmény, támogató rendszert működtet: <ul style="list-style-type: none"> ○ Felzárkóztatást célzó egyéni foglalkozást szervez. ○ Integrációs oktatási módszereket fejleszt, és ezt be is vezeti. ○ Képzési, oktatási programokat, modelleket dolgoz ki vagy át, és működteti is ezeket. ○ Célzott programokat tár fel. ○ Kapcsolatot tart fenn valamely szakmai támogató hálózattal. ○ stb.
<p>Hogyan támogatják az önálló tanulást, hogyan tanítják a tanulást?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az önálló tanulás támogatása érdekében az intézmény pedagógiai programjával összhangban történik a nevelési-oktatási módszerek, eljárások kiválasztása vagy kidolgozása, és azok bevezetésének megtervezése. • Az alulteljesítő, tanulási nehézségekkel küzdő és sajátos nevelési igényű tanulók megkülönböztetett figyelmet kapnak. • A pedagógusok az önálló tanuláshoz szakszerű útmutatást és megfelelő tanulási eszközöket biztosítanak, alkalmazva a tanulás tanítása módszertanát.

<p>Hogyan történik a tanulóknak az egészséges és környezettudatos életmódra nevelése?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az egészséges és környezettudatos életmódra nevelés elmélete és gyakorlata a pedagógiai programban előírtak szerint a munkatervben szerepel, a beszámolókból követhető. • A tanórán kívüli tevékenységek alkalmával a tanulók a gyakorlatban alkalmazzák a téma elemeit.
<p>Személyiség-és közösségfejlesztés</p>	
<p>Közösségfejlesztés</p>	
<p>Önértékelési szempontok</p>	<p>Elvárások</p>
<p>Hogyan segíti az intézmény a tanulóknak az együttműködését?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A stratégiai programokban és az operatív tervekben szereplő közösségfejlesztési feladatokat megvalósítja az intézmény. • A pedagógusok rendelkeznek a közösségfejlesztés folyamatának ismeretével, és az alapján valósítják meg a rájuk bízott tanulócsoportok, közösségek fejlesztését. • A beszámolókból követhetők az alapelvek és a feladatok megvalósításának eredményei, különös tekintettel az osztályfőnökök, a diákönkormányzat tevékenységére, az intézményi hagyományok ápolására, a támogató szervezeti kultúrára. • Az intézmény gondoskodik és támogatja a pedagógusok, valamint a tanulók közötti folyamatos információcserét és együttműködést.
<p>Az intézmény közösségépítő tevékenységei hogyan, milyen keretek között valósulnak meg?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Közösségi programokat szervez az intézmény. • Közösségi programokat szervez a diákönkormányzat. • A szülők a megfelelő kereteken belül részt vesznek a közösségfejlesztésben. • Bevonják a tanulókat, a szülőket és az intézmény dolgozóit a szervezeti és tanulási kultúrát fejlesztő intézkedések meghozatalába. • A részvétellel, az intézmény működésébe való bevonódással és a diákok önszerveződésének lehetőségeivel a tanulók és a szülők elégedettek.

- Eredmények

		Eredmények
Önértékelési szempontok		Elvárások
Milyen eredményességi mutatókat tartanak nyilván az intézményben?		<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény pedagógiai programjának egyik prioritása a tanulás-tanítás eredményessége. • Az intézmény partnereinek bevonásával történik meg az intézményi működés szempontjából kulcsfontosságú sikertényező indikátorok azonosítása. • Nyilvántartják és elemzik az intézményi eredményeket: <ul style="list-style-type: none"> ○ kompetenciamérések eredményei ○ tanév végi eredmények – tantárgyra, 2 évre vonatkozóan ○ versenyeredmények: országos szint, megyei szint, tankerületi szint, városi szint, települési szint ○ továbbtanulási mutatók ○ vizsgaeredmények ○ elismerések ○ lemorzsolódási mutatók (évismétlők, magántanulók, kimaradók, lemaradók) ○ elégedettségmérés eredményei (szülő, pedagógus) ○ neveltségi mutatók ○ stb. • Az országos kompetenciamérésen az intézmény tanulóinak teljesítményszintje évek óta (a háttérváltozók figyelembe vételével) emelkedik/a jó eredményt megtartják
Milyen szervezeti eredményeket felmutatni az intézmény?	tud az	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény kiemelt nevelési céljaihoz kapcsolódó eredmények alakulása az elvártaknak megfelelő. • Az intézmény nevelési és oktatási célrendszeréhez kapcsolódóan kiemelt tantárgyak oktatása eredményes, amely mérhető módon is dokumentálható (versenyeredmények, felvételi eredmények, stb.) • Az eredmények eléréséhez a munkatársak nagy többsége hozzájárul. • Az intézmény rendelkezik valamilyen külső elismeréssel.

<p>Hogyan hasznosítják a belső és külső mérési eredményeket?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény vezetése gondoskodik a tanulási eredményességről szóló információk nyilvánosságáról. belső • Az eredmények elemzése és a szükséges tanulságok levonása és visszacsatolása nevelőtestületi feladat. szakmai • A belső és külső mérési eredmények felhasználásra kerülnek az intézményi önértékelés eljárásában.
<p>Hogyan kísérik figyelemmel a tanulók további tanulási útját?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A tanulókövetésnek kialakult rendje, eljárása van. • A tanulók további eredményeit felhasználja a pedagógiai munka fejlesztésére.

- Belső kapcsolatok, együttműködés, kommunikáció

Belső kapcsolatok, együttműködés, kommunikáció	
Önértékelési szempontok	Elvárások
<p>Milyen pedagógus szakmai közösségek működnek az intézményben, melyek a fő tevékenységeik?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézményben a különböző szakmai pedagóguscsoportok együttműködése jellemző (szakmai) munkaközösségek, egy osztályban tanító pedagógusok közössége, fejlesztő csoportok. • A pedagógusok szakmai csoportjai maguk alakítják ki működési körüket, önálló munkaterv szerint dolgoznak. A munkatervüket az intézményi célok figyelembe vételével határozzák meg. • A szakmai közösségek vezetőinek hatás- és jogköre tisztázott. • Csoportok közötti együttműködésre is sor kerül az intézményben, amely tervezett és szervezett formában zajlik. • Az intézmény vezetése támogatja, ösztönzi az intézményen belüli együttműködések, és az intézmény céljainak elérése érdekében támaszkodik a munkájukra. • A munkaközösségek bevonásával történik a pedagógiai folyamatok megvalósításának ellenőrzése, értékelése.

	<ul style="list-style-type: none"> • A tanulók nevelése-oktatása érdekében a szakmai közösségek tevékenységén túl a pedagógusok kezdeményezően együttműködnek egymással és a pedagógiai munkát segítő szakemberekkel a felmerülő problémák megoldásában.
Hogyan történik a belső tudásmegosztás az intézményben?	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézményben magas színvonalú a szervezeti kultúra és a szakmai műhelymunka. • Az intézményben rendszeres, szervezett a belső továbbképzés, a jó gyakorlatok ismertetése, támogatása. • A belső tudásmegosztás működtetésében a munkaközösségek komoly feladatot vállalnak.
Hogyan történik az információátadás az intézményben?	<ul style="list-style-type: none"> • Kétirányú információáramlást támogató kommunikációs rendszert (eljárásrendet) alakítottak ki. • Az intézményben rendszeres, szervezett és hatékony az információáramlás és a kommunikáció. • Az intézmény él az információátadás szóbeli, digitális és papíralapú eszközeivel. • Az intézmény munkatársai számára biztosított a munkájukhoz szükséges információkhoz és ismeretekhez való hozzáférés. • Az értekezletek összehívása célszerűségi alapon történik, résztvevői a témában érdekeltek. • A munka értékelésével és elismerésével kapcsolatos információk szóban vagy írásban folyamatosan eljutnak a munkatársakhoz.

- **Az intézmény külső kapcsolatai**

Az intézmény külső kapcsolatai	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Melyek az intézmény legfontosabb partnerei?	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény pedagógiai programjával összhangban a vezetés irányításával megtörténik a külső partnerek azonosítása, köztük a kulcsfontosságú partnerek kijelölése. • A külső partnerek köre ismert az intézmény munkavállalói számára.

<p>Mi az egyes partneri kapcsolatok tartalma?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény az azonosított partnerekkel kapcsolatos tevékenységekről tartalomleírással is rendelkezik. • Az intézmény terveinek elkészítése során megtörténik, az érintett külső partnerekkel való egyeztetés. • Rendszeresen megtörténik a kiemelt, kulcsfontosságú partnerek igényeinek, elégedettségének megismerése. • Rendszeres, kidolgozott és követhető az intézmény panaszkezelése.
<p>Hogyan kapnak tájékoztatást a partnerek az intézmény eredményeiről?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény vezetése a jogszabályban előírt módon eleget tesz a tájékoztatási kötelezettségeinek. • Az intézmény a helyben szokásos módon tájékoztatja külső partereit (az információátadás szóbeli, digitális vagy papíralapú). • A partnerek tájékoztatását és véleményezési lehetőségeinek biztosítását folyamatosan felülvizsgálják, visszacsatolják és fejlesztik.
<p>Hogyan vesz részt az intézmény a közéletben (települési szint, járási/ tankerületi szint, megyei szint, országos szint)?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény részt vesz a különböző társadalmi, szakmai szervezetek munkájában és a helyi közéletben. • A pedagógusok és a tanulók részt vesznek a különböző helyi/regionális rendezvényeken. • Az intézmény kiemelkedő szakmai és közéleti tevékenységét elismerik különböző helyi díjakkal, illetve az ezekre történő jelölésekkel.

- **A pedagógiai munka feltételei**

<p>A pedagógiai munka feltételei</p>	
<p>Tárgyi, infrastrukturális feltételek</p>	
<p>Önértékelési szempontok</p>	<p>Elvárások</p>
<p>Hogyan felel meg az infrastruktúra az intézmény képzési struktúrájának, pedagógiai értékeinek, céljainak?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény rendszeresen felméri a pedagógiai program megvalósításához szükséges infrastruktúra meglétét, jelzi a hiányokat a fenntartó felé. • Az intézmény rendelkezik a belső infrastruktúra fejlesztésére vonatkozó intézkedési tervvel, amely figyelembe veszi az intézmény képzési struktúráját, a nevelőmunka feltételeit és pedagógiai céljait.

<p>Hogyan felel meg az intézményi tárgyi környezet a különleges bánásmódot igénylő tanulók nevelésének, oktatásának?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény rendelkezik rendszeres igényfelmérésen alapuló intézkedési tervvel. • Arra törekszik, hogy az intézkedési tervnek megfelelő fejlesztés megtörténjen, és ehhez rendelkezésre állnak a megfelelő tárgyi eszközök.
<p>Milyen az IKT-eszközök kihasználtsága?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény az IKT eszközeit rendszeresen alkalmazza a nevelő-oktató munkájában, az eszközök kihasználtsága, tanórán való alkalmazásuk nyomon követhető.
<p>A pedagógiai munka feltételei</p>	
<p>Személyi feltételek</p>	
<p>Önértékelési szempontok</p>	<p>Elvárások</p>
<p>Hogyan felel meg a humánerőforrás az intézmény képzési struktúrájának, pedagógiai értékeinek, céljainak?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény rendszeresen felméri a szükségleteket, reális képpel rendelkezik a nevelő-oktató munka humánerőforrás - szükségletéről. • A humánerőforrás szükségletben bekövetkező hiányt, a felmerült problémákat idejében jelzi a fenntartó számára. • A pedagógiai munka megszervezésében, a feladatok elosztásában a szakértelem és az egyenletes terhelés kiemelt hangsúlyt kap. • A pedagógusok végzettsége, képzettsége megfelel a nevelő, oktató munka feltételeinek, az intézmény deklarált céljainak. • Az intézmény pedagógus továbbképzési programját az intézményi célok és szükségletek, az egyéni életpálya figyelembe vételével alakították ki. • A vezetők felkészültek a pedagógiai munka irányításának, ellenőrzésének feladataira.

A pedagógiai munka feltételei

Szervezeti feltételek

Önértékelési szempontok	Elvárások
Milyen szervezeti kultúrája van az intézménynek, milyen szervezetfejlesztési eljárásokat, módszereket alkalmaz?	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény vezetése személyesen és aktívan részt vesz a szervezeti és tanulási kultúra fejlesztésében. • Az intézmény szervezeti és tanulási kultúráját a közösen meghozott, elfogadott és betartott normák, szabályok jellemzik. • Az intézmény alkalmazotti közösségének munkájára, együttműködésére a magas szintű belső igényesség, hatékonyság jellemző. • Az intézmény munkatársai gyűjtik és megosztják a jó tanulásszervezési és pedagógiai gyakorlatokat az intézményen belül és kívül.
Milyen az intézmény hagyományápoló, hagyományteremtő munkája?	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény számára fontosak a hagyományai, azok megjelennek az intézmény alapidokumentumaiban, tetten érhetők a szervezet működésében, és a nevelő-oktató munka részét képezik. • Az intézményben dolgozók és külső partnereik ismerik és ápolják az intézmény múltját, hagyományait, nyitottak új hagyományok teremtésére.
Hogyan történik az intézményben a feladatmegosztás, felelősség- és hatáskörmegosztás?	<ul style="list-style-type: none"> • A munkatársak felelősségének és hatáskörének meghatározása egyértelmű, az eredményekről rendszeresen beszámolnak. • A feladatmegosztás a szakértelem és az egyenletes terhelés alapján történik. • A felelősség és hatáskörök megfelelnek az intézmény helyi szabályozásában (SZMSZ) rögzítetteknek, és támogatják az adott feladat megvalósulását.
Hogyan történik a munkatársak bevonása a döntés-előkészítésbe (és milyen témákban), valamint a fejlesztésekbe?	<ul style="list-style-type: none"> • Folyamatosan megtörténik az egyének és csoportok döntés-előkészítésbe történő bevonása - képességük, szakértelmük és a jogszabályi előírások alapján. • Ennek rendje kialakított és dokumentált.

<p>Milyen az intézmény innovációs gyakorlata?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény munkatársai képességük, szakértelmük, érdeklődésük szerint javaslatokkal segítik a fejlesztést. • Az intézmény lehetőségeket teremt az innovációt és a kreatív gondolkodást ösztönző műhelyfoglalkozásokra, fórumokra. • A legjobb gyakorlatok eredményeinek bemutatására, követésére, alkalmazására nyitott a testület és az intézményvezetés.
--	--

- **A Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumban megfogalmazott elvárásoknak és a pedagógiai programban megfogalmazott céloknak való megfelelés**

<p>A Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumban megfogalmazott elvárásoknak és a pedagógiai programban megfogalmazott céloknak való megfelelés</p>	
<p>Önértékelési szempontok</p>	<p>Elvárások</p>
<p>Hogyan jelennek meg a Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumban megfogalmazott célok a pedagógiai programban?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény pedagógiai programja koherens a Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumban foglaltakkal. • A pedagógiai program a jogszabályi és tartalmi elvárásokkal összhangban fogalmazza meg az intézmény sajátos nevelési-oktatási feladatait, céljait.
<p>Hogyan történik a pedagógiai programban szereplő kiemelt célok operacionalizálása, megvalósítása?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény folyamatosan nyomon követi a pedagógiai programjában foglaltak megvalósulását. • Minden tanév tervezésekor megtörténik az intézmény tevékenységeinek, terveinek ütemezése, ami az éves munkatervben és más fejlesztési, intézkedési tervekben rögzítésre is kerül. • A tervek nyilvánossága biztosított. • A tervekben (éves munkaterv, továbbképzési terv, ötéves intézkedési terv) jól követhetők a pedagógiai program kiemelt céljaira vonatkozó részcélok, feladatok, felelősök, a megvalósulást jelző eredménymutatók. • A képzési és fejlesztési tervek elkészítése az eredmények

	<p>ismeretében, azokra épülve, annak érdekében történik, hogy a munkatársak szakmai tudása megfeleljen az intézmény jelenlegi és jövőbeli igényeinek, elvárásainak.</p> <p>A tanítási módszerek, a nevelő-oktató munkát támogató papír alapú és digitális tankönyvek, segédanyagok kiválasztása és alkalmazása rugalmasan, a pedagógiai prioritásokkal összhangban történik.</p>
--	--

- Egyházi elvárásoknak való megfelelés

<p>Elvárások</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az intézmény arculatát, nevelési-oktatási elveit meghatározza, életét átítatja a katolikus szellemiség. • Az iskolában a gyermek megfelelő segítséget kap, hogy megismerje a hit alapjait: a hit és erkölcs tanítása színvonalas. • Az iskolában a gyermek megfelelő segítséget és lehetőséget kap, hogy hite fejlődjön és elmélyüljön. • Az iskola eredményesen segíti a tanulókat, hogy életpályát, hivatást válasszanak. • Az iskola nem csupán ismereteket ad, hanem széles látókörű, a világban tájékozódni tudó emberekké neveli tanítványait. • Az iskolában tanuló diákokra jellemző az együttműködés, együttérzés, tolerancia, előítéletmentesség. • Az iskolában az oktatás és a nevelés személyre szóló: a pedagógusok ismerik a tanulók testi és szellemi képességeit, törődnek nem csak értelmi, de lelki fejlődésükkel is. Minden diák érezheti, hogy személyes gondjaival, problémáival, kérdéseivel van kihez fordulnia. • Az iskola elvárásai magatartási, erkölcsi, hitbeli téren reálisak, a tanulók életkorának megfelelőek. • Az erkölcsi nevelés kiemelt feladat az iskolában. A nevelők példájukkal, valamint tervszerűen is segítik a jellemformálódást. A tanulók megismerik az erkölcsi normákat, képessé válnak arra, hogy tudatosan vállalt értékrend szerint alakítsák életüket.
-------------------------	---

BEFEJEZŐ GONDOLATOK

Az (ön)nevelésben az irány a fontos, nem pedig a sebesség.

Pedagógiai programunkat a helyi tantervvel együtt az új törvényi előírásoknak megfelelően átdolgoztuk. Természetesen sohasem mondhatjuk, hogy teljesen készen vagyunk. Mindig szükség van a változtatásokra, módosításokra, kiegészítésekre. Igyekszünk a kor igényeinek megfelelni, de leginkább az Isten akarata szerint szeretnénk hivatásunkat gyakorolni, a ránk bízott növendékek személyiségét fejleszteni, rájuk lélektől-lélekig hatni, hogy a nevelés-tanítás-tanulás folyamatában:

- Sikerélményt szerezzenek.
- Növekedjen a hitük.
- Erősödjön az önbizalmuk.
- Javuljon a viszonyuk a tanuláshoz.
- Növekedjen az aktivitás, a kreativitás az órákon.
- Rövidebb idő alatt és hatékonyabban legyenek képesek tanulni.

Sok sikerélmény és önbizalom kell ahhoz, hogy „szemünk fénye”, a gyermek, a lehető legtöbbet hozza ki magából. Ezek nélkül nem jön létre az ismeretszerzéshez szükséges aktivitás. Ha a gyermeket önmaga teljesítményéhez mértén dicsérik, akkor megtapasztalja az ismeretszerzéshez kapcsolódó pozitív élményt. Ekkor ér el arra a szintre, amikor a tanulás nem kellemetlen velejárója a gyerekkornak, hanem kaland az ismeretlen felfedezésére!

Honnan veszi egy pedagógus azt a vakmerőséget, hogy beleszól egy bontakozó élet formálásába? Erre a kérdésre sokan úgy válaszolnak, hogy ez valóban jogtalanság, s az iskola csak oktasson, nehogy megsértse a gyermek személyiségi jogait, szabadságát.

Hitünk más választ ad erre a kérdésre. Mi attól az Istentől kérünk segítséget pedagógusi munkánkhoz, Aki szabadságunk ajándékozója. Őt kérjük, hogy adjon nekünk tisztánlátást, türelmet, szeretetet, hogy a ránk bízottokban minél tökéletesebben megvalósulhassanak az Ő minden emberi-elképzelést meghaladó tervei, álmai:

"Minden kínlódáson túl is csodálatos dolog embert formálni. Igazán isteni dolog, a teremtéshez hasonló leginkább, minden alkotás közt az Úristen a legsajátosabb munkáját osztja meg velem. A lélegzetem is elállt, mikor észrevettem tanítványaimon ujjaim nyomát. Ha szavam lepergett volna róluk, az természetes lett volna, de mikor hajlottak és formálódtak a kezemben, akkor megdöbbsent csodálkozással álltam meg.

Csodálatos titok csírázik bennem. Mert igaz az is, hogy tőlem semmi sem telik, kegyelem nélkül csak kiaszott fű vagyok, nem kövér legelő. De igaz ez is: ha nem is minden, de sok minden rajtam fordul. Szabad és önálló vagyok, de csak addig, míg arra használom, hogy az Úristen rabja legyek.

Letérdelek Uram. Te formáld ki formáló kezeimet."

(Mónika naplója - Vigília, Bp. 1990.)

LEGITIMÁCIÓ

A nevelőtestület a Pedagógiai Programot 2023. augusztus 30-án tartott értekezletén megtárgyalta és egyhangúan elfogadta.

Újfehértó, 2023. augusztus 30.

Pataki Kálmán Kőrösi

pedagógus

NYÍREGYHÁZI EGYHÁZMEGYE

OKTATÁSI IRODA

H-4400 Nyíregyháza, Bethlen G. u. 5., Tel.: 06 (30) 293-2420

E-mail: oktatasi@nyirgorkat.hu

Ikt. szám: ad acta 0277/2023/OKT

Istenszülő Oltamáról Elnevezet
Görögkatolikus Óvoda és Általános Iskola

Tisztelt Igazgató Úr!

A hozzám eljuttatott, többször átdolgozott intézményi pedagógiai programot a Nemzeti köznevelési törvényről szóló 2011. évi CXCV. tv. 32. § (1) i) bekezdése értelmében a 2023/24-es nevelési évtől kezdődően

j ó v á h a g y o m.

Nyíregyháza, 2023. augusztus 31.

Kovácsné Dibácsi Zsuzsanna
irodavezető

